

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-65-24

Druk nr 664
Warszawa, 18 września 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ochronie ludności i obronie cywilnej.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o ochronie ludności i obronie cywilnej¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zadania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) organy i podmioty realizujące zadania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 3) zasady planowania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 4) zasady funkcjonowania systemu wykrywania zagrożeń, ostrzegania, powiadamiania i alarmowania o zagrożeniach;
- 5) zasady użytkowania i ewidencjonowania oraz warunki techniczne obiektów zbiorowej ochrony;
- 6) zasady funkcjonowania i organizację obrony cywilnej oraz sposób powoływania personelu do obrony cywilnej;
- 7) finansowanie ochrony ludności i obrony cywilnej.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczegółowych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawę z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie, ustawę z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawę z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, ustawę z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego, ustawę z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych, ustawę z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych oraz ustawę z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

Art. 2. 1. Ochrona ludności to system składający się z organów administracji publicznej wykonujących zadania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa ludności przez ochronę życia i zdrowia ludzi, mienia, infrastruktury niezbędnej dla zaspokojenia potrzeb bytowych, dóbr kultury i środowiska w sytuacji zagrożenia, zwanych dalej „organami ochrony ludności”, podmiotów wykonujących te zadania, zwanych dalej „podmiotami ochrony ludności”, oraz sił i środków przeznaczonych do realizacji tych zadań, zwanych dalej „zasobami ochrony ludności”.

2. Obrona cywilna to realizacja zadań określonych w art. 61 ust. 1 Protokołu dodatkowego I do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. poz. 175 oraz z 2015 r. poz. 1056), mająca na celu ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw.

3. Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny:

- 1) ochrona ludności staje się obroną cywilną i ma na celu ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw;
- 2) organy ochrony ludności stają się organami obrony cywilnej;
- 3) podmioty ochrony ludności stają się podmiotami obrony cywilnej;
- 4) zasoby ochrony ludności stają się zasobami obrony cywilnej.

4. Realizacja zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w sytuacjach kryzysowych odbywa się na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122 oraz z 2024 r. poz. 834, 1222 i ...).

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) dobrach kultury – należy przez to rozumieć dobra określone w art. 1 Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokołem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. (Dz. U. z 1957 r. poz. 212 oraz z 2012 r. poz. 248);
- 2) ocenie ryzyka – należy przez to rozumieć całościowy, przekrojowy proces identyfikacji prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń, podatności na zagrożenia i szacowania ich skutków dla ludności oraz proces przygotowania zdolności organów ochrony ludności do ograniczenia ryzyka zagrożenia;
- 3) pomocy doraźnej – należy przez to rozumieć zaopatrzenie w niezbędne do zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych środki pierwszej potrzeby, w tym: żywność, wodę,

energię, odzież, tymczasowe schronienie, zapewnienie podstawowych warunków sanitarnych do czasu objęcia poszkodowanych lub ewakuowanych innymi rodzajami pomocy;

- 4) pomocy humanitarnej – należy przez to rozumieć działania prowadzone w celu udzielenia pomocy materialnej i logistycznej dla ludności dotkniętej skutkami klęsk żywiołowych, sytuacji kryzysowych, konfliktów zbrojnych, konsekwencjami migracji, realizowane na zasadach bezstronności, neutralności i niezależności, a także proporcjonalności, adekwatności i szybkości reagowania;
- 5) przydziale mobilizacyjnym obrony cywilnej – należy przez to rozumieć imienne wyznaczenie osoby do realizacji zadań obrony cywilnej w organie lub podmiocie ochrony ludności, zgodnie z wymaganiami kwalifikacyjnymi i doświadczeniem oraz predyspozycjami niezbędnymi do realizacji zadań;
- 6) siłach i środkach – należy przez to rozumieć personel wykonujący zadania ochrony ludności wraz z wyposażeniem, sprzętem, technologiami oraz narzędziami;
- 7) społecznej odporności – należy przez to rozumieć indywidualną i grupową zdolność ludzi do zaspokajania ich podstawowych potrzeb bytowych, w tym dzięki posiadaniu własnych zapasów niezbędnych produktów, oraz zdolność do ich współdziałania z podmiotami ochrony ludności, a także w celu zdobywania kompetencji w zakresie kształtowania świadomości zagrożeń i zapobiegania zagrożeniom oraz pożądanym zachowań na wypadek wystąpienia zagrożeń;
- 8) zagrożeniu – należy przez to rozumieć sytuację wpływającą negatywnie na poziom bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia, dóbr kultury lub środowiska lub wywołującą ograniczenia w działaniu organów administracji publicznej lub infrastruktury, o której mowa w art. 8.

Art. 4. 1. Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej polegają na:

- 1) przygotowaniu organów administracji publicznej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym na podejmowaniu działań ukierunkowanych na zapewnienie ciągłości działania organów administracji publicznej, na organizowaniu szkoleń i ćwiczeń organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności, przygotowujących do działania w przypadku wystąpienia zagrożenia, z uwzględnieniem zapewnienia spójności działań militarnych i pozamilitarnych w obronie państwa;

- 2) przygotowaniu ludności do właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia, przez zwiększanie świadomości zagrożeń i gotowości społeczeństwa, polegającym na:
 - a) informowaniu obywateli o potencjalnych i aktualnych zagrożeniach mających wpływ na bezpieczeństwo obywateli,
 - b) edukacji ludności w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym konieczności zapewnienia spójności działań militarnych i niemilitarnych w obronie państwa,
 - c) instruowaniu obywateli o zasadach zabezpieczenia przed zagrożeniem i postępowania w sytuacjach zagrożenia, w szczególności w zakresie budowania społecznej odporności, udzielania pierwszej pomocy i ewakuacji,
 - d) uruchomieniu mechanizmów odporności społeczeństwa obywatelskiego;
- 3) działaniach związanych z możliwością wystąpienia zagrożenia, polegających na:
 - a) ocenie ryzyka oraz zdolności jego minimalizowania i monitorowania,
 - b) przygotowaniu do reagowania na zagrożenia,
 - c) planowaniu i przygotowaniu warunków dla ewakuacji ludności, miejsc doraźnego schronienia oraz budowli ochronnych,
 - d) planowaniu zabezpieczenia zwierząt, mienia oraz dóbr kultury,
 - e) zapewnieniu tworzenia rezerw materiałowych i finansowych służących wykonywaniu zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
 - f) planowaniu i przygotowaniu przekształcenia podmiotów ochrony ludności w podmioty obrony cywilnej,
 - g) tworzeniu warunków do utrzymania łańcucha dostaw niezbędnych towarów, usług i świadczeń;
- 4) działaniach związanych z wystąpieniem zagrożenia, polegających na:
 - a) prowadzeniu wymiany i analizy informacji, w tym pochodzących z systemów wykrywania zagrożeń,
 - b) reagowaniu i podejmowaniu interwencji, działań ratowniczych oraz udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, 858 i 1222),
 - c) rozpoznaniu i ocenie zagrożenia,
 - d) informowaniu, ostrzeganiu i alarmowaniu ludności,
 - e) ewakuacji ludności, zwierząt, mienia i dóbr kultury,

- f) ochronie ludności przed zagrożeniami chemicznymi, biologicznymi, radiacyjnymi i jądrowymi oraz likwidacji skutków spowodowanych ich wystąpieniem,
- g) ochronie ludności przed zagrożeniami wywołanymi działaniem sił przyrody, w tym wynikającymi ze zmiany klimatu, oraz wspieranie adaptacji do zmiany klimatu,
- h) zapewnieniu osobom poszkodowanym lub ewakuowanym pomocy doraźnej,
- i) zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- j) zapewnieniu funkcjonowania podmiotów realizujących działania ratownicze, pomoc humanitarną i doraźną oraz podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- k) zapewnieniu funkcjonowania infrastruktury niezbędnej dla realizacji zadań ochrony ludności oraz odpowiednich zasobów niezbędnych do zapewnienia ochrony ludności,
- l) tworzeniu warunków do utrzymania łańcucha dostaw niezbędnych towarów, usług i świadczeń,
- m) organizowaniu i koordynowaniu udzielania i przyjmowania pomocy humanitarnej,
- n) zapewnieniu osobom poszkodowanym i ewakuowanym w zależności od ich potrzeb: pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy, świadczeń opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz pomocy psychologicznej i prawnej,
- o) informowaniu rodzin o poszkodowanych oraz pomocy w ich identyfikacji,
- p) doraźnym grzebaniu zmarłych.

2. Realizacja zadań ochrony ludności i obrony cywilnej odbywa się z uwzględnieniem odporności infrastruktury i zasobów na zagrożenia czasu wojny, polegającej na zapewnieniu ciągłości działania w przypadku uszkodzenia bądź zniszczenia części infrastruktury lub zasobów, w tym przez ich zastępowalność, na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Art. 5. 1. Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej są wykonywane przez organy ochrony ludności i obrony cywilnej oraz podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej, w zależności od rodzaju i skali zagrożeń i właściwości tych organów lub podmiotów, na zasadach przewidzianych w niniejszej ustawie oraz innych przepisach prawa, w szczególności w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, ustawie z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1897), ustawie z dnia 21 czerwca

2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1928), ustawie z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2091 oraz z 2024 r. poz. ...) oraz ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248, 834, 1089, 1222, 1248 i ...).

2. Podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej są obowiązane do współpracy z organami ochrony ludności i obrony cywilnej, stosownie do swoich możliwości, kompetencji, obszaru działania oraz zakresu działania ujętego w planach, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, i planach ciągłości działania.

3. W czasie stanu nadzwyczajnego przedsiębiorcy będący podmiotami ochrony ludności w pierwszej kolejności wykonują usługi i świadczenia na rzecz infrastruktury, o której mowa w art. 8, z uwzględnieniem potrzeb organów ochrony ludności.

Art. 6. Rada Ministrów, wykonując określone w art. 146 ust. 4 pkt 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, z 2001 r. poz. 319, z 2006 r. poz. 1471 oraz z 2009 r. poz. 946) zadanie zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej:

- 1) zatwierdza Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej;
- 2) zapoznaje się z informacjami ministra właściwego do spraw wewnętrznych dotyczącymi realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz, w razie potrzeby, podejmuje odpowiednie rozstrzygnięcia w związku z tymi informacjami.

Art. 7. Podstawą finansowania realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej jest Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.

Art. 8. Infrastruktura niezbędną dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej jest infrastruktura zapewniająca w szczególności:

- 1) schronienie lub nocleg;
- 2) zaopatrzenie w wodę i żywność oraz w produkty lecznicze;
- 3) energię elektryczną, paliwo, łączność, usługi teleinformatyczne i transport;
- 4) udzielanie pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i świadczeń opieki zdrowotnej;
- 5) magazynowanie i dystrybucję rezerw materiałowych;
- 6) realizację działań ratowniczych, pomocy humanitarnej i pomocy doraźnej;

- 7) wykrywanie, ostrzeganie, powiadamianie i alarmowanie o zagrożeniach;
- 8) funkcjonowanie innych usług publicznych.

Rozdział 2

Organy ochrony ludności i Rządowy Zespół Ochrony Ludności

Art. 9. 1. Organami ochrony ludności są:

- 1) terytorialne organy ochrony ludności:
 - a) wójt (burmistrz, prezydent miasta),
 - b) starosta,
 - c) wojewoda,
 - d) minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 2) pozostałe organy ochrony ludności:
 - a) marszałek województwa,
 - b) minister kierujący działem administracji rządowej, któremu podlegają lub przez którego są nadzorowane:
 - podmioty ochrony ludności,
 - organy obsługiwane przez podmioty ochrony ludności.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych odpowiada za realizację polityki państwa w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej oraz koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez organy ochrony ludności.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych informuje Radę Ministrów o realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta oraz wojewoda odpowiadają za realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej odpowiednio na obszarze gminy, powiatu i województwa.

5. Marszałek województwa oraz minister, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, odpowiadają za realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie swojej właściwości.

Art. 10. 1. Do zadań wójta (burmistrza, prezydenta miasta) należy:

- 1) kierowanie i koordynowanie, w ramach posiadanych kompetencji, realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy;

- 2) nadzorowanie, w ramach posiadanych kompetencji, realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy;
- 3) organizowanie współpracy między podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy;
- 4) ocena wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej ludności na obszarze gminy przez podmioty ochrony ludności, z którymi zawarł porozumienie lub wobec których wydał decyzję o uznaniu za podmiot ochrony ludności;
- 5) zawieranie ze starostą porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej;
- 6) udzielanie wsparcia w przygotowaniu podmiotów ochrony ludności do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy, w tym w zakresie wyposażenia w sprzęt i środki ochrony;
- 7) tworzenie i utrzymywanie, na obszarze gminy, zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej oraz infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zaopatrzenia w wodę;
- 8) wydawanie podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zaleceń odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez ten podmiot;
- 9) ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze gminy;
- 10) uzgadnianie z komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej zasobów gminy przeznaczonych do współdziałania na obszarze powiatu;
- 11) wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności;
- 12) udzielanie pomocy doraźnej przy pomocy podmiotów ochrony ludności na obszarze gminy;
- 13) opracowywanie wkładu do wojewódzkiego planu ewakuacji w zakresie obszaru gminy;
- 14) planowanie oraz organizowanie szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wspieranie programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia na obszarze gminy;
- 15) wzmacnianie wśród radnych i pracowników jednostek organizacyjnych gminy, przewodniczących rad dzielnic oraz sołtysów świadomości lokalnych zagrożeń, w tym w ramach szkoleń i ćwiczeń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 16) powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach na obszarze gminy;

- 17) utrzymanie gotowości gminnych elementów systemu wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności;
- 18) planowanie liczby i pojemności obiektów zbiorowej ochrony oraz zlecenie wykonania sprawdzenia obiektu budowlanego pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony;
- 19) wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu obiektu budowlanego za budowlę ochronną oraz organizowanie miejsc doraźnego schronienia;
- 20) wydawanie i odwoływanie polecenia udostępnienia budowli ochronnej, udzielanie pomocy w przygotowaniu budowli ochronnych do użycia oraz informowanie ludności o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony;
- 21) wprowadzanie danych do Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony;
- 22) finansowanie i współfinansowanie utrzymania, modernizacji i budowy, na obszarze gminy, obiektów przeznaczonych do ochrony ludności, w tym budowli ochronnych;
- 23) zapewnienie funkcjonowania urzędu gminy w czasie wojny;
- 24) wnioskowanie do starosty o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej;
- 25) sporządzanie co cztery lata informacji o stanie przygotowań gminy do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Do zadań rady gminy należy:

- 1) rozpatrywanie informacji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o stanie przygotowań gminy do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) uchwalanie w budżecie gminy środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań własnych w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 11. 1. Do zadań starosty należy:

- 1) kierowanie i koordynowanie, w ramach posiadanych kompetencji, realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności na obszarze powiatu;
- 2) nadzorowanie, w ramach posiadanych kompetencji, realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu;
- 3) koordynowanie współpracy między służbami, inspekcjami i strażami w zakresie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu;
- 4) organizowanie współpracy między gminami w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu;

- 5) udzielanie gminom wchodzącym w skład powiatu pomocy w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w szczególności obejmujących:
 - a) pozyskiwanie i wykorzystywanie niezbędnych zasobów ochrony ludności i środków finansowych,
 - b) skierowanie, na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta), posiadanych zasobów ochrony ludności do działań na teren gminy w sytuacjach zagrożeń,
 - c) wzmacnianie lokalnych inicjatyw dotyczących budowania społecznej odporności na zagrożenia,
 - d) udzielanie pomocy doraźnej na obszarze powiatu;
- 6) wydawanie zaleceń dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin znajdujących się na obszarze powiatu.
- 7) ocena wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu przez podmioty ochrony ludności, z którymi zawarł porozumienie lub wobec których wydał decyzję o uznaniu za podmiot ochrony ludności;
- 8) zawieranie z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej;
- 9) tworzenie i utrzymywanie, na obszarze powiatu, zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej oraz infrastruktury niezbędnej do ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zapewnienie dostępu do wody;
- 10) wsparcie podmiotów ochrony ludności w zakresie wyposażenia w sprzęt i środki ochrony;
- 11) wydawanie podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zaleceń odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez te podmioty;
- 12) ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze powiatu;
- 13) wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności;
- 14) organizowanie udzielania pomocy humanitarnej na obszarze powiatu;
- 15) opracowywanie wkładu do wojewódzkiego planu ewakuacji w zakresie obszaru powiatu;
- 16) planowanie oraz organizowanie szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym zatwierdzanie planów ćwiczeń wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), ewaluacja tych ćwiczeń oraz wspieranie programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia na obszarze powiatu;

- 17) organizowanie i utrzymanie powiatowych elementów systemu wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności;
- 18) przeciwdziałanie dezinformacji obniżającej społeczną odporność na obszarze powiatu;
- 19) planowanie liczby i pojemności obiektów zbiorowej ochrony oraz zlecenie wykonania sprawdzenia obiektu budowlanego pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony;
- 20) wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu obiektu budowlanego za budowlę ochronną oraz organizowanie miejsc doraźnego schronienia;
- 21) wydawanie i odwoływanie polecenia udostępnienia budowli ochronnej, udzielanie pomocy w przygotowaniu budowli ochronnych do użycia oraz informowanie ludności o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony;
- 22) wprowadzanie danych do Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony;
- 23) finansowanie i współfinansowanie utrzymania, modernizacji i budowy obiektów przeznaczonych do ochrony ludności, w tym budowli ochronnych;
- 24) zapewnienie funkcjonowania starostwa w czasie wojny;
- 25) wnioskowanie do wojewodów o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej, w tym przydziałów na podstawie wniosków wójtów (burmistrzów, prezydentów miast);
- 26) sporządzanie co cztery lata informacji o stanie przygotowań powiatu do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Do zadań rady powiatu, w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu, należy:

- 1) rozpatrywanie informacji starosty o stanie przygotowań powiatu do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) uchwalanie w budżecie powiatu środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań własnych w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

3. Zadania:

- 1) koordynowania wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej wykonujące zadania ratownicze na obszarze powiatu,
- 2) analizowania potencjalnych sytuacji zagrożeń i oceny ryzyka ich wystąpienia,
- 3) powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach na obszarze powiatu,
- 4) ewidencjonowania powiatowych zasobów ochrony ludności,

- 5) popularyzowania wiedzy z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej wśród mieszkańców powiatu, w tym kształtowania świadomości o sytuacjach zagrożeń i pożądanych zachowań społecznych,
- 6) wnioskowania do wojewodów o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej, w tym przydziałów na podstawie wniosków wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) dla personelu ratowniczego

– starosta wykonuje przy pomocy komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 12. 1. Do zadań marszałka województwa należy:

- 1) nadzorowanie, w ramach posiadanych kompetencji, oraz koordynowanie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) udzielanie pomocy, w tym finansowej, powiatom wchodzącym w skład województwa w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 3) zawieranie ze starostą porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej;
- 4) ocena wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności, z którymi zawarł porozumienie lub wobec których wydał decyzję o uznaniu za podmiot ochrony ludności;
- 5) planowanie oraz organizowanie szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wspieranie programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia i wzmacnianie społecznej odporności;
- 6) tworzenie, utrzymywanie i ewidencjonowanie zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 7) wydawanie podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zalecenia odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez ten podmiot;
- 8) ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności;
- 9) koordynowanie udostępniania podległej infrastruktury na rzecz ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 10) wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności;
- 11) zapewnienie funkcjonowania urzędu marszałkowskiego w czasie wojny;
- 12) wnioskowanie do wojewody o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej;

13) sporządzanie co cztery lata informacji o stanie przygotowań samorządu województwa do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;

2. Sejmik województwa rozpatruje informację o stanie przygotowań samorządu wojewódzkiego do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 13. 1. Do zadań wojewody należy:

- 1) nadzór nad wykonywaniem zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej przez gminy i powiaty oraz podmioty realizujące zadania ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie;
- 2) koordynacja realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane oraz przez gminy i powiaty na obszarze województwa;
- 3) udzielanie wsparcia gminom i powiatom na obszarze województwa w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 4) koordynacja współpracy między gminami, powiatami i podmiotami ochrony ludności na obszarze województwa;
- 5) wydawanie zaleceń dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin albo starostów powiatów znajdujących się na obszarze województwa oraz dla marszałka województwa;
- 6) ocena wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności, z którymi zawarł porozumienie lub wobec których wydał decyzję o uznaniu za podmiot ochrony ludności na obszarze województwa;
- 7) opracowywanie analiz i raportów na podstawie wniosków z oceny ryzyka województwa oraz gotowości wojewody, organów administracji samorządowej i podmiotów ochrony ludności, w zakresie realizowania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie;
- 8) tworzenie i utrzymywanie, na obszarze województwa, zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej oraz infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej i zapewnienie dostępu do wody;
- 9) wydawanie podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zaleceń odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez te podmioty;
- 10) ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze województwa oraz prowadzenie Wojewódzkiej Ewidencji Zasobów;
- 11) wsparcie podmiotów ochrony ludności w zakresie wyposażenia w sprzęt i środki ochrony;

- 12) określanie sposobu utrzymania niezbędnych zasobów pozwalających na ciągłość realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 13) planowanie i zabezpieczanie środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze województwa, w tym realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej dla gmin i powiatów;
- 14) wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności oraz rozpatrywanie odwołań od decyzji wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) i starostów w tych sprawach;
- 15) organizowanie, koordynowanie i udzielanie pomocy humanitarnej i doraźnej na obszarze województwa;
- 16) opracowanie i uzgadnianie wojewódzkiego planu ewakuacji ludności, określanie obszarów i kierunków ewakuacji oraz koordynowanie sporządzania wkładów do planów ewakuacji ludności przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) oraz starostów;
- 17) planowanie oraz organizowanie szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym zatwierdzanie planów ćwiczeń starostów i marszałków województw, ewaluacja tych ćwiczeń oraz wspieranie programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia na obszarze województwa;
- 18) przeciwdziałanie dezinformacji obniżającej społeczną odporność na obszarze województwa;
- 19) stała współpraca z Rządowym Centrum Bezpieczeństwa w zakresie pozyskiwania i wymiany informacji dotyczących potencjalnych sytuacji zagrożenia na obszarze województwa;
- 20) stała współpraca z samorządowymi organami ochrony ludności w zakresie pozyskiwania i wymiany informacji dotyczących zagrożeń na obszarze gmin i powiatów oraz wypracowywania konkluzji dotyczących przeciwdziałania zagrożeniom i reagowania;
- 21) organizowanie i współfinansowanie systemów wykrywania, powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności na obszarze województwa w sytuacjach zagrożeń oraz ocena ich funkcjonowania;
- 22) powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach na obszarze województwa;

- 23) planowanie liczby i pojemności obiektów zbiorowej ochrony oraz zlecenie wykonania sprawdzenia obiektu budowlanego pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony;
- 24) wyznaczanie, zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu obiektu budowlanego za budowlę ochronną, organizowanie miejsc doraźnego schronienia oraz rozpatrywanie odwołań od decyzji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i starosty w tych sprawach;
- 25) wydawanie i odwoływanie polecenia udostępnienia budowli ochronnej, udzielanie pomocy w przygotowaniu budowli ochronnych do użycia oraz informowanie ludności o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony i nadzór nad wykonywaniem tych obowiązków przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) i starostów;
- 26) wprowadzanie danych do Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony;
- 27) finansowanie i współfinansowanie utrzymania, modernizacji i budowy obiektów przeznaczonych do ochrony ludności, w tym budowli ochronnych;
- 28) zapewnienie funkcjonowania urzędu wojewódzkiego w czasie wojny;
- 29) wnioskowanie do Szefa Obrony Cywilnej o zarządzenie ewakuacji ludności lub zarządzanie ewakuacji ludności w przypadkach niecierpiących zwłoki;
- 30) wprowadzanie danych do Ewidencji Obrony Cywilnej;
- 31) nadawanie i uchylanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej w uzgodnieniu z właściwym terytorialnie szefem wojskowego centrum rekrutacji oraz dostarczanie wezwań do służby w obronie cywilnej;
- 32) powoływanie do służby w obronie cywilnej w drodze naboru ochotniczego;
- 33) ustalanie i wypłacanie świadczeń dla personelu obrony cywilnej;
- 34) wydawanie decyzji w sprawie odszkodowania za szkody powstałe w związku z działaniami ochrony ludności lub obrony cywilnej.

2. Zadania:

- 1) koordynowania wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ratownicze na obszarze województwa,
- 2) analizowania potencjalnych sytuacji zagrożeń i oceny ryzyka ich wystąpienia oraz stanu gotowości podmiotów ochrony ludności do realizacji zadań,
- 3) wspomaganie udzielania pomocy humanitarnej i doraźnej na obszarze województwa,
- 4) ewidencjonowania zasobów ratowniczych ochrony ludności na obszarze województwa,

- 5) wspomagania działań popularyzowania wiedzy z zakresu ochrony ludności wśród mieszkańców województwa, w tym kształtowania świadomości o sytuacjach zagrożeń i pożądanych zachowań społecznych

– wojewoda wykonuje przy pomocy komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 14. Do zadań ministrów kierujących działaniami administracji rządowej należy:

- 1) nadzór nad wykonywaniem zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podległe im lub nadzorowane przez nich podmioty realizujące zadania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) analizowanie zagrożeń mających wpływ na ochronę ludności oraz informacji pochodzących z systemów wykrywania zagrożeń;
- 3) ewidencjonowanie zasobów ochrony ludności;
- 4) zapewnienie funkcjonowania ministerstwa w czasie wojny;
- 5) przygotowanie i szkolenie personelu, w tym ekspertów podległych lub nadzorowanych podmiotów, realizujących zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, do współdziałania z właściwymi organami i podmiotami ochrony ludności, w tym organizowanie, prowadzenie i ocena ćwiczeń;
- 6) inicjowanie działalności badawczo-rozwojowej dotyczącej ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 7) planowanie potrzeb w zakresie środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 8) wnioskowanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o nadawanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej osobom zatrudnionym i pełniącym służbę w ministerstwach;
- 9) przeciwdziałanie dezinformacji obniżającej społeczną odporność w obszarze swojej właściwości rzeczowej;
- 10) zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności.

Art. 15. 1. Do zadań ministra właściwego do spraw wewnętrznych należy:

- 1) nadzór nad funkcjonowaniem ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze kraju;
- 2) koordynacja realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze kraju;
- 3) informowanie Rady Ministrów o realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 4) ocena wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze kraju;

- 5) przygotowywanie i wdrażanie rozwiązań organizacyjnych na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 6) analizowanie wniosków z ocen ryzyka mających wpływ na bezpieczeństwo i ochronę ludności i obronę cywilną, o których mowa w Raporcie o Zagrożeniach Bezpieczeństwa Narodowego, i informacji pochodzących z raportów Rządowego Centrum Bezpieczeństwa oraz centrów służb podległych i nadzorowanych, a także przedstawianie propozycji rozwiązań w tym zakresie;
- 7) opracowywanie Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej i monitorowanie jego realizacji;
- 8) przygotowywanie propozycji do projektu budżetu państwa w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 9) planowanie potrzeb w zakresie środków finansowych i materiałowych niezbędnych do realizacji zadań własnych oraz przez podległe i nadzorowane jednostki w zakresie ochrony ludności;
- 10) prowadzenie działalności inwestycyjnej w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej o charakterze ogólnokrajowym;
- 11) planowanie rezerw na potrzeby ochrony ludności w ramach rezerw strategicznych określonych w art. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 294 oraz z 2024 r. poz. 834 i ...);
- 12) koordynowanie współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych;
- 13) tworzenie i utrzymywanie zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej oraz infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 14) wydawanie podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zaleceń odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez te podmioty;
- 15) ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze kraju oraz prowadzenie Centralnej Ewidencji Zasobów;
- 16) zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności oraz rozpatrywanie odwołań od decyzji wojewodów w tych sprawach;
- 17) koordynowanie udzielania pomocy humanitarnej na obszarze kraju;
- 18) planowanie oraz organizowanie szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym zatwierdzanie planów ćwiczeń wojewodów,

ewaluacja tych ćwiczeń oraz wspieranie programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia na obszarze kraju;

- 19) opracowywanie założeń programowych oraz kierunków kształcenia i szkolenia w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 20) wzmacnianie świadomości zagrożeń i społecznej odporności na sytuacje zagrożeń, w tym zapewnienie popularyzowania wiedzy o bezpieczeństwie i ochronie ludności i obronie cywilnej wśród społeczeństwa;
- 21) przeciwdziałanie dezinformacji obniżającej społeczną odporność na obszarze kraju;
- 22) inicjowanie działalności naukowo-badawczej dotyczącej ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 23) organizowanie i nadzorowanie systemu powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz żądanie przekazywania komunikatów;
- 24) nadzorowanie Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej i pełnienie funkcji operatora Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej, a także zlecenie zadań związanych z organizacją, budową, utrzymaniem i modernizacją Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej;
- 25) rozpatrywanie odwołań od decyzji wojewodów w sprawach dotyczących obiektów zbiorowej ochrony;
- 26) informowanie o obiektach zbiorowej ochrony;
- 27) zarządzanie korpusem obrony cywilnej, w tym zasobami krajowej rezerwy obrony cywilnej;
- 28) prowadzenie Ewidencji Obrony Cywilnej;
- 29) nadawanie i uchylanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej oraz powoływanie do służby w obronie cywilnej osób z krajowej rezerwy obrony cywilnej;
- 30) rozpatrywanie odwołań od decyzji wojewody w sprawie odszkodowania za szkody powstałe w związku z działaniami ochrony ludności lub obrony cywilnej.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może upoważnić Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej do wykonywania zadań ochrony ludności w zakresie:

- 1) koordynowania wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ratownicze ochrony ludności na obszarze kraju;
- 2) analizowania potencjalnych sytuacji zagrożeń i oceny ryzyka ich wystąpienia;
- 3) organizowania i koordynowania udzielania pomocy humanitarnej na obszarze kraju;

- 4) tworzenia i utrzymywania zasobów ochrony ludności przeznaczonych do natychmiastowego wykorzystania na obszarze kraju;
- 5) organizowania i nadzorowania systemu powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach;
- 6) prowadzenia Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej;
- 7) popularyzowania wiedzy z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej wśród społeczeństwa, w tym kształtowania świadomości o sytuacjach zagrożeń i pożądanych zachowań społecznych;
- 8) organizowania i realizowania współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 9) planowania potrzeb w odniesieniu do środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym organizowania i koordynowania udzielania pomocy doraźnej na obszarze kraju;
- 10) inicjowania działań naukowo-badawczych dotyczących ochrony ludności i obrony cywilnej.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może upoważnić Rządowe Centrum Bezpieczeństwa do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach.

Art. 16. 1. Rządowy Zespół Ochrony Ludności, zwany dalej „Zespołem”, jest działającym przy Radzie Ministrów zespołem opiniodawczo-doradczym właściwym w sprawach ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Do zadań Zespołu należy doradzanie Radzie Ministrów w zakresie planowania i wdrażania rozwiązań organizacyjnych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, współpraca z Rządowym Zespołem Zarządzania Kryzysowego oraz wykonywanie innych zadań przewidzianych w ustawie.

3. W skład Zespołu wchodzi:

- 1) przewodniczący – minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 2) członkowie: przedstawiciele Ministra Obrony Narodowej, Ministra Koordynatora Służb Specjalnych, jeżeli został powołany, Komitetu do spraw Pożytku Publicznego oraz ministrów kierujących działami administracji rządowej:
 - a) administracja publiczna,
 - b) aktywa państwowe,
 - c) budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo,

- d) energia,
- e) gospodarka,
- f) informatyzacja,
- g) klimat,
- h) rolnictwo,
- i) środowisko,
- j) zabezpieczenie społeczne,
- k) zdrowie,
- l) kultura i ochrona dziedzictwa narodowego,
- m) rodzina,
- n) rozwój regionalny

– w randze sekretarza stanu albo podsekretarza stanu.

4. W pracach Zespołu uczestniczą, wskazani według potrzeb przez przewodniczącego Zespołu, przedstawiciele ministrów kierujących działami administracji rządowej innymi niż wymienione w ust. 3, w randze sekretarza stanu albo podsekretarza stanu oraz Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, Prezes Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, Prezes Państwowej Agencji Atomistyki i Dyrektor Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego oraz przedstawiciele innych organów administracji rządowej.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może być zastępowany w pracach Zespołu przez sekretarza stanu albo podsekretarza stanu w urzędzie obsługującym tego ministra.

6. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, organizację i tryb pracy Zespołu, mając na celu zapewnienie sprawnej pracy Zespołu.

Rozdział 3

Podmioty ochrony ludności

Art. 17. 1. Podmiotami ochrony ludności są:

- 1) Rządowe Centrum Bezpieczeństwa;
- 2) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) ochotnicze straże pożarne;
- 4) zakładowe straże pożarne;
- 5) zakładowe służby ratownicze;
- 6) gminne zawodowe straże pożarne;

- 7) powiatowe (miejskie) zawodowe straże pożarne;
- 8) terenowe służby ratownicze;
- 9) związek ochotniczych straży pożarnych;
- 10) jednostki ratownicze, o których mowa w art. 15 pkt 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 275, 1222 i ...);
- 11) służby, inspekcje i straże:
 - a) Inspekcja Ochrony Środowiska,
 - b) Państwowa Inspekcja Sanitarna,
 - c) Inspekcja Weterynaryjna,
 - d) Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa,
 - e) Inspekcja Transportu Drogowego,
 - f) organy nadzoru budowlanego,
 - g) straże gminne;
- 12) Państwowa Agencja Atomistyki;
- 13) Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy;
- 14) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- 15) Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe;
- 16) Zespół Pomocy Humanitarno-Medycznej;
- 17) centra powiadamiania ratunkowego;
- 18) powiatowe centra pomocy rodzinie;
- 19) instytucje pomocy społecznej;
- 20) Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych;
- 21) Narodowy Fundusz Zdrowia;
- 22) podmioty lecznicze, w ramach których funkcjonują jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w rozumieniu ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 652 i 1222);
- 23) podmioty lecznicze prowadzące szpitale w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 799);
- 24) podmioty lecznicze korzystające ze środków publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 146, 858 i 1222), ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2024 r. poz. 281 i 1229) oraz ustawy z dnia 15 grudnia

- 2022 r. o Państwowym Instytucie Medycznym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 2731);
- 25) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego w rozumieniu ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1154);
- 26) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego w rozumieniu ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714);
- 27) podmioty uprawnione do wykonywania zadań ochrony dóbr kultury określone w:
- a) ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292 i ...),
 - b) ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393),
 - c) ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385),
 - d) ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87),
 - e) ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 oraz z 2024 r. poz. ...);
- 28) organizacje Polskiego Czerwonego Krzyża;
- 29) organizacje skautowe i harcerskie;
- 30) Caritas Polska i podmioty współpracujące;
- 31) Polski Związek Łowiecki;
- 32) Służba Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego – ASAR;
- 33) Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa – SAR;
- 34) instytucje certyfikujące w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej dla kwalifikacji uregulowanych, zgłoszonych z obszaru „sprawy wewnętrzne” do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226 oraz z 2023 r. poz. 2005);
- 35) służba ratownictwa górniczego;
- 36) podmioty wyznaczone przez organ ochrony ludności na podstawie art. 18;
- 37) podmioty, z którymi organ ochrony ludności zawarł porozumienie o współpracy na podstawie art. 19;
- 38) podmioty uznane przez organ ochrony ludności na podstawie art. 20;

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 22–24, podległe lub nadzorowane przez Ministra Obrony Narodowej stają się podmiotami ochrony ludności za zgodą Ministra Obrony Narodowej.

3. Podmioty ochrony ludności wykonują zadania ochrony ludności i obrony cywilnej w ramach swojej właściwości.

4. Osoby, które nie ukończyły 18 roku życia, będące członkami lub pracownikami podmiotów ochrony ludności, nie realizują zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w tych podmiotach.

Art. 18. 1. W celu zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa mogą wyznaczyć jako podmioty ochrony ludności podległe im samorządowe jednostki organizacyjne i spółki prawa handlowego ze 100% udziałem jednostki samorządu terytorialnego.

2. Wyznaczając samorządową jednostkę organizacyjną albo spółkę prawa handlowego ze 100% udziałem jednostki samorządu terytorialnego jako podmiot ochrony ludności organ wyznaczający określa w szczególności zakres zadań podmiotu ochrony ludności i sposób współpracy podmiotu ochrony ludności z organem ochrony ludności.

Art. 19. 1. W celu zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, organy ochrony ludności mogą zawierać porozumienia o współpracy w wykonywaniu zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej z:

- 1) organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania ochrony ludności lub obrony cywilnej;
- 2) podmiotami wskazanymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571 oraz z 2024 r. poz. 834) realizującymi zadania ochrony ludności lub obrony cywilnej;
- 3) podmiotami prognozującymi i monitorującymi zagrożenia;
- 4) przedsiębiorcami i innymi podmiotami świadczącymi usługi pomocy doraźnej i humanitarnej dla ludności;
- 5) przedsiębiorstwami państwowymi lub spółkami prawa handlowego, w tym spółkami, w których Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego posiadają udziały lub akcje;

6) innymi podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą niezbędną do zapewnienia realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej.

2. Porozumienie z podmiotami, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, zawiera wojewoda, a dla podmiotów o zasięgu krajowym – minister właściwy do spraw wewnętrznych, informując o tym właściwych terytorialnie wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i starostę.

3. Przed zawarciem porozumienia organ ochrony ludności weryfikuje obszar działania oraz zdolności podmiotu, o którym mowa w ust. 1, do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

4. W porozumieniu określa się w szczególności zakres zadań, warunki finansowania i sposób współpracy z podmiotem ochrony ludności oraz możliwość wykorzystania zasobów w sytuacjach zagrożeń, w tym ich dostępność i dyspozycyjność personelu. Porozumienie może przewidywać rozszerzenie zakresu właściwości podmiotu.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, inne niż określone w ust. 4 elementy porozumienia oraz sposób weryfikacji zdolności podmiotu ochrony ludności do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, mając na uwadze zapewnienie sprawnego współdziałania z podmiotem ochrony ludności oraz kompleksową weryfikację zdolności podmiotu do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 20. 1. Jeżeli jest to uzasadnione koniecznością zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, organy ochrony ludności mogą uznać jako podmioty ochrony ludności podmioty wskazane w art. 19 ust. 1.

2. Uznanie jako podmiot ochrony ludności następuje w drodze decyzji administracyjnej.

3. W decyzji określa się w szczególności zakres zadań, warunki finansowania i sposób współpracy z podmiotem ochrony ludności oraz możliwość wykorzystania zasobów w sytuacjach zagrożeń.

4. Odwołanie od decyzji:

1) wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty lub marszałka województwa – rozpatruje wojewoda;

2) wojewody – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

5. Do odwołania od decyzji ministra właściwego do spraw wewnętrznych albo ministra będącego organem ochrony ludności stosuje się art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

Art. 21. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) wyznacza jako podmiot ochrony ludności, zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej gminy.

2. Starosta wyznacza jako podmiot ochrony ludności, zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie lokalnym przekraczającym granice gminy.

3. Marszałek województwa wyznacza jako podmiot ochrony ludności, zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie właściwości samorządu województwa.

4. Wojewoda zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie regionalnym.

5. Minister, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 lit. b, zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej pozostających w jego właściwości.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych zawiera porozumienia albo wydaje decyzje o uznaniu za podmiot ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów istotnych dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie ogólnokrajowym.

7. W odniesieniu do jednego podmiotu można zawrzeć więcej niż jedno porozumienie lub wydać więcej niż jedną decyzję, jeżeli zakresy zadań i współpracy, określone w tych porozumieniach lub decyzjach, nie pokrywają się.

Art. 22. Do zadań Rządowego Centrum Bezpieczeństwa w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej należy:

- 1) monitorowanie zagrożeń oraz powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie ludności o zagrożeniach, zgodnie z art. 15 ust. 3;
- 2) realizacja zobowiązań wynikających z uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego i Unii Europejskiej w zakresie budowania odporności państwa na zagrożenia;
- 3) opracowanie krajowego planu ewakuacji i koordynowanie sporządzania przez wojewodów wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

Rozdział 4

Zasoby ochrony ludności

Art. 23. 1. Organy ochrony ludności ewidencjonują zasoby ochrony ludności i obrony cywilnej służące realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Ewidencjonowanie zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej polega na stałym monitorowaniu i rejestrowaniu stanu sił i środków przeznaczonych do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

3. Ewidencjonowanie zasobów prowadzi się w Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, zwanej dalej „Centralną Ewidencją Zasobów” i w Wojewódzkich Ewidencjach Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, zwanych dalej „Wojewódzkimi Ewidencjami Zasobów”.

4. Wojewódzka Ewidencja Zasobów stanowi część Centralnej Ewidencji Zasobów, obejmującą dane i informacje zawarte w Centralnej Ewidencji Zasobów w odniesieniu do województwa.

Art. 24. 1. Centralną Ewidencję Zasobów prowadzi minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Wojewódzkie Ewidencje Zasobów prowadzą wojewodowie zgodnie ze swoją właściwością miejscową.

3. Centralną Ewidencję Zasobów i Wojewódzkie Ewidencje Zasobów prowadzi się w systemie teleinformatycznym.

Art. 25. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz wojewodowie są współadministratorami danych przetwarzanych w Centralnej Ewidencji Zasobów.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz wojewodowie są współadministratorami danych osobowych przetwarzanych w Centralnej Ewidencji Zasobów.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych wykonuje obowiązki, o których mowa w art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.).

4. Współadministratorzy zapewniają rozliczalność działań dokonywanych na danych, w tym danych osobowych, zawartych w Centralnej Ewidencji Zasobów.

Art. 26. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych zapewnia utrzymanie Centralnej Ewidencji Zasobów, planuje i realizuje jej rozbudowę i modyfikację oraz podejmuje działania mające na celu:

- 1) zapewnienie ochrony przed nieuprawnionym dostępem do Centralnej Ewidencji Zasobów;
- 2) zapewnienie integralności danych w Centralnej Ewidencji Zasobów;
- 3) zapewnienie dostępności do Centralnej Ewidencji Zasobów dla podmiotów przetwarzających dane w tej ewidencji;
- 4) przeciwdziałanie uszkodzeniom Centralnej Ewidencji Zasobów;
- 5) określenie zasad bezpieczeństwa przetwarzanych danych, w tym danych osobowych;
- 6) określenie zasad zgłaszania naruszenia ochrony danych osobowych;
- 7) zapewnienie poprawności danych, w tym danych osobowych, przetwarzanych w Centralnej Ewidencji Zasobów;
- 8) zapewnienie wykonywania kopii bezpieczeństwa.

2. Wojewoda zapewnia utrzymanie Wojewódzkiej Ewidencji Zasobów oraz, w odniesieniu do Wojewódzkiej Ewidencji Zasobów, podejmuje działania, o których mowa w ust. 1 pkt 1–8.

Art. 27. W Centralnej Ewidencji Zasobów gromadzi się:

- 1) dane dotyczące podmiotu ochrony ludności i obrony cywilnej:
 - a) nazwę podmiotu,
 - b) adres siedziby podmiotu,
 - c) adres (adresy) oddziału (oddziałów),
 - d) dane osoby do kontaktu:
 - imię (imiona) i nazwisko,
 - numer telefonu,
 - adres e-mail lub innego środka komunikacji elektronicznej,
 - e) klasyfikację podmiotu zgodnie z art. 17 ust. 1,
 - f) w odniesieniu do podmiotów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 36–38, dane dotyczące podstawy uznania za podmiot ochrony ludności:
 - data uznania za podmiot,
 - oznaczenie organu ochrony ludności, który dokonał uznania za podmiot,
 - oznaczenie decyzji lub porozumienia o uznaniu za podmiot,
 - g) zakres zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej wykonywanych przez podmiot;

- 2) dane dotyczące zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej znajdujących się w dyspozycji poszczególnych organów ochrony ludności i obrony cywilnej i podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej:
 - a) rodzaj i stan ilościowy zasobów,
 - b) dysponenta zasobów,
 - c) miejsce rozmieszczenia zasobów,
 - d) dostępność i warunki dysponowania zasobami.

Art. 28. Dane zawarte w Centralnej Ewidencji Zasobów i w Wojewódzkich Ewidencjach Zasobów nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902).

Art. 29. 1. Organy ochrony ludności i podmioty ochrony ludności wprowadzają dane do Centralnej Ewidencji Zasobów, zgodnie ze swoją właściwością.

2. Organy ochrony ludności i podmioty ochrony ludności posiadają dostęp do Centralnej Ewidencji Zasobów.

3. Organy ochrony ludności i podmioty ochrony ludności aktualizują dane zawarte w Centralnej Ewidencji Zasobów, w ramach monitorowania stanu zasobów, w tym usuwają z ewidencji nieaktualne dane.

4. Wprowadzanie i aktualizacja danych odbywa się w czasie rzeczywistym.

5. Wprowadzenie i aktualizacja danych do Centralnej Ewidencji Zasobów jest równoznaczne z wprowadzeniem i aktualizacją danych we właściwej Wojewódzkiej Ewidencji Zasobów.

Art. 30. 1. Dane, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1, do Centralnej Ewidencji Zasobów wprowadzają i aktualizują organy ochrony ludności w odniesieniu do podmiotów podległych i nadzorowanych oraz podmiotów ochrony ludności, które wyznaczyły, z którymi zawarły porozumienie albo wobec których wydały decyzję o uznaniu za podmiot ochrony ludności.

2. Dane, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 2, dotyczące zasobów będących w dyspozycji organów ochrony ludności i obrony cywilnej – wprowadzają i aktualizują te organy.

3. W zakresie danych, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 2:

- 1) podmioty, o których mowa w:
 - a) art. 17 ust. 1 pkt 1, 10, 12, 13, 15, 16, 25, 32, 33 – wprowadzają dane bezpośrednio do Centralnej Ewidencji Zasobów,

- b) art. 17 ust. 1 pkt 11 oraz pkt 14, 18–21 oraz 26 i 27 – przekazują dane organom, którym podlegają albo które je nadzorują, celem wprowadzenia do Centralnej Ewidencji Zasobów,
 - c) art. 17 ust. 1 pkt 17, 22–24, 28–31, 34 i 35 – przekazują dane wojewodzie, celem wprowadzenia do Centralnej Ewidencji Zasobów,
 - d) art. 17 ust. 1 pkt 36–38 – przekazują dane organom ochrony ludności, celem wprowadzenia do Centralnej Ewidencji Zasobów;
- 2) w zakresie podmiotów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2–9, 10, 26 i 28, oraz podmiotów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 36–38, posiadających personel ratowniczy – są przekazywane z Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej, o którym mowa w art. 14g ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

4. Do Centralnej Ewidencji zasobów są przekazywane dane, o których mowa w:

- 1) w art. 100 ust. 1 pkt 1–6 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;
- 2) art. 21 ust. 3 pkt 2 lit. a ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym;
- 3) art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2023 r. poz. 2465);
- 4) przepisach wydanych na podstawie 14g ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej w zakresie sił i środków Państwowej Straży Pożarnej, sił i środków zgłoszonych do Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej przez jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a–6 i 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz dostępnych dla Państwowej Straży Pożarnej sił i środków pochodzących z instytucji i organizacji wspierających Państwową Straż Pożarną.

5. Dane do Centralnej Ewidencji Zasobów są przekazywane za pomocą uzgodnionych protokołów komunikacyjnych.

Art. 31. 1. Dane z Centralnej Ewidencji Zasobów minister właściwy do spraw wewnętrznych albo wojewoda:

- 1) udostępnia na wniosek innym organom ochrony ludności i obrony cywilnej i podmiotom ochrony ludności obrony cywilnej – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;

- 2) udostępnia na wniosek siłom zbrojnym Rzeczypospolitej Polskiej, siłom zbrojnym państw NATO oraz Policji – w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań ustawowych lub sojusznicznych;
- 3) może udostępnić podmiotom, organom, służbom, inspekcjom i strażom – w przypadku, gdy jest to uzasadnione potrzebą wykonania ich ustawowych zadań na rzecz ochrony ludności.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych albo wojewoda udostępniają dane z Centralnej Ewidencji Zasobów organom administracji publicznej, sądom i prokuraturze, jeżeli jest to uzasadnione wykonywaniem zadań ustawowych przez te podmioty.

3. Dane zgromadzone w Centralnej Ewidencji Zasobów udostępnia się w postaci elektronicznej za pomocą środków komunikacji elektronicznej na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 307 i 1222). Udostępnienie danych w innej postaci może nastąpić wyłącznie w przypadku, gdy nie będzie możliwe udostępnienie w postaci elektronicznej.

4. Odmowa udostępnienia następuje w formie postanowienia. Na postanowienie nie służy zażalenie.

5. Udostępnienie i przekazywanie danych następuje nieodpłatnie.

Art. 32. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób ewidencjonowania zasobów ochrony ludności,
- 2) sposób i tryb prowadzenia Centralnej Ewidencji Zasobów oraz Wojewódzkich Ewidencji Zasobów,
- 3) minimalny zbiór funkcjonalności ewidencji, o których mowa w pkt 2, w tym sposób funkcjonowania w sytuacjach awaryjnych i wymagania interfejsów do komunikacji z ewidencją,
- 4) warunki przydzielania, zawieszania oraz uchylania dostępu do ewidencji, o których mowa w pkt 2

– uwzględniając konieczność zapewnienia aktualizacji ewidencji oraz ujęcia w ewidencji możliwości i warunków dysponowania zasobów ochrony ludności.

Art. 33. 1. Terytorialne organy ochrony ludności tworzą i utrzymują zasoby ochrony ludności, niezbędne do udzielania pomocy doraźnej i pomocy humanitarnej, w szczególności zapasy wody i środki do jej magazynowania, transportu i uzdatniania, zapasowe źródła energii

i paliwa, odzież, zapasy żywności, środki sanitarne i higieniczne, produkty lecznicze i wyroby medyczne oraz stacjonarne i mobilne tymczasowe miejsca pobytu.

2. Podmioty ochrony ludności utrzymują zasoby ochrony ludności niezbędne do wykonania nałożonych na nie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta oraz wojewoda, zapewniają zasoby ochrony ludności niezbędne do wykonywania przez co najmniej 7 dni trwania zagrożenia zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie:

- 1) zapewnienia dostępu do wody i żywności;
- 2) dostępu do produktów leczniczych i udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz świadczeń opieki zdrowotnej;
- 3) realizacji zadań ratowniczych;
- 4) ostrzegania, alarmowania i powiadamiania ludności;
- 5) zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 6) zapewnienia łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności;
- 7) funkcjonowania obiektów zbiorowej ochrony.

4. Zadania wskazane w ust. 1 i 3 wykonuje się w szczególności przez zapewnienie dostępu do zasobów ochrony ludności, utrzymanie i uzupełnianie oraz tworzenie magazynów zasobów ochrony ludności, w tym magazynów przeciwpowodziowych, lub przez zawieranie umów pozwalających zapewnić niezbędne zasoby ochrony ludności.

5. Tworzenie i utrzymywanie zasobów ochrony ludności przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starostę oraz marszałka województwa, przeznaczonych do realizacji zadań ochrony ludności w odniesieniu do zagrożeń przekraczających obszar odpowiednio gminy, powiatu i województwa, jest wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

6. Właściwy organ ochrony ludności może wydać podmiotowi ochrony ludności zalecenia odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez ten podmiot.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wytyczne w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez obowiązane organy ochrony ludności, z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń w poszczególnych obszarach kraju.

8. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, może określić, w drodze rozporządzenia, wytyczne w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez podmioty

ochrony ludności, z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń oraz konieczności zapewnienia w niezbędnym zakresie usług publicznych.

Art. 34. 1. Starosta udziela gminom wchodzącym w skład powiatu pomocy w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej jeżeli zasoby i możliwości działania tych gmin uległy wyczerpaniu bądź są niewystarczające do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej. Udzielenie pomocy odbywa się na wniosek zainteresowanej gminy.

2. Marszałek województwa udziela powiatom wchodzącym w skład województwa pomocy w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej jeżeli zasoby i możliwości działania powiatu uległy wyczerpaniu bądź są niewystarczające do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej. Udzielenie pomocy odbywa się na wniosek zainteresowanego powiatu.

3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) i starosta zawierają porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, określając formę i zakres możliwej do udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 1.

4. Marszałek województwa i starosta zawierają porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej, określając formę i zakres możliwej do udzielenia pomocy, o której mowa w ust. 2.

5. O formie i zakresie udzielonej pomocy organy, o których mowa w ust. 1 i 2, informują właściwego terytorialnie wojewodę.

Art. 35. 1. Wojewoda udziela wsparcia gminom i powiatom w realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, przekazując im środki rzeczowe lub finansowe na ich realizację.

2. Przekazywanie środków finansowych odbywa się zgodnie z Programem Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej. W przypadku konieczności przekazania środków na realizację zadań nieprzewidzianych w Programie Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, w szczególności w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym, przekazuje się środki finansowe w zakresie nieprzewidzianym w tym programie.

Art. 36. 1. W przypadku gdy zasoby ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie gminy lub powiatu są niewystarczające, zadania te realizuje się również przy pomocy zasobów ochrony ludności zadysponowanych z obszaru województwa.

2. W przypadku gdy zasoby ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie województwa są niewystarczające, zadania te realizuje się również przy pomocy zasobów ochrony ludności zadysponowanych z obszaru kraju.

3. W przypadku gdy zasoby ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie kraju są niewystarczające, zadania te mogą być realizowane również przy pomocy zasobów zadysponowanych w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, o którym mowa w Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1313/2013/EU w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 924, z późn. zm.²⁾), lub na podstawie umów międzynarodowych.

Art. 37. Zespół opiniuje projekt Rządowego Programu Rezerw Strategicznych, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych.

Rozdział 5

Planowanie w ochronie ludności i obronie cywilnej

Art. 38. Organy ochrony ludności i Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa uwzględniają w planach, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym:

- 1) plany ewakuacji;
- 2) wyciągi z Centralnej Ewidencji Zasobów, Centralnej Ewidencji Obiektów Ochronnych oraz Ewidencji Obrony Cywilnej;
- 3) wykazy zapasowych ujęć wody lub sposobu dostarczania wody w przypadku uszkodzenia wodociągu;
- 4) wykazy źródeł energii;
- 5) lokalizację magazynów zasobów ochrony ludności;
- 6) miejsca udzielania pomocy humanitarnej;
- 7) procedury występowania o udzielanie pomocy humanitarnej i doraźnej oraz sposobu udzielania tej pomocy.

Art. 39. 1. Plany ewakuacji ludności obejmują zagadnienia przemieszczenia ludności z miejsca zagrożonego i przyjęcia jej w miejscu bezpiecznym, w czasie wojny i w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej.

²⁾ Zmiany wymienionej decyzji zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 250 z 04.10.2018, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 77A z 20.03.2019, str. 1.

2. Plany ewakuacji ludności zawierają:

- 1) liczbę osób przewidzianych do ewakuacji na danym obszarze;
- 2) wskazanie infrastruktury transportowej lądowej, wodnej i powietrznej do wykorzystania podczas ewakuacji;
- 3) wskazanie miejsc zakwaterowania przygotowanych na potrzeby przyjęcia ludności w miejscach ewakuacji;
- 4) wskazanie sił i środków transportowych niezbędnych do przeprowadzenia ewakuacji na danym obszarze;
- 5) wskazanie sił i środków niezbędnych do zabezpieczenia procesu ewakuacji oraz ochrony pozostawionego mienia;
- 6) wskazanie osób odpowiedzialnych za koordynację i wsparcie działań związanych z przeprowadzeniem ewakuacji na danym obszarze;
- 7) sposób powiadamiania ludności o ewakuacji.

Art. 40. 1. Rządowe Centrum Bezpieczeństwa opracowuje krajowy plan ewakuacji.

2. Krajowy plan ewakuacji opracowuje się na podstawie wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

Art. 41. 1. Rządowe Centrum Bezpieczeństwa opracowuje, w uzgodnieniu z Szefem Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, wytyczne dla wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

2. Rządowe Centrum Bezpieczeństwa koordynuje przygotowanie przez wojewodów wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

Art. 42. 1. Wojewoda opracowuje wojewódzki plan ewakuacji ludności na podstawie wkładów do planu ewakuacji przygotowanych przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) i starostów.

2. Wojewoda uzgadnia wojewódzki plan ewakuacji ludności z Rządowym Centrum Bezpieczeństwa.

3. Wojewódzkie plany ewakuacji ludności, które będą wykorzystane w razie ogłoszenia mobilizacji, w czasie obowiązywania stanu wojennego i w czasie wojny wymagają uzgodnienia z właściwym organem wojskowym, w zakresie dróg przemieszczania się, rejonów tymczasowego pobytu ludności i miejsc zabezpieczenia dóbr kultury.

Art. 43. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) i starosta opracowują, odpowiednio dla obszaru gminy i powiatu, wkłady do wojewódzkiego planu ewakuacji ludności.

2. Wojewoda określa obszary i kierunki ewakuacji ludności, w tym miejsca przyjęcia ludności. Wojewoda koordynuje przygotowanie wkładów do wojewódzkiego planu ewakuacji ludności przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) oraz starostów na obszarze województwa, wskazując zadania, o których mowa w art. 39 ust. 2, realizowane przez poszczególne gminy i powiaty.

Art. 44. Wojewódzki plan ewakuacji ludności stanowi załącznik funkcjonalny do planu zarządzania kryzysowego województwa. Wkłady, o których mowa w art. 43, stanowią załącznik funkcjonalny do planów zarządzania kryzysowego odpowiednio gminy i powiatu.

Art. 45. 1. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i Ministrem Obrony Narodowej, sporządza krajowy plan ochrony dóbr kultury na czas wojny na podstawie przygotowanych przez Generalnego Konserwatora Zabytków, Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych, dyrektora Biblioteki Narodowej w Warszawie, dyrektora państwowej instytucji kultury wyspecjalizowanej w zakresie muzealnictwa i ochrony zbiorów, dyrektora państwowej instytucji kultury wyspecjalizowanej w opiece nad zabytkami wykazów najcenniejszych dóbr kultury ruchomych i nieruchomych planowanych do objęcia ochroną.

2. Krajowy plan ochrony dóbr kultury na czas wojny obejmuje zagadnienia:

- 1) planowania ochrony najcenniejszych dóbr kultury;
- 2) sposobów ochrony najcenniejszych dóbr kultury;
- 3) miejsc ukryć najcenniejszych dóbr kultury;
- 4) sił i środków do realizacji zadań ochrony dóbr kultury;
- 5) kierowania ochroną najcenniejszych dóbr kultury;
- 6) wskazania najcenniejszych dóbr kultury planowanych do objęcia ochroną.

3. Krajowy plan ochrony dóbr kultury na czas wojny zawiera:

- 1) wskazanie działań na czas wojny w celu ochrony najcenniejszych dóbr kultury;
- 2) sposoby ochrony najcenniejszych dóbr kultury nieruchomych, które są najbardziej zagrożone;
- 3) miejsca, rodzaje i wykazy najcenniejszych dóbr kultury ruchomych podlegających rozśrodkowaniu i ewakuacji;
- 4) sposoby ochrony najcenniejszych dóbr kultury ruchomych podlegających ochronie w miejscach stałego przechowywania;

- 5) miejsca, wykazy i sposoby ewentualnej ewakuacji najcenniejszych dóbr kultury poza granice Rzeczypospolitej Polskiej w czasie wojny;
- 6) ogólne zestawienie kosztów, nakładów pracy, materiałów i urządzeń przewidzianych do prac zabezpieczających oraz do rozśrodkowania lub ewakuacji najcenniejszych dóbr kultury;
- 7) wskazanie przygotowanych miejsc przeznaczonych do ukrycia najcenniejszych dóbr kultury;
- 8) wykazy służb, jednostek, instytucji, organizacji i rzeczoznawców, przewidzianych do udzielenia specjalistycznej pomocy przy zagrożonych najcenniejszych dobrach kultury;
- 9) system kierowania ochroną najcenniejszych dóbr kultury, koordynacji, współdziałania, powiadamiania i łączności oraz informowania o stratach;
- 10) rozmieszczenie na mapie najcenniejszych dóbr kultury planowanych do ochrony w pierwszej kolejności;
- 11) miejsca ukrycia i ewakuacji najcenniejszych dóbr kultury ruchomych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz główne i zapasowe trasy ewakuacji.

4. Podmioty, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 27, sporządzają plany ochrony dóbr kultury na czas wojny.

5. Plan ochrony dóbr kultury na czas wojny obejmuje zagadnienia:

- 1) lokalizacji dóbr kultury i ich zagrożeń w przypadku działań wojennych;
- 2) planowania ochrony dóbr kultury;
- 3) użycia sił i środków do realizacji zadań ochrony dóbr kultury;
- 4) kierowania i współdziałania w realizacji zadań ochrony dóbr kultury.

6. Plan ochrony dóbr kultury na czas wojny zawiera:

- 1) charakterystykę dóbr kultury oraz ich wykaz, z określeniem najbardziej cennych zbiorów i elementów;
- 2) ocenę miejsca przechowywania lub położenia oraz możliwych zagrożeń dla dóbr kultury wraz z wnioskami;
- 3) wskazanie zadań ochrony dóbr kultury na czas wojny z określeniem niezbędnych priorytetów;
- 4) wykaz prac przygotowawczych i dokumentacyjnych niezbędnych do wykonania, z określeniem osób odpowiedzialnych i zespołów, ze wskazaniem przypisanych im zadań oraz czasu ich wykonania;

- 5) wykaz rodzajów i ilości potrzebnych materiałów i urządzeń, z określeniem ich przeznaczenia, sposobu pozyskania i miejsc przechowywania;
- 6) sposób oznakowania dóbr kultury znakami rozpoznawczymi oraz tryb wydawania kart tożsamości dla personelu przydzielonego do ochrony dóbr kultury;
- 7) opis systemu powiadamiania i alarmowania, kierowania, współdziałania i łączności z wykazami adresów, telefonów lub innych urządzeń łączności jednostek ratowniczych, osób funkcyjnych, specjalistycznych służb, instytucji i rzeczoznawców;
- 8) określenie sposobu dokumentowania działań ratowniczych i informowania o stratach, szkodach i potrzebach w zakresie ich likwidacji.

7. Plany, o których mowa w ust. 1 i 4, mogą zawierać także inne elementy niż wymienione odpowiednio w ust. 3 i 6 niezbędne do zapewnienia ochrony dóbr kultury.

8. Plany, o których mowa w ust. 1 i 4, sporządza się z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 46. Podmioty, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 27, sporządzają instrukcję postępowania na potrzeby realizacji zadań w razie wystąpienia sytuacji kryzysowych, która określa sposoby postępowania w razie wystąpienia zdarzeń mających znamiona sytuacji kryzysowych i zawiera:

- 1) opis sposobu postępowania w razie wystąpienia zagrożenia;
- 2) wykaz osób odpowiedzialnych za realizację zadań ochrony dóbr kultury;
- 3) zestawienie sił i środków niezbędnych do realizacji zadań ochrony dóbr kultury.

Art. 47. 1. Podmioty, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 27, na potrzeby realizacji zadań ochrony dóbr kultury na czas wojny oraz w razie wystąpienia sytuacji kryzysowych dokonują analizy zbiorów w celu wyselekcjonowania dóbr kultury przeznaczonych do zabezpieczenia lub ewakuacji.

2. Dokonując analizy zbiorów, uwzględnia się kryteria:

- 1) wartość zbiorów – wartość historyczną, naukową i artystyczną, znaczenie w skali ogólnokrajowej, jak i światowej, a także wartość rynkową;
- 2) racjonalność, gospodarność, skuteczność i możliwość zabezpieczenia lub ewakuacji zbiorów.

3. Na potrzeby opracowania planów, o których mowa w art. 45 ust. 1 i 4, wprowadza się następujące kategorie zbiorów:

- 1) kategorię I – najcenniejsze zbiory do ewakuacji w pierwszej kolejności;

- 2) kategorię II – cenne zbiory do ewakuacji w drugiej kolejności;
- 3) kategorię III – pozostałe zbiory, które z różnych względów nie nadają się do ewakuacji i muszą być zabezpieczone w miejscu ich przechowywania.

4. Zbiory zaklasyfikowane do odpowiednich kategorii oznacza się w miejscu ich przechowywania, w taki sposób, aby można było je łatwo i szybko zidentyfikować.

Art. 48. 1. Rozsrodkowanie i ewakuację dóbr kultury organizuje się w następujący sposób:

- 1) rozsrodkowaniu lub ewakuacji podlegają dobra kultury ruchome określone w planie ochrony dóbr kultury na czas wojny, w przypadku braku możliwości zapewnienia ich ochrony w miejscu stałego ich przechowywania;
- 2) rozsrodkowanie dóbr kultury ruchomych polega na zaplanowanym i zorganizowanym ich przemieszczeniu do wytypowanych i przygotowanych miejsc w obrębie tej samej miejscowości lub do innej wytypowanej miejscowości oraz ich zabezpieczeniu w nowym miejscu przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem;
- 3) miejsca rozsrodkowania i ewakuacji oraz trasy przejazdu (główne i zapasowe) uzgadnia się z właściwymi terytorialnie organami samorządu;
- 4) miejsca rozsrodkowania i ewakuacji oraz trasy przewozu dóbr kultury ruchomych powinny znajdować się z dala od głównych szlaków i węzłów komunikacyjnych, ważnych ośrodków przemysłowych, baz i składnic paliw oraz materiałów niebezpiecznych, a także obiektów wojskowych.

2. Wykazy dóbr kultury ruchomych przeznaczonych do ewakuacji, informacje o trasach przewozu tych dóbr kultury, informacje o miejscach ich ukrycia oraz sposoby ich ochrony w czasie transportu i ich zabezpieczenia w nowym miejscu przechowywania podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

3. Podmioty, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 27, uwzględniają przy planowaniu inwestycji konieczność zapewnienia przestrzeni do magazynowania niezbędnych materiałów i sprzętu do zabezpieczenia lub ewakuacji dóbr kultury oraz zapewniają środki na pozyskanie, utrzymanie i rotację.

Rozdział 6

Szkolenia, ćwiczenia i edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej

Art. 49. 1. W celu podnoszenia kwalifikacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w urzędach obsługujących organy ochrony ludności oraz w innych urzędach, jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego i organach jednostek pomocniczych gminy, organizuje się szkolenia kadry w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeprowadza się co najmniej:

- 1) dla osób pełniących funkcję organu ochrony ludności – w ciągu 6 miesięcy od dnia objęcia tej funkcji i następnie nie rzadziej niż raz na cztery lata;
- 2) dla osób wykonujących zadania związane z ochroną ludności i obroną cywilną – nie rzadziej niż raz na trzy lata;
- 3) dla osób posiadających przydziały mobilizacyjne obrony cywilnej – w ciągu 6 miesięcy od dnia otrzymania przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.

Art. 50. 1. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla ministrów, sekretarzy stanu i podsekretarzy stanu, kierowników urzędów centralnych oraz wojewodów, marszałków województw i starostów prowadzi Akademia Pożarnicza.

2. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), pracowników urzędów administracji publicznej oraz członków i pracowników podmiotów ochrony ludności mogą być prowadzone przez uczelnie służb państwowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, szkoły, dla których organem założycielskim jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ośrodki szkolenia służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz inne uczelnie, związek ochotniczych straży pożarnych, a także przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z którymi kierownik urzędu albo podmiot ochrony ludności zawarł umowę na realizację tego szkolenia. Szkolenia dla wójtów burmistrzów, prezydentów miast) organizują wojewodowie.

3. Osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą prowadzić szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, jeżeli posiadają środki organizacyjne i techniczne, w tym osoby dysponujące wiedzą specjalistyczną, niezbędne do zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego szkolenia.

4. Spełnienie wymagań przez prowadzące szkolenia osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, o których mowa w ust. 2, weryfikuje Akademia Pożarnicza.

Art. 51. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, program szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagania dla podmiotów prowadzących szkolenia, o których mowa w art. 50 ust. 2, mając na względzie zapewnienie jednolitości i odpowiedniego poziomu szkoleń na obszarze całego kraju.

Art. 52. 1. Organy ochrony ludności mogą również prowadzić szkolenia dla podmiotów ochrony ludności, zrzeszeń i przedsiębiorców oraz ludności.

2. Podmioty ochrony ludności, w szczególności jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, związek ochotniczych straży pożarnych, Polski Czerwony Krzyż i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, wspomagają organy ochrony ludności w organizacji szkoleń.

Art. 53. 1. W celu weryfikacji gotowości i zwiększenia skuteczności wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz utrwalania wiedzy i umiejętności, organy ochrony ludności przeprowadzają ćwiczenia ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Ćwiczenia ochrony ludności i obrony cywilnej przeprowadza się nie rzadziej niż raz na cztery lata, na podstawie planów ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej. Plan ćwiczeń sporządza właściwy organ ochrony ludności, a zatwierdza:

- 1) w przypadku wójta (burmistrza, prezydenta miasta) – starosta;
- 2) w przypadku starosty i marszałka województwa – wojewoda;
- 3) w przypadku wojewody – minister właściwy do spraw wewnętrznych.

3. Organ, który zatwierdza plan ćwiczeń przekazuje organowi przeprowadzającemu ćwiczenia wytyczne i zalecenia odnośnie do zakresu ćwiczeń.

4. W ćwiczeniach ochrony ludności i obrony cywilnej uczestniczą, stosownie do potrzeb, podmioty ochrony ludności.

5. Podmioty ochrony ludności, w szczególności jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, ochotnicze straże pożarne, związek ochotniczych straży pożarnych i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, wspomagają organy ochrony ludności w organizacji ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej.

6. Organ ochrony ludności po zakończeniu ćwiczeń sporządza z nich raport, wraz z wnioskami i rekomendacjami dotyczącymi ich przygotowania i przeprowadzenia oraz oceną osiągnięcia celów ćwiczeń i przekazuje do organu, który zatwierdził plan ćwiczeń. Po

otrzymaniu raportu z ćwiczeń organ, który zatwierdził plan ćwiczeń, przeprowadza ich ewaluację, a następnie inicjuje wdrażanie wniosków i rekomendacji.

7. W przypadku ćwiczeń przeprowadzanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz ministrów, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 lit. b ewaluację oraz wdrażanie wniosków i rekomendacji z ćwiczeń przeprowadza organ prowadzący ćwiczenia.

Art. 54. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i sposób organizowania i prowadzenia ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym planowania, raportowania i ewaluacji, mając na względzie zapewnienie właściwego przygotowania i sprawdzenia gotowości organów i podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej do realizacji zadań.

Art. 55. Edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej obejmuje w szczególności przekazywanie wiedzy o potencjalnych i aktualnych zagrożeniach mających wpływ na bezpieczeństwo oraz o zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia.

Art. 56. Edukacja z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w systemie oświaty odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 i 854).

Art. 57. 1. Zajęcia pozaszkolne oraz inne formy edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej organizuje organ ochrony ludności.

2. Zajęcia pozaszkolne oraz inne formy edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej mogą prowadzić podmioty ochrony ludności oraz osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z którymi organ ochrony ludności zawarł umowę na ich realizację.

3. Podmioty ochrony ludności, w szczególności jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, związek ochotniczych straży pożarnych, Polski Czerwony Krzyż i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, wspomagają organ ochrony ludności w organizacji zajęć pozaszkolnych oraz innych form edukacji.

Rozdział 7

Realizacja zadań ochrony ludności

Art. 58. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) kieruje realizacją i koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane na obszarze gminy.

2. Starosta kieruje realizacją i koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane na obszarze powiatu. Starosta może koordynować realizowanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez gminy na obszarze powiatu.

3. Marszałek województwa koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane na obszarze województwa.

4. Wojewoda koordynuje realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane na obszarze województwa. Wojewoda może koordynować realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez gminy i powiaty na obszarze województwa.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych koordynuje:

- 1) realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez wojewodów;
- 2) realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze całego kraju – w czasie obowiązywania stanu nadzwyczajnego.

Art. 59. 1. W celu koordynacji realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej organy ochrony ludności mogą wydawać zalecenia.

2. Starosta wydaje zalecenia dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin znajdujących się na obszarze powiatu.

3. Wojewoda wydaje zalecenia dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin albo starostów powiatów znajdujących się na obszarze województwa oraz dla marszałka województwa. W przypadku zaleceń, których realizacja wymaga nakładów finansowych, wojewoda zapewnia ich finansowanie.

4. Zalecenie może dotyczyć w szczególności podjęcia określonych działań przez organy ochrony ludności albo przygotowania zasobów ochrony ludności.

Art. 60. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) organizuje współpracę pomiędzy podmiotami ochrony ludności działającymi na obszarze gminy.

2. Starosta, w porozumieniu z właściwymi wójtami (burmistrzami, prezydentami miast), organizuje współpracę pomiędzy gminami oraz podmiotami ochrony ludności działającymi na obszarze powiatu.

Art. 61. 1. Organy ochrony ludności nadzorują wykonywanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane w zakresie posiadanych kompetencji.

2. Wojewoda nadzoruje wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej przez gminy i powiaty oraz podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze województwa.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych dokonuje oceny wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez pozostałe organy ochrony ludności i obrony cywilnej oraz przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 62. Organy ochrony ludności kontrolują wykonywanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności, z którymi zawarły porozumienie lub wobec których wydały decyzję, o których mowa w art. 19 i 20.

Art. 63. 1. Kontroli wykonywania zadań dokonuje się pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

2. Kontrola wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności polega na sprawdzeniu:

- 1) sposobu przygotowania podmiotu do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) sposobu funkcjonowania podmiotu w sytuacjach kryzysowych;
- 3) prawidłowości i rzetelności prowadzenia dokumentacji dotyczącej realizowanych zadań;
- 4) wykorzystania przyznanych środków finansowych i rzeczowych;
- 5) wykonania zaleceń pokontrolnych.

3. Organ dokonujący kontroli wykonywania zadań ochrony ludności ma prawo do żądania informacji, dokumentów i danych, niezbędnych do dokonania tej oceny.

4. Kontrola wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej może być wykonywana przez upoważnioną przez organ ochrony ludności osobę, na podstawie pisemnego upoważnienia.

Art. 64. 1. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności kontrolowanego lub osoby pisemnie przez niego upoważnionej, w sposób sprawny i możliwie niezakłócający funkcjonowanie podmiotu.

2. Osoby upoważnione do dokonania czynności kontrolnych są uprawnione do:

- 1) swobodnego wstępu na teren nieruchomości, do obiektów i pomieszczeń kontrolowanego podmiotu;
- 2) przeprowadzania oględzin obiektów oraz składników majątku kontrolowanego podmiotu;
- 3) żądania od kontrolowanego podmiotu udzielenia informacji w formie ustnej i pisemnej w zakresie przeprowadzanej kontroli;

- 4) żądania wglądu do dokumentów i innych nośników informacji zawierających dane wynikające z zakresu kontroli;
- 5) sporządzania odpisów oraz kopii dokumentów, z zastrzeżeniem przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych;
- 6) zabezpieczenia dokumentacji niezbędnej do dokonania kontroli;
- 7) wykonywania innych czynności niezbędnych do prawidłowego dokonania kontroli.

3. Osoby prowadzące czynności kontrolne są obowiązane do przestrzegania tajemnicy przedsiębiorcy, a także przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

4. Z dokonanych czynności sporządza się protokół, w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla kontrolowanego i organu dokonującego kontroli. Protokół podpisuje kontrolowany albo osoba przez niego upoważniona.

5. Protokół zawiera pouczenie o sposobie złożenia zastrzeżeń co do jego treści, przy czym termin do złożenia zastrzeżeń nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia protokołu.

6. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez kontrolowanego albo osobę przez niego upoważnioną dokonuje się stosownej adnotacji w protokole. Odmowa podpisania protokołu nie stanowi przeszkody do jego podpisania przez kontrolującego i wykonania ustaleń z kontroli.

7. Organ prowadzący czynności kontrolne może wezwać ocenianego do usunięcia nieprawidłowości określonych w protokole, wskazując termin ich usunięcia.

Art. 65. Organy ochrony ludności mogą żądać od organów lub podmiotów ochrony ludności, których działanie koordynują, organizują, kontrolują, oceniają albo nadzorują, przedstawiania informacji lub wyjaśnień dotyczących spraw z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 66. Organy wymienione w art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. a–c oraz pkt 2 lit. b realizują zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przy pomocy odpowiednich zespołów zarządzania kryzysowego, o których mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Rozdział 8

Wykrywanie zagrożeń, ostrzeżenie, powiadamianie i alarmowanie o zagrożeniach oraz System Bezpiecznej Łączności Państwowej

Art. 67. 1. Obowiązek podjęcia działań w zakresie ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności spoczywa na tym organie administracji publicznej lub podmiocie ochrony ludności, który pierwszy powziął informację o wystąpieniu zagrożenia.

2. Organ administracji publicznej lub podmiot ochrony ludności niezwłocznie informuje o zaistniałym zdarzeniu właściwe organy ochrony ludności, przedstawiając jednocześnie swoją ocenę sytuacji oraz informację o planowanych działaniach, jeżeli planuje takie działania.

Art. 68. Każdy, kto zauważy zdarzenie lub zjawisko mogące stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia, jest obowiązany niezwłocznie powiadomić centrum powiadamiania ratunkowego albo właściwe służby lub podmioty ratownicze, a także do czasu ich przybycia, udzielić pomocy osobom znajdującym się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia lub zdrowia, jeżeli może jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Art. 69. Osoby zaalarmowane lub poinformowane o zagrożeniu są obowiązane, bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, do:

- 1) podjęcia działań przygotowujących do ochrony przed zagrożeniem;
- 2) podjęcia we własnym zakresie działań mogących zmniejszyć skutki zagrożenia, mających na celu ochronę zdrowia, życia, mienia i dóbr kultury;
- 3) przekazania w miarę możliwości informacji o zagrożeniach i sposobach postępowania osobom, co do których nie ma pewności, że informacja ta do nich dotarła;
- 4) zachowania się w sposób zgodny z komunikatem przekazanym przez właściwy organ administracji publicznej lub kierującego działaniem ratowniczym.

Art. 70. 1. Zagrożenia dla ludności są wykrywane za pomocą systemu wykrywania zagrożeń, który funkcjonuje w sposób ciągły.

2. W skład systemu wykrywania zagrożeń wchodzi:

- 1) systemy wykrywania skażeń i alarmowania o skażeniach obejmujące:
 - a) system wykrywania skażeń i powiadamiania, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 27 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny,

- b) system stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych i placówek prowadzących pomiary skażeń promieniotwórczych, których działania koordynuje Prezes Państwowej Agencji Atomistyki;
- 2) sieci i systemy nadzoru epidemiologicznego i kontroli chorób zakaźnych – nadzorowane przez ministra właściwego do spraw zdrowia;
- 3) system służący do wykrywania i powiadamiania o zagrożeniach uderzeniami z powietrza w ramach obrony powietrznej Rzeczypospolitej Polskiej nadzorowany przez Ministra Obrony Narodowej;
- 4) systemy wykrywania i alarmowania oraz systemy wczesnego ostrzegania o zagrożeniach:
 - a) nadzorowane przez centra zarządzania kryzysowego utworzone przez ministrów i centralne organy administracji rządowej, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym,
 - b) nadzorowane przez wojewódzkie centra zarządzania kryzysowego, o których mowa w art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym,
 - c) nadzorowane przez wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym;
- 5) systemy nadzoru epizootycznego, fitosanitarnego, nadzoru nad bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego i paszami oraz nadzoru nad produktami rolno-spożywczymi nadzorowane przez ministrów właściwych do spraw rolnictwa i rynków rolnych oraz zdrowia;
- 6) systemy nadzoru środowiska naturalnego nadzorowane przez ministra właściwego do spraw klimatu;
- 7) systemy komunikacji i łączności służb nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. Zadanie utrzymania elementów systemu wykrywania zagrożeń oraz powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności, będących własnością Skarbu Państwa, starosta wykonuje jako zadanie zleczone z zakresu administracji rządowej.

Art. 71. 1. Ostrzeganie, powiadamianie i alarmowanie ludności o zagrożeniach następuje za pomocą systemu ostrzegania, powiadamiania i alarmowania, nadzorowanego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

2. W skład systemu ostrzegania, powiadamiania i alarmowania wchodzi w szczególności:

- 1) syreny alarmowe i urządzenia nagłaśniające będące w dyspozycji administracji publicznej, służb, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych;
- 2) krajowe, regionalne i lokalne systemy ostrzegania, w tym Regionalny System Ostrzegania (RSO);
- 3) środki dystrybucji informacji należące do wydawców dzienników lokalnych i ogólnopolskich;
- 4) kanały informacyjne nadawców programów radiowych i telewizyjnych;
- 5) ALERT RCB;
- 6) ostrzeżenie publiczne wysyłane w ramach technologii cyfrowych szybkiej transmisji;
- 7) informacje zamieszczane w sieci Internet w oficjalnych serwisach informacyjnych.

3. Organy ochrony ludności mogą, przy pomocy systemu ostrzegania, powiadamiania i alarmowania, ogłaszać, odwoływać i przekazywać alarmy i komunikaty ostrzegawcze.

4. Komunikaty ostrzegawcze, informacje i sygnały przekazuje się niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków, stosownie do potrzeb.

Art. 72. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej oraz ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje alarmów, sposób ogłaszania i odwołania alarmu,
- 2) rodzaje komunikatów ostrzegawczych, sposób ogłoszenia i odwołania komunikatu,
- 3) tryb przekazywania alarmów i komunikatów

– w celu skutecznego ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz sprawnego przekazywania alarmów i komunikatów ostrzegawczych oraz potrzeby osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Art. 73. 1. W celu realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, nadawca programu radiowego i telewizyjnego oraz operator ruchomej publicznej sieci telekomunikacyjnej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1221), na żądanie ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub wojewody przekazane za pośrednictwem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, są obowiązani do niezwłocznego nieodpłatnego przekazania komunikatu, na określonym przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych obszarze.

2. W celu realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, operator ruchomej publicznej sieci telekomunikacyjnej jest obowiązany, na żądanie ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub wojewody, przekazane za pośrednictwem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, do niezwłocznego, nieodpłatnego wysyłania komunikatów do wszystkich lub określonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych grup użytkowników końcowych, o których mowa w art. 2 pkt 86 ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej w szczególności przebywających na określonym przez niego obszarze, jednorazowo lub przez wskazany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych okres.

3. W celu realizacji zadań ochrony ludności, redaktorzy dzienników oraz wydawcy stron internetowych na żądanie ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub wojewody przekazane za pośrednictwem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, są obowiązani do niezwłocznego, nieodpłatnego publikowania komunikatów.

4. Organy ochrony ludności i obrony cywilnej oraz podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej mogą wnioskować do wojewody o skierowanie żądania, o których mowa w ust. 1–3.

Art. 74. 1. W celu zapewnienia ciągłości i bezpieczeństwa funkcjonowania administracji państwowej oraz ochrony ludności i obrony cywilnej, minister właściwy do spraw wewnętrznych organizuje i nadzoruje system bezpiecznej łączności państwowej, zwany dalej „SBŁP”.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych realizując zadania dotyczące SBŁP nazywany jest dalej „operatorem SBŁP”.

3. SBŁP to wielowarstwowy system składający się ze zbioru zastępowalnych elementów powiązanych ze sobą relacjami w taki sposób, że stanowią one całość zdolną do zapewnienia bezpieczeństwa i odporności komunikacji na potrzeby realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa państwa, ochrony porządku publicznego, ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zarządzania kryzysowego.

4. SBŁP zapewnia:

- 1) zbudowanie interoperacyjności między systemami łączności i komunikacji administracji publicznej, służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz innymi wydzielonymi systemami łączności, w tym z systemami pozostającymi we właściwości Ministra Obrony Narodowej;
- 2) możliwość przekazywania informacji o zagrożeniach między elementami systemu wykrywania zagrożeń;

- 3) możliwość ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz zapewnienia bezpiecznej łączności między służbami państwowymi i podmiotami ochrony ludności przy wykonywaniu zadań ochrony ludności i ochrony porządku publicznego;
- 4) funkcjonowanie kanałów łączności w sieciach telekomunikacyjnych, z uwzględnieniem sieci stacjonarnej, radiowej, komórkowej i satelitarnej.

5. W skład SBŁP wchodzi następujące podsystemy:

- 1) jawnej łączności stacjonarnej (SBŁP-J);
- 2) niejawnej łączności stacjonarnej (SBŁP-N);
- 3) wielopunktowej wideokonferencji (SBŁP-V);
- 4) bezpiecznej radiowej łączności mobilnej (SBŁP-M), w tym niejawnej komórkowej;
- 5) bezpiecznej radiowej łączności trunkingowej (SBŁP-T);
- 6) bezpiecznej łączności satelitarnej (SBŁP-S), w tym niejawnej.

Art. 75. Do zadań operatora SBŁP należy:

- 1) zarządzanie siecią łączności państwowej, w tym wchodzącymi w jej skład urządzeniami i infrastrukturą telekomunikacyjną, w tym wydzielonymi, bezpiecznymi sieciami teletransmisyjnymi pozostającymi we właściwości ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
- 2) określanie minimalnych warunków technicznych niezbędnych do zapewnienia realizacji połączeń dla stacjonarnych i mobilnych telekomunikacyjnych urządzeń końcowych SBŁP;
- 3) zapewnienie możliwości szyfrowania komunikacji pomiędzy użytkownikami instytucjonalnymi i indywidualnymi SBŁP, w tym z wykorzystaniem urządzeń i narzędzi kryptograficznych certyfikowanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Służbę Kontrwywiadu Wojskowego;
- 4) opracowywanie i aktualizacja dokumentacji bezpieczeństwa SBŁP w zakresie poszczególnych podsystemów;
- 5) zapewnienie rozliczalności użytkowników instytucjonalnych oraz użytkowników indywidualnych SBŁP;
- 6) zapewnienie utrzymania i rozwoju SBŁP, w tym warunków technicznych do realizacji połączeń;
- 7) zarządzanie bezpieczeństwem SBŁP.

Art. 76. 1. Operator SBŁP świadczy usługi, na potrzeby realizacji zadań ustawowych, na rzecz:

- 1) konstytucyjnych organów Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) organów administracji publicznej, urzędów obsługujących te organy oraz jednostek organizacyjnych podległych tym organom lub przez nie nadzorowanych, wykonujących zadania z zakresu:
 - a) bezpieczeństwa państwa, ochrony porządku publicznego, ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zarządzania kryzysowego,
 - b) ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach przekazywane w ramach systemu ostrzegania, powiadamiania i alarmowania;
- 3) Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej;
- 4) podmiotów wykonujących na rzecz administracji rządowej zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego, w tym związane z zapewnieniem ciągłości funkcjonowania i odtwarzania infrastruktury krytycznej państwa – na wniosek tych podmiotów.

2. Organy, urzędy, jednostki organizacyjne, Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej i podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą korzystać z usług telekomunikacyjnych świadczonych przez operatora SBŁP, w zakresie niezbędnym do zapewnienia w tych podmiotach realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa państwa, ochrony porządku publicznego, ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zarządzania kryzysowego.

3. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Służba Wywiadu Wojskowego, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna, Służba Ochrony Państwa, Policja, minister właściwy do spraw informatyzacji oraz wskazane przez Ministra Obrony Narodowej jednostki wojskowe, a także uczelnie publiczne, instytuty badawcze oraz instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz udzielają operatorowi SBŁP wsparcia technicznego, przy realizacji jego zadań ustawowych, z uwzględnieniem prac badawczo-rozwojowych dotyczących nowoczesnych systemów łączności.

4. Wartość wsparcia technicznego, o którym mowa w ust. 3, udzielanego operatorowi SBŁP przez wskazane przez Ministra Obrony Narodowej jednostki wojskowe zalicza się do środków, o których mowa w art. 155 ust. 2 pkt 3.

5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres i sposób udziału służb i pozostałych podmiotów, o których mowa w ust. 3, w budowie, utrzymaniu i rozwoju SBŁP oraz zasady świadczenia usług telekomunikacyjnych w ramach SBŁP, w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania administracji państwowej oraz ochrony ludności w czasie pokoju i obrony cywilnej w czasie wojny.

Art. 77. Organy ochrony ludności mogą wykorzystywać SBŁP w procesie ogłaszania i odwoływania alarmów oraz w procesie przekazywania komunikatów ostrzegawczych.

Art. 78. 1. SBŁP zapewnia poziom bezpieczeństwa usług transmisji danych, połączeń głosowych oraz wiadomości tekstowych niezbędny do zapewnienia realizacji zadań na rzecz ochrony ludności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym spełnia wymagania techniczne umożliwiające, w miarę potrzeb szyfrowaną komunikację między użytkownikami końcowymi tego systemu.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób korzystania z SBŁP przez użytkowników, minimalne wymagania techniczne i funkcjonalne jakie musi spełniać SBŁP oraz minimalny poziom bezpieczeństwa usług transmisji danych, połączeń głosowych oraz wiadomości tekstowych, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa komunikacji oraz aktualny poziom wiedzy naukowo-technicznej.

Art. 79. Wykonując zadania operatora SBŁP minister do spraw wewnętrznych może zlecać zadania związane z organizacją, budową, utrzymaniem i modernizacją SBŁP podległym lub nadzorowanym przez siebie organom i jednostkom organizacyjnym, za zgodą Ministra Obrony Narodowej wskazanym przez niego jednostkom wojskowym oraz innym podmiotom, o których mowa w art. 76 ust. 3, a także podmiotom, spełniającym następujące warunki:

- 1) będącym przedsiębiorcą telekomunikacyjnym lub podmiotem prowadzącym działalność telekomunikacyjną;
- 2) posiadającym świadectwo bezpieczeństwa przemysłowego pierwszego stopnia, o którym mowa w art. 55 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych;
- 3) dającym rękojmię należytego wykonywania zadań na rzecz operatora SBŁP.

Art. 80. 1. Na potrzeby realizacji zadań, o których mowa w art. 75, art. 76 i art. 79 użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, zapewnia operatorowi SBŁP dostęp do nieruchomości, w tym do budynku, polegający na umożliwieniu umieszczenia na niej

infrastruktury telekomunikacyjnej, a także eksploatacji i konserwacji tej infrastruktury telekomunikacyjnej, jeżeli nie uniemożliwia to racjonalnego korzystania z nieruchomości.

2. Warunki dostępu, o którym mowa w ust. 1, określa odpowiednio porozumienie lub umowa zawarta pomiędzy operatorem SBLP, a użytkownikiem wieczystym lub zarządcą nieruchomości, o których mowa w ust. 1.

Art. 81. Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, uzgodniony z Ministrem Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia powołuje Pełnomocnika Rządu ds. Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej i określa jego szczegółowy zakres działania.

Rozdział 9

Obiekty zbiorowej ochrony

Art. 82. W celu ochrony ludności przed zagrożeniami powstałymi w wyniku klęsk żywiołowych, zdarzeń o charakterze terrorystycznym lub działań wojennych, wykorzystuje się obiekty zbiorowej ochrony.

Art. 83. 1. Obiekt budowlany albo jego część uznaje się za budowlę ochronną na podstawie wyznaczenia przez właściwy organ ochrony ludności, na podstawie porozumienia właściwego organu ochrony ludności z właścicielem lub zarządcą budynku albo na podstawie decyzji właściwego organu ochrony ludności, na zasadach określonych w art. 86–88.

2. Uznając obiekt budowlany albo jego część za budowlę ochronną nadaje mu się status schronu lub ukrycia oraz kategorię odporności.

3. Schron to uznany za budowlę ochronną obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego o konstrukcji zamkniętej i hermetycznej, wyposażony w urządzenia filtrowentylacyjne lub pochłaniacze regeneracyjne.

4. Ukrycie to uznany za budowlę ochronną obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego, o konstrukcji niehermetycznej.

5. Ilekroć w przepisach niniejszego rozdziału mowa jest o obiekcie budowlanym, rozumie się przez to również część obiektu budowlanego.

Art. 84. Miejsca doraźnego schronienia to obiekty zbiorowej ochrony, będące obiektami budowlanymi przystosowane do tymczasowego ukrycia ludzi, organizowane na zasadach określonych w art. 102.

Art. 85. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o właścicielu rozumie się przez to również użytkownika wieczystego.

Art. 86. 1. W celu zapewnienia realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda mogą wyznaczyć w drodze zarządzenia, obiekty budowlane znajdujące się w ich władaniu lub we władaniu podległych im jednostek organizacyjnych, uznając je za budowle ochronne.

2. W zarządzeniu określa się szczegółowe warunki użytkowania budowli ochronnej, w zakresie przewidzianym przez ustawę.

3. W zarządzeniu zawiera się postanowienie o obowiązku udostępnienia budowli ochronnej na cele ochrony ludności.

4. Zarządzenie o uznaniu za budowlę ochronną może dotyczyć również planowanego obiektu budowlanego.

Art. 87. 1. W celu zapewnienia realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda mogą zawrzeć z właścicielem lub zarządcą nieruchomości porozumienie o uznaniu obiektu budowlanego za budowlę ochronną.

2. W porozumieniu określa się szczegółowe obowiązki właściciela lub zarządcy oraz warunki użytkowania budowli ochronnej, w zakresie przewidzianym przez ustawę.

3. W porozumieniu zawiera się postanowienie o obowiązku udostępnienia budowli ochronnej na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności.

4. Wypowiedzenie porozumienia przez właściciela lub zarządcę budowli ochronnej wymaga zgody właściwego organu ochrony ludności. Wyrażenie zgody jest czynnością materialno-techniczną, a odmowa wyrażenia zgody na wypowiedzenie porozumienia następuje w drodze decyzji administracyjnej.

5. Odwołanie od decyzji o odmowie wyrażenia zgody na wypowiedzenie porozumienia, wydanej przez:

- 1) wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starostę – rozpatruje wojewoda;
- 2) wojewodę – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 88. 1. Jeżeli jest to uzasadnione koniecznością realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda mogą uznać obiekt budowlany za budowlę ochronną.

2. Uznanie obiektu budowlanego za budowlę ochronną następuje w drodze decyzji administracyjnej. Organ wydaje decyzję uwzględniając ustalenia miejscowych planów

zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130) oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, o których mowa w art. 4 ust. 2 tej ustawy, biorąc pod uwagę uzasadniony interes właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego, którego dotyczy decyzja.

3. Decyzja o uznaniu za budowlę ochronną może być wydana na wniosek właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego, albo z urzędu.

4. W decyzji o uznaniu za budowlę ochronną można określić szczegółowe obowiązki właściciela lub zarządcy oraz warunki użytkowania budowli ochronnej, w zakresie przewidzianym przez ustawę.

5. W decyzji o uznaniu za budowlę ochronną zawiera się postanowienie o obowiązku udostępnienia budowli ochronnej na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności.

6. Decyzja o uznaniu za budowlę ochronną może dotyczyć również planowanego obiektu budowlanego.

7. Odwołanie od decyzji o uznaniu za budowlę ochronną:

- 1) wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty – rozpatruje wojewoda;
- 2) wojewody – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 89. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) uznaje za budowlę ochronną wyłącznie obiekty budowlane, które będą budowlami ochronnymi istotnymi dla ochrony ludności gminy przed zagrożeniami.

2. Starosta uznaje za budowlę ochronną wyłącznie obiekty budowlane, które będą budowlami ochronnymi istotnymi dla ochrony ludności powiatu przed zagrożeniami.

3. Wojewoda uznaje za budowlę ochronną wyłącznie obiekty budowlane, które będą budowlami ochronnymi o znaczeniu ponadlokalnym.

4. W odniesieniu do jednego obiektu budowlanego można dokonać jednego wyznaczenia, zawrzeć jedno porozumienie albo wydać jedną decyzję o uznaniu za budowlę ochronną.

Art. 90. 1. Właściwe organy ochrony ludności, na obszarze swojej właściwości miejscowej, planują niezbędną liczbę i pojemność obiektów zbiorowej ochrony, uwzględniając w szczególności liczbę ludności przebywającą na danym obszarze oraz przewidywane rodzaje zagrożeń.

2. Pojemność obiektów zbiorowej ochrony planuje się w taki sposób, aby zapewnić schronienie:

- 1) w granicach administracyjnych miast we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony – dla co najmniej 50%, w tym w budowlach ochronnych – dla co najmniej 25%,
 - 2) poza granicami administracyjnymi miast we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony – dla co najmniej 25%, w tym w budowlach ochronnych – dla co najmniej 15%
- przewidywanej liczby ludności przebywającej w sytuacji zagrożenia na obszarze planowania.

3. Organ nadzoru budowlanego zawiadamia wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o przekazaniu do użytkowania obiektu budowlanego, w którego dokumentacji budowy lub dokumentacji powykonawczej uwzględnione są warunki techniczne dla budowli ochronnych.

Art. 91. 1. Planując niezbędną liczbę obiektów zbiorowej ochrony właściwe organy ochrony ludności dokonują bieżącego przeglądu obiektów budowlanych, w tym planowanych do budowy, na obszarze swojej właściwości miejscowej, w celu wytypowania obiektów budowlanych, które mogą zostać uznane za obiekty zbiorowej ochrony, planowanych miejsc organizacji miejsc doraźnego schronienia i obiektów budowlanych przydatnych do przystosowania na miejsca doraźnego schronienia.

2. W bieżącym przeglądzie obiektów budowlanych nie uwzględnia się budynków nieposiadających kondygnacji podziemnych oraz budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

3. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta albo wojewoda mogą zlecić sprawdzenie obiektu budowlanego pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony, zwane dalej „sprawdzeniem obiektu budowlanego”.

4. Sprawdzenie obiektu budowlanego wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta albo wojewoda zlecają odpowiednio:

- 1) komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej,
- 2) powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego

– zgodnie z zakresem wskazanym w art. 107.

5. Sprawdzenie obiektu budowlanego Państwowa Straż Pożarna i organy nadzoru budowlanego mogą przeprowadzić wspólnie.

6. Sprawdzenia obiektu budowlanego, dokonuje się w szczególności przed zawarciem porozumienia albo przed wydaniem decyzji o uznaniu za budowlę ochronną.

7. Do sprawdzenia obiektu budowlanego przez Państwową Straż Pożarną stosuje się odpowiednio przepisy art. 23 ust. 4, 5 i 7–12 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 127, 1089 i ...).

8. Ze sprawdzenia obiektu budowlanego sporządza się protokół, który zawiera ustalenia stanu faktycznego w zakresie:

- 1) spełnienia warunków dla budowli ochronnej,
- 2) danych, o których mowa w art. 108 ust. 4.

9. Podmiot dokonujący sprawdzenia obiektu budowlanego informuje organ ochrony ludności, który zlecił to sprawdzenie, czy obiekt spełnia lub może spełniać warunki dla budowli ochronnej. Stanowisko wydaje się na podstawie dokumentacji technicznej obiektu budowlanego lub protokołu ze sprawdzenia.

10. Czynności, o których mowa w ust. 1 i 3, wójt (burmistrz, prezydent miasta) i starosta wykonują jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Art. 92. 1. Budowle ochronne i miejsca doraźnego schronienia projektuje się i wznosi w sposób zapewniający spełnienie warunków określonych w przepisach techniczno-budowlanych wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, 834 i 1222), a ponadto warunków technicznych, warunków technicznych użytkowania i warunków technicznych usytuowania, koniecznych dla zapewnienia funkcji obiektów zbiorowej ochrony.

2. Warunki techniczne budowli ochronnych obejmują w szczególności odpowiednią wytrzymałość, rozwiązania z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, wentylację, rozwiązania ewakuacyjne, zaopatrzenie w energię i wodę, odprowadzanie ścieków i rozwiązania służące przetrwaniu osób znajdujących się w budowli ochronnej. Szczegółowe warunki techniczne mogą być określone przez odwołanie do odpowiednich Polskich Norm.

3. Warunki techniczne usytuowania obejmują w szczególności określenie odległości budowli ochronnych i miejsc doraźnego schronienia od innych obiektów budowlanych.

4. Warunki techniczne użytkowania obejmują w szczególności określenie pojemności i wyposażenia budowli ochronnej.

5. Budowle ochronne w miarę możliwości projektuje się jako obiekty podwójnej funkcji, w sposób umożliwiający ich wykorzystanie zgodnie z potrzebami właścicieli lub zarządców i gwarantujący spełnienie funkcji budowli ochronnej.

Art. 93. 1. W budynkach użyteczności publicznej zapewnia się budowle ochronne, jeżeli jest to uzasadnione potrzebą zapewnienia miejsc schronienia oraz możliwe ze względu na występujące w budynku rozwiązania techniczno-budowlane.

2. Dopuszcza się odstąpienie od zapewnienia budowli ochronnej w budynku użyteczności publicznej, jeżeli schronienie przebywających w niej osób zapewnia zlokalizowana w pobliżu inna budowla ochronna.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki wyznaczania budynków użyteczności publicznej, w których zapewnia się budowle ochronne, mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniej ilości miejsc w budowlach ochronnych oraz okoliczności, w których można odstąpić od zapewnienia budowli ochronnej w budynku użyteczności publicznej.

Art. 94. Kondygnacje podziemne w budynkach użyteczności publicznej lub budynkach mieszkalnych wielorodzinnych oraz garaże podziemne, jeżeli nie przewidziano w nich budowli ochronnej, projektuje się i wykonuje w sposób umożliwiający zorganizowanie w nich miejsc doraźnego schronienia.

Art. 95. Budowle podziemne wykorzystywane do celów transportu, w tym drogowego i szynowego, w szczególności zagłębione obiekty metra, podziemnego tramwaju i kolei podziemnej projektuje się i wykonuje w sposób zapewniający spełnienie warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania dla budowli ochronnej.

Art. 96. 1. Właściciel oraz zarządca budowli ochronnej:

- 1) zapewnia utrzymanie budowli ochronnej w należyтым stanie technicznym;
- 2) udostępnia budowlę ochronną na cele ochrony ludności na polecenie organu ochrony ludności;
- 3) współdziała w przygotowaniu udostępnionej budowli ochronnej do użycia;
- 4) wyznacza kierownika budowli ochronnej.

2. W czasie, gdy budowla ochronna nie jest użytkowana na cele ochrony ludności i obrony cywilnej, właściciel oraz zarządca może wykorzystywać ją w sposób zgodny z przeznaczeniem obiektu, gwarantujący jednak spełnienie w razie potrzeby funkcji ochronnej, w szczególności przez utrzymywanie sprawności urządzeń technicznych znajdujących się w budowli ochronnej.

Art. 97. 1. W przypadku:

- 1) przewidywanego wystąpienia klęski żywiołowej,
- 2) wprowadzenia jednego ze stanów nadzwyczajnych,

3) w czasie wojny

– jeżeli jest to uzasadnione rodzajem przewidywanego zagrożenia, właściwy organ ochrony ludności może polecić właścicielowi lub zarządcy budowli ochronnej udostępnienie budowli ochronnej. Polecenie podlega bezzwłocznemu wykonaniu.

2. Udostępniając budowlę ochronną właściciel lub zarządca zaprzestaje wykorzystywania jej na cele niezwiązane z ochroną ludności, na okres udostępnienia.

Art. 98. 1. Organ ochrony ludności przygotowuje udostępnioną budowlę ochronną do użycia, przy współdziałaniu właściciela lub zarządcy budowli ochronnej oraz wyznaczonych podmiotów ochrony ludności.

2. Przygotowanie budowli ochronnej do użycia obejmuje sprawdzenie stanu technicznego budowli ochronnej i urządzeń oraz przygotowanie na przyjęcie osób.

Art. 99. Właściciel lub zarządca budowli ochronnej wyznacza osobę odpowiedzialną za jej udostępnienie i przekazuje stosowną informację, wraz z danymi kontaktowymi, właściwemu organowi ochrony ludności.

Art. 100. 1. W budowlu ochronnej przygotowanej do użycia właściciel lub zarządca budowli ochronnej wyznacza kierownika budowli ochronnej, informując o tym właściwy organ ochrony ludności. Jeżeli nie wyznaczono kierownika budowli ochronnej, kierownikiem jest właściciel lub zarządca.

2. Kierownik budowli ochronnej zapewnia prawidłową eksploatację i porządek w obrębie budowli ochronnej. Może w tym celu wydawać wiążące polecenia określonego zachowania osobom przebywającym w budowli ochronnej.

3. Kierownik budowli ochronnej w czasie wykonywania swoich obowiązków korzysta z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17 i 1228 i ...) dla funkcjonariuszy publicznych.

4. W przypadku przygotowania do użycia budowli ochronnej o pojemności powyżej 120 osób właściwy organ ochrony ludności, w porozumieniu z właścicielem lub zarządcą budowli ochronnej, zapewnia personel do obsługi tej budowli ochronnej.

Art. 101. Po ustaniu przesłanek polecenia udostępnienia budowli ochronnej, właściwy organ ochrony ludności odwołuje to polecenie, informując o tym właściciela lub zarządcę budowli ochronnej.

Art. 102. 1. W przypadku wprowadzenia jednego ze stanów nadzwyczajnych lub w czasie wojny, jeżeli liczba schronów i ukryć jest niewystarczająca dla zapewnienia ochrony

ludności, wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub wojewoda organizują miejsca doraźnego schronienia.

2. Zorganizowanie miejsca doraźnego schronienia następuje w drodze:

- 1) nakazu przystosowania pomieszczeń budynków, garaży podziemnych, tuneli, budowli ziemnych, wykopów i tym podobnych obiektów do pełnienia funkcji obiektu zbiorowej ochrony;
- 2) wykonania miejsc doraźnego schronienia przystosowanych do tymczasowego ukrycia ludności.

3. Właściwy organ ochrony ludności lub wyznaczony podmiot ochrony ludności może udzielić pomocy właścicielowi i zarządcy nieruchomości przy organizacji miejsc doraźnego schronienia.

4. Jeżeli właścicielem nieruchomości, objętej nakazem, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 albo na której mają być wykonane tymczasowe miejsca doraźnego schronienia, o których mowa w ust. 2 pkt 2, jest podmiot inny niż Skarb Państwa albo jednostka samorządu terytorialnego, nakaz przystosowania lub udostępnienia nieruchomości albo wykonania tymczasowych miejsc doraźnego schronienia wydaje się w drodze decyzji administracyjnej.

5. Odwołanie od decyzji:

- 1) wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub starosty – rozpatruje wojewoda;
- 2) wojewody – rozpatruje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

6. Odwołanie od decyzji nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 103. Właściciel lub zarządca miejsca doraźnego schronienia zapewnia utrzymanie miejsc doraźnego schronienia w należyтым stanie technicznym oraz udostępnia je na cele ochrony ludności.

Art. 104. Obiekty zbiorowej ochrony znajdujące się w obiektach niepublicznych są przeznaczone w pierwszej kolejności do ochrony użytkowników budynku, do którego należy obiekt zbiorowej ochrony.

Art. 105. Budowle ochronne i miejsca doraźnego schronienia oznacza się za pomocą międzynarodowego znaku rozpoznawczego obrony cywilnej oraz napisu: „SCHRON”, „UKRYCIE” lub „MIEJSCE DORAŻNEGO SCHRONIENIA”.

Art. 106. 1. Organy ochrony ludności na wniosek właściciela lub zarządcy obiektu budowlanego:

- 1) przekazują im środki finansowe w formie dotacji celowej na:
 - a) budowę budowli ochronnych;
 - b) przebudowę budowli ochronnej w celu spełniania wymogów budowli ochronnej;
 - c) organizowanie miejsc doraźnego schronienia;
 - d) przygotowanie budowli ochronnych do użycia;
- 2) mogą przekazać im środki finansowe w formie dotacji celowej na:
 - a) dostosowanie obiektów do spełniania wymagań, o których mowa w art. 94 i 95;
 - b) remont i utrzymanie obiektów zbiorowej ochrony.

2. Porozumienie lub decyzja właściwego organu ochrony ludności może przewidywać sfinansowanie zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przez organ ochrony ludności.

3. Finansowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a, dotyczy do 100% kosztów inwestycji zwiększonych w związku z koniecznością zapewnienia funkcji budowli ochronnej.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz wojewodowie przekazują środki, o których mowa w ust. 1.

5. Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, są wykonywane jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

6. Zasady otrzymywania i rozliczania dotacji celowych, o których mowa w ust. 1, określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.³⁾).

7. Organem odwoławczym od decyzji w sprawie zwrotu środków, o których mowa w ust. 1, w części, w jakiej zostały one niewykorzystane, pobrane nienależnie, pobrane w nadmiernej wysokości lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 107. 1. Kontrolę spełniania przez obiekty zbiorowej ochrony warunków technicznych, warunków technicznych usytuowania i warunków technicznych użytkowania prowadzą organy nadzoru budowlanego na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872 oraz z 2024 r. poz. 858, 1089 i

2. Państwowa Straż Pożarna prowadzi kontrolę spełniania wymagań przez obiekty zbiorowej ochrony w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a także wymagań dotyczących wyposażenia budowli ochronnej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.

3. Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi kontrolę spełniania w obiektach zbiorowej ochrony wymagań higienicznych oraz sanitarnych, na zasadach określonych w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416).

Art. 108. 1. Centralną Ewidencję Obiektów Zbiorowej Ochrony prowadzi Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

2. Centralna Ewidencja Obiektów Zbiorowej Ochrony jest prowadzona w systemie teleinformatycznym.

3. W Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony gromadzi się dane o:

- 1) istniejących lub planowanych budowlach ochronnych, z podziałem na schrony i ukrycia;
- 2) planowanych miejscach organizacji miejsc doraźnego schronienia;
- 3) obiektach budowlanych przydatnych do przystosowania na miejsca doraźnego schronienia;
- 4) miejscach przyjęcia osób podlegających ewakuacji.

4. Dane o obiekcie zbiorowej ochrony obejmują:

- 1) podstawę uznania za obiekt zbiorowej ochrony;
- 2) numer ewidencyjny;
- 3) typ;
- 4) lokalizację, w tym dane adresowe oraz współrzędne geograficzne;
- 5) dane w podziale na dane: właściciela, zarządcy, osoby odpowiedzialnej za udostępnienie budowli ochronnej oraz kierownika budowli ochronnej:
 - a) imię (imiona) i nazwisko lub nazwę,
 - b) numer PESEL – w przypadku osób fizycznych,
 - c) numer REGON – w pozostałych przypadkach,
 - d) adres zamieszkania lub adres siedziby,
 - e) adres do korespondencji – jeżeli jest inny niż adres zamieszkania lub siedziby,
 - f) numer telefonu lub adres innego środka komunikacji;
- 6) przeznaczenie;
- 7) kategorię odporności i orientacyjną wytrzymałość;
- 8) pojemność;

- 9) rok budowy;
- 10) rok ostatniego remontu lub przebudowy – jeżeli dotyczy;
- 11) sposób wykorzystania;
- 12) podział na obiekty w budynkach użyteczności publicznej i w innych budynkach;
- 13) inne niezbędne informacje o obiekcie.

Art. 109. 1. Dostęp do Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony w celu wprowadzania, uzupełniania, aktualizacji, modyfikacji i usuwania danych posiadają:

- 1) wójt (burmistrz, prezydent miasta);
- 2) starosta;
- 3) wojewoda;
- 4) komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej;
- 5) komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej;
- 6) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej.

2. Obowiązek wprowadzenia do Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony danych dotyczących:

- 1) istniejących lub planowanych budowli ochronnych – dotyczy organu, który uznał obiekt budowlany za budowlę ochronną;
- 2) planowanych miejsc organizacji miejsc doraźnego schronienia oraz obiektów budowlanych przydatnych do przystosowania na miejsca doraźnego schronienia – dotyczy organu, który zaplanował organizację takich miejsc
- 3) miejsc przyjęcia osób podlegających ewakuacji – dotyczy organu, który zaplanował organizację takich miejsc.

3. Organy administracji architektoniczno-budowlanej właściwe w sprawach wydawania pozwoleń na budowę oraz organy nadzoru budowlanego współpracują z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej w sprawach prowadzenia i aktualizacji Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony, w szczególności przez przekazywanie informacji o budynkach i innych budowlach.

4. Centralna Ewidencja Obiektów Zbiorowej Ochrony uzyskuje nieodpłatnie dostęp do danych przestrzennych i związanych z nimi usług, udostępnianych za pośrednictwem systemu, o którym mowa w art. 40 ust. 3e ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151).

Art. 110. 1. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej jest administratorem danych przetwarzanych w Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej jest administratorem danych osobowych przetwarzanych w Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony.

3. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej wykonuje obowiązki, o których mowa w art. 15 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Art. 111. 1. Dane z Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej:

- 1) udostępnia na wniosek innym organom ochrony ludności i obrony cywilnej i podmiotom ochrony ludności obrony cywilnej – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) udostępnia na wniosek siłom zbrojnym Rzeczypospolitej Polskiej, siłom zbrojnym państw NATO oraz Policji – w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań ustawowych lub sojuszniczych;
- 3) może udostępnić podmiotom, organom, służbom, inspekcjom i strażom – w przypadku, gdy jest to uzasadnione potrzebą wykonania ich ustawowych zadań na rzecz ochrony ludności.

2. Dane zgromadzone w Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony udostępnia się w postaci elektronicznej za pomocą środków komunikacji elektronicznej na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Udostępnienie danych w innej postaci może nastąpić wyłącznie w przypadku, gdy nie będzie możliwe udostępnienie w postaci elektronicznej.

3. Odmowa udostępnienia następuje w formie postanowienia. Na postanowienie nie służy zażalenie.

4. Udostępnienie i przekazywanie danych następuje nieodpłatnie.

Art. 112. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej planuje i realizuje rozbudowę oraz modyfikację Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony oraz podejmuje działania mające na celu:

- 1) zapewnienie ochrony przed nieuprawnionym dostępem do Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony;
- 2) zapewnienie integralności danych w Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony;
- 3) zapewnienie dostępności do Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony dla podmiotów przetwarzających dane w tej ewidencji;
- 4) przeciwdziałanie uszkodzeniom Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony;
- 5) określenie zasad bezpieczeństwa przetwarzanych danych, w tym danych osobowych;
- 6) określenie zasad zgłaszania naruszenia ochrony danych osobowych;
- 7) zapewnienie rozliczalności działań dokonywanych na danych, w tym danych osobowych, przetwarzanych w Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony;
- 8) zapewnienie poprawności danych, w tym danych osobowych, przetwarzanych w Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony;
- 9) wykonywanie kopii bezpieczeństwa.

Art. 113. Dane zawarte w Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Art. 114. 1. W celu przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, minister właściwy do spraw wewnętrznych podaje do publicznej wiadomości ogólne informacje o obiektach zbiorowej ochrony w poszczególnych województwach i powiatach, w tym procentowe zestawienie miejsc w obiektach zbiorowej ochrony w stosunku do liczby mieszkańców.

2. Organy ochrony ludności, w porozumieniu z właściwymi podmiotami ochrony ludności, zapewniają poinformowanie ludności o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony oraz, w razie potrzeby, o sposobie dotarcia do nich i korzystania z nich, z uwzględnieniem informacji o ograniczeniach dostępu dla osób z niepełnosprawnościami. Realizację obowiązku, o którym mowa w zdaniu pierwszym, przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) i starostów koordynuje wojewoda.

3. Obowiązek wskazany w ust. 2 można realizować w szczególności przez ogłoszenia za pośrednictwem systemu ostrzegania i alarmowania, umieszczenie informacji, w tym map,

z lokalizacją i kierunkiem przemieszczenia się do obiektu zbiorowej ochrony lub za pomocą narzędzi teleinformatycznych, w tym aplikacji na urządzenia mobilne.

Art. 115. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa i ministrem właściwym do spraw transportu, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki techniczne oraz warunki techniczne użytkowania i warunki techniczne usytuowania budowli ochronnych;
- 2) szczegółowy sposób przygotowania obiektu zbiorowej ochrony do użycia;
- 3) warunki organizowania oraz wymagania, jakie powinny spełniać miejsca doraźnego schronienia;
- 4) szczegółowe warunki eksploatacji i zapewnienia porządku w obrębie budowli ochronnych oraz niezbędne wyposażenie budowli ochronnej;
- 5) sposób prowadzenia Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony, w tym tryb przekazywania informacji o obiektach zbiorowej ochrony oraz tryb współpracy organów ochrony ludności z organami administracji architektoniczno-budowlanej, organami nadzoru budowlanego i Państwową Strażą Pożarną.

2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się konieczność stworzenia odpowiednich warunków zabezpieczenia osób przebywających w obiektach zbiorowej ochrony, w tym osób z niepełnosprawnościami, konieczność stałego utrzymywania sprawności i gotowości obiektu zbiorowej ochrony do użycia i porządku w budowli ochronnej, zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc doraźnego schronienia oraz kompletność Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony i możliwość jej wykorzystania do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 116. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do budynków, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane i obiektów zlokalizowanych na terenach zamkniętych, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, ustanowionych przez Ministra Obrony Narodowej.

Rozdział 10

Obrona cywilna

Art. 117. Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny zadania ochrony ludności stają się zadaniami obrony cywilnej w rozumieniu art. 61 ust. 1 protokołu

dodatkowego I do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r.

Art. 118. 1. Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny minister właściwy do spraw wewnętrznych staje się krajowym organem obrony cywilnej – Szefem Obrony Cywilnej.

2. W czasie stanu wojennego i w czasie wojny wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz starosta kierują obroną cywilną na obszarze odpowiednio gminy i powiatu.

3. Zespół w czasie obowiązywania stanu wojennego i w czasie wojny wspiera realizację zadań Rady Ministrów i Szefa Obrony Cywilnej.

4. W czasie obowiązywania stanu wojennego i w czasie wojny wojewódzki zespół zarządzania kryzysowego, powiatowy zespół zarządzania kryzysowego oraz gminny zespół zarządzania kryzysowego, o których mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, wspierają realizację zadań obrony cywilnej przez wojewodę, starostę oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Art. 119. Szef Obrony Cywilnej:

- 1) kieruje realizacją zadań obrony cywilnej wykonywanych przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego;
- 2) koordynuje realizację zadań obrony cywilnej organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) dokonuje oceny zagrożeń mających wpływ na ochronę ludności i możliwości realizacji zadań obrony cywilnej na zagrożonych obszarach oraz przygotowuje propozycje wsparcia dla właściwych organów obrony cywilnej;
- 4) przedstawia właściwym organom potrzeby w zakresie świadczeń organów państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych, na rzecz obrony cywilnej;
- 5) uzgadnia z Ministrem Obrony Narodowej lub Naczelnym Dowódcą Sił Zbrojnych, jeżeli został mianowany, wsparcie działań obrony cywilnej przez Siły Zbrojne w granicach zasad określonych w wiążących Rzeczpospolitą Polską ratyfikowanych umowach międzynarodowych oraz międzynarodowym prawie zwyczajowym;
- 6) współdziała z ministrem właściwym do spraw zdrowia w zakresie zapewnienia na rzecz obrony cywilnej udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w rozumieniu ustawy z dnia

27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;

- 7) współdziała z innymi organami władzy publicznej w zakresie wsparcia działań obrony cywilnej.

Art. 120. Organy obrony cywilnej w czasie stanu wojennego i w czasie wojny zapewniają funkcjonowanie obsługujących je urzędów, z uwzględnieniem art. 16 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 121. W czasie stanu wojennego i w czasie wojny osoby zamieszkujące na obszarze, na którym wprowadzono stan wojenny albo zamieszkujące strefę bezpośrednich działań wojennych, w ramach przygotowania obrony cywilnej zabezpieczają:

- 1) miejsce zamieszkania oraz mienie osobiste;
- 2) zapasy własne wody pitnej oraz środków spożywczych;
- 3) zapasy własne środków sanitarnych, higienicznych oraz medycznych.

Art. 122. 1. W czasie trwania stanu wojennego i w czasie wojny, w celu zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia, a także dóbr kultury przed zagrożeniami Szef Obrony Cywilnej, na wniosek wojewody, może zarządzić ewakuację ludności zamieszkującej wskazany obszar, w szczególności strefę bezpośrednich działań wojennych.

2. Ewakuacja ludności obejmuje w szczególności relokację osób z obszarów zagrożonych, usunięcie lub zabezpieczenie w inny sposób dóbr kultury i mienia z obszarów zagrożonych, zabezpieczenie pozostawionego mienia oraz przyjęcie osób w miejscu bezpiecznym.

3. Ewakuacja ludności nie obejmuje personelu obrony cywilnej oraz pracowników urzędów obsługujących organy obrony cywilnej i podmioty obrony cywilnej, z wyjątkiem sytuacji całkowitego przemieszczenia ludności cywilnej z obszarów zagrożonych.

4. W przypadkach niecierpiących zwłoki ewakuację ludności może zarządzić wojewoda, informując o tym Szefa Obrony Cywilnej.

5. Organy obrony cywilnej oraz Siły Zbrojne współdziałają przy realizacji ewakuacji ludności. W miarę możliwości ewakuację ludności prowadzi się na podstawie krajowego planu ewakuacji oraz wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

Art. 123. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób realizacji działań w zakresie ewakuacji ludności oraz zabezpieczenia mienia, mając na uwadze

zapewnienie sprawności wykonywania zadań przez te podmioty oraz bezpieczeństwa ludności, z uwzględnieniem osób z niepełnosprawnościami.

Art. 124. 1. Organy obrony cywilnej wykonują zadania obrony cywilnej, o których mowa art. 61 ust. 1 protokołu dodatkowego I do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r.

2. Organy obrony cywilnej udzielają sobie wzajemnie pomocy w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej, niezależnie od zawartych uprzednio umów lub porozumień.

Art. 125. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych zarządza korpusem obrony cywilnej.

2. W skład korpusu obrony cywilnej wchodzi:

- 1) personel obrony cywilnej;
- 2) krajowa rezerwa obrony cywilnej.

3. W skład personelu obrony cywilnej wchodzi:

- 1) osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej;
- 2) osoby powołane do służby w obronie cywilnej w drodze naboru ochotniczego;
- 3) członkowie krajowej rezerwy obrony cywilnej powołani do służby w obronie cywilnej;
- 4) strażacy Państwowej Straży Pożarnej.

4. W skład krajowej rezerwy obrony cywilnej wchodzi emeryci policyjni, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 1121 i 1234), którzy nie podlegają obowiązkowi służby wojskowej i nie posiadają przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych współdziała z Ministrem Obrony Narodowej w celu tworzenia krajowej rezerwy obrony cywilnej.

6. Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Biuro Emerytalne Służby Więziennej oraz Wojskowe Biuro Emerytalne w Warszawie przekazują ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych informacje dotyczące osób,

o których mowa w ust. 4, celem prowadzenia ewidencji krajowej rezerwy obrony cywilnej, zapewniając ochronę danych osobowych.

Art. 126. 1. W celu zarządzania korpusem obrony cywilnej, minister właściwy do spraw wewnętrznych prowadzi Ewidencję Obrony Cywilnej.

2. Ewidencja Obrony Cywilnej jest prowadzona w systemie teleinformatycznym.

3. Ewidencja Obrony Cywilnej składa się z:

- 1) Wojewódzkich Ewidencji Obrony Cywilnej stanowiących części Ewidencji Obrony Cywilnej, obejmujących dane w odniesieniu do województwa;
- 2) wydzielonej części ewidencji dotyczącej wchodzących w skład krajowej rezerwy obrony cywilnej funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, zwaną dalej „wydzieloną częścią”.

4. Wojewódzkie Ewidencje Obrony Cywilnej prowadzą wojewodowie zgodnie ze swoją właściwością miejscową.

5. Wydzieloną część prowadzi minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 127. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz wojewodowie są współadministratorami danych, w tym danych osobowych, przetwarzanych w Ewidencji Obrony Cywilnej, z wyłączeniem danych zawartych w wydzielonej części.

2. Administratorem danych, w tym danych osobowych, przetwarzanych w wydzielonej części jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych planuje i realizuje rozbudowę oraz modyfikację Ewidencji Obrony Cywilnej oraz podejmuje działania mające na celu:

- 1) zapewnienie ochrony przed nieuprawnionym dostępem do Ewidencji Obrony Cywilnej;
- 2) zapewnienie integralności danych w Ewidencji Obrony Cywilnej;
- 3) zapewnienie dostępności do Ewidencji Obrony Cywilnej dla podmiotów przetwarzających dane w tym systemie;
- 4) przeciwdziałanie uszkodzeniom Ewidencji Obrony Cywilnej;
- 5) określenie zasad bezpieczeństwa przetwarzanych danych, w tym danych osobowych;
- 6) określenie zasad zgłaszania naruszenia ochrony danych osobowych;
- 7) zapewnienie rozliczalności działań dokonywanych na danych, w tym danych osobowych, zawartych w Ewidencji Obrony Cywilnej;

- 8) zapewnienie poprawności danych, w tym danych osobowych, przetwarzanych w Ewidencji Obrony Cywilnej;
- 9) wykonywanie kopii bezpieczeństwa.

4. Wojewodowie, w zakresie swojej właściwości, zapewniają utrzymanie Ewidencji Obrony Cywilnej w częściach obejmujących wojewódzkie ewidencje obrony cywilnej oraz podejmują działania, o których mowa w ust. 3 pkt 1–9.

Art. 128. 1. W Ewidencji Obrony Cywilnej, z wyjątkiem wydzielonej części, gromadzi się następujące dane o osobach wchodzących w skład korpusu obrony cywilnej:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) numer PESEL;
- 3) adres do korespondencji;
- 4) datę urodzenia;
- 5) podstawę włączenia do korpusu obrony cywilnej, zgodnie z art. 125;
- 6) specjalizację obrony cywilnej;
- 7) informację o przydziale mobilizacyjnym obrony cywilnej – jeżeli dotyczy;
- 8) wskazanie miejsca pełnienia służby w obronie cywilnej – jeżeli dotyczy;
- 9) serię i numer karty tożsamości – jeżeli dotyczy;
- 10) numer tabliczki tożsamości – jeżeli dotyczy.

2. W wydzielonej części gromadzi się dane, o których mowa w ust. 1 pkt 4–10.

3. Osobom ujętym w Ewidencji Obrony Cywilnej nadaje się, w oparciu o posiadane kwalifikacje i doświadczenie, specjalizację obrony cywilnej:

- 1) ratowniczą;
- 2) medyczną;
- 3) pomocy humanitarnej;
- 4) utrzymania infrastruktury ochrony ludności;
- 5) utrzymania ciągłości działania administracji;
- 6) wsparcia służb porządku publicznego;
- 7) zarządzania obroną cywilną.

Art. 129. 1. Danym zawartym w Ewidencji Obrony Cywilnej, z wyjątkiem danych zawartych w wydzielonej części nadaje się klauzulę „zastrzeżone” w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

2. Danym zawartym w wydzielonej części nadaje się klauzulę „tajne” w rozumieniu ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych.

Art. 130. 1. Dane do Ewidencji Obrony Cywilnej wprowadzają wojewodowie oraz minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Dane do wydzielonej części wprowadza minister właściwy do spraw wewnętrznych.

3. W celu realizacji zadania, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz wojewodowie posiadają dostęp do Ewidencji Obrony Cywilnej, z wyłączeniem wydzielonej części.

4. Do wydzielonej części dostęp posiada minister właściwy do spraw wewnętrznych,

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz wojewodowie aktualizują dane zawarte w Ewidencji Obrony Cywilnej, w tym usuwają z ewidencji nieaktualne dane.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych aktualizuje dane zawarte w wydzielonej części, w tym usuwa z niej nieaktualne dane.

Art. 131. 1. Dane z Ewidencji Obrony Cywilnej udostępnia się organom ochrony ludności i podmiotom ochrony ludności w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań.

2. Dane z Ewidencji Obrony Cywilnej są udostępniane z zachowaniem przepisów dotyczących ochrony informacji niejawnych.

3. Danych zawartych w wydzielonej części nie udostępnia się.

Art. 132. Szefowie służb, o których mowa w ust. 1, przekazują ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych dane, o których mowa w art. 128 ust. 1 pkt 4–10.

Art. 133. Z chwilą wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny, zadania ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o których mowa w art. 125–132 realizuje Szef Obrony Cywilnej.

Art. 134. 1. Przydział mobilizacyjny obrony cywilnej można nadać osobie:

- 1) zatrudnionej w urzędzie obsługującym organ ochrony ludności lub obrony cywilnej,
- 2) pełniącej służbę w urzędzie obsługującym organ ochrony ludności lub obrony cywilnej,
- 3) zatrudnionej lub pełniącej służbę w Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów lub Narodowym Banku Polskim albo innych organach państwa lub urzędach je obsługujących
- 4) zatrudnionej w podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej,
- 5) pełniącej służbę w podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej,

- 6) prowadzącej działalność gospodarczą w podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej,
- 7) zrzeszonej w podmiocie ochrony ludności albo podmiocie obrony cywilnej,
- 8) będącej członkiem podmiotu ochrony ludności albo podmiotu obrony cywilnej – zdolnej do realizacji zadań w obronie cywilnej.

2. Kierownicy podmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 3, oraz ministrowie kierujący działami administracji rządowej mogą wnioskować do ministra właściwego do spraw wewnętrznych o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej osobom zatrudnionym lub pełniącym służbę w tych podmiotach lub urzędach obsługujących.

Art. 135. 1. Przydział mobilizacyjny obrony cywilnej nadaje:

- 1) wojewoda właściwy terytorialnie ze względu na siedzibę podmiotu ochrony ludności, z własnej inicjatywy lub na wniosek wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty albo marszałka województwa, po uzgodnieniu z właściwym miejscowo szefem wojskowego centrum rekrutacji;
- 2) minister właściwy do spraw wewnętrznych, na wniosek ministrów kierujących działami administracji rządowej oraz dla osób, o których mowa w art. 143 ust. 1 pkt 3 i 4, po uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) wnioskuje o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej za pośrednictwem starosty.

3. Podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej mogą wnioskować do właściwych terytorialnych organów ochrony ludności i obrony cywilnej o nadanie przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.

4. Wojewoda, przed nadaniem przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej, informuje osobę, której ma być nadany ten przydział, o planowanym miejscu pełnienia służby w obronie cywilnej.

5. Osoba, której ma być nadany przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, może w formie pisemnej wskazać wojewodzie preferowane miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej.

6. W przydziale mobilizacyjnym obrony cywilnej określa się planowane miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej. Przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nadaje się w miarę możliwości do służby w podmiocie wskazanym przez osobę, której nadano ten przydział.

7. Wojewoda zawiadamia właściwego miejscowo szefa wojskowego centrum rekrutacji o nadaniu przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.

8. Zadania wójta (burmistrza, prezydenta miasta), starosty i marszałka województwa z zakresu wnioskowania o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej są wykonywane jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Art. 136. 1. Organ, który nadał przydział mobilizacyjny obrony cywilnej:

- 1) może uchylić przydział mobilizacyjny obrony cywilnej:
 - a) jeżeli jest to uzasadnione potrzebami organu ochrony ludności lub podmiotu ochrony ludności,
 - b) na wniosek właściwego miejscowo szefa wojskowego centrum rekrutacji, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami Sił Zbrojnych lub jeżeli istnieje potrzeba nadania osobie przydziału mobilizacyjnego albo przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego;
- 2) uchyła przydział mobilizacyjny obrony cywilnej:
 - a) jeżeli osoba utraciła zdolność realizacji zadań obrony cywilnej lub nie spełnia przesłanek nadania przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej,
 - b) w czasie mobilizacji i w czasie wojny, na wniosek właściwego miejscowo szefa wojskowego centrum rekrutacji, jeżeli istnieje potrzeba nadania osobie przydziału mobilizacyjnego albo przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego i nie może ona być zaspokojona w inny sposób.

2. Do uchylania przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej przepis art. 135 stosuje się odpowiednio.

Art. 137. Przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej nie nadaje się osobom, które:

- 1) przekroczyły wiek określony w odpowiednich przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym;
- 2) nie ukończyły 18 roku życia;
- 3) są żołnierzami w czynnej służbie wojskowej;
- 4) mają nadane przydziały mobilizacyjne, przydziały organizacyjno-mobilizacyjne, pracownicze przydziały mobilizacyjne albo zostali wyłączeni od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;
- 5) są funkcjonariuszami Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Służby Więziennej, straży ochrony kolei, jeżeli osoby te na mocy odrębnych przepisów pełnią służbę w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;
- 6) zostały uznane za stale lub długotrwale niezdolne do pracy w gospodarstwie rolnym na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników

(Dz. U. z 2024 r. poz. 90 i 1243) lub za całkowicie niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji albo całkowicie niezdolne do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672 oraz z 2024 r. poz. 834, 858 i 1243) lub zaliczone do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności albo umiarkowanym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, 858, 1089 i 1165).

Art. 138. 1. Po wprowadzeniu stanu wojennego lub w czasie wojny Szef Obrony Cywilnej może zarządzić mobilizację personelu obrony cywilnej.

2. Mobilizacja personelu obrony cywilnej może dotyczyć całości lub części personelu obrony cywilnej.

3. O zarządzeniu mobilizacji personelu obrony cywilnej Szef Obrony Cywilnej zawiadamia Prezesa Rady Ministrów.

Art. 139. 1. Osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej podlegają powołaniu w terminie i miejscu określonych w wezwaniu.

2. Osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej z chwilą powołania stają się osobami pełniącymi służbę w obronie cywilnej.

3. Wezwania do służby w obronie cywilnej dostarcza wojewoda.

Art. 140. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb prowadzenia Ewidencji Obrony Cywilnej, nadawania i uchylania przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej i powoływania do służby w obronie cywilnej, wzór wniosku o nadanie przydziału mobilizacyjnego, sposób przekazywania wezwania do służby w obronie cywilnej oraz wzór karty przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej i wzór wezwania do służby w obronie cywilnej, mając na względzie konieczność zapewnienia jednolitości i sprawności postępowania w sprawach nadawania przydziałów do podmiotu obrony cywilnej oraz przeprowadzenia mobilizacji personelu obrony cywilnej.

Art. 141. 1. Do służby w obronie cywilnej może zostać powołana w drodze naboru ochotniczego osoba, która deklaruje przed organem obrony cywilnej chęć służby obronie cywilnej na zasadach dobrowolności, jeżeli jest zdolna do realizacji zadań w obronie cywilnej. Może ona zadeklarować również preferowane miejsce służby w obronie cywilnej.

2. Powołania w drodze naboru ochotniczego dokonuje wojewoda w uzgodnieniu z właściwym miejscowo szefem wojskowego centrum rekrutacji.

3. Wojewoda wskazuje miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej, w miarę możliwości w miejscu wskazanym przez osobę powoływaną do służby w obronie cywilnej.

4. Nie powołuje się w trybie, o którym mowa w ust. 1, osób, o których mowa w art. 137 pkt 2–5.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przeprowadzania naboru ochotniczego, z uwzględnieniem sytuacji, w których przeprowadzany będzie nabór, oraz konieczności zapewnienia sprawnego i prawidłowego przeprowadzenia procesu tego naboru.

Art. 142. 1. Członka krajowej rezerwy obrony cywilnej może powołać do służby w obronie cywilnej w czasie stanu wojennego i w czasie wojny Szef Obrony Cywilnej.

2. Powołanie do służby w obronie cywilnej członka krajowej rezerwy obrony cywilnej następuje w drodze postanowienia.

3. Nie powołuje się w trybie ust. 1 osób, o których mowa w art. 137 pkt 2–5, a osoby, o których mowa w art. 137 pkt 1 i 6 powołuje się tylko za ich zgodą.

4. Powołując do służby w obronie cywilnej członka krajowej rezerwy obrony cywilnej Szef Obrony Cywilnej:

- 1) wskazuje miejsce pełnienia służby w obronie cywilnej albo
- 2) przekazuje osobę powołaną do dyspozycji organu ochrony ludności, celem wskazania miejsca pełnienia służby przez ten organ.

5. O powołaniu do służby w obronie cywilnej członka krajowej rezerwy obrony cywilnej Szef Obrony Cywilnej zawiadamia właściwego miejscowo wojewodę.

6. Członek krajowej rezerwy obrony cywilnej zwolniony ze służby w obronie cywilnej jest przenoszony do krajowej rezerwy obrony cywilnej.

Art. 143. 1. Osoby powołane do służby w obronie cywilnej pełnią służbę w:

- 1) urzędach obsługujących organy obrony cywilnej;
- 2) podmiotach obrony cywilnej;
- 3) Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu, Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów lub Narodowym Banku Polskim;
- 4) innych organach państwowych i urzędach je obsługujących.

2. Do służby w obronie cywilnej w podmiotach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, kieruje właściwy organ obrony cywilnej.

3. Do służby w podmiotach, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, kieruje minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z tym podmiotem.

4. Osoby, którym nadano przydział mobilizacyjny obrony cywilnej kieruje się do służby zgodnie z nadanymi przydziałami mobilizacyjnymi obrony cywilnej.

5. Przepisy niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do zmiany miejsca pełnienia służby w obronie cywilnej.

Art. 144. Organ, który powołał do służby w obronie cywilnej:

- 1) może zwolnić osobę ze służby w obronie cywilnej:
 - a) jeżeli jest to uzasadnione potrzebami organu ochrony ludności podmiotu ochrony ludności,
 - b) na wniosek właściwego terytorialnie szefa wojskowego centrum rekrutacji, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami Sił Zbrojnych lub jeżeli istnieje potrzeba nadania osobie przydziału mobilizacyjnego do Sił Zbrojnych albo przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego;
- 2) zwalnia osobę ze służby w obronie cywilnej:
 - a) jeżeli osoba utraciła zdolność realizacji zadań obrony cywilnej,
 - b) w czasie mobilizacji i w czasie wojny jeżeli nadano jej przydział mobilizacyjny lub jest to uzasadnione potrzebami Sił Zbrojnych i nie mogą one być zaspokojone w inny sposób.

Art. 145. 1. Osobom powołanym do służby w obronie cywilnej wojewoda wydaje kartę tożsamości. Osobom wykonującym działania ratownicze wydawana jest również tabliczka tożsamości.

2. Personelowi medycznemu i duchownemu wydaje się karty tożsamości zgodnie z art. 1 załącznika I protokołu dodatkowego I do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r.

3. W karcie tożsamości zamieszcza się:

- 1) nazwisko i imię (imiona) posiadacza karty;
- 2) datę urodzenia posiadacza karty;
- 3) numer PESEL posiadacza karty;

- 4) fotografia posiadacza karty;
- 5) wpis dotyczący prawa do noszenia lekkiej broni osobistej – jeżeli dotyczy;
- 6) podpis posiadacza karty;
- 7) odcisk pieczęci urzędowej organu wydającego kartę (wyłącznie na papierowych kartach tożsamości);
- 8) nazwę organu wystawiającego kartę;
- 9) serię i numer karty;
- 10) elementy zabezpieczające kartę;
- 11) numer tabliczki tożsamości;
- 12) datę wystawienia karty;
- 13) miejsca pełnienia służby w obronie cywilnej.

4. Na tabliczce tożsamości zamieszcza się:

- 1) numer seryjny;
- 2) oznaczenie „OBRONA CYWILNA” i znak graficzny „OBRONY CYWILNEJ”;
- 3) imię i nazwisko.

5. Członkowie personelu obrony cywilnej w czasie wykonywania zadań obrony cywilnej noszą jako oznaczenie międzynarodowy znak obrony cywilnej.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory karty tożsamości i tabliczki tożsamości, mając na względzie potrzebę identyfikacji personelu obrony cywilnej, w tym personelu medycznego i duchownego, oraz możliwość szybkiego wykonania tabliczek tożsamości.

Art. 146. 1. Zasoby obrony cywilnej w czasie pokoju nie podlegają zajęciu w ramach świadczeń rzeczowych na rzecz obrony.

2. Zasoby obrony cywilnej mogą zostać przeznaczone w ramach świadczeń rzeczowych na czas mobilizacji i czas wojny, jeśli potrzeby Sił Zbrojnych nie mogą być w inny sposób zaspokojone.

3. Szefowie wojskowych centrów rekrutacji współpracują z właściwym miejscowo wojewodą w sprawach z zakresu personelu obrony cywilnej.

Art. 147. 1. Osoby pełniące służbę w obronie cywilnej są obowiązane do wykonywania poleceń przełożonych w sprawach związanych z pełnieniem tej służby i wykonywaniem zadań obrony cywilnej.

2. Osoby pełniące służbę w obronie cywilnej są obowiązane do zachowania w tajemnicy wszystkich informacji, z którymi zapoznali się podczas pełnienia służby w obronie cywilnej lub w związku z nią. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa również po zakończeniu pełnienia służby w obronie cywilnej. Od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 148. Osoba pełniąca służbę w obronie cywilnej w czasie wykonywania swoich obowiązków korzysta z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny dla funkcjonariuszy publicznych.

Art. 149. 1. Od chwili powołania do służby w obronie cywilnej nie można rozwiązać stosunku pracy, służby i członkostwa, bez zgody właściwego organu obrony cywilnej.

2. Po ogłoszeniu mobilizacji personelu obrony cywilnej, podmiot obrony cywilnej nie może, bez zgody właściwego organu obrony cywilnej, zaprzestać lub zawiesić wykonywania działalności gospodarczej w zakresie objętym porozumieniem lub decyzją o uznaniu za podmiot ochrony ludności lub obrony cywilnej.

3. Okres pełnienia służby w obronie cywilnej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakresie wszystkich uprawnień wynikających ze stosunku pracy.

Art. 150. Osobie pełniącej służbę w obronie cywilnej przysługują świadczenia zdrowotne, jeżeli nie przysługują jej one na podstawie innych przepisów.

Art. 151. 1. Jeżeli osoba pełniąca służbę w obronie cywilnej nie otrzymuje wynagrodzenia, uposażenia lub innego świadczenia za pracę będącą wykonywaniem zadań obrony cywilnej, osobie tej przysługuje świadczenie pieniężne, zwane dalej „świadczeniem dla personelu obrony cywilnej”, rekompensujące utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy lub stosunku służbowego albo dochód z prowadzonej działalności gospodarczej lub rolniczej, które mogłyby uzyskać w okresie pełnienia służby w obronie cywilnej.

2. Świadczenie dla personelu obrony cywilnej za każdy dzień służby w obronie cywilnej stanowi kwota $1/21$ miesięcznego wynagrodzenia lub dochodu, o których mowa w ust. 1, pomnożona przez liczbę dni realizacji zadań obrony cywilnej w danym miesiącu.

3. Kwota świadczenia dla personelu obrony cywilnej za każdy dzień służby w obronie cywilnej nie może być wyższa od $1/21$ dwuipółkrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw obowiązującego w roku poprzedzającym wykonywanie zadań obrony cywilnej, którego wysokość ogłasza Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

4. W przypadku gdy prowadzona działalność gospodarcza w roku poprzedzającym okres pełnienia służby w obronie cywilnej nie przynosiła dochodu lub przynosiła straty lub gdy nie jest możliwe ustalenie wysokości uzyskiwanego dochodu z prowadzonej działalności gospodarczej, świadczenie dla personelu obrony cywilnej przysługuje w kwocie wynikającej z podzielenia przez 21 minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 oraz z 2023 poz. 1667), obowiązującego w okresie realizacji zadań obrony cywilnej, i następnie pomnożenia przez liczbę dni realizacji tych zadań.

5. Świadczenie dla personelu obrony cywilnej ustala i wypłaca właściwy miejscowo wojewoda.

Rozdział 11

Finansowanie ochrony ludności i obrony cywilnej

Art. 152. 1. Koszty na realizację zadań określonych w ustawie są pokrywane, w ramach środków będących w dyspozycji właściwych dysponentów części budżetu państwa.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, przeznacza się na finansowanie lub dofinansowanie organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności w zakresie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym na zadania o charakterze obronnym Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności na:

- 1) tworzenie i utrzymanie zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym rozwój krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, ochotniczych straży pożarnych i podmiotów ochrony ludności;
- 2) zakupy i modernizację sprzętu, w tym sprzętu teleinformatycznego;
- 3) budowę i utrzymanie baz magazynowych;
- 4) budowę, modernizację i remont infrastruktury związanej z ochroną ludności i obroną cywilną, w tym budowli ochronnych;
- 5) szkolenia i edukację.

Art. 153. 1. Organy ochrony ludności mogą, w ramach swojej właściwości, udzielać podmiotom ochrony ludności dotacji celowych na realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Zasady otrzymywania i rozliczania dotacji celowych, o których mowa w ust. 1, określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

3. W przypadku decyzji wydawanych przez wojewodów w sprawie zwrotu środków, o których mowa w ust. 1, w części, w jakiej zostały one niewykorzystane, pobrane nienależnie, pobrane w nadmiernej wysokości lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, organem odwoławczym jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 154. 1. Finansowanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie samorządu gminy, powiatu i województwa planuje się w ramach budżetów odpowiednio gmin, powiatów i samorządów województw.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, mogą być finansowane w ramach rezerwy celowej, o której mowa w art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

3. Na dofinansowanie zadań własnych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej jednostki samorządu terytorialnego otrzymują środki w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

4. Dotacje celowe, o których mowa w ust. 3, są przekazywane przez wojewodów.

5. Procentowy udział dotacji celowej, o której mowa w ust. 3, w kosztach realizowanego zadania reguluje zawarta umowa. Wartość dotacji celowej może wynosić do 100% kosztów zadania.

6. Zasady otrzymywania i rozliczania dotacji celowych, o których mowa w ust. 3, określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

7. Organem odwoławczym od decyzji w sprawie zwrotu środków, o których mowa w ust. 3, w części, w jakiej zostały one niewykorzystane, pobrane nienależnie, pobrane w nadmiernej wysokości lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 155. 1. Na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeznaczają się corocznie środki w wysokości nie niższej niż 0,3% produktu krajowego brutto.

2. W skład środków, o których mowa w ust. 1, wchodzi:

- 1) środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych i wojewodów oraz wydatki Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych;

- 2) środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przez:
- a) ministra właściwego do spraw zdrowia w zakresie środków przeznaczonych na finansowanie zadań, o których mowa w:
 - art. 4 ust. 1 pkt 1,
 - art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym,
 - b) Narodowy Fundusz Zdrowia w zakresie środków przeznaczonych na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu ratownictwa medycznego;
- 3) środki ujęte w ramach limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, w wysokości 0,15% produktu krajowego brutto.

3. Wartość produktu krajowego brutto, o którym mowa w ust. 1 i ust. 2 pkt 3, jest ustalana na podstawie wartości określonej w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wydawanym na podstawie art. 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o sposobie obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto (Dz. U. z 2021 r. poz. 151), według stanu na dzień 31 sierpnia.

4. Minister Obrony Narodowej na etapie opracowywania projektu budżetu państwa wydziela ze środków, o których mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, środki do uwzględnienia w częściach budżetu państwa, wskazanych w ust. 6, z przeznaczeniem na realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym na zadania o charakterze obronnym Rzeczypospolitej Polskiej, określonych w Programie Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.

5. Podziału środków, o których mowa w ust. 4, na poszczególne części budżetu państwa wskazane w ust. 6 dokonuje minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej z uwzględnieniem Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, w oparciu o przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 138 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

6. Środki, o których mowa w ust. 2 pkt 3, wydziela się z limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych i ujmuje się w części 42 „Sprawy wewnętrzne” oraz części 85 „Wojewodowie” w ramach działu 752 – Obrona narodowa na realizację zadań, o których mowa w art. 152 ust. 2.

Art. 156. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych opracowuje Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.

2. Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej określa sposób finansowania realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej ze środków, o których mowa w art. 155 ust. 2.

3. Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej opracowuje się na okres czterech lat i aktualizuje co dwa lata.

4. Projekt Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej:

1) podlega uzgodnieniu z:

- a) Ministrem Obrony Narodowej,
- b) Przewodniczącym Komitetu do spraw Pożytku Publicznego;

2) jest opiniowany przez:

- a) Zespół,
- b) Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

5. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych zatwierdza w drodze uchwały Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej i jego aktualizację.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółową zawartość Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, mając na uwadze zapewnienie sprawnego i przejrzystego planowania finansowania realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 157. Spółki z udziałem Skarbu Państwa, spółki z udziałem jednostek samorządu terytorialnego i spółki z udziałem państwowych osób prawnych mogą przeznaczać corocznie na wpłatę na Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności, o którym mowa w art. 31 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 98 i ...), do 0,3% zysków netto za rok poprzedni w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, 295 i 1598 oraz z 2024 r. poz. 619) lub międzynarodowego standardu rachunkowego stosowanego przez daną Spółkę.

Rozdział 12

Odszkodowania za szkody poniesione w związku z wykonywaniem zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz świadczenie odszkodowawcze dla członków personelu obrony cywilnej

Art. 158. 1. Kto w związku z wykonywaniem zadań ochrony ludności lub zadań obrony cywilnej poniósł szkodę na osobie lub szkodę na mieniu ma prawo do odszkodowania na podstawie niniejszego rozdziału, o ile nie przysługuje ono na mocy odrębnych przepisów.

2. Odszkodowanie za szkodę na mieniu jest ograniczone do szkody rzeczywistej.

3. Jeżeli wskutek wykonywania zadań ochrony ludności nastąpiła śmierć osoby, prawo do odszkodowania przysługuje spadkobiercom, o ile nie przysługuje ono na mocy przepisów odrębnych.

4. Odszkodowanie nie przysługuje, jeżeli szkoda majątkowa powstała z winy poszkodowanego lub z winy osoby trzeciej, za którą Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności.

5. Roszczenie o odszkodowanie przechodzi na następców prawnych uprawnionego.

6. Odszkodowanie przysługuje od Skarbu Państwa reprezentowanego przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wykonywania zadań ochrony ludności.

Art. 159. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do szkód poniesionych w związku z ćwiczeniami ochrony ludności i ćwiczeniami obrony cywilnej.

Art. 160. Do postępowania w sprawach, o odszkodowanie za szkody poniesione w związku z wykonywaniem zadań ochrony ludności lub zadań obrony cywilnej stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, o ile niniejsza ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 161. 1. Odszkodowanie przyznaje się na pisemny wniosek poszkodowanego lub jego następców prawnych, złożony do właściwego wojewody.

2. Wniosek o odszkodowanie zawiera:

- 1) nazwę organu, do którego jest skierowany oraz określenie sprawy, której dotyczy;
- 2) imię, nazwisko lub nazwę oraz adres poszkodowanego i wnioskodawcy;
- 3) określenie rodzaju i wysokości poniesionej szkody oraz czasu, miejsca i okoliczności jej powstania oraz wysokości żądanego odszkodowania;
- 4) datę i podpis składającego wniosek.

3. Do wniosku o odszkodowanie dołącza się dokumenty lub inne środki dowodowe uprawdzopodobniające wystąpienie szkody i jej wysokość;

4. W przypadku śmierci poszkodowanego do wniosku o odszkodowanie dołącza się odpis aktu zgonu poszkodowanego.

Art. 162. 1. Decyzję w sprawie odszkodowania wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce wykonywania zadań ochrony ludności.

2. Jeżeli szkoda majątkowa powstała na terenie dwóch lub więcej województw, właściwy do wydania decyzji jest wojewoda, do którego najpierw złożono wniosek o odszkodowanie.

3. Wojewoda wydaje decyzję w sprawie odszkodowania niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia wniosku o odszkodowanie.

4. Wysokość odszkodowania ustala się według następujących zasad:

- 1) w razie utraty lub całkowitego zniszczenia mienia odszkodowanie ustala się według ceny jego zakupu obowiązującej w czasie ustalania odszkodowania, z uwzględnieniem stopnia zużycia tego mienia;
- 2) w razie uszkodzenia mienia odszkodowanie stanowi równowartość przywrócenia go do stanu sprzed wypadku; jeżeli jednak stopień uszkodzenia mienia jest znaczny albo koszty naprawy przekroczyłyby wartość uszkodzonego mienia, wypłaca się odszkodowanie w wysokości określonej w pkt 1.

5. Od decyzji wojewody w sprawie odszkodowania przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 163. 1. Od ostatecznej decyzji w sprawie odszkodowania wydanej w drugiej instancji przysługuje sprzeciw do sądu powszechnego, właściwego ze względu na siedzibę wojewody, który wydał decyzję w pierwszej instancji.

2. Sprzeciw wnosi się w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji wydanej w drugiej instancji, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który przekazuje go wraz z aktami postępowania do sądu w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

3. Z chwilą wniesienia sprzeciwu decyzje w sprawie odszkodowania tracą moc w całości, zaś wniosek, o którym mowa w art. 161 ust. 1, zastępuje pozew, rozpoznawany na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.⁴⁾).

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. 1429, 1606, 1615, 1667, 1680 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 858, 859, 863, 1222 i 1237.

4. W sprawach przed sądem powszechnym, o których mowa w ust. 1. Skarb Państwa reprezentuje wojewoda, który wydał decyzję w pierwszej instancji.

Art. 164. Roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o powstaniu szkody. Jednakże w każdym przypadku roszczenie przedawnia się z upływem dziesięciu lat od dnia zakończenia wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w czasie lub, w związku z którymi szkoda powstała.

Art. 165. 1. Osobie powołanej do służby w obronie cywilnej, która w czasie wykonywania zadań obrony cywilnej w czasie trwania stanu wojennego lub w czasie wojny doznała uszczerbku na zdrowiu lub poniosła szkodę w mieniu przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie w razie doznania stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu;
- 2) renta z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy;
- 3) odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu.

2. Członkom rodziny osoby powołanej do służby w obronie cywilnej, która zmarła wskutek okoliczności, o których mowa w ust. 1, przysługuje:

- 1) jednorazowe odszkodowanie z tytułu śmierci osoby poszkodowanej;
- 2) renta rodzinna;
- 3) odszkodowanie z tytułu szkody w mieniu.

3. Jednorazowe odszkodowania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1, przysługują na zasadach i w trybie określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej w przepisach ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą (Dz.U. z 2023 r. poz. 2015), w wysokości kwot ustalanych na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych i są wypłacane przez właściwego wojewodę.

4. Renty, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, przysługują osobom powołanym do służby w obronie cywilnej oraz członkom ich rodzin na zasadach, w trybie i wysokości określonych w ustawie z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz.U. z 2020 r. poz. 984 oraz z 2024 r. poz. 1243).

5. Odszkodowania, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 3, ustala i wypłaca na podstawie przepisów o odszkodowaniach przysługujących w związku ze służbą w Państwowej Straży Pożarnej właściwy wojewoda.

6. Wysokość odszkodowań, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i ust. 2 pkt 3, ustala się według następujących zasad:

- 1) w razie utraty lub całkowitego zniszczenia mienia odszkodowanie ustala się według ceny jego zakupu obowiązującej w czasie ustalania odszkodowania, z uwzględnieniem stopnia zużycia tego mienia;
- 2) w razie uszkodzenia mienia odszkodowanie stanowi równowartość przywrócenia go do stanu sprzed wypadku; jeżeli jednak stopień uszkodzenia mienia jest znaczny albo koszty naprawy przekroczyłyby wartość uszkodzonego mienia, wypłaca się odszkodowanie w wysokości określonej w pkt 1.

7. Osobie powołanej do służby w obronie cywilnej, której świadczenia odszkodowawcze, o których mowa w ust. 1, przysługują także z tytułu stosunku pracy, służby lub ubezpieczenia społecznego, przyznaje się jedno świadczenie wybrane przez uprawnionego.

8. W razie śmierci osoby powołanej do służby w obronie cywilnej, która uczestniczyła w wykonywaniu zadań obrony cywilnej, koszty pogrzebu pokrywa się ze środków pozostających w dyspozycji właściwego wojewody na zasadach i w trybie określonych dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

9. W przypadku pokrycia kosztów pogrzebu ze środków pozostających w dyspozycji wojewody uprawnionym członkom rodziny zmarłego przysługuje połowa zasiłku pogrzebowego.

Rozdział 13

Zmiany w przepisach

Art. 166. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119) po art. 82a dodaje się art. 82b w brzmieniu:

„Art. 82b. § 1. Kto:

- 1) będąc właścicielem, użytkownikiem wieczystym albo zarządcą obiektu zbiorowej ochrony, nie dopełnia obowiązków określonych w art. 96 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. ...), w zakresie utrzymania lub udostępnienia obiektu zbiorowej ochrony do użycia,
 - 2) nie wykonuje dotyczących zorganizowania miejsc doraźnego schronienia nakazów, o których mowa w art. 102 ust. 2 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej,
- podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.”.

Art. 167. W ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2024 r. poz. 155) w art. 2a pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej i Państwowej Straży Pożarnej;”.

Art. 168. W ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. z 2020 r. poz. 164) w art. 29 w ust. 1 w pkt 6 po lit. b dodaje się lit. ba w brzmieniu:

„ba) komórek organizacyjnych w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych w zakresie działów administracji rządowej innych niż sprawy wewnętrzne.”.

Art. 169. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688 oraz z 2024 r. poz. 721) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 w ust. 1 po pkt 14 dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„14a) ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym tworzenia i utrzymywania sił i środków przeznaczonych do realizacji zadań ochrony ludności, z wyłączeniem zadań określonych w ustawie z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. ...) jako zadania zleczone z zakresu administracji rządowej;”;

2) po art. 31a dodaje się art. 31aa w brzmieniu:

„Art. 31aa. Wójt wykonuje zadania organu ochrony ludności i obrony cywilnej określone w ustawie z dnia...o ochronie ludności i obronie cywilnej.”.

Art. 170. W ustawie z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczegółowych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. poz. 198, z późn. zm.⁵⁾) w art. 3 w pkt 7 uchyla się lit. j-l.

Art. 171. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 275 i 1222) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) działaniach ratowniczych – rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu niezwłocznej likwidacji nagłych zagrożeń dla życia, zdrowia, dóbr kultury,

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 1990 r. poz. 253 i poz. 506, z 1991 r. poz. 425, poz. 464 i poz. 492, z 1995 r. poz. 446, z 1996 r. poz. 542, z 1997 r. poz. 769, z 1998 r. poz. 1126 oraz z 2003 r. poz. 1612.

środowiska i mienia występujących z powodu powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;”,

b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) działaniach pomocowych – rozumie się przez to każdą czynność niebędącą działaniem ratowniczym w ramach pomocy doraźnej i pomocy humanitarnej w rozumieniu ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. ...);”,

2) w art. 14:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) likwidację lub ograniczenie zagrożeń występujących z powodu powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;”,

b) w ust. 2:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółową organizację krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w zakresie;”,

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) szczegółowy sposób sporządzania planów ratowniczych oraz przeprowadzania analiz zagrożeń oraz analiz zabezpieczenia operacyjnego;”,

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) likwidacji lub ograniczenia zagrożeń występujących z powodu powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;”,

3) po art. 14f dodaje się art. 14fa w brzmieniu:

„Art. 14fa. 1. W celu realizacji zadań krajowy system ratowniczo-gaśniczy na obszarze powiatu i województwa wykorzystuje systemy informacji przestrzennej oraz powiatowe lub wojewódzkie plany ratownicze, zwane dalej „planami ratowniczymi”, zatwierdzane przez:

1) starostę (prezydenta miasta na prawach powiatu) – dla obszaru powiatu, po zasięgnięciu opinii właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej;

- 2) starostę i prezydenta miasta na prawach powiatu – wspólny dla obszaru miasta na prawach powiatu i powiatu mającego siedzibę władz w tym mieście, po zasięgnięciu opinii właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) wojewodę – dla obszaru województwa, po zasięgnięciu opinii Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

2. Plany ratownicze wspomagają organizację działań ratowniczych i zawierają:

- 1) wykaz zadań realizowanych przez służby i podmioty ochrony ludności oraz inne podmioty mogące wspomagać organizację i prowadzenie działań ratowniczych;
- 2) zbiór zalecanych zasad i procedur ratowniczych wynikających z zadań realizowanych przez podmioty ochrony ludności;
- 3) dane teleadresowe podmiotów ochrony ludności oraz innych podmiotów mogących wspomagać organizację i prowadzenie działań ratowniczych;
- 4) wykaz zasobów podmiotów ochrony ludności;
- 5) graficzne przedstawienie obszarów chronionych;
- 6) wykaz ekspertów do spraw prognozowania zagrożeń oraz specjalistów do spraw ratownictwa, zawierający imię, nazwisko, dziedzinę oraz numer telefonu służbowego;
- 7) arkusze uzgodnień i aktualizacji planu ratowniczego.

3. Plany ratownicze w zakresie zdarzeń z dużą liczbą poszkodowanych oraz działań ratowniczych i działań pomocowych podczas katastrof, klęsk żywiołowych i zdarzeń nadzwyczajnych są skorelowane z planami zarządzania kryzysowego, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, oraz z planami postępowania awaryjnego, o których mowa w art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1277).”;

- 4) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

„Art. 19a. Do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego mogą być włączane i z niego wyłączone jednostki ochrony przeciwpożarowej uwzględnione w zbiorczym planie sieci podmiotów systemu, których siły i środki są przewidziane do użycia w powiatowym lub wojewódzkim planie ratowniczym.”;

5) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres, szczegółowe warunki i tryb włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a–6 i 8, do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i wyłączenia ich z krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego,
- 2) warunki współpracy jednostek ochrony przeciwpożarowej niewłączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego z krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym

– mając na uwadze konieczność zapewnienia skutecznego działania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.”.

Art. 172. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 127 i 1089) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) wykonywanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;”;

2) w art. 10 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej:

- 1) wykonuje zadania punktu kontaktowego Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności;
- 2) prowadzi ewidencję zasobów przewidzianych do współdziałania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz współpracy transgranicznej w działaniach ratowniczych, w oparciu o ewidencję zasobów ochrony ludności, o której mowa w ustawie z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. ...).”;

3) w art. 13 ust. 6 po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:

„11a) nadzorowanie spełniania wymagań przez obiekty zbiorowej ochrony w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a także wymagań dotyczących wyposażenia budowli ochronnej, o których mowa w art. 107 ust. 2 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej;”;

4) w art. 23:

a) w ust. 3 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) kontroli spełniania wymagań przez obiekty zbiorowej ochrony w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a także wymagań dotyczących wyposażenia

budowli ochronnej, o których mowa w art. 107 ust. 2 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej;”;

b) w ust. 6 w pkt 2 dodaje się przecinek i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) przepisów art. 96 i 102 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej”;

5) po art. 26 dodaje się art. 26a w brzmieniu:

„Art. 26a. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, w razie stwierdzenia niewykonania lub nieprawidłowego wykonania przez właściciela, użytkownika wieczystego lub zarządcę obiektu zbiorowej ochrony obowiązków dotyczących wymagań w zakresie bezpieczeństwa pożarowego obiektu zbiorowej ochrony, a także wymagań dotyczących wyposażenia budowli ochronnej, o których mowa w art. 107 ust. 2 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej, jest uprawniony do nakazania, w drodze decyzji administracyjnej, usunięcia stwierdzonych uchybień w ustalonym terminie.”;

6) art. 27 otrzymuje brzmienie:

„Art. 27. Organem odwoławczym od decyzji, o których mowa w art. 26 oraz 26a, jest komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.”.

Art. 173. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2024 r. poz. 530) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 29 w ust. 3 :

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osób zwalczających pożary oraz osób prowadzących działania ratownicze i ćwiczenia, w tym podczas działań ratowniczych i ćwiczeń z wykorzystaniem psów ratowniczych;”;

b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;”;

2) w art. 30 w ust. 2 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) pkt 3–5, 8, 10, 13 i 14 nie dotyczą zadań realizowanych na podstawie ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. ...).”;

3) po art. 48b dodaje się art. 48c w brzmieniu:

„Art. 48c. Straż Leśna współpracuje z organami i podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie podejmowania działań ochronnych i zabezpieczających

w przypadku wystąpienia pożaru lasu, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, w szczególności w zakresie:

- 1) wymiany informacji o zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia; zakłócania spokoju i porządku publicznego oraz o powstałych zagrożeniach;
- 2) kierowania na teren lasu przejazdów jednostek ratowniczych;
- 3) współdziałania przy ewakuacji ludzi i mienia;
- 4) zabezpieczania miejsc po pożarze, klęsce żywiołowej lub innym miejscowym zagrożeniu;
- 5) wzajemnych konsultacjach doskonalących metody współpracy.”.

Art. 174. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2023 r. poz. 1082) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 32a dodaje się art. 32b w brzmieniu:

„Art. 32b. 1. Polski Związek Łowiecki jest podmiotem ochrony ludności, który wykonuje zadania ochrony ludności przed zagrożeniami wywołanymi działaniami sił przyrody.

2. W ramach realizacji zadań ratowniczych w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej właściwy organ ochrony ludności zapewnia bezpłatnie:

- 1) ubezpieczenie myśliwych wykonujących działania ratownicze, w tym ubezpieczenie grupowe, od odpowiedzialności cywilnej i od następstw nieszczęśliwych wypadków, podczas wykonywania działań ratowniczych w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) badania lekarskie myśliwych wykonujących działania ratownicze przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych.

3. Myśliwy wykonujący działania ratownicze, przed przystąpieniem do realizacji tych działań, jest obowiązany do poddania się badaniom, o których mowa w ust. 2 pkt 2. Obowiązku nie stosuje się w przypadku posiadania przez myśliwego wykonującego działania ratownicze równorzędnego aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych.

4. Myśliwy wykonujący działania ratownicze ma prawo do bezpłatnego ubezpieczenia i bezpłatnych badań lekarskich, o których mowa w ust. 2.

5. Badania przeprowadza lekarz, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 229 § 8 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 oraz z 2024 r. poz. 878 i 1222).

6. Badania przeprowadza się nie rzadziej niż raz na pięć lat.

7. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych i ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, tryb, sposób, częstotliwość oraz zakres przeprowadzania badań, o których mowa w ust. 2, w celu zapewnienia ochrony zdrowia myśliwego wykonującego działania ratownicze w sposób umożliwiający prawidłowe wykonywanie odpowiednich zadań, biorąc pod uwagę specyfikę działań ratowniczych oraz szkoleń.”;

2) w art. 34 po pkt 11a dodaje się pkt 11b w brzmieniu:

„11b) realizacja zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.”.

Art. 175. W ustawie z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 309 i 1222) w art. 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komórki organizacyjne urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych i jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa oraz związki zawodowe, funkcjonariusze i pracownicy tych jednostek nie mogą uczestniczyć w żadnej działalności, w tym gospodarczej, jeżeli działalność ta mogłaby prowadzić do wykorzystania autorytetu urzędowego, informacji służbowych lub środków publicznych do celów pozasłużbowych albo w sposób sprzeczny z ich przeznaczeniem.”.

Art. 176. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. 2024 r. poz. 17 i 1228) po art. 144 dodaje się art. 144a i 144b w brzmieniu:

„Art. 144a. § 1. Kto, będąc powołanym do pełnienia służby w obronie cywilnej, nie zgłasza się do odbywania tej służby w określonym terminie i miejscu,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 144b. § 1. Kto odbywając służbę w obronie cywilnej odmawia pełnienia tej służby, złośliwie lub uporczywie odmawia wykonania obowiązku wynikającego z tej służby albo polecenia w sprawach służbowych

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto, pełniąc służbę określoną w § 1, samowolnie opuszcza wyznaczone miejsce wykonywania obowiązków służbowych lub samowolnie poza nim pozostaje.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu zabronionego określonego w § 2 opuszcza, w celu trwałego uchylecia się od tej służby, wyznaczone miejsce wykonywania obowiązków służbowych albo w takim celu poza nim pozostaje, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”.

Art. 177. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2024 r. poz. 706) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. O prawomocnych skazaniach osób podlegających obowiązkowi służby wojskowej albo służby w obronie cywilnej na karę pozbawienia wolności bez zawieszenia jej wykonania, jak również o zmianach dotyczących wykonywania kary pozbawienia wolności, sąd zawiadamia również organy właściwe w sprawach obowiązku obrony Ojczyzny lub służby w obronie cywilnej, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.”.

Art. 178. W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2021 r. poz. 1995) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 12;
- 2) art. 47 otrzymuje brzmienie:

„Art. 47. 1. Specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne w zakresie ochrony osób i mienia współpracują z Policją, podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej, oraz strażami gminnymi (miejskimi).

2. Współpracę kierownik jednostki chronionej przez specjalistyczne uzbrojone formacje ochronne podejmuje odpowiednio z właściwym terytorialnie:

- 1) komendantem jednostki organizacyjnej Policji;
- 2) organem ochrony ludności lub organem obrony cywilnej;
- 3) komendantem straży gminnej (miejskiej).

3. Współpraca specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z Policją polega w szczególności na:

- 1) wymianie informacji o zagrożeniach w zakresie bezpieczeństwa osób i mienia oraz zakłócania spokoju i porządku publicznego;

- 2) współdziałaniu w celu utrzymania spokoju i porządku publicznego podczas zgromadzeń, imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych, w zakresie określonym w odrębnych przepisach;
- 3) współdziałaniu przy zabezpieczaniu miejsc popełnienia przestępstw i wykroczeń w granicach chronionych obszarów, obiektów lub urządzeń;
- 4) wzajemnych konsultacjach doskonalących metody współpracy.

4. Do współpracy specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych ze strażami gminnymi (miejskimi) przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Współpraca specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych z podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej polega na podejmowaniu działań ochronnych i zabezpieczających w przypadku wystąpienia w granicach chronionych obszarów, obiektów lub urządzeń pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia, w szczególności na:

- 1) wymianie informacji o powstałych zagrożeniach;
- 2) wprowadzaniu na teren chronionych obszarów i obiektów jednostek ratowniczych;
- 3) współdziałaniu przy przeprowadzaniu bezpiecznej ewakuacji ludzi, dóbr kultury i mienia;
- 4) zabezpieczaniu miejsc po pożarze, klęsce żywiołowej lub innym miejscowym zagrożeniu, w tym uratowanego mienia.”.

Art. 179. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1370) w art. 29 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) ochrony ludności i obrony cywilnej;”;
- 2) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad działalnością Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Szefa Urzędu do spraw Cudzoziemców, Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych, Służby Ochrony Państwa oraz Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych.”.

Art. 180. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 11 w ust. 2 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:
„10) projektowanie i tworzenie rozwiązań infrastrukturalnych zwiększających poziom ochrony ludności w sytuacjach zagrożeń.”;
- 2) w art. 14 w ust. 1 pkt 14 otrzymuje brzmienie:
„14) bezpieczeństwa publicznego i ochrony ludności;”.

Art. 181. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w ust. 1 pkt 16 otrzymuje brzmienie:
„16) ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska, a także ochrony ludności i obrony cywilnej;”;
- 2) w art. 34 po ust. 1b dodaje się ust. 1c w brzmieniu:
„1c. Starosta wykonuje zadania organu ochrony ludności i obrony cywilnej określone w ustawie z dnia ...o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 182. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1317) w art. 29 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej, a także jednostek organizacyjnych Policji.”.

Art. 183. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 334) w art. 49 § 2 otrzymuje brzmienie:

- „§ 2. Jeżeli czynu określonego w § 1, dopuścił się żołnierz w czynnej służbie wojskowej, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie, sąd – zamiast wymierzenia kary – zwraca się do właściwego dowódcy jednostki wojskowej, który stosuje środki przewidziane w przepisach dotyczących żołnierzy.”.

Art. 184. W ustawie z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2091) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku, gdy na wojewodę zostały nałożone obowiązki wyłączające jego ochronę wynikającą z art. 65. ust. 1 Protokołu Dodatkowego do Konwencji Genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych z dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. poz. 175 oraz z 2015 r. poz. 1056), bądź z innych przyczyn nie może on realizować zadań obrony cywilnej, do realizacji tych zadań wojewoda upoważnia komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej.”;

2) po art. 13 dodaje się art. 13a–13c w brzmieniu:

„Art. 13a. W czasie stanu wojennego starosta (prezydent miasta na prawach powiatu) kieruje obroną cywilną na terenie powiatu.

Art.13b. W przypadku, gdy na starostę (prezydenta miasta na prawach powiatu) zostały nałożone obowiązki wyłączające jego ochronę wynikającą z art. 65. ust. 1 Protokołu Dodatkowego do Konwencji Genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych z dnia 8 czerwca 1977 r., bądź z innych przyczyn nie może on realizować zadań obrony cywilnej, do realizacji tych zadań starosta upoważnia komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej.

Art. 13c. W czasie stanu wojennego wójt (burmistrz, prezydent miasta) kieruje realizacją zadań obrony cywilnej na terenie gminy.”.

Art. 185. W ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 574) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 40 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej;”;

2) w art. 43 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zabronione jest umieszczanie plakatów i haseł dotyczących referendum na zewnątrz i wewnątrz budynków administracji rządowej i samorządowej oraz sądów, a także na terenie jednostek wojskowych oraz skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.”;

3) w art. 80 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) na terenie jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej bądź skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych”;

4) w art. 83 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Tej samej karze podlega, kto zbiera podpisy osób popierających wnioski, o którym mowa w ust. 1, na terenie jednostek wojskowych lub innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.”.

Art. 186. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Plan miejscowy przewidujący możliwość lokalizacji budynków umożliwia również lokalizację budowli ochronnych, o których mowa w ustawie z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej.”;

2) w art. 61 ust. 3 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) budowli ochronnych, o których mowa w ustawie z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej.”.

Art. 187. W ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1292) w art. 88 uchyla się ust. 1 i 2.

Art. 188. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, 742, 858, 863 i 1089) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 71 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zawodowej służby wojskowej, zasadniczej służby wojskowej, terytorialnej służby wojskowej pełnionej rotacyjnie, służby w aktywnej rezerwie w dniach tej służby, odbywania ćwiczeń wojskowych w ramach pasywnej rezerwy, służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny lub służby zastępczej oraz służby w charakterze personelu obrony cywilnej, o którym mowa w ustawie z dnia ... o ochronie ludności i obrony cywilnej (Dz. U. poz. ...), skierowanego przez właściwy organ obrony cywilnej do wykonania zadań w czasie obowiązywania stanu wojennego i w czasie wojny, a także służby w charakterze funkcjonariusza,

o którym mowa w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 1121 i 1234);”;

2) w art. 73 w ust. 6:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) powołania do i zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, zasadniczej służby wojskowej, służby w aktywnej rezerwie w dniach tej służby, odbywania ćwiczeń wojskowych w ramach pasywnej rezerwy, lub służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny oraz służby zastępczej, a także stawienia się do i zwolnienia z terytorialnej służby wojskowej pełnionej rotacyjnie;”.

b) dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) personelu obrony cywilnej, o którym mowa w ustawie z dniao ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. ...) w czasie wykonywania zadań obrony cywilnej.”.

Art. 189. W ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122 oraz z 2024 r. poz. 834 i 1222) w art. 18 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Starosta może powierzyć wykonywanie zadań powiatowego centrum zarządzania kryzysowego komendantowi powiatowemu (miejskiemu) Państwowej Straży Pożarnej.”.

Art. 190. W ustawie z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w art. 22 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) wykonuje zadania organu ochrony ludności i obrony cywilnej określone w ustawie z dnia...o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 191. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.⁶⁾) w art. 50 w ust. 6 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

„10) na realizację zadań, o których mowa w ustawie z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 192. W ustawie z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 98) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 30 w ust. 3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) Funduszowi Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności, o którym mowa w art. 31.”;

2) art. 31 i art. 32 otrzymują brzmienie:

„Art. 31. 1. Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności, jest państwowym funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Przychodami Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności są:

- 1) środki pieniężne uzyskane z gospodarowania mieniem Skarbu Państwa przekazanym Agencji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, przekazywane przez Agencję w wysokości odpisu określonego w art. 30 ust. 5
- 2) środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, które za zgodą Komisji Europejskiej mogą zostać przeznaczone na wsparcie realizacji zadań, o których mowa w art. 152 ust. 2 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. ...);
- 3) środki pieniężne pochodzące z grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego, o których mowa w art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 127 i 1089);
- 4) odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzenie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 5) inne przychody, w tym wpłaty, o których mowa w art. 157 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej, darowizny, spadki i zapisy.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872 oraz z 2024 r. poz. 858 i 1089.

3. Przychodami Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności mogą być wpłaty środków pieniężnych jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 5–8 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z wyłączeniem samorządowych osób prawnych, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu i środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

4. Wydatki Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności przeznacza się na:

- 1) realizację zadań inwestycyjnych oraz na modernizację uzbrojenia i wyposażenia organów i jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowanych;
- 2) uzupełnienie finansowania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, o których mowa w art. 152 ust. 2 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej.

5. Wydatki, o których mowa w ust. 4 pkt 1 są realizowane ze środków, o których mowa w ust. 2 pkt 1.

6. Wydatki, o których mowa w ust. 4 pkt 2 są realizowane ze środków, o których mowa w ust. 2 pkt 2–5 oraz ust. 3.

7. Środki Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności mogą być przeznaczone na uzupełnienie finansowania zadań, o których mowa w ust. 4 pkt 2 również w przypadku, gdy ustawa lub przepisy odrębne przewidują finansowanie tego rodzaju zadań z budżetu państwa.

8. Koszty obsługi Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności są pokrywane ze środków Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności.

Art. 32. Środki pieniężne należne Funduszowi Wsparcia Sił Zbrojnych oraz Funduszowi Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności Agencja przekazuje w terminie do 30. dnia miesiąca następującego po danym kwartale, w wysokości nie mniejszej niż 80% kwoty odpisu za dany kwartał. Agencja dokonuje rozliczenia rocznego w terminie do dnia 30 kwietnia roku następnego.”.

Art. 193. W ustawie z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 294 oraz z 2024 r. poz. 834) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. Rezerwy strategiczne tworzy się na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa i obronności państwa, bezpieczeństwa, porządku i zdrowia publicznego oraz wystąpienia klęski żywiołowej lub sytuacji kryzysowej, w celach wsparcia wykonywania zadań w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa, ochrony ludności i obrony cywilnej, odtworzenia infrastruktury krytycznej, złagodzenia zakłóceń w ciągłości dostaw służących funkcjonowaniu gospodarki i zaspokojeniu podstawowych potrzeb obywateli, ratowania ich życia i zdrowia, realizacji interesów narodowych Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie bezpieczeństwa narodowego, wypełnienia jej zobowiązań międzynarodowych, a także udzielania pomocy i wsparcia podmiotom prawa międzynarodowego publicznego.”;

2) w art. 8:

a) w ust. 2 pkt 22 otrzymuje brzmienie:

„22) innymi organami administracji rządowej oraz służbami, inspekcjami i innymi jednostkami realizującymi zadania w zakresie bezpieczeństwa i obronności państwa, ochrony ludności i obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego i ochrony infrastruktury krytycznej oraz bezpieczeństwa, porządku i zdrowia publicznego, w tym sprawującymi, na mocy ustaw, nadzór nad realizacją tych zadań wykonywanych przez przedsiębiorców.”;

b) w ust. 3 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez organy ochrony ludności i obrony cywilnej oraz podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej;”.

Art. 194. W ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Ochotnicze straże pożarne są podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej.”;

2) w art. 3:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Do zadań ochotniczych straży pożarnych należy w szczególności podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, dóbr kultury, mienia lub środowiska przez:”;

- b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 - „4) udział w ochronie ludności i obronie cywilnej;”;
 - c) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
 - „4a) zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia;”;
 - d) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
 - „5) wykonywanie pierwszej pomocy oraz kwalifikowanej pierwszej pomocy;”;
- 3) art. 12 i art. 13 skreśla się użyty w różnych przypadkach i liczbie wyraz „ratownik”;
- 4) art. 16 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 16. 1. Strażakowi ratownikowi OSP przysługuje świadczenie ratownicze z tytułu wysługi lat w ochotniczej straży pożarnej w wysokości 200 zł.
2. Prawo do świadczenia ratowniczego przysługuje strażakowi ratownikowi OSP, który:
- 1) czynnie uczestniczył w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach:
 - a) w przypadku mężczyzn – przez co najmniej 25 lat,
 - b) w przypadku kobiet – przez co najmniej 20 lat oraz
 - 2) osiągnął:
 - a) w przypadku mężczyzn – 65. rok życia,
 - b) w przypadku kobiet – 60. rok życia.
3. Przez czynne uczestnictwo należy rozumieć bezpośredni udział co najmniej raz w roku w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu.
4. Ewidencję udziału strażaków ratowników OSP w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach, obejmującą datę, numer i miejsce podjętych działań ratowniczych, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu oraz imienny wykaz ich uczestników, prowadzi właściwy komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej.
5. Ewidencja udziału strażaków ratowników OSP w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach może być prowadzona z wykorzystaniem Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej, o którym mowa w art. 14g ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

6. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej przechowuje dane, o których mowa w ust. 4, przez co najmniej 50 lat.

7. Przy naliczaniu okresu czynnego uczestnictwa w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach nie jest wymagane zachowanie ciągłości wysługi lat w ochotniczej straży pożarnej.

8. Świadczenie ratownicze, a także koszty jego obsługi są finansowane z budżetu państwa.”;

5) uchyla się art. 29;

6) w art. 32 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Środki, o których mowa w ust. 1 pkt 2, są przekazywane w formie dotacji na realizację zadań określonych w art. 3 pkt 1–12 oraz art. 4 ust. 1, na podstawie wniosków złożonych przez ochotniczą straż pożarną lub związek ochotniczych straży pożarnych do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej za pośrednictwem komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej właściwego ze względu na teren działania ochotniczej straży pożarnej lub związku ochotniczych straży pożarnych, które złożyły wniosek.

3. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej przekazuje środki, o których mowa w ust. 2, na podstawie umowy zawartej z ochotniczą strażą pożarną lub związkiem ochotniczych straży pożarnych.”;

7) w art. 32a dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Gminy mogą otrzymywać dotacje celowe na zasadach określonych w ust. 2 i 3 także w celu dofinansowania zadań ochotniczych straży pożarnych związanych z udziałem w ochronie ludności i obronie cywilnej.”;

8) w art. 56 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 3, może polegać na ograniczaniu wydatków na szkolenia i obsługę finansową świadczeń, z wyłączeniem świadczeń, o których mowa w art. 16, art. 47 i art. 50.”.

Art. 195. W ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248, 834, 1089, 1222 i 1248) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 dodaje się ust. 3 i 4 w brzmieniu:

„3. W ramach obowiązku obrony Ojczyzny osoby, o których mowa w ust. 1, są obowiązane do pełnienia służby w obronie cywilnej, na zasadach określonych w ustawie z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. ...).

4. Spełnianie obowiązku obrony Ojczyzny w formach, o których mowa w ust. 2, ma pierwszeństwo przed służbą w obronie cywilnej.”;

2) w art. 605 w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przekroczyły wiek określony w odpowiednich przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym, z wyjątkiem osób, które wyraziły zgodę na nadanie im tego przydziału;”;

3) w art. 607 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Kierownik jednostki zmilitaryzowanej może zwolnić ze służby w tej jednostce:”.

Rozdział 14

Przepisy dostosowujące, przejściowe i końcowe

Art. 196. Tworzy się Rządowy Zespół Ochrony Ludności.

Art. 197. 1. Pierwszy Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej minister właściwy do spraw wewnętrznych opracuje i przedstawi do uzgodnienia i opiniowania, o których mowa w art. 156 ust. 4, w terminie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy.

2. Pierwszy Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, jest podstawą finansowania realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w latach 2025–2026.

3. W terminie 60 dni od dnia zatwierdzenia pierwszego Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej minister właściwy do spraw finansów publicznych, na zgodny wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych i Ministra Obrony Narodowej, dokona przeniesień wydatków zaplanowanych w dziale „obrona narodowa” między częściami budżetu państwa.

Art. 198. 1. Tworzy się Centralną Ewidencję Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych uruchomi Centralną Ewidencję Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 199. 1. Tworzy się Centralną Ewidencję Obiektów Zbiorowej Ochrony.

2. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej uruchomi Centralną Ewidencję Obiektów Zbiorowej Ochrony w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 200. 1 Tworzy się Ewidencję Obrony Cywilnej.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych uruchomi Ewidencję Obrony Cywilnej w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 201. Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego, o którym mowa w ustawie z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego staje się Funduszem Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności.

Art. 202. Organy ochrony ludności i obrony cywilnej obowiązane do przygotowywania planów, które zawierają elementy z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, i które są sporządzane na podstawie odrębnych przepisów zapewnią realizację w tych planach wymogów wskazanych w art. 38 ustawy w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 203. Przepisy art. 93–95 stosuje się do obiektów budowlanych lub ich części, dla których postępowanie dotyczące zatwierdzenia projektu budowlanego, udzielenia pozwolenia na budowę albo dopuszczenia obiektu budowlanego do użytkowania wszczęto po dniu 31 grudnia 2025 r.

Art. 204. 1. Obiekt budowlany albo jego część, które w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy, pełniły funkcję budowli ochronnej, w szczególności stanowiły schron albo ukrycie, mogą zostać uznane za budowlę ochronną w rozumieniu niniejszej ustawy, jeżeli spełniają wymagania zapewniające pełnienie funkcji obiektów zbiorowej ochrony.

2. W odniesieniu do obiektów budowlanych lub ich części, o których mowa w ust. 1, można zawrzeć porozumienia albo wydać decyzje albo zarządzenie o uznaniu za budowlę ochronną, w trybie przewidzianym w ustawie.

3. Właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca obiektu budowlanego albo jego części, który w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy pełnił funkcję budowli ochronnej, w szczególności stanowił schron albo ukrycie, jest obowiązany zawiadomić o tym fakcie właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

4. Podmioty, które w okresie przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prowadziły ewidencję, gromadziły lub przetwarzały dane o budownictwie ochronnym są obowiązane do przekazania danych o obiektach pełniących funkcje ochronne, w szczególności schronach i ukryciach, do właściwego miejscowo wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, kryteria uznawania obiektów budowlanych albo ich części, o których mowa w ust. 1, za budowle ochronne, mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiednich warunków

zabezpieczenia osób przebywających w tych obiektach przed zagrożeniami oraz potrzebę dalszego wykorzystania tych obiektów do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Art. 205. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 171 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 171, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy i mogą być zmieniane na podstawie przepisów dotychczasowych.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 20 ustawy zmienianej w art. 171 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 20 ustawy zmienianej w art. 171, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy i mogą być zmieniane na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 206. Pierwsze plany ochrony dóbr kultury na czas wojny, o których mowa w art. 45 ust. 1 i 4, sporządza się do dnia 31 grudnia 2026 r. i obowiązują one od dnia 1 stycznia 2027 r.

Art. 207. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r., z wyjątkiem

- 1) art. 51, art. 76 ust. 5 i art. 78 ust. 2, które wchodzi w życie po upływie roku od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 16, art. 156, art. 196 i art. 197, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 3) art. 187, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

UZASADNIENIE

Wprowadzenie

Ochrona ludności jest jednym z podstawowych obowiązków państw europejskich. Jej celem jest ochrona życia i zdrowia ludzkiego, mienia i dziedzictwa kulturowego oraz środowiska naturalnego w sytuacjach zagrożeń naturalnych lub spowodowanych przez człowieka. Do kategorii współczesnych zagrożeń zaliczyć można zarówno zagrożenia naturalne, jak i zagrożenia asymetryczne, terrorystyczne, cybernetyczne, hybrydowe oraz pozostałe zagrożenia spowodowane przez człowieka, obejmujące w szczególności zagrożenia militarne o gwałtownym i niszczycielskim oddziaływaniu na ludzi, infrastrukturę i środowisko naturalne.

Należy podkreślić, że zapewnienie bezpieczeństwa ludności cywilnej przez organy władzy publicznej, czego wyrazem jest niniejszy projekt ustawy, stanowi wyraz konstytucyjnej zasady ochrony życia, wyrażonej w art. 38 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak również nakazu zapewniania bezpieczeństwa obywateli, zagwarantowanego w art. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Nieokreślenie ram takiej pomocy, w szczególności dla obszaru obrony cywilnej, może więc naruszać ww. normy konstytucyjne. Celem wprowadzenia uregulowań w tym obszarze jest przede wszystkim udoskonalenie w obszarze niemilitarnym zagadnień związanych z zapewnieniem warunków do przetrwania ludności.

Państwo zobowiązane jest do ochrony swoich obywateli w każdym czasie, w stanie pokoju, w sytuacjach kryzysowych, podczas stanów nadzwyczajnych oraz w czasie wojny. W związku z szerokim spektrum zagrożeń i koniecznością zapewnienia akceptowalnego poziomu ochrony obywateli Rzeczypospolitej Polskiej i innych osób przebywających na jej terytorium, w projekcie ustawy określono zadania związane z obszarem ochrony ludności oraz wskazano podmioty właściwe do ich realizacji.

Zaznaczyć należy, że zadania ochrony ludności daleko wykraczają poza sferę ratownictwa i pomocy humanitarnej i obejmują również inne aspekty życia społecznego, gospodarczego oraz edukację. Oznacza to, że na poziom ochrony ludności będą mieć wpływ działania podejmowane w ramach różnych działów administracji rządowej. W szczególności zaangażowane w ich realizację będą działy: administracja publiczna, energia, finanse publiczne, gospodarka, gospodarka wodna, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, łączność, nauka, obrona narodowa, oświata i wychowanie, szkolnictwo wyższe, transport, środowisko, sprawy wewnętrzne, sprawy zagraniczne, zdrowie. Oznacza to, że za realizację zadań ochrony ludności odpowiadają różne organy administracji rządowej, które zgodnie

z kompetencjami określonymi w odrębnych aktach prawnych realizować będą zarówno zadania ochrony ludności określone w ustawie o ochronie ludności i obronie cywilnej, jak również zadania obrony cywilnej, o których mowa w art. 61 lit. (a) Pierwszego protokołu dodatkowego do Konwencji genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 roku.

Ze względu na szczególną rolę administracji samorządowej w kształtowaniu bezpieczeństwa publicznego i powszechnego organy samorządu terytorialnego odgrywają pierwszoplanową rolę w ochronie ludności. Do zadań tych organów w szczególności należą kwestie zapewnienia bezpieczeństwa, wykrywania i rozpoznawania zagrożeń, zapewnienia warunków do ochrony ludności, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach, tworzenia zasobów ochrony ludności oraz przygotowywania do ich funkcjonowania jako obrony cywilnej w czasie stanu wojennego lub wojny.

W większości krajów europejskich funkcjonują systemy bezpieczeństwa oparte o nowoczesne rozwiązania organizacyjno-prawne, obejmujące sferę ochrony ludności jako sposób przeciwdziałania niebezpieczeństwom wynikającym głównie z rozwoju cywilizacyjnego, anomalii pogodowych, zagrożeń terrorystycznych i innych, ukierunkowane na zapewnienie bezpieczeństwa ludności cywilnej w czasie pokoju oraz wojny. Uwzględniając podejmowane działania Unii Europejskiej w zakresie ochrony ludności, ułatwiające współpracę podczas operacji z zakresu ochrony ludności, a także założenie, że zaproponowane rozwiązania prawne powinny stworzyć warunki ochrony wszystkich obywateli oraz osób przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w każdej sytuacji, projektowaną ustawę oparto na następujących zasadach:

- troska o obywateli oraz osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązkiem władz publicznych,
- powinnością obywateli jest dbanie o własne bezpieczeństwo,
- szczegółowa odpowiedzialność organów władzy publicznej regulowana jest przez odrębne przepisy prawne i wynika z kompetencji tych organów,
- powszechna dostępna wiedza w zakresie bezpieczeństwa stanowi skuteczny sposób ochrony ludności,
- stworzenie skutecznych mechanizmów współpracy międzynarodowej powinno zapewnić integrację podmiotów ochrony ludności, szczególnie z krajów Unii Europejskiej,

- systemy informowania, alarmowania i ostrzegania powinny być znane całemu społeczeństwu,
- istnieje konieczność zwiększania aktywności społecznej, m.in. poprzez wsparcie organizacji pozarządowych, humanitarnych, wolontariatu, pomocy społecznej w ich statutowej działalności z zakresu ochrony ludności.

Na gruncie międzynarodowego prawa humanitarnego regulacje dotyczące ochrony ludności cywilnej zawierają postanowienia Protokołu Dodatkowego Pierwszego do Konwencji Genewskich. W szczególności część poświęcona obronie cywilnej odnosi się bezpośrednio do zadań i zakresu ochrony ludności cywilnej w czasie wojny.

Podmiotem obrony cywilnej niezmiennie pozostaje człowiek, a jej przedmiotem jest zabezpieczenie ludności przed skutkami zagrożeń wynikających z czasu wojny. W ww. Protokole określono wiele szczegółowych zadań obrony cywilnej, m.in. takich jak: służba ostrzegawcza, ewakuacja, przygotowanie i organizowanie schronów, ratownictwo, służby medyczne, włączając w to pierwszą pomoc oraz opiekę religijną, walka z pożarami, wykrywanie i oznaczanie stref niebezpiecznych, odkażanie i inne podobne działania ochronne, dostarczanie doraźnych pomieszczeń i zaopatrzenia, doraźna pomoc dla przywrócenia i utrzymania porządku w strefach dotkniętych klęskami, doraźne przywrócenie działania niezbędnych służb użyteczności publicznej, doraźne grzebanie zmarłych, pomoc w ratowaniu dóbr niezbędnych dla przetrwania.

Regulacje europejskie dotyczące ochrony ludności zawarto zarówno na poziomie traktatów, jak i decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady oraz decyzji wykonawczej Komisji Europejskiej. Zmiany wprowadzone Traktatem z Lizbony skutkowały wprowadzeniem do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską postanowień poświęconych ochronie ludności. W szczególności dotyczy to art. 6 oraz 196 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W pierwszym z nich wymieniono ochronę ludności jako jedną z dziedzin, w stosunku do których Unia Europejska ma kompetencje do wspierania, koordynowania oraz uzupełniania działań podejmowanych przez państwa członkowskie. Uszczegółowienie tego przepisu zawiera art. 196, w którym Unia Europejska zachęca państwa członkowskie do wzajemnej współpracy zmierzającej do zwiększenia skuteczności zapobiegania katastrofom naturalnym i klęskom żywiołowym. W kolejnych częściach ww. przepisu doprecyzowano, że celem działań podejmowanych przez Unię Europejską jest wspieranie i uzupełnianie krajowych, regionalnych oraz lokalnych działań państw członkowskich związanych z zapobieganiem i reagowaniem na klęski żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez

człowieka. Cele Unii Europejskiej obejmują również wspieranie państw członkowskich w zakresie współpracy operacyjnej krajowych służb ochrony ludności oraz szkolenia i przygotowywania ich personelu.

Podkreślić należy, że Unia Europejska pozostawia państwom członkowskim pierwszeństwo w działaniach mających na celu ochronę ludności, środowiska naturalnego i mienia, w tym dziedzictwa kulturowego (zob. Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1313/2013/EU z 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, Dz. Urz. UE L 347/924, art. 1, ust. 2).

W obecnej rzeczywistości polityczno-społecznej nieodzownym atrybutem sprawnego zarządzania bezpieczeństwem są systemowe rozwiązania bazujące na wykorzystywaniu potencjału istniejących struktur i systemów zapewniających obywatelom bezpieczeństwo na co dzień, a nie tylko na czas wojny, jak postrzegana jest obrona cywilna. Stąd też od wielu lat w przestrzeni publicznej pojawia się pojęcie „ochrona ludności”, jako całkiem nowe pojęcie, obejmujące swym znaczeniem znacznie szerszy zakres dotyczący zapewnienia bezpieczeństwa w każdym czasie i warunkach wszystkim osobom przebywającym na danym terytorium, niezależnie od ich formalnego statusu. Obecnie przedstawiany projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej definiując to pojęcie poczynił ważny krok w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa w obliczu współczesnych zagrożeń, zarówno w warunkach pokojowych, jak i w czasie wojny. Projekt ustawy w sposób systemowy uzupełnia i porządkuje działania, mające na celu przygotowanie podmiotów ochrony ludności do reagowania w czasie pokoju, stanu wojennego i wojny. System bezpieczeństwa państwa powinien zapewniać sprawne przeciwdziałanie skutkom zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu bez względu na ich źródło. W sytuacji zagrożenia działaniami wojennymi lub katastrofą naturalną, czy spowodowaną przez człowieka, konieczne jest podjęcie tych samych przedsięwzięć, m.in. ewakuacji ludności, udzielenia pomocy medycznej, zapewnienia poszkodowanej ludności podstawowych warunków przetrwania czy zabezpieczenia mienia. Należy również zwrócić uwagę, że dotychczasowe uregulowania kładą nacisk na reagowanie (ustawy pragmatyczne służb, inspekcji i straży) ewentualnie rozciągnięte na fazy zapobiegania i odbudowy (ustawa o zarządzaniu kryzysowym). Wszystkie te rozwiązania cechuje jednak silna centralizacja z dominującą rolą administracji rządowej.

Z dokonanych ocen i analiz w ramach ochrony ludności i obrony cywilnej wynika potrzeba stworzenia jednolitych przepisów prawnych, w jednoznaczny sposób określających kompetencje organów, obowiązki obywateli oraz sposoby zwiększania świadomości

społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa powszechnego. Istnieje potrzeba czytelnego określenia zadań ochrony ludności w kontekście obowiązujących ustaw, m.in.: o obronie Ojczyzny, o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej, o samorządzie gminnym, o samorządzie powiatowym, o zarządzaniu kryzysowym.

Powyższa potrzeba oraz stan obrony cywilnej został przedstawiony w diagnozach opisanych przez Najwyższą Izbę Kontroli m.in. w czterech kolejnych kontrolach przeprowadzonych w obszarze obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego od 2010 r., tj.:

- 1) Nr P/11/083 z 2011/2012 r. pn. „Przygotowanie struktur obrony cywilnej do realizacji zadań w okresie wojny i pokoju”;
- 2) Nr 1/12/006 z 2013 r. pn. „Przygotowanie systemu ochrony ludności przed klęskami żywiołowymi oraz sytuacjami kryzysowymi”;
- 3) Nr P/17/039 z 2018 r. pn. „Ochrona ludności w ramach zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej”;
- 4) Nr P/18/034 z 2018 r. pn. „Przygotowania obronne państwa w systemie bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej”;
- 5) Nr LKI.430.2.2023 z 2024 r. pn. „Zapewnienie obywatelom miejsc schronienia w budowlach ochronnych na wypadek wystąpienia zagrożenia”.

Z przedmiotowych kontroli wynika potrzeba kompleksowego ustawowego uregulowania wszystkich zagadnień obrony cywilnej w Rzeczypospolitej Polskiej.

Z wniosków ww. kontroli NIK wynika pilna konieczność kompleksowego ustawowego uregulowania wszystkich zagadnień odnoszących się do obrony cywilnej w Rzeczypospolitej Polskiej, co oznacza, że obszar ten w całości wymaga zdefiniowania. Celem wypracowania prawidłowych rozwiązań prawno-instytucjonalnych jest, aby przed kolejnym konstruowaniem rozwiązań w obronie cywilnej i ochronie ludności korzystać z analiz ww. raportów z kontroli NIK, które należy traktować całościowo, ponieważ każda kolejna kontrola była kontynuacją poprzedniej.

Zaproponowane w projekcie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej rozwiązania prawno-systemowe zmierzają do właściwego umiejscowienia zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w istniejącym systemie bezpieczeństwa państwa oraz usunięcia niejasności w dotychczasowym porządku prawnym oraz ujednoczenia prawodawstwa w zakresie ochrony ludności. Ponadto mają na celu wprowadzenie czytelnego podziału kompetencji między organami samorządu terytorialnego i administracji rządowej. Rozwiązania zawarte w

omawianym projekcie ustawy mają także na celu harmonizację obowiązującego prawa oraz dostosowanie przepisów do współczesnych zagrożeń i usprawnienia reagowania służb publicznych.

Projektowana ustawa reguluje całość problematyki w sposób zadaniowy, przypisując organom oraz podmiotom odpowiedzialnym konkretne zadania i obowiązki. Zaproponowane regulacje niewątpliwie zapewnią czytelniejszy obraz kompetencji i odpowiedzialności administracji publicznej. Poprzez stworzone mechanizmy znacznej poprawie ulegnie jakość i skuteczność realizacji zadań z obszaru ochrony ludności.

Ważnym efektem tej regulacji będzie również uporządkowanie nieadekwatnych do współczesnych zagrożeń przepisów prawa, które powinny stać się przyczyną procesu zmiany zachowań społecznych, zwłaszcza w zakresie wzrostu społecznego zaangażowania i troski o własne bezpieczeństwo.

Cel projektu ustawy

Celem regulacji jest podniesienie poziomu ochrony ludności w Rzeczypospolitej Polskiej oraz przygotowanie do realizacji zadań obrony cywilnej w czasie stanu wojennego i w czasie wojny.

Przewidziane w projekcie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej rozwiązania w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej mają służyć:

- zapewnieniu najwyższym organom władzy państwowej i organom administracji publicznej (w zakresie niemilitarnym) ciągłości kierowania bezpieczeństwem narodowym, w tym obroną państwa w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny,
- zwiększeniu potencjału państwa w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa swoim obywatelom i innym osobom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- wzmocnieniu zdolności struktur obrony cywilnej do ochrony ludności cywilnej przed niebezpieczeństwami wynikającymi z działań zbrojnych lub klęsk żywiołowych oraz przewycięzania ich bezpośrednich następstw.

Tym samym proponowane rozwiązania wpisują się w budowę i doskonalenie funkcjonowania zintegrowanego systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym dzięki dookreśleniu roli i zadań najwyższych organów władzy państwowej i instytucji publicznych oraz usprawnieniu ich koordynacji w zdefiniowanym obszarze ochrony ludności. Należy również mieć na uwadze jeden z zasadniczych celów projektowanej regulacji, który ma związek z wejściem w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248, z późn. zm.),

co spowodowało lukę prawną skutkującą usunięciem z porządku prawnego przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie funkcjonowania obrony cywilnej oraz Szefa Obrony Cywilnej Kraju (zamieszczonych głównie w Dziale IV).

Istotą nowej ustawy będzie wykorzystanie na potrzeby ochrony ludności istniejących i sprawdzonych zasobów, w szczególności sił i środków Państwowej Straży Pożarnej, krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, ochotniczych straży pożarnych, podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa górskiego i wodnego oraz innych organizacji społecznych działających w obszarze ratownictwa, ochrony ludności, pomocy humanitarnej i edukacji dla bezpieczeństwa. Wymienione podmioty będą zintegrowane na poziomie systemowym i operacyjnym, tak aby ich działania były skuteczne, efektywne i szybkie.

W przedmiotowym projekcie ustawy przyjęto funkcjonalność rozwiązań jako podstawowy determinant kształtowania ochrony ludności i obrony cywilnej. Świadczy o tym m.in. tworzenie organizacji obrony cywilnej na bazie podmiotów już funkcjonujących w czasie pokoju, zamiast tworzenia nowych struktur, budowanie mechanizmów reagowania na zagrożenia z wykluczeniem barier podziału administracyjnego kraju.

Przyszła regulacja ma na celu stworzenie odpowiednich ram dla zapewnienia warunków niezbędnych dla ochrony życia i zdrowia ludzi oraz podstawowych warunków przetrwania, współpracy i współdziałania systemów, organów, służb i innych podmiotów wykonujących zadania ochrony ludności, usprawnienie koordynowania przyjmowania i udzielania pomocy humanitarnej oraz zapewnienie odpowiednich zasobów. Projekt ustawy kładzie duży nacisk na kształtowanie świadomości społeczeństwa oraz promowanie odpowiednich zachowań w obliczu zagrożenia w celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz zmniejszenia bezpośrednich skutków zagrożeń.

W projekcie odniesiono się także do zagadnienia związanego z przedsięwzięciami organizacyjno-planistycznymi w zakresie przygotowania administracji publicznej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w czasie stanu wojennego i wojny. Jest to niezbędny krok, gdyż od czasu reformy ustrojowej w Rzeczypospolitej Polskiej obszar obrony cywilnej stracił swoją funkcjonalność.

Biorąc pod uwagę m.in. doświadczenia zdobyte w trakcie szeregu ćwiczeń i szkoleń, w tym o międzynarodowym charakterze, zdiagnozowano potrzebę kompleksowego uregulowania obszaru ochrony ludności, w tym wyeliminowanie z porządku prawnego rozwiązań

archaicznych. Powyższe wydaje się być uzasadnione, w szczególności w kontekście niestabilnej sytuacji bezpieczeństwa w otoczeniu zewnętrznym Rzeczypospolitej Polskiej, zwłaszcza od 2014 r.

Jednocześnie proponowane rozwiązanie legislacyjne stanowi odpowiedź na postulaty zmian zgłaszane przez władzę ustawodawczą i wykonawczą, Najwyższą Izbę Kontroli, środowiska naukowe i obywateli, a także praktyków funkcjonujących w systemie bezpieczeństwa powszechnego różnych szczebli administracji rządowej i samorządowej. Tym samym nowa regulacja uwieńczyłaby kilkudziesięcioletnie starania stworzenia aktu prawnego, który w sposób kompleksowy dotyczyłby ochrony ludności, rozumianej *de facto* jako wszelkie działania państwa w tym obszarze, zarówno w czasie pokoju, jak i w czasie wojny. Włączenie do systemu ochrony ludności służb oraz stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, które na co dzień szkolą się i działają w systemach ratowniczych, pozwoli na osiągnięcie zdolności do wykonywania tych zadań w czasie „W”, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości użycia ich potencjału, zarówno ludzkiego, jak i sprzętowego w każdej sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

Zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej

W projekcie ustawy zamieszczono katalog zadań z zakresu ochrony ludności, w skład którego wchodzi m.in.:

- identyfikacja zagrożeń, ocena ryzyka i monitorowanie tych zagrożeń,
- przygotowanie organizacyjne i rzeczowe do reagowania na zagrożenia,
- planowanie i przygotowanie warunków dla ewakuacji ludności, w tym miejsc tymczasowego schronienia oraz budowli ochronnych,
- planowanie zabezpieczenia mienia i dóbr kultury,
- zapewnienie tworzenia rezerw materiałowych i finansowych służących ochronie ludności,
- edukacja w zakresie ochrony ludności, w tym szkolenia dla ludności i podmiotów ochrony ludności,
- planowanie i przygotowanie przekształcenia podmiotów ochrony ludności w obronę cywilną,
- prowadzenie wymiany i analizy informacji, w tym pochodzących z systemów monitorowania zagrożeń,
- informowanie, ostrzeganie i alarmowanie ludności,

- reagowanie i podejmowanie interwencji oraz działań ratowniczych, w tym udzielanie pomocy medycznej osobom poszkodowanym,
- ewakuacja ludności, zwierząt, mienia i dóbr kultury,
- zapewnienie osobom poszkodowanym lub ewakuowanym pomocy doraźnej,
- zapewnienie osobom poszkodowanym i ewakuowanym opieki medycznej,
- organizowanie i koordynowanie udzielania i przyjmowania pomocy humanitarnej,
- informowanie rodzin o poszkodowanych oraz pomoc w ich identyfikacji,
- doraźne grzebanie zmarłych.

Projektodawca wskazał również organy administracji publicznej właściwe w sprawach ochrony ludności, którymi są:

- 1) wójt (burmistrz, prezydent miasta);
- 2) starosta;
- 3) marszałek województwa;
- 4) wojewoda;
- 5) minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 6) inni ministrowie kierujący działami administracji rządowej, którym podlegają lub są przez nich nadzorowane podmioty ochrony ludności.

Organy wskazane w pkt 1, 2, 4 i 5 zostały nazwane przez projektodawcę terytorialnymi organami ochrony ludności, odpowiedzialnymi m.in. za tworzenie zasobów ochrony ludności.

W projekcie ustawy zawarto również katalog podmiotów realizujących cele i zadania ochrony ludności, którymi są m.in.:

- 1) Rządowe Centrum Bezpieczeństwa;
- 2) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej;
- 3) ochotnicze straże pożarne;
- 4) zakładowe straże pożarne;
- 5) zakładowe służby ratownicze;
- 6) gminne zawodowe straże pożarne;
- 7) powiatowe (miejskie) zawodowe straże pożarne;
- 8) terenowe służby ratownicze;
- 9) związek ochotniczych straży pożarnych;
- 10) jednostki ratownicze, o których mowa w art. 15 pkt 8 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 275, z późn. zm.);
- 11) służby, inspekcje i straże;

- 12) Państwowa Agencja Atomistyki;
- 13) Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy;
- 14) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- 15) Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe;
- 16) Zespół Pomocy Humanitarno-Medycznej;
- 17) centra powiadamiania ratunkowego;
- 18) powiatowe centra pomocy rodzinie;
- 19) instytucje pomocy społecznej;
- 20) Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych;
- 21) Narodowy Fundusz Zdrowia;
- 22) podmioty lecznicze, w ramach których funkcjonują jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w rozumieniu ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 652, z późn. zm.);
- 23) podmioty lecznicze prowadzące szpitale w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 799);
- 24) podmioty lecznicze korzystające ze środków publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2024 r. poz. 281, z późn. zm.);
- 25) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego w rozumieniu ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1154);
- 26) podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego w rozumieniu ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714);
- 27) podmioty uprawnione do wykonywania zadań ochrony dóbr kultury;
- 28) organizacje Polskiego Czerwonego Krzyża;
- 29) organizacje skautowe i harcerskie;
- 30) Caritas Polska i podmioty współpracujące;
- 31) Polski Związek Łowiecki;
- 32) Służba Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego – ASAR;
- 33) Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa – SAR;
- 34) instytucje certyfikujące w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej dla kwalifikacji uregulowanych, zgłoszonych z obszaru „sprawy wewnętrzne” do Zintegrowanego

Systemu Kwalifikacji, o których mowa w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226, z późn. zm.);

35) wyznaczone samorządowe jednostki organizacyjne;

36) podmioty, z którymi organ ochrony ludności zawarł porozumienie o współpracy.

Podmioty ochrony ludności będą wykonywały zadania ochrony ludności i obrony cywilnej w ramach swojej właściwości rzeczowej, w zakresie w jakim nie będą realizować zadań na potrzeby obronne państwa, określonych na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

W celu koordynacji realizacji zadań ochrony ludności podmioty ochrony ludności będą mogły wydawać zalecenia. Starosta będzie wydawał zalecenia organom samorządu gmin znajdujących się na terenie powiatu. Wojewoda zaś ma wydawać zalecenia organom samorządu gmin albo powiatów znajdujących się na terenie województwa oraz organom samorządu województwa.

Zalecenie będą mogły dotyczyć w szczególności podjęcia określonych działań przez podmioty ochrony ludności albo przygotowania zasobów ochrony ludności.

Dla zapewnienia wykonania zadań ochrony ludności, organy ochrony ludności będą mogły zawierać porozumienia o współpracy w wykonywaniu zadań ochrony ludności z:

- organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania ochrony ludności,
- samorządowymi jednostkami organizacyjnymi,
- podmiotami prognozującymi i monitorującymi zagrożenia,
- przedsiębiorcami i innymi podmiotami świadczącymi usługi pomocy doraźnej i humanitarnej dla ludności,
- przedsiębiorstwami państwowymi lub spółkami prawa handlowego, w tym spółkami, w których Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego posiadają udziały lub akcje,
- innymi podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą niezbędną do zapewnienia zadań ochrony ludności.

Przed zawarciem porozumienia, organy ochrony ludności zweryfikują zdolności ww. podmiotów do wykonywania zadań ochrony ludności. Natomiast w porozumieniu określi się m.in. zakres zadań i sposób współpracy z podmiotem ochrony ludności.

Organy ochrony ludności będą ewidencjonowały zasoby ochrony ludności w Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, którą będzie prowadził minister

właściwy do spraw wewnętrznych. Ewidencja ta będzie składała się z wojewódzkich ewidencji zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej. Ma ona zawierać:

- wykaz podmiotów ochrony ludności,
- stan ilościowy zasobów podmiotów ochrony ludności,
- miejsce rozmieszczenia zasobów podmiotów ochrony ludności,
- szczegółowy opis zasobów będących w dyspozycji podmiotów ochrony ludności,
- dostępność i warunki dysponowania zasobami podmiotów ochrony ludności.

Za sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań z zakresu ochrony ludności przez organy administracji rządowej właściwe w sprawach ochrony ludności odpowiada minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Ww. organy w celu realizacji zadań z zakresu ochrony ludności wykorzystują odpowiednio zespoły zarządzania kryzysowego, o których mowa w ustawie o zarządzaniu kryzysowym. Natomiast do wykonywania części zadań związanych z ochroną ludności, minister właściwy do spraw wewnętrznych może upoważnić Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej. Z kolei starosta oraz wojewoda może upoważnić odpowiednio komendanta powiatowego (miejskiego) lub komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej do wykonywania części zadań z zakresu ochrony ludności wchodzących w zakres ich właściwości.

Organy, o których mowa powyżej, do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności wykorzystują odpowiednio zespoły zarządzania kryzysowego opisane w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122, z późn. zm.).

Zgodnie z projektem ustawy zaplanowano, aby Rada Ministrów, wykonując wskazane w art. 146 ust. 4 pkt 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zadanie zapewnienia bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej:

- 1) zatwierdzała Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej;
- 2) zapoznawała się z informacjami ministra właściwego do spraw wewnętrznych dotyczącymi realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz, w razie potrzeby, podejmowała rozstrzygnięcia w związku z tymi informacjami.

Proponuje się, aby Rada Ministrów otrzymała instrument w postaci Rządowego Zespołu Ochrony Ludności, działającego jako stały organ opiniotwórczo-doradczy właściwy w sprawach inicjowania i koordynowania działań mających na celu zapewnienie zdolności państwa w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

W skład Rządowego Zespołu Ochrony Ludności wejdą:

- 1) przewodniczący – minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 2) członkowie: przedstawiciele Ministra Obrony Narodowej, Ministra Koordynatora Służb Specjalnych, jeżeli został powołany, Komitetu ds. Pożytku Publicznego oraz ministrów (w randze sekretarza stanu lub podsekretarza stanu) kierujących działami administracji rządowej:
 - administracja publiczna,
 - aktywa państwowe,
 - budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo,
 - energia,
 - gospodarka,
 - informatyzacja,
 - klimat,
 - rolnictwo,
 - środowisko,
 - zabezpieczenie społeczne,
 - zdrowie,
 - kultura i ochrona dziedzictwa narodowego,
 - rodzina,
 - rozwój regionalny.

W pracach ww. Zespołu będą uczestniczyć przedstawiciele ministrów kierujących działami administracji rządowej innymi niż wymienione powyżej, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, Prezes Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, Prezes Państwowej Agencji Atomistyki i Prezes Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz przedstawiciele innych organów administracji rządowej, wskazani według potrzeb przez przewodniczącego Zespołu.

Omawiany projekt ustawy przewiduje także, że minister właściwy do spraw wewnętrznych będzie opracowywał i uzgadniał z Ministrem Obrony Narodowej Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, który ma określać w szczególności priorytety wydatkowania środków z budżetu państwa. Będzie on opracowywany na okres czterech lat i aktualizowany co dwa lata. Ww. Program będzie opiniowany przez Rządowy Zespół Ochrony Ludności. Minister właściwy do spraw wewnętrznych będzie przedstawiał Radzie Ministrów program do

zatwierdzenia. Natomiast jego szczegółowa zawartość będzie uregulowana w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Najistotniejsze zadania wójta (burmistrza, prezydenta miasta) jako organu ochrony ludności na obszarze gminy koncentrują się na:

- kierowaniu i koordynowaniu w ramach posiadanych kompetencji realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy,
- nadzorowaniu, w ramach posiadanych kompetencji, realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy,
- organizowaniu współpracy pomiędzy podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy,
- ocenie wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej ludności na obszarze gminy przez podmioty ochrony ludności, z którymi zawarł porozumienie lub wobec których wydał decyzję o uznaniu za podmiot ochrony ludności,
- zawieraniu ze starostą porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej,
- udzielaniu wsparcia w przygotowaniu podmiotów ochrony ludności do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze gminy, w tym w zakresie wyposażenia w sprzęt i środki ochrony,
- tworzeniu i utrzymywaniu, na obszarze gminy, zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej oraz infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej i zaopatrzenia w wodę,
- wydawaniu podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zaleceń odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez ten podmiot,
- ewidencjonowaniu podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze gminy,
- uzgadnianiu z komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej zasobów gminy przeznaczonych do współdziałania na obszarze powiatu,
- wyznaczaniu, zawieraniu porozumień i wydawaniu decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności,
- udzielaniu pomocy doraźnej przy pomocy podmiotów ochrony ludności na obszarze gminy,
- opracowywaniu wkładu do wojewódzkiego planu ewakuacji w zakresie obszaru gminy,

- planowaniu oraz organizowaniu szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wspieraniu programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia na obszarze gminy,
- wzmocnieniu wśród radnych i pracowników jednostek organizacyjnych gminy, przewodniczących rad dzielnic oraz sołtysów świadomości lokalnych zagrożeń, w tym w ramach szkoleń i ćwiczeń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej,
- powiadamianiu, ostrzeganiu i alarmowaniu ludności o zagrożeniach na obszarze gminy,
- utrzymaniu gotowości gminnych elementów systemu wykrywania zagrożeń oraz powiadamianiu, ostrzeganiu i alarmowaniu ludności,
- planowaniu liczby i pojemności obiektów zbiorowej ochrony oraz zleceniu wykonania sprawdzenia obiektu budowlanego pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony,
- wyznaczaniu, zawieraniu porozumień i wydawaniu decyzji o uznaniu obiektu budowlanego za budowlę ochronną oraz organizowaniu miejsc doraźnego schronienia,
- wydawaniu i odwoływaniu polecenia udostępnienia budowli ochronnej, udzielaniu pomocy w przygotowaniu budowli ochronnych do użycia oraz informowaniu ludności o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony,
- wprowadzaniu danych do Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony,
- finansowaniu i współfinansowaniu utrzymania, modernizacji i budowy, na obszarze gminy, obiektów przeznaczonych do ochrony ludności, w tym budowli ochronnych,
- zapewnieniu funkcjonowania urzędu gminy w czasie wojny,
- wnioskowaniu do starosty o nadanie przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej,
- sporządzaniu co cztery lata informacji o stanie przygotowań gminy do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

Dla starosty jako organu ochrony ludności na obszarze powiatu projekt przewiduje m.in.:

- kierowanie i koordynowanie, w ramach posiadanych kompetencji, realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności na obszarze powiatu,
- nadzorowanie, w ramach posiadanych kompetencji, realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu,
- koordynowanie współpracy między służbami, inspekcjami i strażami w zakresie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu,
- organizowanie współpracy między gminami w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu,

- udzielanie gminom wchodzącym w skład powiatu pomocy w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
- wydawanie zaleceń dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin znajdujących się na obszarze powiatu,
- ocena wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze powiatu przez podmioty ochrony ludności, z którymi zawarł porozumienie lub wobec których wydał decyzję o uznaniu za podmiot ochrony ludności,
- zawieranie z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej,
- tworzenie i utrzymywanie, na obszarze powiatu, zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej oraz infrastruktury niezbędnej do ochrony ludności i obrony cywilnej i zapewnienie dostępu do wody,
- wsparcie podmiotów ochrony ludności w zakresie wyposażenia w sprzęt i środki ochrony,
- wydawanie podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zaleceń odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez te podmioty,
- ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze powiatu.

W projekcie ustawy określono również zadania marszałka województwa jako organu ochrony ludności, tj. wzmocnienie społecznej odporności na sytuacje zagrożeń, w tym realizację programów edukacyjnych z zakresu ochrony ludności, udzielanie pomocy finansowej samorządom gminnym i powiatowym w zakresie realizacji zadań ochrony ludności, sporządzanie informacji o stanie przygotowań samorządu województwa do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności.

Właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta lub marszałek województwa będą mogli wyznaczyć jako podmioty ochrony ludności (w sposób przyjęty w danej organizacji) podległe im samorządowe jednostki organizacyjne i spółki prawa handlowego ze 100% udziałem jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań wojewody jako organu ochrony ludności na obszarze województwa należy m.in.:

- nadzór nad wykonywaniem zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej przez gminy i powiaty oraz podmioty realizujące zadania ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie,
- koordynacja realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności podległe i nadzorowane oraz przez gminy i powiaty na obszarze województwa,

- udzielanie wsparcia gminom i powiatom na obszarze województwa w realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
- koordynacja współpracy między gminami, powiatami i podmiotami ochrony ludności na obszarze województwa,
- wydawanie zaleceń dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) gmin albo starostów powiatów znajdujących się na obszarze województwa oraz dla marszałka województwa,
- ocena wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ochrony ludności, z którymi zawarł porozumienie lub wobec których wydał decyzję o uznaniu za podmiot ochrony ludności na obszarze województwa,
- opracowywanie analiz i raportów na podstawie wniosków z oceny ryzyka województwa oraz gotowości wojewody, organów administracji samorządowej i podmiotów ochrony ludności, w zakresie realizowania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie,
- tworzenie i utrzymywanie, na obszarze województwa, zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej oraz infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej i zapewnienie dostępu do wody,
- wydawanie podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zaleceń odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez te podmioty,
- ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze województwa oraz prowadzenie Wojewódzkiej Ewidencji Zasobów,
- wsparcie podmiotów ochrony ludności w zakresie wyposażenia w sprzęt i środki ochrony.

Dodatkowo wojewoda może wspierać samorząd gminny i powiatowy w realizacji zadań z zakresu ochrony ludności dotyczących utrzymania systemów ostrzegania i alarmowania, budowli ochronnych i realizacji innych zadań będących w jego kompetencji, przekazując im wystarczające środki rzeczowe lub finansowe na ich wykonanie.

Do zadań ministra właściwego do spraw wewnętrznych w zakresie ochrony ludności należy przede wszystkim:

- nadzór nad funkcjonowaniem ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze kraju,
- koordynacja realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze kraju,
- informowanie Rady Ministrów o realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
- ocena wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na obszarze kraju,
- przygotowywanie i wdrażanie rozwiązań organizacyjnych na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej,

- analizowanie wniosków z ocen ryzyka mających wpływ na bezpieczeństwo i ochronę ludności i obronę cywilną, o których mowa w Raporcie o Zagrożeniach Bezpieczeństwa Narodowego i informacji pochodzących z raportów Rządowego Centrum Bezpieczeństwa oraz centrów służb podległych i nadzorowanych, a także przedstawianie propozycji rozwiązań w tym zakresie,
- opracowywanie Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej i monitorowanie jego realizacji,
- przygotowywanie propozycji do projektu budżetu państwa w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej,
- planowanie potrzeb w zakresie środków finansowych i materiałowych niezbędnych do realizacji zadań własnych oraz przez podległe i nadzorowane jednostki w zakresie ochrony ludności,
- prowadzenie działalności inwestycyjnej w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej o charakterze ogólnokrajowym,
- planowanie rezerw na potrzeby ochrony ludności w ramach rezerw strategicznych określonych w art. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 294, z późn. zm.),
- koordynowanie współpracy międzynarodowej w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych,
- tworzenie i utrzymywanie zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej oraz infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
- wydawanie podmiotom ochrony ludności i obrony cywilnej zaleceń odnośnie do rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez te podmioty,
- ewidencjonowanie podmiotów i zasobów ochrony ludności na obszarze kraju oraz prowadzenie Centralnej Ewidencji Zasobów,
- zawieranie porozumień i wydawanie decyzji o uznaniu za podmiot ochrony ludności oraz rozpatrywanie odwołań od decyzji wojewodów w tych sprawach,
- koordynowanie udzielania pomocy humanitarnej na obszarze kraju,
- planowanie oraz organizowanie szkoleń, ćwiczeń i innych form edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym zatwierdzanie planów ćwiczeń wojewodów, ewaluacja tych ćwiczeń oraz wspieranie programów edukacyjnych mających na celu przygotowanie do reagowania na potencjalne zagrożenia na obszarze kraju,
- opracowywanie założeń programowych oraz kierunków kształcenia i szkolenia w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej,

- wzmacnianie świadomości zagrożeń i społecznej odporności na sytuacje zagrożeń, w tym zapewnienie popularyzowania wiedzy o bezpieczeństwie i ochronie ludności i obronie cywilnej wśród społeczeństwa.

Dodatkowo w czasie stanu wojennego minister właściwy ds. wewnętrznych, w szczególności:

- dokonuje oceny zagrożeń mających wpływ na ochronę ludności i możliwości realizacji zadań obrony cywilnej na zagrożonych obszarach oraz przygotowuje prepozycje wsparcia dla właściwych organów obrony cywilnej,
- koordynuje realizację zadań organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego dotyczących obrony cywilnej,
- przedstawia właściwym organom potrzeby w zakresie świadczeń organów państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych, na rzecz obrony cywilnej,
- sprawuje ogólny nadzór nad realizacją zadań obrony cywilnej wykonywanych przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego,
- współdziała z Ministrem Obrony Narodowej w zakresie wsparcia działań obrony cywilnej przez Siły Zbrojne RP.

Do wykonywania części ww. zadań, minister właściwy do spraw wewnętrznych może upoważnić Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Co do zasady za organizowanie i nadzorowanie systemu powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach ma odpowiadać minister właściwy ds. wewnętrznych, jednakże projektodawca dopuścił konstrukcję fakultatywnego upoważnienia Rządowego Centrum Bezpieczeństwa do wykonywania ww. zadań, głównie z uwagi na dotychczasowe, spore doświadczenie RCB w tym zakresie. Należy podkreślić, że aktualnie RCB obsługuje system SMS-owy alert RCB.

Projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej przewiduje także zadania z obszaru ochrony ludności dla poszczególnych ministrów, tj.:

- analizowanie zagrożeń mających wpływ na ochronę ludności oraz informacji pochodzących z systemów monitorowania zagrożeń,
- przygotowywanie i szkolenie personelu podległych podmiotów realizujących zadania z zakresu ochrony ludności do współdziałania z właściwymi organami ochrony ludności, w tym prowadzenie ćwiczeń,

- prowadzenie nadzoru nad przygotowaniem warunków do ochrony ludności w danym ministerstwie oraz jednostkach podległych i nadzorowanych, zabezpieczenie mienia oraz zapewnienie warunków do ewakuacji i tymczasowego schronienia,
- inicjowanie działalności badawczo-rozwojowej dotyczącej ochrony ludności,
- planowanie potrzeb w zakresie środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań w zakresie ochrony ludności.

Tworzenie i utrzymywanie zasobów ochrony ludności przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), starostę oraz marszałka województwa, przeznaczonych do realizacji zadań ochrony ludności w odniesieniu do zagrożeń przekraczających obszar odpowiednio gminy, powiatu i województwa, będzie wykonywane jako zadanie zlecone.

Ww. organy będą zawierały porozumienia lub umowy o współdziałaniu w zakresie realizacji zadań, o których mowa powyżej, określając formę i zakres możliwej do udzielenia pomocy.

W przypadku, gdy siły i środki podmiotów ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie powiatu są niewystarczające, zadania te realizują również wydzielone siły i środki podmiotów ochrony ludności zadysponowane z obszaru województwa, o ile wynika to z ich gotowości do likwidacji powstałego zagrożenia, bądź łagodzenia jego niekorzystnych następstw dla ludności lub skutków dla środowiska naturalnego i mienia. Podobny model wykorzystano w przypadku, gdy siły i środki podmiotów ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie województwa są niewystarczające. Wówczas zadania te realizują wydzielone siły i środki podmiotów ochrony ludności zadysponowane z obszaru kraju. Natomiast w przypadku, gdy siły i środki podmiotów ochrony ludności przewidziane do reagowania i realizacji zadań na terenie kraju są niewystarczające, zadania te realizują również wydzielone siły i środki zadysponowane w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności lub na podstawie porozumień wielostronnych lub bilateralnych.

Definicja ochrony ludności

W omawianym projekcie ustawy przez ochronę ludności rozumie się system składający się z organów administracji publicznej wykonujących zadania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa ludności przez ochronę życia i zdrowia ludzi, mienia, infrastruktury niezbędnej dla zaspokojenia potrzeb bytowych, dóbr kultury i środowiska w sytuacji zagrożenia, podmiotów wykonujących te zadania oraz sił i środków przeznaczonych do realizacji tych zadań.

Definiując pojęcie ochrony ludności wskazuje się w ustawie na obronę cywilną, jako ukierunkowaną na ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw.

Takie zdefiniowanie ochrony ludności jako szerokiego spektrum działań na rzecz ochrony obywateli w sytuacjach zagrożeń występujących:

- w sytuacjach codziennych, standardowych funkcjonowania państwa,
- w stanach zagrożenia państwa, tj. w stanie wojennym lub w czasie wojny,

pozwala na zrozumiałe dla wszystkich organów właściwych w tych sprawach, podmiotów realizujących zadania ochrony ludności, uczestników życia publicznego, obywateli określenie ich odpowiedzialności i kompetencji.

W znaczeniu merytorycznym obrona cywilna stanowi realizację zadań, o których mowa w art. 61 lit. (a) Pierwszego Protokołu Dodatkowego do Konwencji genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 roku, w czasie stanu wojennego lub w czasie wojny, jak również zespół przedsięwzięć organizacyjno-planistycznych podejmowanych w czasie pokoju w celu przygotowania państwa do realizacji tych zadań. Oznacza to, że w czasie pokoju zadania w obszarze ochrony ludności będą realizowały podmioty ochrony ludności, natomiast w czasie wojny te same podmioty, ale przekształcone w organizacje obrony cywilnej, co jest zgodne z prawnymi uregulowaniami międzynarodowymi przyjętymi przez Rzeczpospolitą Polską. Zaproponowane w projekcie ustawy definicje pozwalają na uporządkowanie omawianej problematyki w polskim systemie prawnym uwzględniając wszystkie obowiązujące dotychczas regulacje prawne z zakresu szeroko rozumianej ochrony ludności.

Projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej w celu uporządkowania istniejącego stanu prawnego wprowadza również definicje m.in. zasobów ochrony ludności, oceny ryzyka, zagrożenia, społecznej odporności oraz pomocy doraźnej i pomocy humanitarnej.

Odnosząc się natomiast do definicji „oceny ryzyka” zawartej w omawianym projekcie ustawy, należy zaznaczyć, że została ona ujęta w sposób odmienny od tej zdefiniowanej na potrzeby systemu zarządzania kryzysowego, czyli w rozszerzono jej zakres przedmiotowy i zaakcentowano jej walor funkcjonalny. Przez „ocenę ryzyka” na potrzeby ww. projektu, rozumie się całościowy, przekrojowy proces identyfikacji prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożeń, podatności na zagrożenia i szacowania ich skutków dla ludności oraz proces przygotowania zdolności organów ochrony ludności do ograniczenia ryzyka zagrożenia.

Struktury ochrony ludności (obrony cywilnej)

Proponowane w projekcie ustawy rozwiązania nie tworzą żadnych nowych struktur, lecz wskazują aktualnie funkcjonujące struktury i organizacje publiczne (organy, instytucje, służby), na których będzie oparte funkcjonowanie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej. Określają one odpowiedzialność organów rządowych i samorządowych, a ponadto służb, inspekcji i straży oraz innych podmiotów mających w zakresie swoich kompetencji zadania związane z ochroną ludności. Wszystkie te podmioty wskazane w projekcie ustawy oraz w innych przepisach prawa, określa się, jako podmioty ochrony ludności, a organy właściwe w sprawach ochrony ludności, jako organy ochrony ludności.

Struktura obrony cywilnej opiera się na podmiotach ochrony ludności tj. m.in. służbach, inspekcjach i strażach oraz podmiotach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i jednostkach ochotniczych straży pożarnych.

Projektowana regulacja ma więc na celu uporządkować i zintegrować wszelkie regulacje prawne w tej dziedzinie. Nie ingeruje natomiast w pragmatyki i kompetencje podmiotów realizujących zadania z zakresu ochrony ludności określone odrębnymi ustawami. Zatem proponowana regulacja, w oparciu o istniejące struktury (instytucje publiczne, służby, inspekcje, straże, organizacje pozarządowe itp.), zwiększa potencjał ochrony ludności i obrony cywilnej państwa. Zwiększenie tego potencjału następuje m.in. poprzez:

- wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
- opisanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
- określenie mechanizmów przekształcania się ochrony ludności w obronę cywilną,
- określenie sposobu wzmacniania materialnego potencjału ochrony ludności,
- zwiększenie społecznego zaangażowania w ochronę ludności (organizacje pozarządowe, samoobrona),
- zwiększenie świadomości zagrożeń i społecznej odporności na zagrożenia poprzez działania optymalizacyjne, informacyjne i edukację.

Obrona cywilna

Jak wskazano powyżej proponowane w projekcie ustawy przepisy nie konstytuują żadnych nowych struktur, lecz bazują na już funkcjonujących strukturach i organizacjach. Należy zauważyć, że część zadań wymienionych w projekcie jest już realizowana na podstawie innych ustaw pragmatycznych, więc nie ma potrzeby ingerowania w obowiązujące przepisy, aby nie

powodować sporów kompetencyjnych. Ich wymienienie w projektowanej regulacji nie ma na celu dublowania istniejących rozwiązań prawnych, lecz jest jedynie zabiegiem ułatwiającym zidentyfikowanie podmiotów ochrony ludności.

Podmioty ochrony ludności podlegać będą szczególnym zasadom funkcjonowania w przypadku ogłoszenia mobilizacji i zostaną przekształcone w obronę cywilną czasu wojny, czyli w organizację obrony cywilnej. Natomiast obrona cywilna w czasie pokoju stanowić będzie jedynie zespół przedsięwzięć organizacyjno-planistycznych (w zakresie niemilitarnym) zapewniających sprawne przygotowanie państwa (w tym wszystkich organów i podmiotów) do realizacji zadań obrony cywilnej w czasie stanu wojennego i wojny. Służyć to ma również zabezpieczeniu osób i sprzętu, aby podmioty ochrony ludności w czasie stanu wojennego i wojny nadal realizowały te same zadania w wymiarze niezbędnym do zabezpieczenia przetrwania ludności cywilnej.

Projektodawca przewidział, że korpusem obrony cywilnej zarządza minister właściwy do spraw wewnętrznych.

W skład korpusu obrony cywilnej wchodzi:

- personel obrony cywilnej,
- krajowa rezerwa obrony cywilnej.

W skład personelu obrony cywilnej wchodzi:

- osoby, które otrzymały przydział mobilizacyjny obrony cywilnej,
- osoby powołane do służby w obronie cywilnej w drodze naboru ochotniczego,
- powołani do służby w obronie cywilnej członkowie krajowej rezerwy obrony cywilnej,
- osoby zaliczone do personelu obrony cywilnej decyzją ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Przez przydział mobilizacyjny obrony cywilnej należy rozumieć imienne wyznaczenie osoby do realizacji zadań obrony cywilnej w organie lub podmiocie ochrony ludności, zgodnie z wymaganiami kwalifikacyjnymi i doświadczeniem oraz predyspozycjami niezbędnymi do realizacji tych zadań.

Natomiast w skład krajowej rezerwy obrony cywilnej będą wchodzić funkcjonariusze Policji, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Krajowej Administracji Skarbowej, w tym Służby Celno-Skarbowej, Straży Ochrony Kolei, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego,

Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego pozostający na zaopatrzeniu emerytalnym.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych w czasie stanu wojennego i w czasie wojny, w szczególności:

- sprawuje ogólny nadzór nad realizacją zadań obrony cywilnej wykonywanych przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego,
- koordynuje realizację zadań obrony cywilnej organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego,
- dokonuje oceny zagrożeń mających wpływ na ochronę ludności i możliwości realizacji zadań obrony cywilnej na zagrożonych obszarach oraz przygotowuje propozycje wsparcia dla właściwych organów obrony cywilnej,
- przedstawia właściwym organom potrzeby w zakresie świadczeń organów państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych, na rzecz obrony cywilnej,
- koordynuje z Ministrem Obrony Narodowej wsparcie działań obrony cywilnej przez Siły Zbrojne RP,
- współdziała z ministrem właściwym do spraw zdrowia w zakresie zapewnienia opieki medycznej,
- współdziała z innymi organami władzy publicznej w zakresie wsparcia działań obrony cywilnej.

Dodatkowo, w celu zarządzania personelem obrony cywilnej oraz krajową rezerwą obrony cywilnej, minister właściwy do spraw wewnętrznych prowadzi ewidencję obrony cywilnej.

Osobom powołanym do służby w obronie cywilnej wydawana będzie karta tożsamości, natomiast osobom wykonującym działania ratownicze wydawana będzie również tabliczka tożsamości. Minister właściwy do spraw wewnętrznych ma określić, w drodze rozporządzenia, wzory karty tożsamości i tabliczki tożsamości, mając na względzie potrzebę identyfikacji personelu obrony cywilnej.

Biorąc pod uwagę zachodzące zmiany strukturalno-organizacyjne w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz związane z tym zwiększające się potrzeby w zakresie uzupełnienia jednostek wojskowych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej stanem osobowym, ważnym aspektem w zakresie nadawanych przydziałów mobilizacyjnych oraz przydziałów mobilizacyjnych obrony cywilnej będzie zachowanie ciągłej i właściwej współpracy na poziomie wojewódzkim w relacji: szef wojskowego centrum rekrutacji –

województwa. Współpraca uwzględniająca w równym stopniu zarówno potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz ochrony ludności obrony cywilnej powinna obejmować w danym momencie aktualny stan zasobów osobowych w funkcjach i specjalnościach szczególnie ważnych dla zabezpieczenia potrzeb Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Przekształcanie ochrony ludności w obronę cywilną

Organizacje obrony cywilnej mają za zadanie ochronę życia i zdrowia ludzi, zwierząt oraz ratowanie mienia, zabytków, ważnej dokumentacji w stanie wojennym lub w czasie wojny. Organy obrony cywilnej powinny wykorzystać instytucje pozarządowe, organizacje społeczne itp., których codzienna działalność statutowa jest zbliżona do zadań realizowanych przez funkcjonujące wcześniej formacje obrony cywilnej. Szczególnie zasadne jest włączenie do realizacji zadań obrony cywilnej jednostek ochotniczych straży pożarnej, inspekcji, straży i jednostek organizacyjnych, które posiadają specjalistyczny sprzęt i kadry przygotowane do realizacji zadań związanych z usuwaniem skutków zdarzeń nadzwyczajnych. Organizacje obrony cywilnej powinny osiągnąć gotowość do działania w czasie kilkunastu godzin i powinny posiadać poziom wysokiej profesjonalizacji zarówno pod względem wyszkolenia, jak i wyposażenia.

Projekt ustawy zakłada umożliwienie członkom podmiotów ochrony ludności oraz personelowi obrony cywilnej powoływania (wyznaczania) ich, w porozumieniu z organami wojskowymi, do realizacji zadań obrony cywilnej w czasie „W”, jak również spełniania obowiązku wojskowego w organizacji obrony cywilnej.

Zakłada się więc, że podmioty ochrony ludności realizujące zadania ratownicze i ochronne w czasie pokoju zostaną „automatycznie” przekształcone w struktury obrony cywilnej przeznaczone do działania w czasie wojny. Projekt określa sposób zwalniania członków podmiotów ochrony ludności od służby wojskowej, tak aby mogli oni wypełniać swoje zadania w macierzystych jednostkach ochrony ludności w czasie wojny i jednocześnie stanowić organizację i personel obrony cywilnej.

Z chwilą ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny:

- 1) organy ochrony ludności staną się organami obrony cywilnej;
- 2) podmioty ochrony ludności staną się podmiotami obrony cywilnej;
- 3) minister właściwy do spraw wewnętrznych stanie się krajowym organem obrony cywilnej
– Szefem Obrony Cywilnej.

Planowanie w obronie cywilnej

Zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami zawartymi w projekcie ustawy, organy ochrony ludności obowiązane są do przygotowywania planów, które zawierają elementy z obszaru ochrony ludności i sporządzane są na podstawie odrębnych przepisów, zapewniają spójność tych planów z zadaniami obrony cywilnej.

Wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta oraz marszałek województwa uwzględniają odpowiednio w gminnym, powiatowym i wojewódzkim planie zarządzania kryzysowego przedsięwzięcia w zakresie przygotowaniu niezbędnych zasobów, utworzeniu rezerw materiałowych, oraz opracowania i wdrożenia rozwiązań organizacyjnych niezbędnych do realizacji zadań obrony cywilnej.

W ww. planach uwzględnia się, w szczególności:

- rozpoznanie i planowanie obiektów użyteczności publicznej, komunikacyjnych, handlowych, usługowych i magazynowych lub ich części z przeznaczeniem do doraźnej zbiorowej ochrony,
- doraźne ukrycia na terenach publicznych i niepublicznych,
- doraźne miejsca na potrzeby ochrony ewakuowanych dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- organizację ewakuacji, w tym środki transportu do ewakuacji ludzi i mienia z miejsc zagrożenia oraz miejsca i rejony ewakuacji,
- siły i środki przeznaczone udzielania pomocy humanitarnej,
- tryb występowania o udzielenie pomocy humanitarnej oraz sposób jej udzielania.

Proponuje się również, aby Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, ministrowie kierujący działami administracji rządowej, kierownicy urzędów centralnych oraz wojewodowie uwzględniali w swoich planach zarządzania kryzysowego zadania z zakresu obrony cywilnej.

Ww. propozycje mają na celu wypełnienie postulatu Najwyższej Izby Kontroli, która wykazywała konieczność rozwiązania problemu braku aktualnego planu obrony cywilnej państwa w czterech kolejnych kontrolach zrealizowanych od 2010 r.

Projekt ustawy zakłada więc ograniczenie liczby dokumentów planistycznych, stanowiących częstokroć powielenie danych wynikających z innych dokumentów, czy aktów prawnych, które znalazły już odzwierciedlenie w odrębnych planach. Kontrole i codzienna praktyka ujawniła błędy w tworzeniu i korzystaniu z planów, ponieważ wszystkie podmioty uczestniczące w

systemie bezpieczeństwa powszechnego opracowują wewnętrzne plany, na podstawie których działają w oparciu o własne zasoby.

Ewakuacja ludności

Projektodawca przewidział, iż wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz starosta będą opracowywali wkłady do wojewódzkich planów ewakuacji, natomiast, wojewodowie będą opracowywali plany ewakuacji (przemieszczenia ludności do miejsc bezpiecznych) odpowiednio na obszarze województwa, które będą stanowiły załącznik funkcjonalny do planów zarządzania kryzysowego sporządzanych przez wojewodów. Natomiast Rządowe Centrum Bezpieczeństwa opracowywać będzie krajowy plan ewakuacji, który ma być opracowywany na podstawie wojewódzkich planów ewakuacji ludności.

Plany ewakuacji ludności będą obejmowały zagadnienia przemieszczenia ludności z miejsca zagrożonego i przyjęcia jej w miejscu bezpiecznym, w czasie wojny i w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej. Mają one zawierać:

- liczbę osób przewidzianych do ewakuacji na danym obszarze,
- wykaz infrastruktury transportowej lądowej, wodnej i powietrznej do wykorzystania podczas ewakuacji,
- wykaz miejsc zakwaterowania przygotowanych na potrzeby przyjęcia ludności w miejscach ewakuacji,
- wykaz sił i środków transportowych niezbędnych do przeprowadzenia ewakuacji na danym obszarze,
- wykaz sił i środków niezbędnych do zabezpieczenia procesu ewakuacji oraz ochrony pozostawionego mienia,
- wykaz osób funkcyjnych odpowiedzialnych za koordynację i wsparcie działań związanych z przeprowadzeniem ewakuacji na danym obszarze,
- sposób powiadamiania ludności o ewakuacji.

Wykrywanie zagrożeń oraz powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie

Dotychczasowe regulacje prawne związane z systemem wykrywania i alarmowania oraz wczesnego ostrzegania o zagrożeniach nie spełniały wymagań społecznych związanych z postępowaniem cywilizacyjnym i technologicznym. Funkcjonujące systemy alarmowe oparte w dużej mierze o przestarzałe syreny dźwiękowe przekazujące komunikaty w formie sygnału

ostrzegawczego nie wypełniają oczekiwań obywateli i nie są rozpoznawalne przez większość społeczeństwa.

Podjęmowane są wprawdzie inicjatywy związane z unowocześnieniem tych form powiadamiania przez podmioty nimi zarządzające, lecz brak funduszy w dużej mierze ogranicza te działania. Poczyniono również pewne kroki w kierunku rozwoju systemów powiadamiania obywateli przez różnego rodzaju aplikacje mobilne instalowane na telefony komórkowe oraz systemy powiadamiania SMS, jednak i ten obszar nie został w pełni uregulowany ustawowo.

Zasadniczą ideą przedmiotowej regulacji w tym zakresie jest więc próba ustawowego zdefiniowania i uporządkowania systemów ostrzegania, alarmowania i powiadamiania ludności opartych na nowoczesnych systemach przekazu za pośrednictwem urządzeń mobilnych, jak również możliwość rozwoju systemów tradycyjnych opartych na syrenach alarmowych i urządzeniach nagłaśniających.

Projekt określa odpowiedzialnych za utrzymanie sprawności systemów ostrzegania i alarmowania na poszczególnych szczeblach administracji począwszy od poziomu gminy, kończąc na poziomie krajowym. Ponadto instrumenty finansowe ujęte w niniejszym akcie prawnym, pozwolą organom ochrony ludności zarówno na utrzymanie już posiadanych systemów, jak również na znaczący ich rozwój funkcjonalny oraz technologiczny.

Niniejsza regulacja skoreluje i usystematyzuje zadania organów ochrony ludności odpowiedzialnych za rozpoznanie zagrożenia, ostrzeganie, alarmowanie oraz powiadamianie ludności, jak również w znaczący sposób pozwoli na unifikację już posiadanych systemów ostrzegania i powiadamiania zarówno pod względem funkcjonalnym, jak i techniczno-teleinformatycznym.

Zgodnie z założeniami projektodawcy, w przypadku wystąpienia sytuacji zagrożenia, w celu zapobieżenia skutkom mogącym negatywnie wpływać na bezpieczeństwo ludności, powodować znaczne straty w ich mieniu, a także w środowisku naturalnym, systemy wykrywania zagrożeń, ostrzegania, powiadamiania i alarmowania funkcjonują lub są

uruchamiane w ramach zintegrowanego systemu wykrywania zagrożeń, ostrzegania, powiadamiania i alarmowania, w skład którego wchodzi, m.in.:

- systemy wykrywania skażeń i alarmowania o skażeniach,
- systemy wykrywania i alarmowania oraz systemy wczesnego ostrzegania o zagrożeniach,
- systemy nadzoru epizootycznego, fitosanitarnego, nadzoru nad bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego i paszami oraz nadzoru nad produktami rolno-spożywczymi nadzorowane przez ministrów właściwych do spraw rolnictwa i rynków rolnych oraz zdrowia,
- systemy nadzoru środowiska naturalnego nadzorowane przez ministra właściwego do spraw środowiska,
- systemy komunikacji i łączności służb nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w tym systemy ostrzegania i alarmowania w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

System Bezpiecznej Łączności Państwowej

Projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej zakłada utworzenie Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej nadzorowanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który ma służyć zapewnieniu ciągłości funkcjonowania administracji państwowej oraz ochrony ludności w czasie pokoju i w czasie wojny. Zakłada się, że ma to być wielowarstwowy system składający się ze zbioru zastępowalnych elementów powiązanych ze sobą relacjami w taki sposób, że stanowią one całość zdolną do zapewnienia bezpieczeństwa i odporności komunikacji na potrzeby realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa państwa, ochrony porządku publicznego, ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zarządzania kryzysowego.

Od strony technicznej System Bezpiecznej Łączności Państwowej ma zapewnić poziom bezpieczeństwa usług transmisji danych, połączeń głosowych oraz wiadomości tekstowych niezbędny do zapewnienia realizacji zadań z ww. zakresu. Ma on również spełniać wymagania techniczne umożliwiające, w miarę potrzeb szyfrowaną komunikację między użytkownikami końcowymi korzystającymi z tego systemu.

Ww. system, którego operatorem ma być minister właściwy do spraw wewnętrznych, będzie zapewniał:

- zbudowanie interoperacyjności między systemami łączności i komunikacji administracji publicznej, służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz innymi

wydzielonymi systemami łączności, w tym z systemami pozostającymi we właściwości Ministra Obrony Narodowej,

- możliwość przekazywania informacji o zagrożeniach między elementami systemu wykrywania zagrożeń,
- możliwość ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz zapewnienia bezpiecznej łączności między służbami państwowymi i podmiotami ochrony ludności przy wykonywaniu zadań ochrony ludności i ochrony porządku publicznego,
- funkcjonowanie kanałów łączności w sieciach telekomunikacyjnych, z uwzględnieniem sieci stacjonarnej, radiowej, komórkowej i satelitarnej.

Do zadań operatora będzie należeć:

- zarządzanie siecią łączności państwowej, w tym wchodzącymi w jej skład urządzeniami i infrastrukturą telekomunikacyjną, w tym wydzielonymi, bezpiecznymi sieciami teletransmisyjnymi pozostającymi we właściwości ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
- określanie minimalnych warunków technicznych niezbędnych do zapewnienia realizacji połączeń dla stacjonarnych i mobilnych telekomunikacyjnych urządzeń końcowych Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej,
- zapewnienie możliwości szyfrowania komunikacji pomiędzy użytkownikami instytucjonalnymi i indywidualnymi Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej, w tym z wykorzystaniem urządzeń i narzędzi kryptograficznych certyfikowanych przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Służbę Kontrwywiadu Wojskowego,
- opracowywanie i aktualizacja dokumentacji bezpieczeństwa Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej w zakresie poszczególnych podsystemów,
- zapewnienie rozliczalności użytkowników instytucjonalnych oraz użytkowników indywidualnych ww. systemu,
- zapewnienie utrzymania i rozwoju Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej, w tym warunków technicznych do realizacji połączeń,
- zarządzanie bezpieczeństwem systemu.

Na realizację zadań związanych z utworzeniem, utrzymaniem, rozwojem i modernizacją infrastruktury Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej minister właściwy do spraw wewnętrznych otrzyma dotację celową z budżetu państwa.

Przewiduje się, że Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, uzgodniony z Ministrem Obrony Narodowej, w drodze zarządzenia będzie

powoływał Pełnomocnika Rządu ds. Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej i określał jego szczegółowy zakres działania.

Budownictwo ochronne (obiekty zbiorowej ochrony)

Projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej tworzy system ewidencji, utrzymywania i budowania schronów i ukryć doraźnych na potrzeby ludności, zapewniając istotne wsparcie finansowe realizacji tych przedsięwzięć.

W celu ochrony ludności przed skutkami zagrożeń, w szczególności klęsk żywiołowych, działań terrorystycznych lub działań wojennych przewiduje się obiekty zbiorowej ochrony:

- 1) schron to zaliczony do budowli ochronnych obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego o konstrukcji zamkniętej i hermetycznej, wyposażony w urządzenia filtrowentylacyjne lub pochłaniacze regeneracyjne;
- 2) ukrycie to zaliczony do budowli ochronnych obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego, o konstrukcji niehermetycznej.

Organy ochrony ludności, na obszarze swojej właściwości miejscowej, mają zaplanować niezbędną liczbę i pojemność obiektów zbiorowej ochrony, uwzględniając w szczególności liczbę ludności przebywającą na danym obszarze oraz przewidywane rodzaje zagrożeń.

Pojemność obiektów zbiorowej ochrony ma być planowana w taki sposób, aby zapewnić schronienie:

- w budowlach ochronnych dla co najmniej 25%, a we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony dla co najmniej 50%, przewidywanej liczby ludności przebywającej w sytuacji zagrożenia na obszarze planowania w granicach administracyjnych miast,
- w budowlach ochronnych dla co najmniej 15%, a we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony dla co najmniej 25%, przewidywanej liczby ludności przebywającej na obszarze w sytuacji zagrożenia na obszarze planowania poza granicami administracyjnymi miast.

Budowle ochronne i miejsca doraźnego schronienia powinny spełniać wymagania określone w przepisach budowlanych, a ponadto wymagania techniczne i lokalizacyjne (w szczególności posiadać odpowiednią wytrzymałość, środki przeciwpożarowe, wentylację, wyjścia ewakuacyjne, zaopatrzenie w energię i wodę, odprowadzanie ścieków i rozwiązania służące przetrwaniu osób znajdujących się w budowlach ochronnych oraz spełniać Polskie Normy) oraz być zaprojektowane jako obiekty podwójnej funkcji, w sposób umożliwiający ich wykorzystanie zgodnie z potrzebami właścicieli lub zarządców.

Przewiduje się wykorzystanie jako budowli ochronnych podziemnego systemu transportu szynowego, w szczególności metra, podziemnego tramwaju i kolei podziemnej.

Za zaplanowanie liczby i pojemności obiektów zbiorowej ochrony odpowiadają organy ochrony ludności, na obszarze swojej właściwości.

Obiekty budowlane będzie uznawać się za budowle ochronne na podstawie wyznaczenia (w formie zarządzenia) przez właściwy organ ochrony ludności (ale tylko w przypadku obiektów, które znajdują się w wyłącznym władaniu tych organów), na podstawie porozumieniu właściwego organu ochrony ludności z właścicielem lub zarządcą budynku albo na podstawie decyzji właściwego organu ochrony ludności.

Przewiduje się, że Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej będzie prowadził Centralną Ewidencję Obiektów Zbiorowej Ochrony. W ewidencji będą znajdowały się dane o istniejących schronach i ukryciach, planowanych miejscach organizacji ukryć doraźnych, obiektach potencjalnie przydatnych do przystosowania na ukrycia doraźne oraz obiektach osłonowych, a także podział na obiekty publiczne i niepubliczne. Dla schronów i ukryć ujętych w ewidencji sporządza się będzie kartę ewidencyjną budowli ochronnej. W przypadku wprowadzenia jednego ze stanów nadzwyczajnych lub przewidywanego wystąpienia zagrożenia, ludność zostanie niezwłocznie poinformowana o umiejscowieniu obiektów zbiorowej ochrony oraz o sposobie dotarcia do nich i korzystania z nich. Wdrażanie ww. przepisów przyszłej ustawy ułatwi przeprowadzenie przez Państwową Straż Pożarną wspólnie i nadzorem budowlanym powtórnej inwentaryzacji tego rodzaju obiektów.

Organy ochrony ludności będą mogły przekazywać właścicielom lub zarządcom budowli środki finansowe (które mogą dotyczyć do 100% kosztów) na:

- budowę budowli ochronnych, zaliczonych do obiektów zbiorowej ochrony na podstawie porozumienia lub decyzji właściwego organu ochrony ludności,
- przebudowę budowli w celu spełniania wymogów budowli ochronnej,
- dostosowanie obiektów do spełniania wymagań technicznych,
- organizowanie miejsc doraźnego schronienia,
- remont i utrzymanie obiektów zbiorowej ochrony,
- przygotowanie budowli ochronnych do użycia.

Szkolenia i ćwiczenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej

Projektodawca zaplanował, że w celu podnoszenia kwalifikacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w urzędach obsługujących organy ochrony ludności oraz w innych urzędach administracji publicznej organizuje się szkolenia kadry w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej mają być przeprowadzane:

- dla osób pełniących funkcję organu ochrony ludności – w ciągu 6 miesięcy od dnia objęcia tej funkcji i następnie nie rzadziej niż raz na cztery lata,
- dla osób wykonujących zadania związane z ochroną ludności i obroną cywilną – nie rzadziej niż raz na trzy lata,
- dla osób posiadających przydziały mobilizacyjne obrony cywilnej – w ciągu 6 miesięcy od dnia otrzymania przydziału mobilizacyjnego.

Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeznaczone dla administracji szczebla centralnego, wojewodów i starostów ma prowadzić Akademia Pożarnicza, zaś dedykowane wójtom, burmistrzom i prezydentom miast – wojewodowie. Wskazano, że za akredytację i certyfikację powinna odpowiadać Akademia Pożarnicza, jako właściwy merytorycznie podmiot funkcjonujący w resorcie spraw wewnętrznych i administracji, z pozytywnymi ocenami jakości kształcenia w odniesieniu do studiów na kierunkach związanych z ochroną ludności i obroną cywilną, a także najwyższymi kategoriami jakości działalności naukowej w dyscyplinach nauki o bezpieczeństwie (kategoria A+) i inżynieria bezpieczeństwa (kategoria A). Akredytacja i certyfikacja powinny być przeprowadzane w oparciu o odpowiadające im programy zatwierdzone przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Z uwagi na potrzebę zapewnienia jednolitości i adekwatnego poziomu szkoleń oraz konieczność zaplanowania dłuższego procesu przygotowania się przez Akademię Pożarniczą, jako certyfikującą przyszłe podmioty, które mają prowadzić szkolenia, wydłużono termin wejścia w życie przepisów wykonawczych w ww. zakresie.

Organy ochrony ludności będą mogły także prowadzić szkolenia z udziałem podmiotów ochrony ludności oraz szkolenia dla ludności, w tym zreszeń i przedsiębiorców. Podmioty ochrony ludności, w tym Państwowa Straż Pożarna, ochotnicze straże pożarne i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa będą wspierały organy ochrony ludności w organizacji ww. szkoleń.

W celu weryfikacji gotowości i zwiększenia skuteczności wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz utrwalania wiedzy i umiejętności, organy ochrony ludności mają przeprowadzać ćwiczenia obrony cywilnej i ochrony ludności. Ćwiczenia ochrony ludności i obrony cywilnej mają być przeprowadzane nie rzadziej niż raz na cztery lata, na

podstawie planów ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej. Plany ma sporządzać właściwy organ ochrony ludności i zatwierdza:

- w przypadku planu ćwiczeń wójta (burmistrza, prezydenta miasta) – starosta,
- w przypadku starosty i marszałka województwa – wojewoda,
- w przypadku wojewody – minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Organ, który zatwierdzi plan ćwiczeń przekaże organowi przeprowadzającemu ćwiczenia wytyczne i zalecenia odnośnie zakresu ćwiczeń. W ćwiczeniach ochrony ludności i obrony cywilnej będą uczestniczyć, stosownie do potrzeb, podmioty ochrony ludności.

Zakłada się, że w przypadku ćwiczeń przeprowadzanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz poszczególnych ministrów ewaluację oraz wdrażanie wniosków i rekomendacji z ćwiczeń przeprowadza organ prowadzący ćwiczenia.

Finansowanie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej

Na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeznaczają się corocznie środki w wysokości nie niższej niż 0,3% produktu krajowego brutto. W skład tych środków wchodzi:

- środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zdrowia, wojewodów i Narodowy Fundusz Zdrowia oraz wydatki Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych,
- środki ujęte w ramach limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, w wysokości 0,15% produktu krajowego brutto. Minister właściwy do spraw wewnętrznych opracowuje Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, który określa sposób wydatkowania tych środków. Program opracowuje się na okres czterech lat i aktualizuje co dwa lata. Projekt Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej podlega uzgodnieniu z Ministrem Obrony Narodowej, jest opiniowany przez Rządowy Zespół Ochrony Ludności oraz Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, a następnie jest zatwierdzany przez Radę Ministrów.

Koszty na realizację zadań określonych w ustawie są pokrywane, w ramach środków będących w dyspozycji właściwych dysponentów części budżetu państwa. Środki te przeznaczają się na finansowanie lub dofinansowanie organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności w zakresie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym na zadania o charakterze

obronnym Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności na tworzenie i utrzymanie zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym rozwój krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i ochotniczych straży pożarnych i podmiotów ochrony ludności, zakupy i modernizację sprzętu, w tym sprzętu teleinformatycznego, budowę i utrzymanie baz magazynowych oraz budowę, modernizację i remont infrastruktury związanej z ochroną ludności i obroną cywilną, w tym budowli ochronnych oraz szkolenia i edukację.

Finansowanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie samorządu gminy, powiatu i województwa planuje się w ramach budżetów odpowiednio gmin, powiatów i samorządów województw. Zadania te mogą być finansowane w ramach rezerwy celowej, o której mowa w art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. Na dofinansowanie zadań własnych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej jednostki samorządu terytorialnego otrzymują środki w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Dotacje te będą przekazywane przez wojewodów. Procentowy udział dotacji w kosztach realizowanych zadań regulować będzie umowa, a wartość dotacji może wynosić do 100% kosztów zadania.

Dodatkowo spółki z udziałem Skarbu Państwa, komunalne i z udziałem państwowych osób prawnych mogą przeznaczać corocznie na wpłatę na Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności, o którym mowa w art. 31 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 98), do 0,3% zysków netto za rok poprzedni w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.) lub międzynarodowego standardu rachunkowego stosowanego przez daną Spółkę.

Odszkodowania za szkody poniesione w związku z wykonywaniem zadań ochrony ludności i obrony cywilnej

W projekcie ustawy zostały określone zasady i tryb przyznawania odszkodowania za szkody poniesione w związku z wykonywaniem zadań ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zasady i tryb przyznawania świadczeń odszkodowawczych dla członków personelu obrony cywilnej. Proponuje się zatem, aby odszkodowanie było przyznawane na pisemny wniosek poszkodowanego lub jego następców prawnych. W przepisach określono także, jakie elementy wniosek powinien zawierać oraz co należy do niego dołączyć. Do postępowania w sprawach, o odszkodowanie za szkody poniesione w związku z wykonywaniem zadań ochrony ludności lub zadań obrony cywilnej zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. –

Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), o ile projektowana ustawa nie stanowi inaczej.

Decyzję w sprawie odszkodowania będzie przyznawał wojewoda właściwy ze względu na miejsce wykonywania zadań ochrony ludności, zaś w przypadku szkody majątkowej powstałej na terenie dwóch lub więcej województw, właściwy do wydania decyzji będzie wojewoda, do którego najpierw złożono wniosek o odszkodowanie. Decyzja powinna być wydana niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia wniosku o odszkodowanie. Od decyzji wojewody w sprawie odszkodowania będzie przysługiwało odwołanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Następnie, po wyczerpaniu tej ścieżki administracyjnej, zatem od ostatecznej decyzji w sprawie odszkodowania wydanej w drugiej instancji będzie przysługiwał sprzeciw do sądu powszechnego, właściwego ze względu na siedzibę wojewody, który wydał decyzję w pierwszej instancji. Na wniesienie sprzeciwu będzie 30 dni od dnia doręczenia decyzji wydanej w drugiej instancji, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który przekaze sprzeciw wraz z aktami postępowania do sądu w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego sprzeciwu. Z chwilą wniesienia sprzeciwu decyzje w sprawie odszkodowania utracą moc w całości, zaś pierwotny wniosek o odszkodowanie zastąpi pozew. Będzie on rozpoznawany na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, z późn. zm.). W konsekwencji, po przekazaniu sprzeciwu wraz z aktami do sądu, wniosek zastępujący pozew będzie podlegał badaniu pod kątem spełnienia warunków formalnych przypisanych dla pozwu. Konieczne też będzie uiszczenie od niego opłaty. W przypadku stwierdzenia braków formalnych i fiskalnych, sąd wezwie do ich uzupełnienia.

Projektodawca zdecydował, że decyzje wydane w toku postępowania administracyjnego utracą moc w całości (zatem także w części, w jakiej wnioskodawcy zostało przyznane odszkodowanie). Zabieg ten pozwoli uniknąć problemu, jaki powstaje na tle przejścia z trybu administracyjnego na tryb sądowo – powszechny. Mianowicie, w przypadku pozostania w obrocie decyzji w sprawie odszkodowania i np. jej realizacji (wypłaty przyznanego decyzją wojewody odszkodowania) pojawia się wątpliwość, co właściwie powinno stać się z decyzją w przypadku wydania przez sąd prawomocnego wyroku w przedmiocie odszkodowania. W szczególności, czy wygasa ona z mocy prawa, czy należałoby stwierdzić jej wygaśnięcie. Nie można bowiem przykładowo wykluczyć, że sąd dojdzie od odmiennych wniosków niż wojewoda i uzna, że brak jest podstaw do przyznania odszkodowania (np. z uwagi na fakt, że szkoda powstała z winy poszkodowanego). W celu uniknięcia ewentualnych komplikacji na

styku decyzja administracyjna – wyrok sądu powszechnego, projektodawca zdecydował, że decyzje (tj. zarówno tak wojewody, jak i ministra właściwego do spraw wewnętrznych) będą traciły moc w całości. W sprawach przed sądem powszechnym, zainicjowanych sprzeciwem, Skarb Państwa będzie reprezentował wojewoda, który wydał decyzję w pierwszej instancji. W rozdziale 12 określono także zasady i tryb przyznawania odszkodowania i renty osobie powołanej do służby w obronie cywilnej, która w czasie wykonywania zadań obrony cywilnej w czasie trwania stanu wojennego lub w czasie wojny doznała uszczerbku na zdrowiu lub poniosła szkodę w mieniu.

Przepisy zmieniające

Projektowana ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej wprowadza również zmiany w dotychczasowych przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 233) polegające na:

- rozszerzeniu w przepisie art. 3 pkt 4 zadań ochotniczych straży pożarnych także o udział w obronie cywilnej oraz dodanie odrębnego zadania dotyczącego zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia. Projektodawca zaproponował również, aby wprowadzenie do katalogu zadań przewidzianych dla ochotniczych straży pożarnych w art. 3 było otwarte, z uwagi na to, że nowe zadania i rola strażaków ochotników OSP wyszła poza tradycyjne przedsięwzięcia związane z gaszeniem pożarów i otworzyła się na inny wachlarz zagrożeń i sytuacje zagrażające ludziom, których aktualnie nie można zdefiniować,
- w przepisie art. 12 projektodawca przewidział możliwość zwalniania przez pracodawcę od świadczenia pracy wszystkich strażaków OSP biorących udział w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych, szkoleniach lub ćwiczeniach, nie zaś wyłącznie strażaków ratowników OSP, jak zostało to określone w obecnym stanie prawnym. Proponuje się więc rezygnację z wyłączenia obowiązywania tego uprawnienia tylko do strażaków ratowników OSP, jak to wynika z aktualnego brzmienia,
- w przepisach art. 16 rozszerza się prawo do świadczenia ratowniczego przysługujące strażakowi ratownikowi OSP w stosunku do obecnych przepisów także o uczestnictwo w szkoleniach lub ćwiczeniach. Projekt zakłada również rozszerzenie definicji czynnego uczestnictwa w działaniach ratowniczych również o udział w szkoleniach lub ćwiczeniach. To samo rozwiązanie zaproponowano przy naliczaniu okresu czynnego uczestnictwa w

- ochotniczej straży pożarnej, gdzie przy szkoleniach lub ćwiczeniach nie jest wymagane zachowanie ciągłości wysługi lat w ochotniczej straży pożarnej,
- omawiany projekt uchyla przepisy art. 29 zawierające regulacje odnoszące się do wydawanych legitymacji strażakom ratownikom OSP,
 - projekt w przepisach art. 32 wprowadza rozwiązanie polegające na możliwości przekazywania środków na potrzeby ochotniczych straży pożarnych w formie dotacji również na wniosek dodatkowego podmiotu jakim jest związek ochotniczych straży pożarnych. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej będzie przekazywał środki finansowe na potrzeby poszczególnych jednostek OSP na podstawie umowy zawartej także ze związkiem ochotniczych straży pożarnych. Natomiast gminy będą mogły otrzymywać dotacje celowe także w celu dofinansowania zadań ochotniczych straży pożarnych związanych z udziałem w ochronie ludności.

Proponuje się także zmiany w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 127, z późn. zm.) polegające na uzupełnieniu katalogu zadań realizowanych przez Państwową Straż Pożarną o wykonywanie zadań ochrony ludności. Przepisy art. 10 uzupełnia się o wskazanie kompetencji Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej do wykonywania zadania punktu kontaktowego Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz prowadzenia ewidencji zasobów przewidzianych do współdziałania w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz współpracy transgranicznej w działaniach ratowniczych, w oparciu o ewidencję zasobów ochrony ludności.

Dodatkowo proponuje się zmiany w przepisach art. 23 ukierunkowane na przeprowadzanie przez Państwową Straż Pożarną czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz ćwiczeń w celu rozpoznawania zagrożeń, realizacji nadzoru nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych i przepisów dotyczących obiektów zbiorowej ochrony oraz przygotowania do działań ratowniczych. Czynności kontrolno-rozpoznawcze projektodawca uzupełnia o zakres obejmujący kontrolę spełniania wymagań przez obiekty zbiorowej ochrony w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a także wymagań dotyczących wyposażenia budowli ochronnej.

Projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej zakłada także zmiany w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej w zakresie modyfikacji definicji działań ratowniczych oraz wprowadzenia nowej definicji działań pomocowych, przez które rozumie się każdą czynność niebędącą działaniem ratowniczym w ramach pomocy doraźnej i pomocy humanitarnej.

Przewiduje się również zmiany w przepisach art. 14 i nast. ww. ustawy odnoszące się do kwestii planów ratowniczych oraz przeprowadzania analiz zagrożeń i analiz zabezpieczenia operacyjnego. Zgodnie z projektowaną regulacją, krajowy system ratowniczo-gaśniczy na obszarze powiatu i województwa będzie wspomagany przez systemy informacji przestrzennej oraz powiatowy lub wojewódzki plan ratowniczy, zatwierdzone przez:

- starostę (prezydenta miasta na prawach powiatu) – dla obszaru powiatu, po zasięgnięciu opinii właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej,
- starostę i prezydenta miasta na prawach powiatu – wspólny dla obszaru miasta na prawach powiatu i powiatu mającego siedzibę władz w tym mieście, po zasięgnięciu opinii właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej,
- wojewodę – dla obszaru województwa, po zasięgnięciu opinii Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Jednocześnie projektowana regulacja zawiera propozycje zmian w następujących przepisach, m.in. w:

- ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, z późn. zm.). W art. 7 w ust. 1 uzupełniono zadanie własne gminy zawarte w pkt 14 o utrzymywanie zasobów służących ochronie ludności,
- ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2021 r. poz. 1995). Proponuje się zmiany w przepisach art. 47 ww. ustawy w zakresie rozszerzenia kompetencji specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych o współpracę z podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej, jak również właściwymi terytorialnie organami ochrony ludności. Współpraca ta miałaby polegać na podejmowaniu działań ochronnych i zabezpieczających m.in. w przypadku wystąpienia pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- ustawie z dnia 17 grudnia 2020 r. o rezerwach strategicznych. Przepis art. 3 ww. ustawy ma zostać rozszerzony o rezerwy strategiczne tworzone również na w celach wsparcia wykonywania zadań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej,
- ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny. Projektodawca rozszerza dotychczasowy zakres obowiązku obrony kraju o pełnienie służby w obronie cywilnej, jednak wskazując jednocześnie, iż spełnianie obowiązku obrony Ojczyzny w podstawowej formie wojskowej (militarnej), ma pierwszeństwo przed służbą w obronie cywilnej,

- ustawie z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego w kontekście zmian w funkcjonowaniu Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności.

W ocenie projektodawcy, projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), w związku z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806), projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Nie odnotowano zgłoszeń lobbingowych do projektu.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Wiesław Leśniakiewicz Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dariusz Marczyński, Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego e-mail: dariusz.marczyński@mswia.gov.pl tel.: 47 72 85 207 fax.: 22 845 67 57</p>	<p>Data sporządzenia 06.09.2024 r.</p> <p>Źródło inicjatywa Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD70</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zasadniczym celem ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej jest wypełnienie społecznego zapotrzebowania na bezpieczne i odporne środowisko cywilne w kontekście zagrożeń militarnych, w szczególności związanych z zagrożeniem ze strony Rosji.

Ustawa koncentruje się na bezpieczeństwie obywateli i nie wpływa na gwarancje swobód obywatelskich.

Projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej konstytuuje system ochrony ludności w Rzeczypospolitej Polskiej, który składa się z organów administracji publicznej wykonujących zadania ochrony ludności, zwanych „organami ochrony ludności”, podmiotów wykonujących zadania ochrony ludności, zwanych „podmiotami ochrony ludności” oraz sił i środków przeznaczonych do realizacji zadań ochrony ludności, zwanych „zasobami ochrony ludności”.

Zatem zasadniczymi filarami systemu ochrony ludności są:

- 1) organy i podmioty ochrony ludności,
- 2) przypisane im zadania,
- 3) zasoby służące realizacji zadań.

Projekt ustawy określa:

- zadania ochrony ludności w czasie pokoju i w czasie wojny;
- organy i podmioty realizujące zadania ochrony ludności;
- zasady planowania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- zasady funkcjonowania systemu wykrywania zagrożeń, ostrzegania, powiadamiania i alarmowania o zagrożeniach;
- zasady użytkowania i ewidencjonowania obiektów zbiorowej ochrony;
- zasady funkcjonowania i organizację obrony cywilnej oraz sposób powoływania personelu do obrony cywilnej;
- finansowanie ochrony ludności i obrony cywilnej.

Konstrukcja systemu ochrony ludności została oparta o istniejące struktury tak aby optymalnie wykorzystać istniejące zasoby, obejmujące w szczególności potencjał Państwowej Straży Pożarnej, ochotniczych straży pożarnych, struktur zarządzania kryzysowego, systemu powiadamiania ratunkowego, Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz organizacji pozarządowych.

Opisane w projekcie zadania ochrony ludności polegają na działaniach związanych z przygotowaniem organów administracji publicznej do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz z wystąpieniem sytuacji zagrożenia.

Zadania ochrony ludności są wykonywane przez organy i podmioty ochrony ludności, w zależności do rodzaju i skali zagrożeń i właściwości organu lub podmiotu, na zasadach subsydiarności. Natomiast podmioty ochrony ludności są obowiązane do współpracy z organami ochrony ludności, stosownie do swoich możliwości, kompetencji, obszaru i zakresu działania.

Organami ochrony ludności są: 1) wójt (burmistrz, prezydent miasta), 2) starosta, 3) marszałek województwa, 4) wojewoda, 5) ministrowie kierujący działami administracji rządowej, 6) minister właściwy do spraw wewnętrznych. Podmiotami ochrony ludności są między innymi 1) Rządowe Centrum Bezpieczeństwa, 2) jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, 3) ochotnicze straże pożarne, 4) służby, inspekcje i straże, 5) Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych, 6) podmioty lecznicze, 7) społeczne organizacje ratownicze, 8) podmioty gospodarcze zapewniające podstawowe usługi społeczne i inne.

Koordinację funkcjonowania systemu ochrony ludności na poziomie centralnym będzie realizował minister właściwy do spraw wewnętrznych, wspierany przez Rządowy Zespół Ochrony Ludności, który będzie organem opiniotawczym i doradczym administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony ludności i obrony cywilnej. Wzmocniona zostanie

również rola Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, które będzie wiodące na poziomie centralnym w zakresie informowania, ostrzegania i alarmowania ludności przez zagrożeniami.

Należy podkreślić, że zadania ochrony ludności mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa ludności przez ochronę życia i zdrowia ludzi, mienia, infrastruktury niezbędnej dla zaspokojenia potrzeb bytowych, dziedzictwa kulturowego i środowiska w sytuacji zagrożenia naturalnego, wywołanego działalnością człowieka lub awarią techniczną.

Podstawowym założeniem systemu ochrony ludności jest możliwość transpozycji systemu do funkcjonowania w formule obrony cywilnej. W tym celu, po ogłoszeniu stanu wojennego i w czasie wojny, ochrona ludności jest realizowana jako obrona cywilna i ma na celu ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw. Zadania ochrony ludności stają się zadaniami obrony cywilnej w rozumieniu art. 61 ust. 1 protokołu dodatkowego I do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych. Organy ochrony ludności stają się organami obrony cywilnej a podmioty ochrony ludności stają się podmiotami obrony cywilnej. Minister właściwy do spraw wewnętrznych staje się krajowym organem obrony cywilnej – Szefem Obrony Cywilnej. Projektodawca przewidział także utworzenie korpusu obrony cywilnej, którym ma zarządzać minister właściwy do spraw wewnętrznych. W skład korpusu mają wchodzić: 1) personel obrony cywilnej, 2) krajowa rezerwa obrony cywilnej. Natomiast w skład personelu obrony cywilnej mają wchodzić: 1) osoby, które otrzymały przydział mobilizacyjny obrony cywilnej, 2) osoby powołane do służby w obronie cywilnej w drodze zaciągu ochotniczego, 3) powołani do służby w obronie cywilnej członkowie krajowej rezerwy obrony cywilnej, 4) osoby zaliczone do personelu obrony cywilnej decyzją ministra właściwego do spraw wewnętrznych. W skład krajowej rezerwy obrony cywilnej będą wchodzić funkcjonariusze i żołnierze Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwanych dalej „SZ RP”, Policji, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Krajowej Administracji Skarbowej, Służby Celno-Skarbowej, Straży Ochrony Kolei, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Centralnego Biura Antykorupcyjnego – w stanie spoczynku.

Do istotnych funkcji systemu ochrony ludności należy przygotowanie zasobów ochrony ludności, adekwatnie do realizowanych zadań. W tym celu organy ochrony ludności prowadzą ewidencję zasobów ochrony ludności, dotyczącą sił i środków służących realizacji zadań ochrony ludności.

Ewidencja ta zawiera szczegółowy opis sił i środków, ich stan ilościowy, miejsce rozmieszczenia oraz podmioty dysponujące siłami i środkami.

Projekt zakłada uproszczenie planowania w obszarze ochrony ludności poprzez integrację z planowaniem realizowanym w ramach zarządzania kryzysowego.

W celu podnoszenia kwalifikacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w urzędach obsługujących organy ochrony ludności oraz w innych urzędach administracji publicznej, radach dzielnic i sołectwach, przewidziano szkolenia kadry w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

Organy ochrony ludności mogą również prowadzić szkolenia z udziałem podmiotów ochrony ludności oraz szkolenia dla ludności, w tym zrzeszeń i przedsiębiorców. Podmioty ochrony ludności, w tym Państwowa Straż Pożarna, ochotnicze straże pożarne i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa będą wspierały organy ochrony ludności w organizacji ww. szkoleń.

W projekcie położono również nacisk na edukację z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, która obejmuje w szczególności przekazywanie wiedzy o potencjalnych i aktualnych zagrożeniach mających wpływ na bezpieczeństwo oraz o zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia. Zajęcia pozaszkolne oraz inne formy edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej organizować będzie właściwy organ ochrony ludności.

Projekt opisuje także wykrywanie zagrożeń, ostrzeganie, powiadamianie i alarmowanie o zagrożeniach. Zakłada się, że zagrożenia dla ludności wykrywane są za pomocą systemu wykrywania zagrożeń integrującego między innymi: 1) system wykrywania skażeń SZ RP – nadzorowany przez Ministra Obrony Narodowej, 2) sieci i systemy nadzoru epidemiologicznego i kontroli chorób zakaźnych, 3) system stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych i placówek prowadzących pomiary skażeń promieniotwórczych, 4) system wykrywania i alarmowania o zagrożeniach uderzeniami z powietrza.

Projektodawca przewidział także, iż wójt (burmistrz, prezydent miasta), starosta, wojewoda i minister właściwy do spraw wewnętrznych będą opracowywali plany przemieszczenia (ewakuacji) ludności do miejsc bezpiecznych odpowiednio na obszarze gminy, powiatu, województwa i kraju, które będą stanowiły załącznik funkcjonalny do planów zarządzania kryzysowego sporządzanych przez te organy. Ww. plany mają zawierać, między innymi: 1) liczbę osób przewidzianych do ewakuacji na danym obszarze, 2) wykaz dóbr kultury i dziedzictwa narodowego przewidzianych do ewakuacji na danym obszarze, 3) wykaz dróg i linii kolejowych przewidzianych do wykorzystania podczas ewakuacji, 4) wykaz miejsc zakwaterowania przygotowanych na potrzeby przyjęcia ludności ewakuowanej, 5) wykaz niezbędnych sił i środków transportowych niezbędnych do przeprowadzenia ewakuacji na danym obszarze.

Projekt zakłada również utworzenie systemu bezpiecznej łączności państwowej w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania administracji państwowej oraz ochrony ludności w czasie pokoju i w czasie wojny. Ww. system, którego operatorem ma być minister właściwy do spraw wewnętrznych, będzie zapewniał: 1) zbudowanie interoperacyjności pomiędzy systemami łączności i komunikacji administracji publicznej, służb mundurowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych z systemami podległymi Ministrowi Obrony Narodowej, w ramach procesu modernizacji systemów infrastruktury krytycznej, 2) możliwość ostrzegania, powiadamiania

i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz skomunikowania służb państwowych i podmiotów ochrony ludności w wykonywaniu zadań ochrony ludności i porządku publicznego, 3) funkcjonowanie bezpiecznych cyfrowych kanałów łączności w sieci stacjonarnej, radiowej, komórkowej i satelitarnej.

Zakres systemu obejmuje jawną (SBŁP-J) i niejawną (SBŁP-N) łączność stacjonarną; infrastrukturę wideokonferencyjną (SBŁP-V); bezpieczną łączność mobilną (SBŁP-M), w tym niejawną łączność komórkową, a także bezpieczną radiową łączność trunkingową (SBŁP-T) oraz bezpieczną łączność satelitarną (SBŁP-S), w tym niejawną.

Ważną i oczekiwaną społecznie częścią regulacji jest kwestia obiektów zbiorowej ochrony, którymi są: 1) budowle ochronne – schrony i ukrycia, 2) miejsca doraźnego schronienia. Schrony to budowle ochronne o konstrukcji zamkniętej i hermetycznej, wyposażone w urządzenia filtrowentylacyjne lub pochłaniacze regeneracyjne. Ukrycia to budowle ochronne o konstrukcji niehermetycznej. Miejsca doraźnego schronienia to obiekty budowlane przystosowane do tymczasowego ukrycia ludzi oraz wolnostojące tymczasowe miejsca doraźnego schronienia. Organy ochrony ludności, na obszarze swojej właściwości miejscowej, planują niezbędną liczbę i pojemność obiektów zbiorowej ochrony, uwzględniając w szczególności liczbę ludności przebywającą na danym obszarze oraz przewidywane rodzaje zagrożeń. Centralną ewidencję obiektów zbiorowej ochrony prowadzi Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej. W ewidencji gromadzi się dane o istniejących schronach i ukryciach, planowanych miejscach organizacji miejsc doraźnego schronienia i obiektach potencjalnie przydatnych do przystosowania na tymczasowe miejsca doraźnego schronienia. W ewidencji uwzględnia się w szczególności podział na obiekty publiczne i niepubliczne.

Na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności przeznaczają się corocznie środki w wysokości nie niższej niż 0,3% Produktu Krajowego Brutto.

Wśród zdiagnozowanych problemów wskazać należy:

- 1) brak jednoznacznego podziału kompetencji między elementami systemu ochrony ludności i obrony cywilnej i przypisania odpowiedzialności za działania, powodujące nakładanie się obowiązków na poszczególne podmioty administracji publicznej, w tym jednostki samorządu terytorialnego, a także rozproszoną odpowiedzialnością;
- 2) brak powiązania stanów nadzwyczajnych z funkcjonowaniem obrony cywilnej – wprowadzenie stanu nadzwyczajnego powinno być logiczną konsekwencją wynikającą z oceny sytuacji po wyczerpaniu innych instrumentów, służącą podniesieniu gotowości państwa do reagowania na sytuację zagrożenia ludności;
- 3) brak szczególnych instrumentów działania uczestników systemu ochrony ludności i obrony cywilnej na wypadek zaistnienia zagrożenia wojennego dla ludności – obecnie w tego rodzaju sytuacjach organy z perspektywy kompetencyjnej i organizacyjnej, działają jak w normalnych warunkach;
- 4) brak wyposażenia głównego podmiotu decyzyjnego, jakim jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, w szczególne instrumenty reagowania, a także ich zagwarantowania organowi konstytucyjnie odpowiedzialnemu za kwestie związane z zapewnieniem bezpieczeństwa wewnętrznego i porządku publicznego, jakim jest Rada Ministrów;
- 5) brak natychmiastowej ścieżki podejmowania wiążących decyzji przy wykorzystaniu bezpośrednich środków komunikacji i współczesnej technologii, jako gwarancji natychmiastowej wykonalności działań na wypadek zagrożenia mieszkańców Polski;
- 6) brak spójnego mechanizmu aktualizacji informacji o dostępnych zasobach sił i środków ochrony ludności pozwalającego na właściwą ich dyslokację, w powiązaniu z mechanizmami nadzoru nad ich dostępnością – podmioty wykonujące zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w rzeczywistości nie wiedzą jakimi zasobami wzajemnie dysponują;
- 7) brak elementów planistycznych w obszarze ochrony ludności utrudnia proces decyzyjny i nie pozwala na:
 - a) identyfikację i analizę zagrożeń oraz szacowanie ryzyka;
 - b) przygotowanie organizacyjne i rzeczowe do reagowania na zagrożenia;
 - c) przygotowanie warunków dla ewakuacji ludności, w tym miejsc czasowego schronienia oraz budowli ochronnych;
 - d) zapewnienie minimalnych warunków przetrwania ludności w czasie pokoju i wojny poprzez zachowanie ciągłości dostaw żywności, wody, energii, paliwa oraz zapewnienie opieki medycznej;
 - e) zabezpieczenie mienia i dóbr kultury;
 - f) zapewnienie tworzenia rezerw materiałowych i finansowych służących ochronie ludności;
 - g) planowanie i przygotowanie przekształcenia podmiotów ochrony ludności w obronę cywilną;
- 8) archaiczne dotychczas spojrzenie na zagadnienie obrony cywilnej, rozumianej obecnie w polskim ustawodawstwie jako komponent możliwy do wykorzystania w czasie konfliktu zbrojnego. We współczesnym świecie zadania obrony cywilnej stwarzają możliwość zaangażowania potencjału administracji publicznej i organizacji pozarządowych w ochronę ludności;

- 9) niewystarczające przygotowanie młodzieży w zakresie udzielania pierwszej pomocy osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych i pierwszej pomocy dla starszej grupy społeczeństwa oraz w sytuacji wystąpienia zagrożeń o charakterze militarnym i niemilitarnym w ramach obrony powszechnej;
- 10) niewystarczająca sprawność i niezawodność systemu alarmowania, ostrzegania i informowania o zagrożeniach zarówno w czasie pokoju, jak i wojny;
- 11) niewystarczająca infrastruktura i poziom rozwiązań technicznych w zakresie stosowanych bezpiecznych systemów teleinformatycznych służących zapewnieniu ciągłości funkcjonowania administracji publicznej oraz ochrony ludności w czasie pokoju i w czasie wojny;
- 12) konieczność zwiększenia potencjału służb ratowniczych i organizacji pozarządowych do realizacji zadań w obszarze ochrony ludności w każdych warunkach, a w szczególności w czasie prowadzenia wielkoskalowych działań wojennych na terytorium RP;
- 13) brak rozwiązań prawnych w zakresie standardów i warunków technicznych dla budowli ochronnych dla ludności na sytuacje katastrof i innych sytuacji kryzysowych, a także na czas wojny. Brak środków finansowych na utrzymanie, remonty i konserwacje tych obiektów, jak również kryteriów do budowania nowych obiektów. Z przeprowadzonej przez Państwową Straż Pożarną inwentaryzacji budowli ochronnych wynika, że schronienie w budowlach ochronnych obejmujących schrony i ukrycia w 2022 r. jest zapewnione dla 3,78 % mieszkańców. Ich stan techniczny jest bardzo zróżnicowany. Wiele z tych obiektów nie nadaje się do dalszej eksploatacji i jest w tragicznym stanie. Na terenie Polski występuje bardzo duże zróżnicowanie co do gęstości takich obiektów, które nie pokrywają potrzeb możliwości schronienia dla lokalnej ludności. W niektórych placówkach opieki zdrowotnej (szpitale) znajdują się wydzielone pomieszczenia, które kiedyś spełniały normy ukryć i schronów. Istnieje jednak pilna potrzeba odtworzenia takich miejsc schronienia dla pacjentów i personelu.

W powyższym kontekście, proponowane rozwiązanie legislacyjne stanowi odpowiedź na postulaty zmian zgłaszane przez władzę ustawodawczą i wykonawczą, Najwyższą Izbę Kontroli (która wskazała w raporcie z 2023 r., że w schronach i ukryciach jest miejsce dla zaledwie 3,78% mieszkańców), środowiska naukowe, organizacje pozarządowe i stowarzyszenia oraz obywateli, a także praktyków funkcjonujących w systemie ochrony ludności i obrony cywilnej różnych szczebli administracji rządowej i samorządowej.

Przepisy zawarte w projekcie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, zwanej dalej „ustawą”, są skorelowane z założeniami i głównymi kierunkami transformacji systemu bezpieczeństwa narodowego, zawartymi w Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2020. Ponadto stanowią one rozwinięcie i odzwierciedlenie krajowych dokumentów strategicznych w dziedzinie bezpieczeństwa oraz proponowanymi zmianami w obszarze wzmocnienia potencjału obrony ojczyzny w ramach obrony powszechnej (obrony totalnej).

W zakresie Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej celem jest stworzenie ram prawnych umożliwiających sprawną realizację zadań umożliwiających budowę systemu bezpiecznej łączności państwowej obejmującego swym zasięgiem cały kraj i wykorzystującej komplementarne do siebie technologie. Dla realizacji tak wskazanego celu istotna jest konieczność zapewnienia łączności w sytuacji szczególnych zagrożeń, w przypadku gdyby doszło do uszkodzenia systemów łączności w stopniu uniemożliwiającym ich działanie w wymaganym zakresie. Przy zapewnieniu wydajnych, bezpiecznych i wysoce dostępnych usług łączności i infrastruktury dla systemów teleinformatycznych i telekomunikacyjnych, również w zakresie możliwości wykorzystania łączności krótkofalowej oraz łączności satelitarnej, pozwalających na zapewnienie łączności także w trakcie przemieszczania sił oraz w przypadkach relokowania stanowisk kierowania i dowodzenia służb oraz zapewnić możliwość zbudowania sieci łączności współdziałania z SZ RP.

Zapewnienie świadczenia bezpiecznych usług komunikacyjnych pomiędzy instytucjami państwowymi wymaga zarówno uwzględnienia różnych alternatywnych technologii, jak i wzięcia pod uwagę dodatkowych parametrów, takich jak na przykład pokrycie szlaków transportowych, jakość łącz lub dostępność sygnału. Jest to szczególnie ważne na obszarach, do których nie dociera łączność stacjonarna. W tym celu niezbędne jest sprawne przeprowadzenie procesów budowy, rozbudowy oraz modernizacji już istniejących infrastruktur telekomunikacyjnych, a także powstanie nowych, planowanych do uruchomienia usług łączności na potrzeby służb resortu SwiA oraz innych podmiotów z szeroko rozumianego obszaru bezpieczeństwa, porządku publicznego, ratownictwa i zarządzania kryzysowego w kontekście działań w zakresie ochrony ludności.

Od wielu lat wskazywana jest konieczność wdrożenia nowoczesnego systemu bezpiecznej łączności dla służb państwowych, który zapewni realizację usług łączności z wszystkimi podmiotami z obszaru bezpieczeństwa

z zapewnieniem możliwości szyfrowania komunikacji pomiędzy użytkownikami instytucjonalnymi i indywidualnymi, w tym z wykorzystaniem urządzeń i narzędzi kryptograficznych certyfikowanych przez ABW lub SKW. Proponowany system realizowany będzie w ramach procesu modernizacji systemów infrastruktury krytycznej, spełniających mechanizmy interoperacyjności pomiędzy systemami łączności i komunikacji administracji publicznej, służb mundurowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, a także systemami łączności służb specjalnych z systemami podległymi Ministrowi Obrony Narodowej.

Inwestycja w budowę i utrzymanie zaawansowanej infrastruktury łączności jest nie tylko strategiczną decyzją, ale także niezbędnym krokiem w kierunku zwiększenia efektywności reakcji na sytuacje kryzysowe oraz wzmocnienia bezpieczeństwa narodowego. W erze cyfryzacji i rosnącego zagrożenia cybernetycznego, posiadanie niezawodnego systemu łączności cyfrowej staje się kluczowym elementem zarządzania kryzysowego i ochrony ludności.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Brak jest obecnie możliwości osiągnięcia celu projektowanych zmian za pomocą innych środków niż interwencja ustawodawcza. Rekomendowanym rozwiązaniem umożliwiającym zmiany dotychczasowego modelu ochrony ludności i zadań obrony cywilnej, jest stworzenie jednolitego aktu prawnego, przez interwencję legislacyjną w sferze zadań organów administracji publicznej, czy też nałożenie obowiązków na inne podmioty.

Projekt ustawy ma na celu zapewnienie funkcjonowania ochrony ludności w warunkach zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych, w tym militarnych oraz ma na celu wprowadzenie instrumentów prawno-organizacyjnych w zakresie ochrony ludności, które pozwolą na zapewnienie sprawnego i efektywnego finansowania oraz działania w przedmiotowym obszarze, w tym skuteczne zapobieganie, przygotowanie oraz reakcję na zagrożenia.

Głównym celem projektu ustawy jest stworzenie aktu prawnego rangi ustawowej regulującego w sposób kompleksowy zagadnienie ochrony ludności. Niezwykle ważne jest uregulowanie zagadnień związanych z ochroną ludności i obroną cywilną przez doprecyzowanie zadań poszczególnych organów, stworzenie nowych rozwiązań organizacyjnych w obszarze ochrony ludności, w tym obrony cywilnej, przede wszystkim w wymiarze praktycznym.

Projekt ustawy z jednej strony odnosi się do kwestii fundamentalnych, wprowadzając do porządku prawnego szereg pojęć dotychczas funkcjonujących wyłącznie w środowisku międzynarodowym i w przestrzeni akademickiej, jak chociażby „ochrona ludności” lub uregulowanych częściowo, z drugiej zaś strony wprowadza liczne rozwiązania szczegółowe usprawniające dotychczasowe działanie podmiotów odpowiedzialnych za ochronę ludności.

Proponowana regulacja będzie opierać się na zasadzie ponoszenia odpowiedzialności za bezpieczeństwo obywateli przez organy administracji publicznej zgodnie z zasadą pomocniczości i wsparcia organów poszczególnych szczebli zarządzania bezpieczeństwem powszechnym w przypadku, gdy określone zadanie nie może być kompleksowo zrealizowane przez organy administracji publicznej na danym poziomie.

Jeśli dany szczebel administracji publicznej z uwagi na występującą sytuację będzie wymagał wsparcia wyższego szczebla administracji – taką pomoc otrzyma. W tym celu przewidziano szereg rozwiązań szczegółowych, wsparcia rzeczowego i finansowego podmiotów ochrony ludności.

Ponadto, projekt ustawy wprowadza mechanizmy działania organów administracji publicznej zajmujących się ochroną ludności i obroną cywilną, ułatwiając realizację tych zadań. Myślą przewodnią proponowanych rozwiązań jest wykorzystanie istniejących zasobów państwa, w szczególności struktur odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe, zasobów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych, Państwowego Ratownictwa Medycznego (PRM), systemu powiadamiania ratunkowego oraz potencjału stowarzyszeń (ochotnicze straże pożarne) i organizacji pozarządowych. Duży nacisk został również położony na potrzebę poprawy oraz zintensyfikowania współpracy organów i podmiotów ochrony ludności z organizacjami pozarządowymi.

Poprawa efektywności działań i przepływu informacji między organami ochrony ludności zostanie osiągnięta m.in. przez wprowadzenie standardu wyposażenia podmiotów ochrony ludności, w tym także w zakresie stosowania jednolitych narzędzi teleinformatycznych, a docelowo sztucznej inteligencji do szacowania ryzyka zagrożeń, a przede wszystkim zbudowanie nowego systemu ostrzegania i alarmowania ludności, który zintegruje dotychczas funkcjonujące systemy i skróci czas otrzymania przez mieszkańców stosownych sygnałów niebezpieczeństwa.

Wzmocniona zostanie rola ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz wojewodów w odniesieniu do sfery ochrony ludności i obrony cywilnej we współpracy i poszanowaniu przedstawicieli administracji samorządowej.

Jednym z istotnych elementów porządkujących obszar ochrony ludności jest zmniejszenie liczby dokumentów planistycznych.

W dalszej kolejności planuje się wzmocnienie roli i zwiększenie odpowiedzialności ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który będzie odpowiadał za koordynację podejmowanych działań z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej. Obecnie Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji sprawuje zarządzanie kryzysowe jedynie w sytuacjach

niecierpiących zwłoki. W rezultacie projekt ustawy przewiduje przyznanie Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji szeregu narzędzi zarówno prawnych, organizacyjnych, jak i finansowych, które pozwolą na sprawne wykonywanie zadań w poszerzonym wymiarze.

Projektowana ustawa wprowadza rozwiązania systemowe w zakresie planowania w ochronie ludności i obronie cywilnej. W szczególności kładzie nacisk na opracowanie na każdym poziomie organizacyjnym administracji publicznej planów ewakuacji, zarówno w czasie pokoju, jak i wojny. Ponadto jednym z elementów planowania i programowania działań w obszarze ochrony ludności będzie opracowywany w cyklu czteroletnim z aktualizacją co dwa lata „Program ochrony ludności i obrony cywilnej”, obejmujący zagadnienia organizacyjne, szkoleniowe, logistyczne, edukacyjne, naukowo-badawcze i współpracy międzynarodowej oraz finansowe w obszarze ochrony ludności.

Jednym z najważniejszych priorytetów tej ustawy jest dogłębna modernizacja systemów ostrzegania i alarmowania ludności o możliwym wystąpieniu zagrożenia dla życia i zdrowia ludności oraz środowiska, zarówno w czasie pokoju, jak i wojny. Dotychczas funkcjonujące systemy transmisji informacji o zagrożeniach nie posiadały zapasowych systemów ostrzegania, a czas otrzymania komunikatu alarmowego był niedostateczny w obliczu stosowanych przez potencjalnego przeciwnika środków rażenia i jego możliwości w zakresie zakłóca środków łączności radiowej.

Ponadto w celu zwiększenia odporności państwa po rozbudowie systemu obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji widzi konieczność w pierwszej kolejności podjęcia działań mających na celu zwiększenie potencjału biernej obrony poprzez odtworzenie, rozbudowę i budowę w rejonach najbardziej zagrożonych budowli ochronnych przeznaczonych dla ochrony ludności przed skutkami ataku powietrznego i innymi zagrożeniami również czasu pokoju. Liczba takich budowli, ich lokalizacja będzie szczegółowo określona w ww. Programie, po przeprowadzeniu w 2025 r. szczegółowej inwentaryzacji zasobów budowli ochronnych na podstawie jasno określonych w rozporządzeniu warunków technicznych jakie muszą one spełniać.

Projekt ustawy zakłada również przejście przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji nadzoru nad systemami ostrzegania i alarmowania. Wiodące kanały wymiany informacji będą oparte o rozbudowywaną SBŁP, a pozostałe systemy alarmowania stanowić będą zapasowy sposób wymiany informacji, zwłaszcza te, których bezpośrednim odbiorcą będzie obywatel. Procesy planistyczne w ochronie ludności będą uwzględniały planowanie działań organów i podmiotów ochrony ludności w czasie „P” jak i „W”. Szczególny nacisk będzie położony na planowanie ewakuacji ludności z zagrożonych rejonów Polski. W planowaniu ewakuacji czasu „W” będą uwzględniane potrzeby SZ RP w zakresie uwolnienie dróg przemieszczenia i rejonów przewidzianych do zajęcia przez wojska w tym wojska sojusznicze. Bardzo ważnym elementem obrony państwa będzie zapewnienie bezpiecznego schronienia ludności w tym rodzin walczących żołnierzy i wykonujących zadania produkcyjne na rzecz SZ RP. Poprzez wykonanie remontów, modernizację i budowę nowych obiektów schronowych i ukryć będziemy w stanie zapewnić bierną ochronę ludności przed uderzeniami z powietrza i ostrzałem artyleryjskim docelowo do 50% populacji Polski.

Ustawa umożliwi wykorzystanie potencjału osobowego wyszkolonego personelu służb, inspekcji i SZ RP, którzy nie otrzymali przydziałów do jednostek wojskowych w sytuacji ogłoszenia mobilizacji SZ RP. Dzięki czemu utrzymamy i zwiększymy możliwości działań ratowniczych i pomocowych podmiotów ochrony ludności.

Ponadto w projekcie ustawy wskazano organ, który będzie odpowiedzialny za zapewnienie warunków do organizowania szkoleń na poziomie centralnym w ramach jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, w szczególności kształcenia kadr na potrzeby ochrony ludności oraz prowadzenia prac naukowo-badawczych w tym zakresie. Powyższe zapewni spójne podejście do zagadnienia informowania i ostrzegania obywateli o zagrożeniach.

Dostosowanie podmiotów i organów ochrony ludności do projektowanych rozwiązań będą w latach 2025–2034 realizowane w ramach Programu ochrony ludności i obrony cywilnej (z wyłączeniem pkt 9 i pkt 10), tj. koszty wzrostu etatów) i związane są z:

- realizacją projektu alarmowania, ostrzegania i powiadamiania ludności, niezbędnego dla zwiększenia bezpieczeństwa obywateli i skuteczności reagowania na sytuacje kryzysowe. Zakłada on modernizację i zastosowanie nowych technologii służących alarmowaniu, ostrzeganiu, powiadamianiu o zagrożeniach ludności w ramach ochrony ludności i zadań obrony cywilnej. Zapewni zwiększenie odporności na zagrożenia w szczególności zagrożenia cybernetyczne oraz zagwarantuje operacyjną zdolność do ciągłego działania w sytuacji wystąpienia potencjalnych zagrożeń. W ramach kluczowego projektu zwiększania bezpieczeństwa publicznego, przewidziano realizację zadania obejmującego budowę i rozbudowę systemów alarmowania, ostrzegania i powiadamiania ludności oraz wsparcie operacyjne dla służb zarządzania kryzysowego. Projekt składa się z czterech głównych części:
- System Wspomagania Decyzji Zarządzania Kryzysowego (SWD-ZK).

Rozwój systemu SWD-ZK, jako zintegrowanego zestawu aplikacji, ma na celu wsparcie decyzyjne dla służb zarządzania kryzysowego, w tym Państwowej Straży Pożarnej (PSP). System ten będzie zawierał katalog sił i środków, które mogą być mobilizowane w sytuacjach kryzysowych na poziomie państwa, w tym wojny.

- System Inwentaryzacji i Zarządzania Zasobami Ochronnymi.
Wdrożenie aplikacji mobilnej dla społeczeństwa, umożliwiającej dostęp do informacji o obiektach schronienia. Celem jest ułatwienie dostępu do danych o zasobach ochronnych i ich lokalizacji, co znacząco poprawi gotowość i reakcję ludności na zagrożenia.
- System Ostrzegania i Alarmowania (SoiA).
Projekt SoiA integruje nowoczesne technologie i infrastrukturę techniczną w celu efektywnego ostrzegania i alarmowania ludności. W jego skład wchodzi:
 - modernizacja punktów alarmowych z wykorzystaniem systemów sygnalizacji i urządzeń mikrokomputerowych.
 - wdrożenie technologii LoRaWAN i LORA dla bezprzewodowej komunikacji syren alarmowych.
 - zapewnienie interoperacyjności z systemami telekomunikacyjnymi i radiokomunikacyjnymi.
 - rozbudowa infrastruktury sieciowej i Data Center na potrzeby obsługi warstwy aplikacyjnej systemu.
 - opracowanie i wdrożenie aplikacji SoiA do zarządzania systemem alarmowym.
- Rozbudowa Systemów Radiokomunikacyjnych
Zadanie przewiduje rozbudowę infrastruktury radiokomunikacyjnej dla PSP i OSP, w tym zakup i wdrożenie nowoczesnego sprzętu komunikacyjnego, co zwiększy zdolności operacyjne tych jednostek.

Łączny koszt 539 050 000,00 zł.

- edukacją społeczeństwa w zakresie umiejętności przetrwania w warunkach kryzysu i bezpiecznych zachowań w sytuacji zagrożenia. Dodatkowo przewiduje się możliwość zorganizowania szkoleń i pokazów dla ogółu ludności w zakresie prawidłowego zachowania się w sytuacji zagrożenia. Dodatkowo planuje się w Akademii Pożarniczej w Warszawie, w zakresie prowadzonego kierunku studiów ratownictwo medyczne, kształcenie na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej;

Łączny koszt 175 891 942,58 zł.

- przeszkoleniem personelu w zakresie rozwiązań organizacyjno-prawnych ochrony ludności (w tym zadań obrony cywilnej); będzie to związane również z doposażeniem akademii i szkół pożarniczych w sprzęt szkoleniowy. Przeszkolenie jednostek ochrony przeciwpożarowej (JOP) w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPP) na potrzeby ochrony ludności z uwzględnieniem przeszkolenia okresowego w związku z rotacją kadrową. Zakłada się, że przeszkoleniem będzie objętych ok. 60 tys. osób na wszystkich poziomach administracji publicznej, jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, a także członków ochotniczych straży pożarnych z jednoczesnym kształceniem kadr zarządczych ochrony ludności – dotyczy jednolitego kształcenia kadry mundurowej oraz cywilnej dla wszystkich poziomów administracji publicznej. Założeniem jest ukończenie przez wszystkich managerów wykonujących zadania na rzecz bezpieczeństwa powszechnego tego samego programu w specjalnie przygotowanych do tego celu miejscach. W efekcie tego przedsięwzięcia jest spodziewana znacząca poprawa współdziałania jednostek administracji publicznej na wszystkich poziomach. Tym samym należy uwzględnić przedsięwzięcia związane z dostosowaniem oraz utrzymaniem wytypowanych jednostek organizacyjnych administracji rządowej i samorządowej, w tym PSP. Ponadto, należy uwzględnić koszty związane z przeszkoleniem JOP przez PSP w zakresie KPP na potrzeby ochrony ludności, w tym obrony cywilnej, w liczbie ok. 200 tys. członków jednostek ochrony przeciwpożarowej, jak również z uwzględnieniem elementów działań podejmowanych w warunkach ekstremalnych (medycyna pola walki). Należy nadmienić, że krajowy system ratowniczo-gaśniczy staje się elementem ochrony ludności, wobec czego uwzględnić należy koszty przeszkolenia ogólnego i specjalistycznego podmiotów ochrony ludności, w tym JOP, w szczególności jednostek organizacyjnych PSP i OSP oraz innych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania obrony cywilnej. W ramach zadania planuje się akredytowanie podmiotów realizujących szkolenia z zakresu ochrony ludności celem zapewnienia jednolitości i odpowiedniego poziomu szkoleń na obszarze całego kraju.

Łączny koszt 141 626 439,71 zł

- prowadzeniem badań, prac rozwojowych, projektów badawczych itp. w obszarze ochrony ludności. W ramach zadania planuje się prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej stanowiącej podwaliny pod rozwój nowatorskich rozwiązań, metodologii i narzędzi stosowanych w ochronie ludności. W ramach zadania planuje się rozwój ilościowy i jakościowy kadry naukowej stanowiącej przyszłą bazę dla rozwoju systemu ochrony ludności.

Łączny koszt 99 636 657,74 zł.

- zakupem pojazdów ratownictwa technicznego dla ochrony ludności. W warunkach normalnej eksploatacji oraz wykorzystania w akcjach i działaniach ratowniczych następuje naturalne zużycie lub utrata przydatności sprzętu i wyposażenia. W czasie działań wojennych oraz w sytuacji wystąpienia klęski żywiołowej wzrasta nieporównywalnie zapotrzebowanie na prowadzenie działań ratowniczych w wymiarze nie tylko osobowym, ale także technicznym. Sprzęt ulega znacznie szybszemu zużyciu. Powstają straty w sprzęcie, związane m.in. Z wykorzystaniem sprzętu do granic jego technicznych możliwości, ale także atakami nieprzyjaciela, jak również możliwością wrogiego przejścia sprzętu lub działaniami dywersyjnymi. Niezbędna jest bieżąca wymiana i zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych, samochodów ratownictwa technicznego oraz posiadanie dodatkowego sprzętu specjalistycznego, do wykorzystania w ponadstandardowych działaniach. W związku z ograniczeniami czasu wojny oraz zapewnieniem realizacji potrzeb dla wojska należy oprócz obronę cywilną na podmiotach niezależnych od potrzeb SZ RP. Do działań tych niezbędne będą dodatkowe standardowe, ale także ponadnormatywne pojazdy specjalne, w postaci dźwigów, podnośników i drabin, samochodów transportowych, pojazdów UTV, samobieźnych wielofunkcyjnych maszyn inżynieryjnych, urządzeń do napełniania worków z piaskiem, sprzętu hydraulicznego, przecinarek do stali i betonu, agregatów prądotwórczych dużej mocy, mobilnych stacji uzdatniania wody, łodzi ratowniczych oraz ładowarek teleskopowych. Utworzeniem mobilnych logistycznych baz sprzętu kwaterunkowego (np. kontenery mieszkaniowe, namioty, łóżka polowe, kuchnie, sanitariaty, łazienki polowe), służącego do organizacji tymczasowych miejsc pobytu poszkodowanej ludności. Należy podkreślić, że część dotychczas używanego tego typu sprzętu może być przekazana do SZ RP w ramach nałożonych świadczeń rzeczowych na podmioty gospodarcze i będzie niedostępna dla podmiotów ochrony ludności. Stąd staje się niezbędnym wyposażenie wybranych jednostek organizacyjnych w dodatkowy sprzęt ratownictwa technicznego. O potrzebie stworzenia rezerw sprzętowych należy myśleć w czasie pokoju, dokonywać zakupów systematycznie, co pozwoli na zapewnienie ciągłości dostaw sprzętu, w szczególności mając świadomość ograniczeń w czasie kryzysu lub wojny.

Dlatego też przewiduje się:

- wymianę samochodów ratowniczo-gaśniczych i specjalnych (GBA 50 szt./rok + GCBA 35szt./rok + 10 szt./rok SH/SD + 5 szt./rok SCRt) – docelowo planuje się doposażyć JRG w 500 GBA, 350 GCBA, 100 SH/SD, 50 SCRt – GBA 500,
- zakup pojazdów UTV (1 szt. każde JRG, 1 szt. dla 1 OSP w gminie) – 504 JRG + 2477 gmin,
- zakup dźwigów gąsienicowych z transportem kołowym (ciągnik samochodowy z przyczepą niskopodłogową) 16 szt.
- zakup samochodów zaopatrzeniowych (min. 6t ładowności) z HDS 2 na każdy powiat (1 szt. w KM/KP i 1 szt. w OSP),
- zakup cystern do przewozu wody – 1 szt. na każde 5 powiatów GCBM,
- zakup samobieźnych wielofunkcyjnych maszyny inżynieryjnych – 1 szt. na każde 5 powiatów
- zakup 14 samochodów dowodzenia i łączności (batalionowych) – w tym na potrzeby zapasowych stanowisk kierowania. 1 szt. na każde województwo oprócz Lublina (zakup 2022 r.) oraz Warszawy (aktualnie realizowany zakup pod Prezydencją).
- zakup ratowniczych zestawów hydraulicznych – 1 zest. Na każde JRG i OSP - 5534 PSP i OSP KSRG,
- zakup ratowniczych zestawów elektrycznych – 1 zest. Na każde JRG i OSP – 5534 PSP i OSP KSRG,
- zakup łodzi ratowniczych 1 szt./KP/KM PSP (120 tys. zł/szt.),
- zakup 16 szt. pomp wysokiej wydajności,
- zakup urządzeń do napełniania worków z piaskiem – 1 szt. na każde 5 powiatów,

- zakup agregatów prądotwórczych na przyczepie min. 50 kVA – 2 szt. na każdą KP/KM PSP
- 100 000 PLN/szt.

Doposażenie sprzętu dla Specjalistycznych Grup Poszukiwawczo-Ratowniczych:

- zakup pojazdu wsparcia technicznego ze sprzętem ratowniczym (pojazd z przedziałem osobowym) dla 7 SGPR,
- zakup pojazdu wsparcia technicznego ze sprzętem ratowniczym (do transportu sprzętu ratowniczego) dla 7 SGPR,
- zakup pojazdu do koordynacji działań poszukiwawczo-ratowniczych (uterenowiony BUS) dla 7 SGPR,
- zakup ładowarek teleskopowych wraz z lawetą i szkoleniem dla ratowników dla 7 SGPR,
- zakup pojazdów UTV z przyczepą i akcesoriami dla 7 SGPR,
- zakup dodatkowego wyposażenia dla 7 SGPR (w tym mobilne magazyny drewna, automatyczne systemy kontroli pracy ratowników, sprzęt poszukiwawczy oraz ratowniczy),
- zakup i utrzymanie psów ratowniczych,
- doposażenie grup specjalistycznych poziomu „A” w sprzęt ratowniczy – jednorazowo na 14 SGR
- wymiana sprzętu w kontenerach USAR – jednorazowo.

Doposażenie sprzętu dla Specjalistycznych Grup Ratownictwa Wysokościowego:

- zakup pojazdu ratownictwa wysokościowego ze sprzętem ratowniczym dla 14 SGRW, w tym 9 SGRW przewidzianych do działań z wykorzystaniem śmigłowców,
- rozbudowa policyjnego symulatora śmigłowca S70i Blackhawk w zakresie jego uruchomienia oraz współpracy i szkoleń realizowanych dla PSP,

Doposażenie sprzętu dla Specjalistycznych Grup Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego:

- zakup 43 robotów gaśniczych z możliwością działania w strefie zagrożonej wybuchem

Utrzymanie gotowości ratownictwa specjalistycznego (SGR PSP) w Polsce.

Łączny koszt 3 508 654 375,96 zł

- zakupem samochodów, naczep i przyczep na potrzeby transportu pomocy humanitarnej w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej zgodnie z protokołem I dodatkowym do konwencji genewskich oraz zakupem pojazdów ewakuacji medycznej, wysokiej mobilności, małej ładowności wyposażonych w urządzenia filtrowentylacyjne przeznaczone do prowadzenia ewakuacji osób poszkodowanych ze stref zagrożenia i zabezpieczenia medycznego działań ratowniczych w strefach rażenia. Zakup autobusów o pojemności minimum 50 osób oraz ciągników siodłowych z naczepą lub samochodów ciężarowych z przyczepą usprawni proces ewentualnej masowej ewakuacji ludności oraz mienia, jak również usprawni proces dostarczenia pomocy humanitarnej oraz przewozu sprzętu. Zaplanowano zakup autobusów dla komend wojewódzkich PSP i szkół PSP oraz 21 sztuk ciągników siodłowych z naczepą lub samochodów ciężarowych z przyczepą, tj. po 1 szt. dla każdej komendy wojewódzkiej PSP oraz szkoły PSP. Ponadto zaplanowano zakup mikrobusów do przewozu osób, z możliwością wykorzystania podczas procesu ewakuacji ze stref zagrożenia i wykorzystania w sytuacjach różnego rodzaju kryzysów oraz lekkich samochodów kwatermistrzowskich oraz samochodów typu pickup dla każdej komendy powiatowej/miejskiej PSP oraz dla jednej wybranej OSP w każdej gminie, które posłużą za pojazdy tzw. pierwszego rzutu do udzielania i dostarczania sprzętu, pomocy humanitarnej oraz żywności i środków medycznych. Ponadto wskazuje się na konieczność zakupu pojazdów ewakuacji medycznej, a w dalszej perspektywie średnich śmigłowców ze zdolnościami do ewakuacji medycznej wielu poszkodowanych osób. Należy przyjąć, że jeden taki pojazd specjalny będzie przypadał na każdy powiat oraz miasto na prawach powiatu. Zakupione pojazdy ewakuacji medycznej będą w pierwszej kolejności zabezpieczać działania ratownicze prowadzone przez podmioty krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (do tej pory takiego zabezpieczenia nie było). Ponadto, w czasie stanu klęski żywiołowej lub innych stanów nadzwyczajnych przemieszczanie się z reguły będzie utrudnione bądź niemożliwe, dlatego jedynym wsparciem i transportem medycznym będą właśnie pojazdy ewakuacji medycznej wysokiej mobilności i małej ładowności ze zdolnościami przebywania w terenie skażonym. Ponadto w ramach zadania planowane jest doposażenie podmiotów ochrony ludności w sprzęt ratownictwa medycznego do udzielania pierwszej pomocy oraz kwalifikowanej pierwszej pomocy.

Ogółem planuje się:

- zakup 37 autobusów (po 2 dla każdej KW PSP + szkoły PSP),

- zakup 54 pojazdów ewakuacji medycznej (1 na każdą KM PSP + 1 na każdą szkołę PSP),
- zakup zestawów ratownictwa medycznego (1 zestaw ratownictwa medycznego na każde JRG i OSP, ZSP, ZSR, LSRG i WSP włączone do KSRG)
- zakup 2981 mikrobusów (1 szt./JRG + 1 szt./gmina),
- zakup samochodów kwatermistrzowskich – 2981 SLKw do 3,5t (1 szt./JRG + 1 szt./gmina)
- zakup samochodów typu pickup (1 szt./gmina).

Łączny koszt 1 994 354 443,65 zł.

- zakupem sprzętu do prowadzenia działań w warunkach wystąpienia zagrożeń hybrydowych, w tym chemicznych, biologicznych, radiacyjnych, nuklearnych oraz związanych z dyspersją (CBRNe), a także zagrożeń o charakterze militarnym lub terrorystycznym z użyciem broni masowego rażenia, do likwidacji skażeń i dekontaminacji. Zadanie będzie zrealizowane poprzez zakup przyczep i kontenerów do dekontaminacji, a także zakup sprzętu i środków dekontaminacyjnych. Podniesienie poziomu samowystarczalności podmiotów ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych, w tym przygotowanie do prowadzenia samodzielnych, wielodniowych działań ratowniczych w dowolnym regionie kraju lub świata. Celem tych przygotowań jest osiągnięcie samowystarczalności i niezależności podmiotów ochrony ludności od dostaw podstawowych zasobów niezbędnych do prowadzenia działań poprzez zakup mobilnych, kontenerowych stacji paliw, mobilnych stacji uzdatniania wody, pojazdów do dowożenia wody pitnej, sprzętu kwatermistrzowskiego w postaci kontenerów sanitarnych i kwatermistrzowskich wraz z nośnikami oraz kuchni polowych. W zadaniu uwzględniono również modernizację i budowę magazynów do przechowywania, składowania sprzętu technicznego, pojazdów specjalnych oraz innego wyposażenia podmiotów ochrony ludności.

Ogółem planuje się:

„w obszarze dekontaminacja”:

- zakup przyczep lub kontenerów ze sprzętem do dekontaminacji (sprzętu, infrastruktury)– wyposażone sprzęt do dekontaminacji a także ubiory zastępcze, folie NRC, zapas ręczników papierowych, ligniny, gliceryny, alkoholu, sorbentów, środków powierzchniowo czynnych. Każdy powiat oraz miasto na prawach powiatu w zależności od zagrożenia, ludności i infrastruktury P/K.

„obszarze Logistyka”:

- zakup zbiorników na paliwo z dystrybutorem – 1 szt. na każde JRG,
- zakup mobilnych (kontenerowych) stacji paliw – 1 szt. na każde 5 powiatów,
- zakup mobilnych stacji uzdatniania wody (1 szt. na powiat oraz miasto na prawach powiatu),
- zakup przyczep do dowożenia wody (1 szt. na powiat oraz miasto na prawach powiatu),
- zakup kuchni polowych 1 szt./gmina (250 tys. zł/szt.),
- zakup kontenerów kwatermistrzowskich (54 szt.),
- zakup kontenerów sanitarnych (54 szt.),
- zakup nośników kontenerowych z przyczepami (54 szt.),
- modernizacja i remonty obiektów PSP i OSP, w tym systemy fotowoltaiczne i podtrzymania/magazynowania energii (1 JRG/10 lat, 2 OSP na powiat rocznie),
- budowa i modernizacja magazynów 20 mln zł/magazyn”.

Łączny koszt 3 995 559 035,80 zł.

- zapewnieniem dostępności zasobów kadrowych ochrony ludności – osobom, które realizowały zadania obrony cywilnej, z wyjątkiem zadań realizowanych jednorazowo w czasie lub w dniu wolnym od pracy, na podstawie ustawy będzie przysługiwać świadczenie pieniężne rekompensujące utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy lub stosunku służbowego albo dochód z prowadzonej działalności gospodarczej lub rolniczej, które mogłyby uzyskać w okresie realizacji zadań obrony cywilnej. Świadczenie pieniężne za każdy dzień realizacji zadań obrony cywilnej stanowi kwota 1/21 miesięcznego wynagrodzenia lub dochodu, o których mowa wyżej, pomnożona przez liczbę dni realizacji zadań w danym miesiącu. Kwota dziennego świadczenia pieniężnego nie może być wyższa od 1/21 dwupółkrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw obowiązującego w roku poprzedzającym pełnienie służby w jednostkach ochrony ludności, którego wysokość ogłasza Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. W przypadku, gdy prowadzona przez

ratownika podmiotu ochrony ludności działalność gospodarcza w roku poprzedzającym okres pełnienia służby nie przynosiła dochodu lub przynosiła straty lub gdy nie jest możliwe ustalenie wysokości uzyskiwanego dochodu z prowadzonej działalności gospodarczej, świadczenie pieniężne przysługuje mu w kwocie wynikającej z podzielenia przez 21 minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników ustalonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207), obowiązującego w okresie realizacji zadań obrony cywilnej, i następnie pomnożenia przez liczbę dni realizacji tych zadań. Świadczenie pieniężne za dany miesiąc ustala i wypłaca właściwy miejscowo wojewoda. Ponadto w ramach zadania planuje się finansowanie cyklicznych szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla organów ochrony ludności prowadzonych przez Akademię Pożarniczą. Szkolenia dla członków i pracowników podmiotów ochrony ludności będą prowadzone przez uczelnie i ośrodki szkolenia służb państwowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Uwzględniono również dostosowanie istniejącej bazy poligonowej do szkolenia w warunkach zdarzeń masowych i ekstremalnych, w tym zakup wyposażenia dydaktycznego (sprzęt do pozoracji) i medycznego w celu zabezpieczenia działań ratowniczych na potrzeby sytuacji nadzwyczajnych. Trzecim elementem tego zadania jest przeszkolenie na potrzeby podmiotów ochrony ludności dodatkowych kierowców z kategorią C, C+E oraz D do realizacji zadań przewidzianych w ustawie. Przewiduje się dodatkowe przeszkolenie w każdej ochotniczej straży pożarnej po 3 kierowców rocznie z kategorią C, 3 z kategorią C+E oraz po 3 kierowców rocznie z kategorią D do obsługi posiadanych w strukturach Państwowej Straży Pożarnej oraz planowanych do zakupu nowych autobusów do transportu i ewakuacji ludności. Pozwoli to na zapewnienie dostępności kierowców posiadających odpowiednie kwalifikacje do obsługi sprzętu transportowego i specjalistycznego, w tym rotację zatrudnienia;

Łączny koszt 1 020 668 486,70 zł.

- wzmocnieniem kadrowym Państwowej Straży Pożarnej o 2145 etatów do realizacji zadań związanych z ochroną ludności w szczególności:
- 45 etatów w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej, w tym:
- 5 etatów do realizacji zadań na poziomie centralnym z zakresu: koordynowania wykonywania zadań ochrony ludności przez podmioty ratownicze, analizowania potencjalnych sytuacji zagrożeń i oceny ryzyka ich wystąpienia, organizowania i koordynowania udzielania pomocy doraźnej, prowadzenie Centralnej Ewidencji Zasobów Ludności i Obrony Cywilnej poprzez ewidencjonowanie zasobów ochrony ludności przeznaczonych do natychmiastowego wykorzystania, tworzenia i utrzymania zasobów ochrony ludności przeznaczonych do natychmiastowego wykorzystania;
- 5 etatów przewidzianych do bezpośredniego koordynowania wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej przez podmioty ratownicze na obszarze kraju. Do zadań pracowników należało będzie zapewnienie płaszczyzny efektywnej współpracy między podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie krajowym, a także niższego szczebla w celu zapewnienia ich skutecznego reagowania na sytuacje kryzysowe. Do zadań nowo utworzonych stanowisk będzie należało także analizowanie potencjalnych sytuacji zagrożeń i ocena ryzyka ich wystąpienia, w tym także w odniesieniu do dóbr kultury, planowanie, organizowanie lub koordynowanie udzielania pomocy doraźnej i humanitarnej na obszarze kraju, współpraca z organami ochrony ludności w zakresie prowadzenia Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, organizowanie i nadzorowanie systemu powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach, inicjowanie działań naukowo-badawczych dotyczących ochrony ludności i obrony cywilnej, współpraca z ekspertami i instytucjami naukowymi w działaniach na rzecz tworzenia rozwiązań organizacyjno-prawnych odpowiadających bieżącym potrzebom ludności w zakresie bezpieczeństwa, udział w charakterze ekspertów w ćwiczeniach i szkoleniach personelu ochrony ludności i obrony cywilnej, upowszechnianie prawa międzynarodowego w zakresie obrony cywilnej oraz ochrony dóbr kultury;
- 15 etatów przeznaczonych do monitorowania usług kluczowych, systemów, sieci oraz cyberbezpieczeństwa dla całej instytucji PSP, w celu efektywnej realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, ze szczególnym uwzględnieniem utrzymania i rozwoju krytycznych

systemów teleinformatycznych. Przedmiotowa ustawa nakłada na Państwową Straż Pożarną szereg nowych obowiązków, których realizacja wymaga utworzenia dedykowanego zespołu specjalistów IT. Projektowane rozwiązania, w szczególności Centralna Ewidencja Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej (art. 24–29) oraz System Bezpiecznej Łączności Państwowej (SBŁP) (art. 69, art. 71–78), wymagają wdrożenia systemu ostrzegania, powiadamiania i alarmowania oraz zaawansowanych mechanizmów zarządzania infrastrukturą teleinformatyczną. Zespół specjalistów będzie odpowiedzialny za implementację systemów monitorowania, zapewniających proaktywne wykrywanie i rozwiązywanie potencjalnych problemów, zgodnie z rygorystycznymi wymogami umów o gwarantowanym poziomie świadczenia usług (SLA). Zadania związane ponadto z nadzorem systemu alarmowania, w którym docelowo będzie funkcjonować kilkadziesiąt tysięcy punktów w postaci syren alarmowych wraz z niezbędnymi urządzeniami powoduje konieczność stworzenia zespołu odpowiedzialnego za zapewnienie funkcjonowania każdego z punktów alarmowania. Jest to zadanie bardzo złożone i wymagające odpowiednich zasobów osobowych, w tym specjalistów z dziedziny IT. Integracja Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej z Centralną Ewidencją Zasobów (art. 30) wymaga specjalistycznej wiedzy z zakresu architektury systemów rozproszonych oraz protokołów wymiany danych. Zadaniem zespołu będzie projektowanie, implementacja i utrzymanie interfejsów programistycznych (API) umożliwiających bezpieczną i efektywną wymianę informacji między systemami. Powyższe zadania powodują znaczne rozszerzenie zakresu działań w zakresie cyberbezpieczeństwa. Nowo utworzony zespół będzie zobowiązany do implementacji wielowarstwowych mechanizmów ochrony, zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa, gdzie działania te obejmować powinny m.in. wdrożenie zaawansowanych systemów wykrywania i zapobiegania włamaniom (IDS/IPS), regularną analizę podatności oraz prowadzenie testów penetracyjnych. Priorytetem jest pozyskanie i utrzymanie wysoko wykwalifikowanych kadr w obszarze technologii informacyjnych oraz cyberbezpieczeństwa. Specjaliści ci muszą posiadać nie tylko głęboką wiedzę techniczną, ale również zrozumienie specyfiki działania służb ratowniczych i systemów zarządzania kryzysowego. Krytyczną kwestią jest odpowiednie zabezpieczenie systemu tak, aby zminimalizować możliwość wygenerowania fałszywych alarmów poprzez dostęp osób niepowołanych do systemu. Proponowane 15 etatów stanowi minimum niezbędne do zapewnienia **całodobowego, nieprzerywanego funkcjonowania krytycznych systemów teleinformatycznych**. Zespół będzie pracował w systemie zmianowym, gwarantując stałą obecność specjalistów zdolnych do natychmiastowej reakcji na incydenty i awarie. Struktura zespołu powinna obejmować administratorów systemów i baz danych, inżynierów sieci, specjalistów ds. bezpieczeństwa informacji oraz analityków danych. Utworzenie dedykowanego zespołu IT w ramach KG PSP jest kluczowym elementem dla zapewnienia skutecznej implementacji i niezawodnego funkcjonowania systemów teleinformatycznych opisanych w projekcie ustawy. Inwestycja ta przyczyni się do znaczącego wzmocnienia zdolności operacyjnych w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, co bezpośrednio przełoży się na zwiększenie bezpieczeństwa obywateli Rzeczypospolitej Polskiej;

- 3 etaty dedykowane do realizacji zadań w zakresie logistycznego przygotowania podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej do działania w sytuacjach kryzysowych. Do zadań pracowników należało będzie przygotowywanie niezbędnej dokumentacji oraz prowadzenie postępowań przetargowych o udzielenie zamówień publicznych związanych z tworzeniem i utrzymaniem zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej. Realizacja zadań polegała będzie także na rozbudowie technicznego potencjału jednostek krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, ochotniczych straży pożarnych oraz innych podmiotów ochrony ludności o nowe kategorie sprzętu specjalistycznego. Całokształt realizacji tych zadań będzie służył zapewnieniu responsywności i adekwatności przygotowania systemu ratowniczego w Polsce na możliwe kataklizmy o pochodzeniu za równo naturalnym jak i antropogenicznym, w tym nieznanym dotychczas kategorie zagrożeń. Obejmował będzie także koordynowanie na niższych szczeblach działań dotyczących zakupu, modernizacji sprzętu i wyposażenia, budowy oraz utrzymania baz magazynowych i specjalistycznego wyposażenia dla podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej, z wykorzystaniem najnowszej wiedzy technicznej;

- 1 etat dedykowany do koordynacji i nadzoru dodatkowych zadań przewidzianych do realizacji przez stanowisko kierowania KG PSP oraz opiniowania wojewódzkich planów ratowniczych w zakresie ochrony ludności, których zawartość rozszerzono zgodnie z art. 171 ustawy;
- 1 etat dedykowany do koordynacji i nadzoru zadań związanych z edukacją i szkoleniem organów i podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej oraz społeczeństwa. W związku ze wzrostem liczby zadań ustawowych w zakresie edukacji w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego oraz koniecznością podnoszenia kwalifikacji kadr, niezbędne jest zwiększenie liczby etatów. Dodatkowy etat pozwoli na efektywniejsze zarządzanie procesami szkoleniowymi oraz zapewni lepszą koordynację działań na szczeblu centralnym;
- 5 etatów przeznaczonych do realizacji zadań nadzoru i koordynacji realizowanych zadań kontrolnych i pokontrolnych w obszarze obiektów zbiorowej ochrony, w tym budowli ochronnych, polegających w szczególności na:
 - prowadzeniu spraw związanych z wykonaniem przez organy PSP sprawdzenia obiektów budowlanych pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony, o którym mowa w art. 91 ust. 7 projektowanej ustawy, realizowanego (przed zawarciem porozumienia albo przed wydaniem decyzji o uznaniu za budowlę ochronną) na zlecenie wójta (burmistrza, prezydenta miasta) albo starosty,
 - prowadzeniu spraw związanych z nadzorowaniem, o którym mowa w art. 172 pkt 3 projektowanej ustawy, przepisów dotyczących obowiązków właścicieli, użytkowników wieczystych i zarządców budowli ochronnych, o których mowa w art. 107 ust. 2 projektowanej ustawy, a w szczególności prowadzenie nadzwyczajnych postępowań administracyjnych, postępowań egzekucyjnych oraz sędowo-administracyjnych,
 - prowadzeniu spraw związanych z wykonaniem przez organy PSP kontroli spełnienia wymagań przez obiekty zbiorowej ochrony w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, a także wymagań dotyczących wyposażenia budowli ochronnej, o których mowa w art. 107 ust. 2 projektowanej ustawy,
 - sporządzaniu informacji, sprawozdań, analiz i ocen w zakresie wyników podjętych przez organy PSP na terenie kraju sprawdzeń obiektów budowlanych pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony oraz kontroli w zakresie wykonania obowiązków właściciela, użytkownika wieczystego lub zarządcy obiektu zbiorowej ochrony,
 - kontrolowaniu komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej oraz komendantów powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej w zakresie prowadzenia przez nich spraw dotyczących sprawdzeń obiektów budowlanych pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony oraz dotyczących kontroli w zakresie wykonania obowiązków właściciela, użytkownika wieczystego lub zarządcy obiektu zbiorowej ochrony,
 - określaniu potrzeb dotyczących podnoszenia kwalifikacji strażaków Państwowej Straży Pożarnej realizujących zadania kontrolno-rozpoznawcze w obszarze spraw związanych z nadzorowaniem, o którym mowa w art. 172 pkt 3 projektowanej ustawy, przepisów dotyczących wykonania obowiązków właściciela, użytkownika wieczystego lub zarządcy obiektu zbiorowej ochrony oraz sprawdzeń obiektów budowlanych pod względem spełniania lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony;
- 10 etatów dedykowanych do prowadzenia współpracy z podmiotami ochrony ludności innymi niż jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej, celem opracowania zasad współdziałania i zwiększenia ich zaangażowania w działania podejmowane w ramach wielostronnych i dwustronnych (w tym transgranicznych) mechanizmów pomocowych, w tym prowadzenia ewidencji tych podmiotów, rozwinięcia współpracy z innymi sektorami, w tym przede wszystkim sektorem wojskowym, w ramach prac koncepcyjnych prowadzonych na forach UE, gdzie instytucją wiodącą będzie KG PSP, monitorowania i włączenia się przez KG PSP w prace Komitetu ds. Odporności NATO oraz grup podległych (w tym grupy ds. ochrony ludności), monitorowania i włączenia się przez KG PSP we wdrażanie Ramowego programu działań z Sendai na lata 2015–2030 w sprawie ograniczenia ryzyka katastrof, zwiększenia absorpcji funduszy zagranicznych na potrzeby ochrony ludności poprzez stworzenie informacyjnego punktu kontaktowego dla

- podmiotów ochrony ludności o istniejących i wyłaniających się możliwościach finansowych, rozwinięcia zakresu działania (o kompleksowe kryzysy czasu pokoju i współpracę na wypadek wojny) i składu (o podmioty inne niż jednostki organizacyjne PSP) międzyrządowych grup roboczych i komisji ds. ratownictwa i ochrony ludności, prowadzonych z państwami sąsiednimi;
- 30 etatów do Akademii Pożarniczej, w tym:
 - 14 etatów na potrzeby działalności dydaktyczno-szkoleniowej (zgodnie z art. 49 projektowanej ustawy) w postaci wykwalifikowanej kadry. Personel ten stanowił będzie kadre instruktorską, dydaktyczną i specjalistyczną zapewniającą właściwy przebieg szkolenia w zakresie szeroko pojętej ochrony ludności i ratownictwa. Przed rozpoczęciem szkoleń wynikających z art. 49 projektowanej ustawy kadra ta będzie skierowana do opracowania i zorganizowania programów szkoleń, sporządzenia instrumentów szkoleniowych, przygotowania wytycznych i założeń do infrastruktury i stanowisk ćwiczebnych niezbędnych do właściwego przebiegu szkoleń;
 - 7 etatów do obsługi baz magazynowych (zgodnie z art. 152 ust. 2 projektowanej ustawy) w których przechowywany jest sprzęt i środki na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej;
 - 5 etatów na potrzeby wypełnienia zadań akredytacyjnych (zgodnie z art. 50 ust. 4 projektowanej ustawy) niezbędnych do właściwego przygotowania i weryfikacji podmiotów szkoleniowych;
 - 4 etaty dedykowane koordynowaniu kierunków badawczo-rozwojowych w obszarze ochrony ludności.
 - 2 070 etatów w komendach powiatowych/miejskich Państwowej Straży Pożarnej, w tym:
 - 1675 etatów w systemie zmianowym do wzmocnienia obsad stanowisk kierowania. W Państwowej Straży Pożarnej za współpracę z systemem powiadamiania ratunkowego, przyjmowanie, kwalifikowanie, a w razie potrzeby przekazywanie zgłoszeń alarmowych, dysponowanie zasobów ratowniczych do działań ratowniczych, wspomaganie i koordynację działań ratowniczych oraz pomocowych, a także ćwiczeń podmiotów ochrony ludności, w tym ich bieżące analizowanie odpowiadają stanowiska kierowania komendantów powiatowych/miejskich PSP (SK KP/KM PSP). Zgodnie z podziałem administracyjnym kraju w PSP funkcjonuje 335 stanowisk kierowania na poziomie powiatu. Zatrudnieni w nich strażacy pełniący role dyspozytorów i dyżurnych operacyjnych funkcjonują w trybie 24/7/365 i odpowiedzialni są za realizację wyżej wymienionych zadań. Zdecydowana większość stanowisk kierowania, z czego ponad 80%, to stanowiska z obsadą jednoosobową, 18% to stanowiska z obsadą dwuosobową. Tylko 4 stanowiska kierowania posiadają obsadę trzyosobową oraz 1 stanowisko kierowania posiada obsadę czterosobową, które realizuje obsługę 18 jednostek ratowniczo-gaśniczych. Dodatkowo, zgodnie z art. 171 pkt 3 ustawy, rozszerzony został zakres powiatowych planów ratowniczych o zadania dotyczące ochrony ludności. Realizując nałożone zadania, w szczególności dot. dysponowania odpowiednich zasobów ratowniczych do działań ratowniczych, wspomaganie i koordynacji działań ratowniczych zatrudnieni w SK KP/KM PSP strażacy muszą na bieżąco współpracować z podległymi jednostkami ratowniczo-gaśniczymi, ochotniczymi strażami pożarnymi, wojskowymi strażami pożarnymi oraz innymi służbami i podmiotami współdziałającymi. Realizacja dodatkowych zadań związanych z koordynowaniem wykonywania zadań ochrony ludności i zarządzania kryzysowego, w tym wykonywania zadań powiatowego centrum zarządzania kryzysowego, powiadamiania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach na obszarze powiatu czy też prowadzenia i aktualizowania danych w ewidencji powiatowych zasobów ochrony ludności przez stanowiska kierowania komendantów miejskich/powiatowych PSP (głównie jednoosobowe), przy jednoczesnym zapewnieniu właściwej obsługi prowadzonych działań ratowniczych oraz pomocowych w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, wymaga pozyskania dla SK KM/KP PSP po jednym dodatkowym etacie, w celu rzetelnej realizacji nowych obowiązków, które ustawodawca nakłada na Państwową Straż Pożarną. Do wyliczeń liczby etatów w 335 powiatach przyjęto współczynnik, który obliczono na podstawie zbadanego efektywnego czasu służby strażaka w systemie zmianowym, który wynosi 1562 godziny w roku. Wynika on z faktycznej liczby godzin służby strażaka odliczając przysługujący mu urlop, nieobecności usprawiedliwione oraz średnią liczbę godzin zwolnienia lekarskiego. Mając na uwadze liczbę godzin w roku kalendarzowym ($8784 = 366 \text{ dni} \times 24 \text{ godz.}$) i dzieląc powstały wynik przez 1562 godz. otrzymaliśmy współczynnik, który wynosi **5,6**. Przy współczynniku równym 5,6

liczba etatów do obsadzenia miejskich/powiatowych stanowisk kierowania PSP sięgnęłaby liczby 1876, dlatego do obliczeń przyjęto współczynnik o wartości 5,0 zaokrąglając go „w dół”. Stąd wynika liczba 1675 etatów = 335 powiatowych stanowisk kierowania x współczynnik 5;

- 395 etatów na potrzeby systemu codziennego do realizacji nowych zadań kontrolnych w **ok. 450 tys. przewidywanych obiektach zbiorowej ochrony** (według danych z 2023 r. liczba obiektów objętych inwentaryzacją wynosiła 234 735), obejmujących zgodnie z projektem ustawy sprawdzenie obiektów przed ich zakwalifikowaniem jako budowli ochronnej lub miejsce doraźnego schronienia, bieżące kontrolowanie wykonywania przez właścicieli lub zarządców obiektów obowiązków w zakresie utrzymania i wyposażenia ochronnego, a także realizację zadań pokontrolnych (postępowania administracyjne i egzekucyjne) w przypadku ujawnienia nieprawidłowości w tym zakresie. Przewidziane w ustawie działania wymagają zapewnienia odpowiedniej liczby kadry wyspecjalizowanej do działań kontrolnych, przede wszystkim w budowlach ochronnych, dla których ustanowione zostaną nowe przepisy określające warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać te budowle. Wzmocnienie etatowe pionu kontrolno-rozpoznawczego umożliwi realizację przez PSP nowych obowiązków nadzorczych w obiektach zbiorowej ochrony bez uszczerbku dla ochrony przeciwpożarowej w obecnie nadzorowanych budynkach i innych obiektach budowlanych. Aktualnie z uwagi na ograniczone zasoby etatowe nadzorem PSP są objęte w głównej mierze obiekty o szczególnym znaczeniu z uwagi na zagrożenia pożarowe, np. szpitale, szkoły, przedszkola, hotele, inne budynki użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego, zakłady przemysłowe, w których występuje ryzyko poważnej awarii przemysłowej, lasy, miejsca nagromadzenia odpadów. Zadania kontrolno-rozpoznawcze wynikają obecnie z ponad 40 powszechnie obowiązujących aktów prawnych, które poza działaniem nadzorczym organów PSP (z urzędu) w znacznej części są realizowane na wniosek strony. W blisko 20 obszarach rozpoczęcie lub możliwość kontynuowania działalności gospodarczej (w tym objętej koncesjonowaniem) oraz edukacyjnej wymaga uzyskania pozytywnej oceny PSP. Ponadto na wniosek inwestora rocznie przeprowadzanych jest ok. 12 000 odbiorów nowych obiektów. Wobec powyższego w celu zapewnienia prawidłowej realizacji projektowanych zadań kontrolnych koniecznym jest zapewnienie wzmocnienia kadrowego co najmniej jednym etatem oficerskim w każdej komendzie powiatowej (miejskiej) oraz wojewódzkiej już od dnia wejścia w życie ustawy. Zgodnie z art. 91 ust. 8 projektowanej ustawy ustalenia ze sprawdzeń, czy obiekt spełnia lub może spełniać warunki dla budowli ochronnej stanowią dane, które mają być umieszczane w Centralnej Ewidencji Obiektów Zbiorowej Ochrony, która zgodnie z art. 199 ma być utworzona w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Ponadto, w ramach zadania przewiduje się przeszkolenie w zawodzie „strażak”, osób przewidzianych do zatrudnienia celem wzmocnienia kadrowego w PSP.

Dodatkowo mając na uwadze potrzebę zapewnienia pomocy medycznej w stanach nadzwyczajnych może zachodzić potrzeba użycia niezbędnego potencjału ratowniczego PSP w sytuacji zwiększonej liczby zdarzeń o charakterze medycznym, do obsługi pojazdów ewakuacji medycznej – docelowo w 335 komendach powiatowych i miejskich PSP w ilości 5025 etatów (15 etatów na każdą z 335 komend powiatowych/miejskich PSP). Jednocześnie należy wspomnieć, że przewidziano zakup pojazdów ewakuacji medycznej, dla których należy zapewnić dodatkową obsadę etatową.

Plan wzmocnienie kadrowego PSP w latach 2026-2028 przedstawia poniższa tabela.

Plan wzmocnienia kadrowego PSP w latach 2025-2028*					
Nazwa jednostki organizacyjnej PSP		Lata			
		2025	2026	2027	2028
KOMENDA GŁÓWNA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ	BPO - system zmianowy - 5 etatów			5	
	BPO - system codzienny - 1 etat		1		
	BOL - 5 etatów	3	2		
	BBI - 15 etatów	15			
	BL - 3 etaty				3
	BE - 1 etat				1
	BPZ - 5 etatów	2	3		
	BWM - 10 etatów		5		5
AKADEMIA POŻARNICZA	30 etatów		19		11
KOEMNDY MIEJSKIE/POWIATOWE PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ	Stanowiska Kierowania Komendantów Miejskich/Powiatowych PSP - 1675 etatów			1675	
	Pion kontrolno-rozpoznawczy - 395 etatów		395		
suma		20	425	1680	20

* realizacja zadań wynikających z projektowanej ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, uwarunkowana będzie od sukcesywnego otrzymywania etatów przez PSP.

Łączny koszt 2 162 800 000,00 zł.

- wzmocnieniem kadrowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o 45 etatów w ramach nowych struktur odpowiedzialnych za: obsługę Szefa Obrony Cywilnej, w tym za nadzór nad organami ochrony ludności, programowanie operacyjne systemu obrony cywilnej, wydanie decyzji o nadaniu przydziałów mobilizacyjnych, nakładanie świadczeń osobistych i rzeczowych dla podmiotów ochrony ludności, prowadzenie ewidencji w zakresie przydziałów mobilizacyjnych do podmiotów ochrony ludności, prowadzenie spraw z zakresu rezerw strategicznych na poziomie kraju w tym opracowywanie wkładów do Rządowego programu rezerw strategicznych, który ma uwzględniać potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej, koordynowanie spraw związanych z działalnością badawczo-rozwojową w zakresie ochrony ludności, koordynowanie i organizowanie ćwiczeń i szkoleń związanych z ochroną ludności oraz wykonywanie zadań ministra właściwego do spraw wewnętrznych w związku z wykonywaniem funkcji dysponenta Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Ponadto w ramach nowych zadań MSWiA będzie zobligowane do opracowania, wdrożenia i monitorowania Programu ochrony ludności i obrony cywilnej, który będzie aktualizowany w ujęciu dwuletnim, a w cyklu czteroletnim będzie opracowywany nowy program.

W ramach wzmocnienia kadrowego MSWiA planuję się w szczególności następujące wykorzystanie puli 45 etatów w latach 2025 (14 etatów) – 2026 (31 etatów):

- kierownictwo Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego (DOLiZK) – 1 x zastępca dyrektora (2025), co jest uzasadnione potrzebą zapewnienia realizacji bieżących zadań DOLiZK związanych w szczególności z przygotowaniem do wdrożenia rozwiązań planowanych w projekcie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej;
- wzmocnienie kadrowe Departamentu Budżetu o 10 etatów (główny specjalista: 5 w 2025 + 5 w 2026), co jest związane z koordynacją i zapewnieniem obsługi finansowo-księgowej środków na realizację zadań z obszaru ochrony ludności i obrony cywilnej;

Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) opracowywanie materiałów planistycznych do projektu ustawy budżetowej w zakresie dochodów i wydatków na zadania wynikające z ustawy o ochronie ludności,
- 2) opracowywanie wniosków i decyzji wprowadzających zmiany w planie wydatków,
- 3) sporządzanie informacji i zestawień na potrzeby kierownictwa MSWiA, komisji sejmowych i senackich w zakresie planowania i wykonania dochodów i wydatków,
- 4) opracowywanie analiz i informacji z wykonania dochodów i wydatków za I półrocze i na dzień 31 grudnia,
- 5) opracowywanie projektu planu finansowego Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności na 4 kolejne lata, w celu przedłożenia zbiorczego projektu budżetu resortu w Ministerstwie Finansów,
- 6) analizowanie wniosków składanych przez jednostki dotyczących uruchomienia środków z Funduszu, przygotowywanie dla Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji opinii w zakresie złożonych wniosków oraz propozycji podziału środków,
- 7) udzielanie i rozliczanie nowych dotacji w ramach dodatkowych środków przewidzianych w ramach budżetu części 42 – Sprawy wewnętrzne. Udzielanie dotacji jest ściśle związane z opiniowaniem projektów umów i aneksów dotacji oraz okresową weryfikacją pod względem formalno-rachunkowym sprawozdań dotyczących udzielonych dotacji i sporządzanie finansowych ocen ich wykorzystania;
- 8) opracowywanie harmonogramów realizacji wydatków, a także realizacja zadań związanych z konsolidacją wolnych środków Funduszu MbiOL w celu prawidłowej realizacji zadań państwowego funduszu celowego,
- 9) opracowywanie materiałów dla przeprowadzających kontrole inspektorów NIK,
- 10) dokonywanie pod względem prawnym i finansowym oceny wniosków i projektów umów o przyznanie dotacji;
- 11) prowadzenie całokształtu spraw dotyczących zwrotu dotacji na podstawie zatwierzonego rozliczenia dotacji, zwrotu nadpłaconych kwot dotacji, w tym przygotowywanie projektów decyzji Ministra SW, wezwań i zawiadomień w toku prowadzonych postępowań, jak również po ich zakończeniu w celu wyegzekwowania przypisanych do zwrotu należności (wysyłanie upomnień i wystawianie tytułów wykonawczych);
- 12) prowadzenie spraw związanych z udzielaniem ulg w spłacie należności z tytułu dotacji przypisanych do zwrotu, w tym opracowywanie projektów decyzji uznaniowych na podstawie oceny zebranych w sprawie dokumentów;
- 13) prowadzenie spraw wynikających z ujawnienia okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych w celu zawiadomienia właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych.

Dodatkowo, od roku 2026 może nastąpić konieczność dalszego zwiększenia liczby etatów w związku z koniecznością rozpatrywania odwołań administracyjnych od decyzji Wojewodów;

- utworzenie nowej komórki organizacyjnej w Biurze Kadr, Szkolenia i Organizacji: Wydziału Personelu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej (2026) – 1 x naczelnik + 6 x główny specjalista, co jest związane z tworzeniem i obsługą korpusu obrony cywilnej oraz nadawaniem przydziałów do obrony cywilnej;
- utworzenie nowej komórki organizacyjnej w DOLiZK (2025): Wydziału Planowania i Programowania Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej – 1 x naczelnik + 6 x główny specjalista, co jest związane z realizacją nowych zadań programowych (Program Ochrony Ludności) i planistycznych (plany ewakuacji ludności);
- utworzenie nowej komórki organizacyjnej w DOLiZK (2026): Wydziału Szkoleń i Edukacji w Ochronie Ludności i Obronie Cywilnej – 1 x naczelnik + 6 x główny specjalista, co jest związane z realizacją nowych zadań w zakresie edukacji formalnej i nieformalnej, przygotowywania i opiniowania programów szkoleń, prowadzeniem kampanii edukacyjnych i informacyjnych w zakresie podnoszenia gotowości obywateli;
- wzmocnienie kadrowe Departamentu Prawnego o 3 etaty (główny specjalista) (1 x 2025 + 2 x 2026), co jest związane z koordynacją i zapewnieniem obsługi prawnej realizacji zadań z obszaru ochrony ludności i obrony cywilnej.

- wzmocnienie kadrowe Departamentu Teleinformatyki o 10 etatów (główny specjalista) (10 x 2026), co jest związane z potrzebą utworzenia i obsługi SBLP.

Łączny koszt 61 450 000,00 zł.

- uzupełnianiem bieżących zasobów podmiotów ochrony ludności (na katastrofy, zdarzenia masowe, wielkoobszarowe pożary, gwałtowne zjawiska atmosferyczne, zagrożenia CBRNe) np. worki, rękawy, geowłóknina, folie na pokrycia dachowe, filtry, jednorazowe środki indywidualnej ochrony, odkażalniki, środki gaśnicze (pianotwórcze), pakiety żywnościowe, techniczne środki materiałowe. Zadanie realizowane poprzez zakup na bieżące potrzeby podmiotów ochrony ludności sprzętu wykorzystywanego do likwidacji katastrof, zdarzeń masowych, klęsk żywiołowych. Szczegóły ilościowo-wartościowe materiałów jednorazowego użytku określi Program ochrony ludności i obrony cywilnej.

Łączny koszt 379 366 301,73 zł.

- oznakowaniem personelu, obiektów, pojazdów PSP, OSP oraz przewidzianych do realizacji zadań OC na czas stanów nadzwyczajnych, stanu wojennego oraz wojny – za pomocą międzynarodowego znaku graficznego obrony cywilnej w postaci niebieskiego trójkąta równobocznego na okrągłym, pomarańczowym tle, umiejscowionym na środku z niezachodzącymi wierzchołkami na krawędzie pozostającego w tle – okręgu (zgodnie z artykułem 66 I Protokołu Dodatkowego do Konwencji Genewskich, z dnia 12 sierpnia 1949 r., dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych) – zachodzi konieczność jednoznacznego wyodrębnienia organizacji obrony cywilnej, personelu, budynków i materiałów przy pomocy oznakowania wyżej opisanego. Przewiduje się objęcie oznakowaniem około 17 000 obiektów, 300 000 osób oraz ponad 40 000 pojazdów, uwzględniając potrzebę rotacji personelu oraz sprzętu. Zakup oznakowania w znak OC dla podmiotów ochrony ludności ma na celu osiągnięcie jednolitego oznakowania – do użycia podczas stanu wojennego lub wojny w celu prawidłowej identyfikacji ratowników podmiotów OC.

Łączny koszt 5 444 404,53 zł.

- wyposażeniem ratowników i personelu w dodatkowe środki ochrony indywidualnej, adekwatne i dostosowane do realizacji nowych zadań z zakresu obrony cywilnej, w tym prowadzenia działań ratowniczych w czasie wojny lub innego konfliktu zbrojnego. Realia działań w czasie kryzysu wojennego wskazują na potrzebę zabezpieczenia każdego ratownika w środki ochronne, podnosząc jego bezpieczeństwo w strefie działań zbrojnych. Ograniczona liczba wyszkolonych ratowników wymusza konieczność zapewnienia im jak największego poziomu bezpieczeństwa. W tym celu przewidziano wyposażenie każdego strażaka PSP i OSP (OSP KSRG oraz spoza KSRG) (łącznie około 160 tys. osób) w hełm ochronny, kamizelkę ochronną, gogle, 1 komplet masek przeciwgazowych z filtropochłaniaczami, ubranie ochronne min. Kat. III, umundurowanie specjalne i wyposażenie osobiste (dawkomierze, czujniki ruchu). Właściwe wyposażenie ratowników i personelu obrony cywilnej jest kluczowe dla zapewnienia bezpieczeństwa, efektywności i skuteczności w działaniach ratowniczych. Dzięki odpowiedniemu wyposażeniu, ratownicy i personel są lepiej przygotowani do radzenia sobie z zagrożeniami i świadczenia pomocy w najbardziej wymagających sytuacjach.

Łączny koszt 2 124 338 171,66 zł.

- wydatkowaniem na utrzymanie nowego sprzętu i wyposażenia. Doposażenie podmiotów ochrony ludności działających m.in. W ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w dodatkowy sprzęt, poza podniesieniem standardu wyposażenia i gotowości do działań w szerszym zakresie wiąże się ze wzrostem kosztów bieżącej działalności tych podmiotów. Poza kosztem zakupu dochodzą dodatkowe koszty późniejsze, które nie zawsze są ściśle związane z kosztem samego zakupu, a częściej z warunkami użytkowania oraz wymaganiami samych producentów, z asortymentu których zostanie dokonany zakup. Wydatki związane z utrzymaniem nowego sprzętu to m.in. Koszt przeglądów, kalibracji, legalizacji, konserwacji, bieżącej eksploatacji, uzupełniania zużytych elementów wyposażenia, części oraz materiałów eksploatacyjnych; **Łączny koszt 827 513 402,06 zł.**
- dofinansowaniem budowy, modernizacji lub remontów i utrzymania budowli ochronnych oraz budowaniem odporności infrastruktury, przeznaczonych na potrzeby ochrony ludności, w tym zapewnienia ciągłości dostaw wody, energii z możliwością jej wytwarzania w systemie

rozproszonym a także stworzeniem warunków do czasowego zakwaterowania. Powyższe działania będą realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych, w tym jednostki samorządu terytorialnego. Przewiduje się realizację zadań związanych z budową w placówkach opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim jest MSWiA i MON (w tym w Państwowym Instytucie Medycznym MSWiA i Wojskowym Instytucie Medycznym-PIB), podziemnej infrastruktury medyczno – technicznej zapewniającej w czasie wojennym leczenie chirurgiczne, funkcjonalność intensywnej terapii oraz oddział łóżkowy, ze zdolnościami zapewnienia bezpieczeństwa pacjentów i personelu w warunkach skażeń. Szczegóły podejmowanych działań interwencyjnych będzie określał Program ochrony ludności i obrony cywilnej, który w tym aspekcie będzie uzgadniany co do jednostkowego zadania z właściwym organem ochrony ludności oraz właścicielem lub zarządcą obiektu celem określenia celowości, terminu realizacji zadania oraz rzeczywistych jego kosztów.

Łączny koszt 24 740 598 419,7 zł.

- utworzeniem bazy i zaplecza poligonowego, infrastrukturalnego, edukacyjnego oraz finansowania dodatkowych etatów w celu realizacji zadań określonych w art. 46 i art. 47 ustawy oraz w Programie ochrony ludności i obrony cywilnej.

Łączny koszt 114 000 000,00 zł.

- wydatkami bieżącymi na potrzeby ochrony ludności. Doświadczenia ostatnich 5 lat wskazują, że liczba zagrożeń stale się zwiększa. Po dekadach względnego spokoju w ostatnich latach administracja publiczna, służby państwowe, a także ludność musiała się zmierzyć z nowym dla tych pokoleń zagrożeniem biologicznym, konfliktami zbrojnymi i związanymi z nimi kryzysami migracyjnymi. Katastrofy naturalne i awarie techniczne występujące z oddziaływaniem na masową skalę wskazują, że ludzkość musi przygotowywać się nie tylko na rutynowo występujące i rozpoznane już zagrożenia, ale także na zagrożenia, których jeszcze nie może sobie wyobrazić i tym samym przygotować uzupełniając konkretny asortyment. Inne nieprzewidziane wydatki na ochronę ludności związane będą z bieżącym analizowaniem zagrożeń i potrzeb w zakresie przeciwdziałania im oraz planowaniem wykorzystania, przygotowaniem do działań, reagowaniem i odbudową potencjału ratowniczego (sił i środków) podmiotów ochrony ludności włączonych do KSRG oraz innych jednostek ochrony przeciwpożarowej, w tym zakup innego asortymentu, specjalistycznego sprzętu dostosowanego do nowych, nierozpoznanych jeszcze zagrożeń i wyzwań cywilizacyjnych, uzupełnianiem bazy magazynowej i sprzętowej na wypadek wystąpienia katastrof na znacznym obszarze oraz odtwarzaniem gotowości operacyjnej jednostek ratowniczych, które ucierpiały w wyniku bezpośredniego ataku. Planowane wydatki będą miały charakter działań interwencyjnych podejmowanych adekwatnie do trudnego do określenia wielkoskalowego zagrożenia, które zostało spowodowane siłami natury lub celowym działaniem człowieka (np. awarii elektrowni jądrowej w kraju sąsiednim i rozprzestrzenieniem się na terytorium RP obłoku skażonego powietrza, wielkoobszarowe skażenie chemiczne terenu, pożary wielkoobszarowe, nawałnice, powódzie błyskawiczne, roztopowe i letnie wezbrania rzek, awarii obiektów hydrotechnicznych, masowego napływu uchodźców, katastrofy morskiej w polskiej strefie odpowiedzialności SAR.

Łączny koszt 3 613 295 420,11 zł.

- zapewnieniem bezpiecznej łączności pomiędzy służbami państwowymi i podmiotami ochrony ludności w wykonywaniu zadań ochrony ludności i porządku publicznego za pomocą bezpiecznych cyfrowych, odpornych na zakłócenia kanałów łączności w sieci stacjonarnej, radiowej, komórkowej i satelitarnej zachowując możliwość ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach. Należy doprowadzić do integracji systemów dziedzinowych w teleinformatyce, w tym z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, oraz do wzmocnienia ochrony danych operacyjnych, celem oceny ryzyka oraz wzmocnienia procesów reagowania, dysponowania siłami i środkami ochrony ludności. Zakres systemu obejmie jawną (SBŁP-J) i niejawną (SBŁP-N) łączność stacjonarną; infrastrukturę wideokonferencyjną (SBŁP-V); bezpieczną łączność mobilną (SBŁP-M), w tym niejawną łączność komórkową, a także bezpieczną radiową łączność trankingową (SBŁP-T) oraz bezpieczną łączność satelitarną (SBŁP-S), w tym niejawną.

Dotychczasowe oprogramowanie jest niskiej jakości i nie gwarantuje bezpieczeństwa teleinformatycznego, które jest kluczowe w obszarach zbierania danych i do wykorzystania na potrzeby oceny ryzyka.

Budowa oraz utrzymanie zaawansowanej infrastruktury radiokomunikacyjnej (systemów łączności), mającej na celu zapewnienie niezawodnej i bezpiecznej wymiany informacji pomiędzy wszystkimi podmiotami i służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne oraz zarządzanie kryzysowe, w tym budowa infrastruktury łączności cyfrowej zakładającej wdrożenie jednolitego szyfrowanego systemu łączności cyfrowej, który umożliwi bezpieczną i szybką wymianę informacji w czasie rzeczywistym pomiędzy równymi służbami ratowniczymi oraz organami zarządzania kryzysowego oraz utrzymanie i rozwój systemu, który po zakończeniu fazy budowy będzie obejmował regularne aktualizacje technologiczne, w tym z zastosowaniem sztucznej inteligencji, serwis oraz szkolenia dla użytkowników i administratorów systemu. System zagwarantuje odporność na zagrożenia cybernetyczne oraz będzie zapewniał ciągłość działania, w przypadku wystąpienia różnego rodzaju zagrożeń. Szczegółowa Koncepcja funkcjonowania SBŁP wraz ze szczegółowe kalkulacje kosztów wdrożenia SBŁP dla poszczególnych podsystemów nie będą publikowane ze względu na bezpieczeństwo państwa, a do udziału ww. zamierzeniu będą zaproszone podmioty gospodarcze i eksperckie posiadające certyfikat bezpieczeństwa przemysłowego.

Łączny koszt 1 864 265 000,00 zł.

- realizacją przygotowań ochrony ludności, która odbywać się będzie także na poziomie województw, powiatów i gmin i obejmie: uzupełnienie zasobów OL na poziomie wojewódzkim (rozbudowa i modernizacja bazy magazynowej, zakupy sprzętu i wyposażenia indywidualnego, szkolenia i ćwiczenia podmiotów OC, edukacja społeczeństwa w zakresie bezpiecznych zachowań). Uzupełnianie zasobów wojewódzkich, powiatowych i gminnych magazynów OC, w szczególności w środki medyczne (opatrunki, torby i plecaki ratownika, leki, sprzęt ortopedyczny, itp.). Zakres przygotowań obejmuje szerokie spektrum zadań i inwestycji. Remonty, modernizacja, budowa i utrzymanie budowli ochronnych dedykowanych do ochrony ludności. Przygotowanie do organizacji doraźnych szpitali oraz tymczasowych miejsc udzielania pomocy medycznej np. w budynkach użyteczności publicznej. Zakup dodatkowych pojazdów dla PRM, wymiana obecnego sprzętu transportowego. Zakup pojazdów specjalnych ratownictwa technicznego, chemiczno-ekologicznego oraz ratowniczo-gaśniczych. Budowa lub modernizacja obiektów użyteczności publicznej pod względem uzyskania autonomii energetycznej zaopatrzenia w wodę (niezależne źródła zasilania, np. generatory, ujęcia wody, zbiorniki), przy uwzględnieniu liczny mieszkańców, którzy będą mogli skorzystać z takiego obiektu w sytuacji zagrożenia. Budowa awaryjnych ujęć wody pitnej i stacji uzdatniania wody dla ludności cywilnej, w tym dedykowanych dla obiektów użyteczności publicznej, o których mowa powyżej. Przygotowanie podległych podmiotów i spółek w szczególności energetyki cieplnej, wodno-kanalizacyjnej, oczyszczania, transportu publicznego do wykonywania zadań obrony cywilnej. Wojewoda, jako przedstawiciel rządu w terenie, odgrywa kluczową rolę w organizacji, a także zapewnianiu odpowiedniego poziomu realizacji zadań ochrony ludności. Nałożone ustawą zadania dla wojewody i administracji samorządowej w powiatach i gminach wiążą się z dużymi kosztami ich realizacji. Wojewodowie oraz pozostałe organy na niższych szczeblach będą odtwarzać zasoby budownictwa ochronnego, które przez poprzednie dziesięciolecia ulegały sukcesywnej degradacji. Odwrócenie tego trendu jest bardzo kosztowne, wymaga szerokiego zakresu inwestycji, prac modernizacyjnych, ekspertyz budowlanych oraz umocnienia istniejących obiektów oraz nadania im cech ochronnych, tak by zapewnić możliwie jak najlepszą dostępność miejsc ochronnych dla obywateli oraz najwyższy standard zabezpieczenia przed czynnikami rażenia, w tym także skażeniami chemicznymi. Masowe zapotrzebowanie na pomoc medyczną, z którym mierzyły się wszystkie państwa świata w trakcie pandemii COVID-19, a także ograniczenia czasu wojny, w trakcie której część z działających szpitali będzie wykorzystywana wyłącznie do potrzeb wojska sprawia, że służba medyczna powinna być sukcesywnie przygotowywana do działania w tych warunkach ograniczeń, w szczególności na wypadek braku dostępu do profesjonalnie przygotowanych obiektów szpitalnych. Zadania zlecone dla jst i organizacji pozarządowych w tym obszarze przez ministra właściwego do

spraw wewnętrznych i wojewodów będą finansowane z budżetu państwa. Szczegółowe kalkulacje kosztów realizacji zadań będzie określał Program ochrony ludności i obrony cywilnej.

Łączny koszt 19 845 647 500,00 zł.

Wskazany pakiet zadań to zadania dodatkowe, które w projektowanym systemie ochrony ludności zostaną nałożone na dotychczas funkcjonujące podmioty w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym, w tym w szczególności na PSP i OSP (włączone i niewłączone do KSRG). Będą one stanowić organizacje i jednostki realizujące zadania obrony cywilnej. Ponadto powyższe zadania będą realizowane w diametralnie odmiennych (od czasu pokoju) warunkach, a konkretnie: w stanach nadzwyczajnych oraz w czasie wojny, które wynikają z doświadczeń ostatnich lat m.in. z pandemii Covid-19, sytuacji na pograniczu z Białorusią oraz toczącą się wojną w Ukrainie.

Podjęcie działań w powyższych stanach wymaga dostosowania istniejącego potencjału ratowniczego do wyzwań m.in. pola walki zbrojnej i to praktycznie w każdej sferze funkcjonowania podmiotów KSRG i spoza systemu, tj. organizacji, zarządzania i dowodzenia, szkoleń, sprzętu, itd. Przykładowo obrażenia z pola walki powstające u ludności cywilnej oraz kombatantów mają inną charakterystykę i mechanizmy powstawania, niż te znane podmiotom systemu PRM, stąd zasadnym jest nacisk na aspekt szkoleniowy w obszarze ratownictwa medycznego realizowanego przez podmioty ochrony ludności. Ponadto ratownicy działający w jednostkach ochrony ludności muszą zostać zabezpieczeni w odpowiednie środki ochrony indywidualnej zwiększające prawdopodobieństwo ich przeżycia (hełmy kevlarowe kuloodporne, kamizelki kuloodporne, maski przeciwgazowe, odzież ochronną itp. – dowodzą tego bezpośrednio doświadczenia ukraińskie). Również taktyka prowadzenia działań ratowniczych będzie zgoła odmienna. Generalnie przygotowania do podjęcia działań humanitarnych, zapewniających warunki do przetrwania ludności cywilnej, stanowią ogromne wyzwanie i nie można mu podolać za pomocą półśrodków.

Dotychczasowy wieloletni sposób funkcjonowania obrony cywilnej był skazany na niepowodzenie, ponieważ obszar ten nie posiadał regulacji przystających do rzeczywistości, a także był niedofinansowany (**Szef Obrony Cywilnej Kraju dysponował rocznym budżetem w wysokości 450 tys. zł, który mógł przeznaczyć wyłącznie na szkolenia**). Ponadto „sprzęt”, który pozostał po dawnej „obronie cywilnej” nie przystaje do współczesnej ochrony ludności i realizacji zadań obrony cywilnej (pochodzi z lat 70–80 ubiegłego wieku). Dlatego umożliwienie realizacji zadań obrony cywilnej wymaga m.in. uzupełnienia braków sprzętowych. Kluczowe były i nadal pozostają kwestie szkoleniowe, przygotowania i organizacji działań w warunkach ekstremalnych.

Wydatkowanie środków budżetowych będzie adekwatne do realnych potrzeb i odbędzie się w sposób gospodarny z zachowaniem reguł finansowych.

Dlatego tak są ważne środki finansowe planowane w budżecie państwa w wysokości nie mniejszej niż 0,3 % Produktu Krajowego Brutto przeznaczone na ochronę ludności. Pozwolą one przenieść, urealnić i uskutecznić realizację zadań obrony cywilnej do systemu ochrony ludności na kształt filozofii/modelu państw zachodnich (UE i NATO).

Należy zauważyć, że nowy potencjał ochrony ludności jest budowany w oparciu o istniejący potencjał podmiotów KSRG i spoza KSRG. Takie podejście znacząco redukuje koszty, bo nie jest tworzony odrębny system obrony cywilnej wraz z powieleniem struktur zarządczo-dowodzących i wykonawczych, lecz w oparciu o istniejące i działające już struktury następuje skoncentrowanie się na realizacji zadań obrony cywilnej.

W przypadku zaistnienia pełnoskalowych działań zbrojnych, w tym zagrożeń hybrydowych, konieczność wzmocnienia potencjału podmiotów ochrony ludności pozostaje bezsprzecznie niezbędną. Przygotowanie i osiągnięcie gotowości bojowej przez podmioty ochrony ludności do skutecznego podejmowania działań nie jest możliwa bez zaangażowania środków budżetu państwa, czego dowodzi np. zwiększenie środków w budżecie MON, które ma zapewnić zwiększenie potencjału obronnego państwa.

Bezsprzecznym faktem jest, że przygotowanie do realizacji zadań ochrony ludności, w tym obrony cywilnej ma charakter wielowymiarowy i multidyscyplinarny. Działania podejmowane na tym polu są również konsultowane z placówkami naukowymi, które przez publikacje naukowe potwierdzają przyjęte w tym zakresie kierunki, podobnie jak włączona w projekt grupa ekspertów wieloletnich praktyków.

Po raz pierwszy od 30 lat projektowane zmiany w sposób jednoznaczny wpłyną na realne wzmocnienie bezpieczeństwa wewnętrznego państwa w czasie wystąpienia stanów nadzwyczajnych, konfliktu zbrojnego albo innych zagrożeń.

W ustawie zostanie również doprecyzowana rola wojewodów, w tym ich kompetencje nadzorcze wobec wykonywanych zadań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej przez organy i podmioty ochrony ludności działające na terenie województwa, powiatu i gminy.

Projekt ustawy wprowadza regulacje umożliwiające zwiększenie bezpieczeństwa ludności zamieszkującej w Polsce, w obliczu współczesnych zagrożeń, w czasie pokoju, jak i w przypadku działań wojennych. Regulacja stanowi między

innymi podstawę dla realizacji zadań ochrony ludności w czasie wojny (obrona cywilna), wprowadzając nowe rozwiązania prawne, których brakuje w polskim prawodawstwie.

Obrona cywilna przed rokiem 1991 ukierunkowana była na zapewnienie funkcjonowania wojska i jego potrzeb, przy czym nie uwzględniała właściwych dla niej zadań związanych z bezpieczeństwem i zapewnieniem warunków przetrwania dla ludności cywilnej. Sytuacja ta zaczęła się zmieniać po ratyfikowaniu przez Rzeczpospolitą Polską w 1991 r. protokołu dodatkowego I do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. o ochronie ofiar wojny. Zasadnicza transformacja obrony cywilnej rozpoczęła się dopiero w 1997 r., kiedy rozpoczęto próbę przekształcenia jej militarnego charakteru (wynikającego z ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej) w charakter zadaniowy. Protokoły dodatkowe rozdzieliły sferę cywilną i wojskową – zgodnie z nimi strony konfliktu zawsze powinny odróżniać ludność cywilną od sił zbrojnych, dobra o charakterze cywilnym od celów wojskowych. Z tego powodu należało doprowadzić do rozróżnienia i wyraźnego oddzielenia kompetencji organów wojskowych i cywilnych, co spowodowało przeniesienie odpowiedzialności za funkcjonowanie obrony cywilnej z Ministra Obrony Narodowej na Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Przez następne lata wiele problemów obrony cywilnej wynikało z niedostosowania przepisów do zapewnienia warunków gwarantujących odpowiedni poziom bezpieczeństwa ludności cywilnej, spójnych z rozwiązaniami funkcjonującymi w Unii Europejskiej, a także w strukturach NATO i innych organizacjach międzynarodowych. Przy czym należy zaznaczyć, że obrona cywilna nie jest odrębną służbą, lecz tylko zbiorem zadań dla samorządów, organów państwa i służb państwowych. Obecnie zadania na rzecz obronności, obrony cywilnej, ochrony ludności, w tym ratownictwa, wykonują te same organy administracji rządowej i samorządowej, w tym kierownicy służb, inspekcji i straży, przedsiębiorcy, organizacje społeczne działające na danym obszarze.

Wraz z uchynieniem w dniu 23 kwietnia 2022 r. ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej uchylony został dział IV przedmiotowej ustawy traktujący o obronie cywilnej. Zadania dotychczas określone w dziale IV wskazanej wyżej ustawy, w tym związane z zadaniami określonymi w art. 61 I Protokołu dodatkowego do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r. przyjętych, ratyfikowanych i potwierdzonych przez Rzeczpospolitą Polską w 1991 r. zostają „przeniesione – transformowane” na potrzeby systemu ochrony ludności. Przedmiotowa ustawa po raz pierwszy definiuje pojęcie ochrony ludności.

Dotychczas do 2022 r. zadania obrony cywilnej na obszarze kraju wykonywał Szef Obrony Cywilnej Kraju, który jednocześnie pełnił funkcję KG PSP (na podstawie regulaminu organizacyjnego Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej – KG PSP), a zadania obrony cywilnej wykonują wszystkie komórki organizacyjne KG PSP.

Ponadto przedmiotowa regulacja zapewnia coroczne ustawowe finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie zarówno kraju, jak i województwa. Ustalone corocznie środki finansowe umożliwią zaplanowanie realizacji działań wraz z ich finansowaniem w dłuższej perspektywie czasowej.

Ustawa kompleksowo odnosi się do kwestii zapewnienia środków finansowych na szeroko pojęte działania w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej. Planuje się każdego roku, począwszy od 2025 r., na ten cel przeznaczać kwotę 0,3 % Produktu Krajowego Brutto (PKB) ustaloną w oparciu o wartość określaną w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wydawanym na podstawie art. 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o sposobie obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto (Dz. U. z 2021 r. poz. 151), według stanu na dzień 31 sierpnia.

Środki na zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej będą corocznie planowane w budżetach właściwych dysponentów przy czym należy zaznaczyć, że środki w wysokości 0,15 % Produktu Krajowego Brutto (PKB) będą wydzielane w ramach limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny. Środki te będą przeznaczane w szczególności na:

- budowę, modernizację i utrzymanie budowli ochronnych;
- dofinansowanie podmiotów realizujących zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym szkoleń i ćwiczeń;
- doposażenie bazy magazynowej obrony cywilnej w sprzęt niezbędny do realizacji zadań w sytuacjach kryzysowych (z wyłączeniem jednostek Państwowej Straży Pożarnej, które posiadają odrębne źródła finansowania);
- zakup i wyposażenie mobilnych stanowisk kierowania dla regionalnych szefów jednostek ochrony ludności;
- usuwanie szkód powstałych w mieniu publicznym w związku z katastrofami naturalnymi, awariami technicznymi, aktami sabotażu/terrorystycznymi lub działań wojennych.

Zaproponowane rozwiązanie pozwoli na zapewnienie finansowania zadań z zakresu ochrony ludności na oczekiwanym poziomie. Minister właściwy do spraw wewnętrznych będzie dysponował środkami na realizację zadań w przedmiotowym zakresie, które uruchamiane byłyby w sytuacji wykraczającej poza możliwości finansowe poszczególnych wojewodów lub innych podmiotów. Regulacja zakłada również, że zadania będą mogły być realizowane we wszystkich fazach

zarządzania kryzysowego, co pozwoli na rozwianie wątpliwości interpretacyjnych w zakresie zasadności wydatkowania środków (niejednokrotnie zakłada się, że środki mogą być wydatkowane wyłącznie na fazę reagowania).

Środki będą przeznaczane na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności przez podmioty ochrony ludności – przez co należy rozumieć instytucje publiczne i osoby prawne, w tym państwowe osoby prawne, działające na rzecz ochrony ludności, w szczególności organy administracji publicznej, jednostki samorządu terytorialnego, służby, inspekcje, straże, podmioty lecznicze, a także organizacje pozarządowe i przedsiębiorstwa. Środki te będą kierowane dopiero po wyczerpaniu się środków finansowych zaplanowanych na cele z zakresu ochrony ludności we własnych częściach budżetowych danych dysponentów.

Środki będą przeznaczone między innymi na dofinansowanie zadań własnych marszałków, starostów i wójtów (burmistrzów, prezydentów miast), o których mowa w art. 10 oraz art. 11 i art. 12 ustawy. Jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego będą uprawnione do korzystania ze środków będących w dyspozycji ministra i wojewodów w formie dotacji celowej.

Środki będą przeznaczane także na finansowanie lub dofinansowanie przez podmioty ochrony ludności zadań z zakresu ochrony ludności w tym określonych w art. 152 ustawy, w szczególności na:

- tworzenie i utrzymanie zasobów ochrony ludności, w tym zakupy i modernizację sprzętu, w tym sprzętu teleinformatycznego, budowę i utrzymanie krajowego systemu ostrzegania i alarmowania, baz magazynowych oraz budowę, modernizację i remont infrastruktury związanej z ochroną ludności;
- modernizację systemów ostrzegania i alarmowania ludności;
- akcje edukacyjne dla społeczeństwa w zakresie bezpiecznych zachowań w sytuacji zagrożenia oraz nauki udzielania pierwszej pomocy;
- budowę, modernizację i utrzymanie schronów oraz dostosowanie budowli spełniających warunki zapewnienia ukrycia przeznaczonego do ochrony ludności przed zagrożeniem zewnętrznym;
- zapewnienie dostępności zasobów kadrowych ochrony ludności poprzez organizację szkoleń i ćwiczeń oraz budowanie struktur.

Wojewoda będzie mógł wspierać finansowo i materialnie samorząd gminny i powiatowy w realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, dotyczących: budowy infrastruktury technicznej, rzeczowej pomocy bezpośredniej dla ludności, utrzymania systemów ostrzegania i alarmowania oraz łączności i informatyki, obiektów zbiorowej ochrony, tworzenia zasobów ochrony ludności i innych zadań będących w jego kompetencji, przekazując im odpowiednie środki rzeczowe lub finansowe na ich wykonanie.

Środki finansowe będące w gestii ministra właściwego do spraw wewnętrznych, zapewnią możliwość reagowania na poważne zdarzenia o charakterze klęsk żywiołowych, jak również możliwość właściwego przygotowania na sytuacje kryzysowe oraz skierowanie odpowiedniej pomocy finansowej w region (województwo), na który były zaplanowane środki, a są niewystarczające na odpowiednie działania w ramach reagowania i odbudowy.

Ustawa przewiduje, że w celu zapewnienia realizacji zadań na rzecz ochrony ludności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, w zakresie telekomunikacji, minister właściwy do spraw wewnętrznych tworzy, utrzymuje, rozwija i modernizuje infrastrukturę SBŁP. Na potrzeby realizacji takich zadań użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, oraz właściciel lub zarządca nieruchomości zapewnia operatorowi SBŁP dostęp do nieruchomości, w tym do budynku, polegający na umożliwieniu umieszczenia na niej infrastruktury telekomunikacyjnej, a także eksploatacji i konserwacji tej infrastruktury telekomunikacyjnej, jeżeli nie uniemożliwia to racjonalnego korzystania z nieruchomości, w szczególności nie prowadzi do istotnego zmniejszenia jej wartości.

Działania te są kluczowe z punktu widzenia ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej. Wdrożenie nowoczesnych technologii komunikacyjnych i teleinformatycznych zapewnia nieprzerwaną łączność między służbami ratowniczymi a ludnością, co jest fundamentem skutecznego zarządzania kryzysowego. Budowa i rozbudowa SBŁP zwiększy zdolność państwa do szybkiej i skutecznej reakcji w przypadku zagrożeń naturalnych, technologicznych, czy wynikających z działań wojennych. Integracja systemów zarządzania kryzysowego z systemami radiokomunikacyjnymi umożliwia lepszą koordynację działań służb ratowniczych, co bezpośrednio przekłada się na skuteczność operacji ratunkowych.

W kontekście rosnących wymagań wobec systemów bezpieczeństwa publicznego oraz konieczności adaptacji do dynamicznie zmieniającego się środowiska zagrożeń, alokacja środków z budżetu państwa na budowę i utrzymanie zaawansowanej infrastruktury łączności jest działaniem zarówno strategicznym, jak i niezbędnym dla zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa narodowego.

Ochrona ludności stanie się obroną cywilną w czasie wojny „W” – to proste uregulowanie zagadnienia obrony cywilnej i jego korelacji z ochroną ludności w czasie pokoju „P”. Za organizację obrony cywilnej będzie odpowiadać minister właściwy do spraw wewnętrznych jako Szef Obrony Cywilnej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W UE zostały stworzone mechanizmy mające na celu polepszenie współpracy i procesu decyzyjnego podczas prowadzonych działań, kiedy szybkie reagowanie pozwala na ratowanie życia ludzkiego i unikanie strat w ramach całej UE (DG ECHO – Dyrekcja Generalna ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności, PROCIV – grupa robocza Rady UE ds. Ochrony ludności, UMOL – Unijny Mechanizm Ochrony Ludności).

Ochrona ludności (i obrona cywilna jako jej element) zaproponowana w projekcie ustawy przez przyjęte rozwiązania będzie stanowić znaczące wzmocnienie w ramach uczestnictwa Polski w Unijnym Mechanizmie Ochrony Ludności i jest zbieżna z rozwiązaniami funkcjonującymi w wysokorozwiniętych krajach UE.

W ramach projektowanej ustawy przyjęto zasadę, aby nie tworzyć odrębnych struktur dedykowanych do ochrony ludności w czasie wojny – podobnie sytuacja wygląda w innych krajach UE. Zdecydowano się na budowanie ochrony ludności czasu „W” w oparciu o podmioty ochrony ludności funkcjonujące w czasie pokoju.

Jednoznacznie należy stwierdzić, iż przedmiotowy projekt ustawy zawiera propozycje, które od lat funkcjonują już w innych krajach Europy. Na przykład główny wysiłek OC Belgii jest ukierunkowany na realizację następujących zadań:

- 1) ochrony ludności i zapoznanie jej z zasadami samoobrony przed bronią masowego rażenia;
- 2) przygotowania formacji OC do prowadzenia akcji ratunkowych;
- 3) doskonalenia systemu alarmowania.

Tworzenie obrony cywilnej w projekcie ustawy oparto na aktualnie funkcjonujących w czasie pokoju podmiotach ochrony ludności. Należy stwierdzić, że takie rozwiązanie funkcjonuje już od wielu lat we wszystkich rozwiniętych krajach UE.

Tożsame rozwiązania zaproponowano w projekcie ustawy w zakresie systemów ostrzegania i alarmowania. Prowadzenie ewakuacji, służbę w obronie cywilnej, szkolenie, utworzenie ośrodka szkolenia, tworzenie rezerw (baz magazynowych), ostrzeganie i alarmowanie, zaprojektowano podobnie, jak i innych państwach UE.

W przedmiotowym projekcie ustawy w zakresie budownictwa schronowego zaproponowano rozwiązania, które są porównywalne z funkcjonującymi rozwiązaniami w zakresie schronów i ukryć w innych krajach UE, np. Belgii.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Ludność zamieszkała lub przebywająca na terytorium RP	37 698 tys. osób	Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2023 r. Stan na dzień 30 czerwca 2023 r. GUS	pozytywne, poprawa organizacji zadań dotyczących ochrony ludności, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej
Jednostki krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (jednostki ratowniczo-gaśnicze, posterunki, szkolne jednostki ratowniczo – gaśnicze PSP, OSP, inne jednostki ochrony przeciwpożarowej)	5059 (5030 OSP, 4 ZSP, 23 WSP, 2 LSRG)	KG PSP – dane na dzień 23 lutego 2024 r.	wprowadzenie mechanizmu umożliwiającego przekształcanie jednostek w podmioty obrony cywilnej, mogących chronić ludność w czasie wojny jako obrona cywilna
Podmioty współpracujące z krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym na podstawie zawartych porozumień	15	KG PSP – dane na dzień 23 lutego 2024 r.	wprowadzenie mechanizmu umożliwiającego przekształcanie jednostek w podmioty obrony cywilnej, mogących chronić ludność w czasie wojny jako obrona cywilna

Podmioty ochrony ludności	8683	Ocena przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce za 2021 r. Diagnoza stanu przygotowań organów i formacji obrony cywilnej, innych podmiotów, a także ludności, do realizacji zadań w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, wraz z wnioskami	konieczność dostosowania istniejących formacji obrony cywilnej do norm wynikających z projektowanych rozwiązań podstawy prawne funkcjonowania formacji wygasły wraz z wejściem w życie ustawy o obronie Ojczyzny
Jednostki systemu PRM	1655 Zespołów Ratownictwa Medycznego	Prognozowana liczba jednostek, która będzie objęta obowiązkiem realizacji zadań ochrony ludności	możliwość wsparcia funkcjonowania ratownictwa medycznego w sytuacjach szczególnego zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Zwiększenie możliwości transportu poszkodowanych w wypadkach masowych, atakach terrorystycznych i podczas konfliktu zbrojnego. Dodatkowe zabezpieczenie działań w sytuacji wystąpienia zakłóceń w funkcjonowaniu PRM
Jednostki organizacyjne Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa	2 Morskie Ratownicze Centra Koordynacyjne 12 stacji ratownictwa	Plan akcji poszukiwawczych i ratowniczych MSPiR	wzmocnienie systemu ratownictwa morskiego w strefie wód przybrzeżnych i na wewnętrznych wodach morskich, zapewnienie wsparcia w usuwaniu zanieczyszczeń na ww. wodach przez wybrane jednostki wchodzące w skład KSRG
Jednostki Służby Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego	wytypowane jednostki organizacyjne MON, MSWiA i MZ statki powietrzne SZ RP; MSWiA i LPR; Centra Zarządzania Kryzysowego; PAŻP	Plan ASAR Plan Operacyjny Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego ed. 2021	możliwość wsparcia grup naziemnego poszukiwania siłami i środkami wydzielanymi z podmiotów wchodzących w skład KSRG
Jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2057)	11 120 jednostek (10 943 OSP, 177 inne)	KG PSP	bezpośrednie – realizacja celów i zadań ochrony ludności, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej jako podmiot ochrony ludności. Zapewnienie możliwości funkcjonowania jednostek OSP po wprowadzeniu stanu nadzwyczajnego jako podmioty obrony cywilnej

niewłączone do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego			
Podmioty, o których mowa w art. 32 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 652, z późn. zm.)	szpitalne oddziały ratunkowe, - 248 Zespoły ratownictwa medycznego – 1655, Lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, które mają zawarte umowy z NFZ – 22; stałe bazy LPR – 22		zapewnienie wsparcia podczas prowadzenia całkowitej dekontaminacji osób poszkodowanych w wyniku użycia CBRNe oraz w sytuacji wystąpienia skażeń i zakażeń. Zwiększenie skuteczności działania LPR przez zapewnienie poprawy bezpieczeństwa wykonywanych zadań lotniczych (zabezpieczenie lotnisk, lądowisk oraz przygodnych miejsc lądowania statków powietrznych)
Podmioty, o których mowa w ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 2024 poz. 281 i 1229)	Regionalne centra krwiodawstwa i krwiolecznictwa – 21	MZ	badanie, pozyskiwanie, przechowywanie krwi i środków krwiotwórczych na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej
Podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego, na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1425, z późn. zm.)	2	MSWiA	bezpośrednie – realizacja celów i zadań ochrony ludności, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej jako podmiot ochrony ludności. Stworzenie warunków do funkcjonowania podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa górskiego po wprowadzeniu stanów nadzwyczajnych
Podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego, na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714)	115	MSWiA	bezpośrednie – realizacja celów i zadań ochrony ludności, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej jako podmiot ochrony ludności. Stworzenie warunków do funkcjonowania podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego po wprowadzeniu stanów nadzwyczajnych. Włączenie do KSRG ww. podmiotów jako jednostek współdziałających
Podmioty lecznicze, o których mowa w	brak danych		zapewnienie wsparcia funkcjonowania podmiotów leczniczych w sytuacji konieczności

art. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 633, z późn. zm.)			wprowadzenia ewakuacji do innych podmiotów leczniczych oraz dostaw niezbędnego sprzętu i środków w sytuacji wystąpienia zakłóceń w ich funkcjonowaniu
Podmioty zarządzające systemami monitorowania zagrożeń	brak danych		zapewnienie sprawnego obiegu informacji oraz ciągłości działania podmiotów systemu
Podmioty realizujące zadania z zakresu ostrzegania i alarmowania ludności	jednostki organizacyjne PSP i OSP oraz liczba powiatów i gmin, w tym miast na prawach powiatu	KP/KM PSP – 330 OSP – 16 500 Powiaty – 380 Gminy – 2477	bezpośrednie – realizacja celów i zadań ochrony ludności, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej jako podmiot ochrony ludności. Zintegrowanie i włączenie ww. podmiotów działających dotychczas w rozproszeniu
Samorządowe jednostki organizacyjne w tym straże gminne i miejskie oraz spółki prawa handlowego z udziałem jednostek samorządu terytorialnego i Skarbu Państwa	brak danych		bezpośrednie – realizacja celów i zadań ochrony ludności, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej jako podmiot ochrony ludności. Zwiększenie odporności państwa w sytuacji jego zagrożenia przez udział w ww. działaniach związanych z ochroną ludności
Służby, inspekcje i straże, z wyjątkiem podmiotów podlegających militaryzacji	brak danych		bezpośrednie – realizacja celów i zadań ochrony ludności, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej jako podmiot ochrony ludności
Wójtowie	2477	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. z 1998 r. poz. 603, z późn. zm.)	pomoc finansowa i rzeczowa oraz ułatwienia administracyjne w obszarze ochrony ludności ze strony administracji rządowej. Szybsze dotarcie z pomocą do poszkodowanych. Zapewnienie transparentności przy wydawaniu decyzji związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w gminie
Starostowie Prezydenci miast na prawach powiatu	314 66	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa	pomoc finansowa i rzeczowa dla j.s.t oraz ułatwienia administracyjne w obszarze ochrony ludności. Zapewnienie transparentności przy wydawaniu decyzji związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w powiecie
Marszałkowie Województw	16	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego	pomoc finansowa i rzeczowa oraz ułatwienia administracyjne w obszarze ochrony ludności. Zapewnienie transparentności przy wydawaniu decyzji związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa

		trójstopniowego podziału terytorialnego państwa	w województwie zgodnie z kompetencjami
Wojewodowie	16	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego, ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 748)	wykonywanie zadań i kompetencji PSP przy pomocy komendantów wojewódzkich PSP jako komendantów OC. Utrzymanie i modernizacja centrów powiadamiania ratunkowego. Pomoc finansowa i rzeczowa oraz ułatwienia administracyjne w obszarze ochrony ludności. Zapewnienie transparentności przy wydawaniu decyzji związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w województwie
Minister właściwy do spraw wewnętrznych	1	Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2512)	Projektowane przepisy skutkują nałożeniem na ministra właściwego do spraw wewnętrznych nowych obowiązków. Możliwość udzielania pomocy finansowej i rzeczowej oraz ułatwienia administracyjne w obszarze ochrony ludności. Zapewnienie transparentności przy wydawaniu decyzji związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa na terenie kraju. Dysponowanie środkami finansowymi zapewniającymi we wszystkich fazach zarządzania realizację zadań ochrony ludności. Zbudowanie jednolitego systemu łączności i informatyki do zabezpieczenia działań w obszarze ochrony ludności
Sekretarze lub podsekretarze stanu w urzędach obsługujących ministrów kierujących działami administracji rządowej	19	Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej	realizacja zadań w obszarze ochrony ludności oraz obrony cywilnej
Rządowe Centrum Bezpieczeństwa	1		Nowe cząstkowe zadania jako podmiotu ochrony ludności
Państwowa Agencja Atomistyki	1		Nowe cząstkowe zadania jako podmiotu ochrony ludności
Państwowa Inspekcja Sanitarna	1		Nowe cząstkowe zadania jako podmiotu ochrony ludności
Narodowy Fundusz Zdrowia	1		Nowe cząstkowe zadania jako podmiotu ochrony ludności
Zespół Pomocy Humanitarno-Medycznej	1		Nowe cząstkowe zadania jako podmiotu ochrony ludności
Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych	1		bezpośrednie – realizacja celów i zadań ochrony ludności i obrony cywilnej jako podmiot ochrony ludności. Stworzenie warunków do finansowania części zadań w zakresie pozyskani i przechowywania sprzętu i środków służących ochronie ludności. Częściowe odciążenie z ww. zadań przez odtworzenie bazy magazynowej sprzętu w województwach, powiatach i gminach
• uczelnie publiczne:	134		

<ul style="list-style-type: none"> instytuty badawcze: 63 instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz: 23 		Źródło danych: MniSW.	Realizacja zadań w obszarze ochrony ludności oraz obrony cywilnej
sądy powszechne: <ul style="list-style-type: none"> sądy rejonowe 318 sądy okręgowe 47 sądy apelacyjne 11 		Źródło danych: BIP Ministerstwa Sprawiedliwości oraz dane Departamentu Legislacyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości	Właściwością zostanie objętych 16 sądów rejonowych lub okręgowych (w zależności od wartości przedmiotu sporu) oraz 11 sądów apelacyjnych. W konsekwencji może nastąpić wzrost liczby spraw trafiających do sądów.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. W dniu 17 lipca 2024 r. projekt został rozpatrzony i przyjęty przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projekt ustawy w ramach konsultacji publicznych został przekazany następującym podmiotom i organizacjom:

- województom;
- Zarządowi Głównemu Ochotniczych Straży Pożarnych;
- ZHP i ZHR;
- Polskiej Akcji Humanitarnej;
- Fundacji Gotowi.org;
- Związkowi Miast Polskich;
- Unii Metropolii Polskich;
- Unii Miasteczek Polskich;
- Związkowi Gmin Wiejskich RP;
- Związkowi Województw RP;
- Związkowi Powiatów Polskich;
- Ogólnopolskiemu Porozumieniu Organizacji Samorządowych;
- Związkowi Samorządów Polskich;
- Zarządowi Głównemu Polskiego Czerwonego Krzyża;
- Międzynarodowemu Centrum Bezpieczeństwa Chemicznego ICCSS;
- Fundacji *w Międzyczasie*;
- Fundacji „REACT FOUNDATION” im. Anny „Wiewióry” Babilon;
- Radzie do spraw Ratownictwa działającej przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji;
- organizacje związkowe, funkcjonujące w Państwowej Straży Pożarnej;
- Krajowej Radzie Izby Architektów RP;
- Polskiemu Związkowi Łowieckiemu;
- Wojewódzkiej Radzie Dialogu Społecznego w Gdańsku przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego.

Projekt ustawy zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), został zamieszczony w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

Omówienie przebiegu konsultacji publicznych zostało zamieszczone w załączonym raporcie z konsultacji publicznych. Nie odnotowano zgłoszeń lobbingsowych do projektu.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 (2024)	1 (2025)	2 (2026)	3 (2027)	4 (2028)	5 (2029)	6 (2030)	7 (2031)	8 (2032)	9 (2033)	10 (2034)	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		1,28	12,82	51,37	53,43	53,45	53,45	53,45	53,45	53,45	53,45	439,60

budżet państwa		0,22	3,36	15,19	16,13	16,14	16,14	16,14	16,14	16,14	16,14	131,74
JST		0,22	3,40	15,38	16,33	16,34	16,34	16,34	16,34	16,34	16,34	133,37
pozostałe jednostki (NFZ)		0,30	4,28	18,91	19,08	19,08	19,08	19,08	19,08	19,08	19,08	157,05
pozostałe jednostki (FUS)		0,50	1,65	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	16,15
pozostałe jednostki (FP)		0,02	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,55
pozostałe jednostki (FS)		0,02	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,74
Wydatki ogółem		4,21	58,04	256,35	272,15	272,25	272,25	272,25	272,25	272,25	272,25	2224,25
budżet państwa		4,21	58,04	256,35	272,15	272,25	272,25	272,25	272,25	272,25	272,25	2224,25
JST		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo ogółem		-2,93	-45,22	-204,98	-218,72	-218,80	-218,80	-218,80	-218,80	-218,80	-218,80	1784,65
budżet państwa		-3,99	-54,68	-241,16	-256,02	-256,11	-256,11	-256,11	-256,11	-256,11	-256,11	2092,51
JST		0,22	3,40	15,38	16,33	16,34	16,34	16,34	16,34	16,34	16,34	133,37
pozostałe jednostki (NFZ)		0,30	4,28	18,91	19,08	19,08	19,08	19,08	19,08	19,08	19,08	157,05
pozostałe jednostki (FUS)		0,50	1,65	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	1,75	16,15
pozostałe jednostki (FP)		0,02	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	0,55
pozostałe jednostki (FS)		0,02	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,74

Źródła finansowania

Koszty na realizację zadań określonych w ustawie są pokrywane, w ramach środków będących w dyspozycji właściwych dysponentów części budżetu państwa.

Środki, o których mowa w art. 152 ust. 2 przeznacza się na finansowanie lub dofinansowanie organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności w zakresie realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym na zadania o charakterze obronnym Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności na tworzenie i utrzymanie zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym rozwój krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i ochotniczych straży pożarnych i podmiotów ochrony ludności, zakupy i modernizację sprzętu, w tym sprzętu teleinformatycznego, budowę i utrzymanie baz magazynowych oraz budowę, modernizację i remont infrastruktury związanej z ochroną ludności i obroną cywilną, w tym budowli ochronnych oraz szkolenia i edukację.

Finansowanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie samorządu gminy, powiatu i województwa planuje się w ramach budżetów odpowiednio gmin, powiatów i samorządów województw. Zadania, o których mowa w art. 154 ust. 2, mogą być finansowane w ramach rezerwy celowej, o której mowa w art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Na dofinansowanie zadań własnych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej jednostki samorządu terytorialnego otrzymują środki w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Dotacje celowe, o których mowa w art. 154 ust. 4, są przekazywane przez wojewodów.

Procentowy udział dotacji, o której mowa w art. 154 ust. 5, w kosztach realizowanego zadania reguluje zawarta umowa. Wartość dotacji może wynosić do 100% kosztów zadania.

Zasady otrzymywania i rozliczania dotacji celowych określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.).

Na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przeznacza się corocznie środki w wysokości nie niższej niż 0,3% produktu krajowego brutto.

Wartość produktu krajowego brutto jest ustalana na podstawie wartości określonej w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wydawanym na podstawie art. 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o sposobie obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto (Dz. U. z 2021 r. poz. 151), według stanu na dzień 31 sierpnia.

Wysokość środków przeznaczanych na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej zgodnie z Programem, ujętych w ramach limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych, o którym mowa w art. 40 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, wynosi 0,15 % produktu krajowego brutto.

Środki, o których mowa w art. 155 ust. 2 pkt 3, wydziela się z limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych i ujmuje się w części 42 „Sprawy wewnętrzne” oraz części 85 „Wojewodowie” w ramach działu 752 – Obrona narodowa na realizację zadań, o których mowa w art. 152 ust. 2.

Do środków, o których mowa w art. 155 ust. 2, uwzględnia się środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zdrowia, wojewodów i Narodowy Fundusz Zdrowia oraz wydatki Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych.

Na finansowanie zadań przewidzianych w projekcie ustawy zaplanowano środki finansowe w częściach poszczególnych dysponentów w ramach limitu wydatków uwzględnionych w pracach nad ustawą budżetową na 2025 rok: w części 42 – Sprawy wewnętrzne, dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ujęto 329 778 000,00 zł, w części 85 – Budżet Wojewody, dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 4 608 336 000,00 zł. Łącznie 4 938 114 000,00 zł.

Na funkcjonowanie Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych w części 42 – Sprawy wewnętrzne przewidziano wydatki w łącznej wysokości: 2 952 956 000,00 zł.

Natomiast w projekcie budżetu Ministra Zdrowia na rok 2025 na sfinansowanie zadania „Ratownictwo Medyczne” zaplanowano:

- w części 46 – Zdrowie, dział 851 - Ochrona Zdrowia, rozdział 85141 – Ratownictwo Medyczne – 294 513 000, 00 zł;
- w części 85 – Budżet Wojewody, dział 851 – Ochrona zdrowia, rozdział 85146 – Działalność dyspozytorni medycznych – 272 690 000,00 zł.

W perspektywie kolejnych lat Minister Zdrowia zaplanował:

- w 2026 roku – 268 618 221 zł;
- w 2027 roku – 275 333 677 zł;
- w 2028 roku – 282 217 018 zł;
- w 2029 roku – 289 272 444 zł;
- w 2030 roku – 296 504 255 zł;
- w 2031 roku – 303 916 861 zł;
- w 2032 roku – 311 514 783 zł;
- w 2033 roku – 319 302 652 zł;
- w 2034 roku – 327 285 219 zł.

Funkcjonujący już Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, przekształcony zostanie w Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności i przeznaczony będzie m.in. na uzupełnienie finansowania zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Na mocy przepisów ustawy przychodami Funduszu będą również:

- 1) środki pieniężne uzyskane z gospodarowania mieniem Skarbu Państwa przekazanym Agencji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, przekazywane przez Agencję w wysokości odpisu określonego w art. 30 ust. 5
- 2) środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, które za zgodą Komisji Europejskiej mogą zostać przeznaczone na wsparcie realizacji zadań, o których mowa w art. 152 ust. 2 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z poz. ...);
- 3) środki pieniężne pochodzące z grzywien nakładanych w drodze mandatu karnego, o których mowa w art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 127 i 1089);
- 4) odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzenie zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 5) inne przychody, w tym wpłaty, o których mowa w art. 157 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej, darowizny, spadki i zapisy.

Przychodami Funduszu mogą być również wpłaty środków pieniężnych jednostek sektora finansów publicznych, o których mowa w art. 9 pkt 5–8 i 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z wyłączeniem samorządowych osób prawnych, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu i środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Wydatki Funduszu przeznaczone będą na realizację zadań inwestycyjnych oraz na modernizację uzbrojenia i wyposażenia organów i jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowanych oraz uzupełnienie finansowania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, o których mowa w art. 152 ust. 2.

Środki Funduszu pochodzące z ww. źródeł mogą być przeznaczone na finansowanie i dofinansowanie zadań również w przypadku, gdy ustawa lub przepisy odrębne przewidują

	<p>finansowanie tego rodzaju zadań z budżetu państwa, w tym w formie wpłat lub dotacji z budżetu państwa.</p> <p>Koszty obsługi Funduszu będą pokrywane ze środków Funduszu.</p> <p>Dodatkowym źródłem finansowania będą spółki z udziałem Skarbu Państwa, z udziałem jednostek samorządu terytorialnego (wszystkich szczebli) oraz spółki z udziałem państwowych osób prawnych, które mogą przeznaczać corocznie na wpłatę na Fundusz do 0,3% zysków netto za rok poprzedni w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości lub międzynarodowego standardu rachunkowego stosowanego przez daną Spółkę.</p>
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Dotychczas wydatki państwa na realizację zadań obrony cywilnej były planowane z budżetu państwa, w części 42 – Sprawy wewnętrzne, dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdział 75414 – Obrona Cywilna, realizowane przez Szefa Obrony Cywilnej Kraju oraz w części 85 – Budżety wojewodów, dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdział 75414 – Obrona cywilna oraz rozdział 75011 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie. Środki przewidziane w budżecie państwa na realizację zadań obrony cywilnej w latach 2016 – 2018 wynosiły: w roku 2016 – 23 051 tys. zł, w roku 2017 – 24 459 tys. zł oraz w roku 2018 – 22 544 tys. zł.</p> <p>W projektowanej ustawie przewidziano możliwość projektowania i uzgadniania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych rozdziału środków finansowych na realizację zadań ochrony ludności w budżetach organów właściwych w sprawach ochrony ludności.</p> <p>Dotacje dla gmin, powiatów na realizację zadań z zakresu obrony cywilnej będą przeznaczone na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) utrzymanie i konserwację techniczną systemów alarmowania i łączności oraz urządzeń specjalnych, 2) doposażenie w sprzęt i wyposażenia OC podmiotów ochrony ludności, 3) budowę i modernizację budowli ochronnych i miejsc tymczasowego schronienia; 4) budowę i modernizację zapasowych ujęć wody, 5) wzmacnianie autonomiczności energetycznej obiektów przeznaczonych do kierowania ochroną ludności i miejsc tymczasowego schronienia, 6) zakupy mobilnych agregatów prądowórczych średniej mocy; 7) rozbudowę bazy magazynowej sprzętu i środków ochrony ludności; 8) organizację i wyposażenie stanowisk pracy prowadzących ewidencję podmiotów ochrony ludności i ratowników w tym ewidencję nadanych przydziałów mobilizacyjnych; 9) szkolenie jednostek organizacyjnych w zakresie zadań obrony cywilnej oraz ludności w zakresie powszechnej samoobrony. <p>W ramach pozostałych wydatków będą realizowane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zakupy materiałów i wyposażenia dla podmiotów OC; 2) konserwacje i naprawy sprzętu specjalistycznego; 3) utrzymanie, remonty i konserwacja obiektów, systemów alarmowych i sieci łączności radiowej; 4) popularyzację problematyki OL, KSRG i OC (olimpiady, konkursy i wystawy dotyczące zagrożeń cywilizacyjnych). <p>Zakłada się zwiększenie zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność związaną z ochroną ludności w związku z nałożeniem nowych zadań. W szczególności zwiększeniu ulegnie stan etatowy Państwowej Straży Pożarnej w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 45 etatów w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej (5 etatów obsada stanowiska kierowania + 40 etatów system codzienny, w tym 5 BOL, 15 BBI, 3 BL, 1 BPO, 1 BE, 5 BPZ, 10 BWM) – 30 etatów w Akademii Pożarniczej (na działalność dydaktyczno-szkoleniową, potrzeby działalności akredytacyjnej, obsługę magazynów Akademii, w których przechowywany jest sprzęt i środki na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej) – 2 070 etatów w komendach powiatowych/miejskich Państwowej Straży Pożarnej (1675 etatów do wzmocnienia obsad stanowisk kierowania oraz 395 etatów systemu codziennego do realizacji dodatkowych zadań związanych z ochroną ludności i obroną cywilną). <p>Dodatkowo niezbędne jest zatrudnienie 45 członków korpusu służby cywilnej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w związku z koniecznością obsługi zadań finansowanych z Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności, oraz zbudowaniem systemu ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce między innymi poprzez opracowanie, wdrożenie wieloletniego Programu ochrony ludności i obrony cywilnej, budowę struktur organizacyjnych podmiotów ochrony ludności oraz zabezpieczenia funkcjonowania organu ochrony ludności. Do 2022 roku w MSWiA liczba pracowników wykonujących w ww. obszarze zadania była minimalna i wynosiła 4–8 etatów. O niskiej skuteczności podejmowanych działań w obszarze obrony cywilnej wielokrotnie informowała NIK.</p>

	<p>Na sfinansowanie 2145 etatów strażaków, w skali roku, zakłada się kwotę 265,6 mln zł z tego na uposażenia 224,2 mln zł, a na wydatki relacjonowane do uposażeń 41,4 mln zł.</p> <p>Natomiast na sfinansowanie zakładanego zwiększenia zatrudnienia o 45 etatów w korpusie służby cywilnej MSWiA przewiduje się, w skali roku, kwotę 6,65 mln zł, z tego wynagrodzenia 5,59 mln zł i wydatki relacjonowane do wynagrodzeń 1,06 mln zł.</p> <p>Dochody JST, wykazane w poszczególnych latach, zostały wyliczone zgodnie z art. 9 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 356). Zwiększenie dochodów nastąpi z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych naliczonego od wynagrodzeń planowanych do zatrudnienia 45 pracowników oraz od uposażeń i wydatków relacjonowanych do uposażeń z tytułu planowanego zwiększenia zatrudnienia o 2145 strażaków.</p> <p>Łączne dochody NFZ w okresie od 2025 r. do 2034 r. wzrosną o 157,05 mln zł z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne naliczonych w wysokości 9% podstawy wymiaru, tj. od wynagrodzeń z tytułu planowanych do zatrudnienia 45 pracowników oraz od uposażeń dla planowanych do zatrudnienia 2145 funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej. Zgodnie z art. 79 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146) składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9% podstawy wymiaru składki.</p> <p>W ramach wydatków majątkowych jest planowany zakup specjalistycznego sprzętu niezbędnego do organizacji systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach (elektroniczne syreny alarmowe), sprzętu łączności i systemów teleinformatycznych w ramach budowy Systemu Bezpiecznej Łączności Państwowej, agregatów prądotwórczych, sprzętu przeciwpowodziowego, komputerowych central alarmowych, wyposażenia budowli ochronnych. Nie jest możliwe szczegółowe oszacowanie kosztów w zakresie wytworzenia kart i tabliczek tożsamości osób wykonujących zadania ochrony ludności oraz finansowania ich dystrybucji. Należy jednak zauważyć, że koszty te nie będą znaczne i zostaną pokryte w ramach części Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności znajdującej się w dyspozycji MSWiA.</p> <p>Z uwagi na włączenie środków pieniężnych pochodzących z kar nakładanych w drodze mandatu karnego przez strażaków, o których mowa w art. 23 ust. 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, do katalogu przychodów Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności, o którym mowa w art. 31 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2024 r. poz. 98), które uprzednio stanowiły dochody budżetu państwa w cz. 85 – budżety wojewodów, dochody te zostaną zmniejszone o środki w wysokości ok. 30 tys. zł rocznie.</p> <p>Skutki finansowe wejścia w życie ustawy zostały obliczone na podstawie:</p> <ol style="list-style-type: none"> „Wytucznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw”, przyjętych do wyliczeń wartości PKB, który jest wyrażony w cenach bieżących, przy naliczaniu wydatków – przyjętego corocznie wskaźnika 0,3% PKB określonego zgodnie z art. 155 ust. 1 i 3 ustawy, skutków, które są liczone od planowanego wejścia w życie ustawy.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0,000	2,930	45,220	204,980	218,800	218,800	1784,650
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<p>Zakłada się, że wejście w życie ustawy wpłynie na zwiększenie zaangażowania przedsiębiorców lokalnych w działania organizacyjno-planistyczne w zakresie budowania zasobów ochrony ludności niezbędnych do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w czasie pokoju, stanu klęski żywiołowej, stanu wojennego i wojny.</p> <p>Mogą być z tym związane następujące kwestie:</p> <ol style="list-style-type: none"> podpisywanie umów między organami administracji rządowej i samorządowej a przedsiębiorcami; dofinansowywania przedsiębiorców gotowych (w przypadku wystąpienia potrzeb) do rozszerzenia profilu działalności celem 						

		<p>spełnienia potrzeb organów administracji w zakresie zabezpieczenia ochrony ludności czasu pokoju, jak i wojny;</p> <p>3) zwiększenie bezpieczeństwa przez podniesienie poziomu odporności administracji na kryzysy związane z nieadekwatnością posiadanych sił i środków do reagowania na zagrożenia;</p> <p>4) na przedsiębiorstwa mogą być nakładane za odszkodowaniem świadczenia osobiste na pracowników i świadczenia rzeczowe podmiotów gospodarczych na rzecz ochrony ludności i obrony cywilnej na czas „W”.</p>
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	<p>Zakłada się, że wejście w życie ustawy wpłynie na zwiększenie zaangażowania przedsiębiorców lokalnych w działania organizacyjno-planistyczne w zakresie budowania zasobów ochrony ludności niezbędnych do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w czasie pokoju, stanu klęski żywiołowej, stanu wojennego i wojny.</p> <p>Na przedsiębiorstwa mogą być nakładane świadczenia osobiste na pracowników i świadczenia rzeczowe podmiotów gospodarczych na rzecz ochrony ludności i obrony cywilnej na czas „W”.</p>
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	<p>Ustawa zwiększy poziom bezpieczeństwa rodzin, obywateli i gospodarstw domowych, w tym osób niepełnosprawnych przez zwiększenie poziomu odporności administracji na kryzysy związane z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nieadekwatnością posiadanych sił i środków do reagowania na zagrożenia; 2) stworzeniem optymalnie funkcjonujących rozwiązań związanych z realizacją zadań ochrony ludności, w tym obrony cywilnej; 3) zwiększeniem szybkości reagowania na zagrożenia; 4) udoskonaleniem istniejącego systemu informowania, ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach; 5) budową, modernizacją i utrzymaniem budowli ochronnych; 6) budową zasobów ochrony ludności; 7) zwiększeniem świadomości zagrożeń w ramach szkoleń. <p>Nowa ustawa umożliwi obywatelom zapoznawanie się z zasadami funkcjonowania systemu ochrony ludności oraz ich udziału i roli w tym systemie.</p> <p>Na obywatele mogą być nakładane świadczenia osobiste i rzeczowe na rzecz ochrony ludności i obrony cywilnej za odszkodowaniem w czasie „W” lub jednego z innych stanów nadzwyczajnych.</p>
Niemierzalne	przedsiębiorstwa	<p>Poprawa bezpieczeństwa przedsiębiorców, zapewnienie ciągłości działania podmiotów gospodarczych w sytuacji zagrożenia, stanów nadzwyczajnych i wojny.</p> <p>Wzmocnienie odporności podmiotów gospodarczych na zagrożenia czasu pokoju i wojny. Minimalizowanie strat w infrastrukturze przedsiębiorstw.</p>

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

zmniejszenie liczby dokumentów i procedur, ich uproszczenie i skorelowanie, stanowi warunek niezbędny dla procesu usprawniania i optymalizowania działań państwa w obszarze ochrony ludności i przyniesie planowane efekty.

Integracja i doskonalenie współdziałania wszystkich podmiotów ochrony ludności w realizacji zadań w ujęciu lokalnym, regionalnym i krajowym. Zwiększanie udziału społeczności lokalnych oraz osób fizycznych, w działania na rzecz ochrony ludności na bazie doświadczeń związanych z wystąpieniem ekstremalnych zjawisk pogodowych, pandemii COVID-19 oraz przyjmowania uchodźców z Ukrainy i realizację działań pomocowych dla innych państw, w których wystąpiły zjawiska klęskowe i humanitarne. Zwiększenie odporności państwa na pełne spektrum zagrożeń czasu pokoju i wojny w obszarze ochrony ludności. A ponadto zwiększenie potencjału i możliwości udzielania wsparcia innym państwom w zakresie pomocy humanitarnej, na terenie których wystąpił kryzys humanitarny, migracyjny, militarny itd. Powyższe wpisuje się w kierunki i rozwiązania organizacyjno-prawne państw członkowskich Unii Europejskiej.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana ustawa będzie miała wpływ na zwiększenie zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych wykonujących działalność związaną z ochroną ludności w związku z nadaniem im nowych obowiązków. Uwzględniono wzmocnienie kadrowe Państwowej Straży Pożarnej, w tym m.in.:

- 45 etatów w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej (5 etatów obsada stanowiska kierowania + 40 etatów system codzienny, w tym 5 BOL, 15 BBI, 3 BL, 1 BPO, 1 BE, 5 BPZ, 10 BWM)
- 30 etatów w Akademii Pożarniczej (na działalność dydaktyczno-szkoleniową, potrzeby działalności akredytacyjnej, obsługę magazynów)
- 2 070 etatów w komendach powiatowych/miejskich Państwowej Straży Pożarnej (1675 etatów do wzmocnienia obsad stanowisk kierowania oraz 395 etatów systemu codziennego do realizacji dodatkowych zadań związanych z ochroną ludności i obroną cywilną). Dodatkowo niezbędne jest zatrudnienie 45 członków korpusu służby cywilnej w 2025 r.

Ponadto, regulacja będzie miała znaczący wpływ na zaangażowanie przedsiębiorców w działania na rzecz ochrony ludności, w szczególności w gminach wiejskich. Skala obowiązków przedsiębiorców nie jest obecnie możliwa do szczegółowego zdefiniowania z uwagi na to, że wiąże się ze zdarzeniem przyszłym i niepewnym.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne	☐ demografia	☒ informatyzacja
☒ sytuacja i rozwój regionalny	☒ mienie państwowe	☒ zdrowie
☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ inne:	

Omówienie wpływu	Przewiduje się, że projektowana ustawa wprowadzi rozwiązania umożliwiające płynną realizację zadań z zakresu ochrony ludności zarówno w czasie pokoju, jak i podczas wprowadzenia stanów nadzwyczajnych i w czasie wojny. Zwiększy zdolności służb ratowniczych i prewencyjnych do działań w obszarze ochrony środowiska, minimalizacji skutków skażenia środowiska naturalnego. Ustawa przyczyni się do zapewnienia skutecznej ochrony rozwijającej się infrastruktury lokalnej i o znaczeniu krajowym przez zwiększenie skuteczności i zdolności działania służb ratowniczych i podmiotów ochrony ludności w każdych uwarunkowaniach w tym w czasie trwania konfliktu zbrojnego na terytorium RP. Zwiększone zostaną możliwości ochrony mienia państwowego, a także zapewnienia pomocy medycznej obywateli, również w czasie trwania konfliktu zbrojnego na terytorium RP. Poprzez budowę SBŁP zapewni się skuteczną, bezpieczną łączność – wymianę informacji pomiędzy organami i podmiotami ochrony ludności.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2025 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 51, art. 76 ust. 5 i art. 78 ust. 3, które wchodzi w życie po upływie roku od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 16, art. 156, art. 196 i art. 197, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 3) art. 187, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2027 r.

Jednocześnie kierownicy jednostek organizacyjnych wykonujących działalność związaną z ochroną ludności we wskazanym powyżej okresie dostosują struktury do realizacji nowych zadań.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ze względu na charakter regulacji nie przewiduje się ewaluacji projektu ustawy, ale jego wykonanie będzie cały czas monitorowane – z uwagi na konieczność zapewnienia skutecznego poziomu ochrony ludności. Nie rzadziej niż co 4 lata, jest przeprowadzany cykl planowania wraz z analizą obowiązujących procedur pod względem adekwatności do potrzeb zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego i ochrony ludności. Aktualizacja Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej odbywać się co 2 lata.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Raport z konsultacji publicznych dotyczący projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (UD 70)

Przedmiotem niniejszego raportu jest podsumowanie przebiegu procesu konsultacji społecznych projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej w zakresie uwag jednostek samorządu terytorialnego i podmiotów społecznych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), z chwilą skierowania projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, przedmiotowy projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W toku prac nad projektem, żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad tym projektem w trybie przewidzianym w ww. ustawie.

Jednocześnie, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348, ze zm.), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny w dniu 14 czerwca 2024.

Projekt ustawy nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji, ani uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

W procesie przygotowania projektu ustawy brali udział przedstawiciele właściwych organów administracji rządowej, środowiska samorządowe oraz akademickie, licznie reprezentowane organizacje pozarządowe oraz obywatele, którzy indywidualnie przekazywali swoje spostrzeżenia, opinie i propozycje. W ramach tego procesu przeprowadzono kilkanaście spotkań i konsultacji. Należy podkreślić, że ww. konsultacje i spotkania przeprowadzono jeszcze na etapie przygotowania przez MSWiA projektu ustawy, tj. przed ogłoszeniem na stronie Rządowego Centrum Legislacji. Zgłaszane podczas spotkań i konsultacji propozycje i uwagi zostały wykorzystane przez MSWiA przy przygotowaniu projektu. Zestawienie spotkań konsultacyjnych przedstawia poniższa tabela:

Harmonogram spotkań konsultacyjnych dotyczących projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej:

data	Podmiot
<u>12.03.2024</u>	Spotkanie z Komisją ds. działalności ratowniczej i humanitarnej OSP
<u>13.03.2024</u>	Spotkanie ze Związkiem Powiatów Polskich – spotkanie środowiskowe
<u>19.03.2024</u>	Spotkanie - Stowarzyszenie Instytut Budownictwa Ochronnego
<u>21.03.2024</u>	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu oraz spotkanie Ministra z Kierownictwem PSP i ZOSP RP (cz. II)
<u>22.03.2024</u>	Spotkanie z przedstawicielami samorządów: <ol style="list-style-type: none">1. Związek Miast Polskich2. Unia Metropolii Polskich3. Unia Miasteczek Polskich

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Związek Gmin Wiejskich RP 5. Związek Województw RP 6. Związek Powiatów Polskich 7. Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych 8. Związek Samorządów Polskich 9. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski 10. Śląski Związek Gmin i Powiatów
25.03.2024	<p>Spotkanie ze środowiskiem akademickim:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Akademia Sztuki Wojennej 2. Wojskowa Akademia Techniczna 3. Uniwersytet Warszawski 4. Uniwersytet Jagielloński 5. Akademia Pożarnicza 6. Biuro Edukacji KG PSP2 7. Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej
26.03.2024	<p>Spotkanie z organizacjami pozarządowymi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. PCK 2. PAH 3. Caritas 4. ZOSP RP 5. GOPR 6. TOPR 7. ZHP i ZHR 8. WOŚP 9. Stowarzyszenie Instytut Budownictwa Ochronnego 10. ICCSS 11. Fundacja Gotowi.org 12. Fundacja w Międzyzycie 13. Fundacja „React Foundation” im. Anny „Wiewiory” Babilon 14. Fundacja Winged Hussars
24.04.2024 całodniowe	Spotkanie z Dyrektorami Wydziałów Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędów Wojewódzkich
9 maja 2024,	Architekci Polscy
10 maja 2024,	Polski Związek Łowiecki
10 maja 2024,	Polski Związek Firm Deweloperskich
22 maja 2024,	Fundacja Winged Hussars
28 maja 2024,	Spotkanie z organizacjami samorządowymi
7 czerwca 2024,	Unia Metropolii Polskich
21 czerwca 2024,	Spotkanie z organizacjami samorządowymi
4 i 5 lipca 2024,	Konferencja uzgodnieniowa - międzyresortowa
9 lipca 2024,	Spotkanie z organizacjami samorządowymi
15 lipca 2024,	Zespół ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli przy KWRiST
17 lipca 2024,	Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
<p>W sumie w pracach nad projektem i konsultacjach uczestniczyło 58 podmiotów, z tego: przedstawiciele 22 jednostek samorządu terytorialnego, 29 organizacji pozarządowych oraz innych stowarzyszeń i związków, 7 środowisk akademickich.</p>	

W ramach konsultacji publicznych do projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej z dnia 13 czerwca br., udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, wpłynęło szereg uwag i propozycji zarówno ze strony organizacji pozarządowych, jak i jednostek samorządu terytorialnego. Wszystkie uwagi zgłoszone do projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej zostały poddane szczegółowej analizie. Na podstawie zgłoszonych uwag, przygotowano i poprawiono projekt uwzględniający część przesłanych propozycji.

W toku konsultacji publicznych, uwagi do ww. projektu ustawy z dnia 13 czerwca 2024 roku udostępnionej w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgłosiły następujące podmioty publiczne:

1. Stowarzyszenie Instytut Budownictwa Ochronnego,
2. Związek Importerów i Producentów Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego Cyfrowa Polska,
3. Fundacja Gotowi.org,
4. Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej,
5. Polski Czerwony Krzyż,
6. Caritas Polska,
7. Krajowa Rada Izby Architektów RP,
8. Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Polskiej,
9. Związek Harcerstwa Polskiego,
10. Greenpeace,
11. Polskie Elektrownie Jądrowe Sp. z o.o.,
12. Stowarzyszenie Schrony w Polsce,
13. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji,
14. Fundacja To Proste,
15. Polski Związek Łowiecki,
16. Międzynarodowe Centrum Bezpieczeństwa Chemicznego (ICCSS),
17. Centralny Port Komunikacyjny,
18. Polski Związek Firm Deweloperskich,
19. PERN S.A.,
20. Fundacja im. Stefana Batorego,
21. Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa SSR,
22. KGHM Polska Miedź S.A.,
23. Krajowa Sekcja Pożarnictwa NSZZ "Solidarność".

W sumie zgłoszono 170 uwag. Z tego uwagi uwzględnione: 26, uwagi częściowo uwzględnione: 14, uwagi ogólne: 20, uwagi nieuwzględnione: 110.

W ramach konsultacji publicznych po zakończeniu terminu uzgodnień wpłynął również *Apel do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o pilne wprowadzenie zmian w projektowanych przepisach o ochronie ludności i podjęcie dialogu z przedsiębiorcami* (datowany na 12 lipca br.). Został on podpisany przez następujących sygnatariuszy: Buisness Centre Club, Federację Przedsiębiorców Polskich, Polską Radę Biznesu, Polski Związek Pracodawców Budownictwa, Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej, Polski Związek Firm Deweloperskich.

Po zakończeniu terminu konsultacji publicznych wpłynęły również opinie i stanowiska następujących podmiotów:

- Krajowej Sekcji Górnictwa Rud Miedzi NSZZ „Solidarność” (z 19.07.2024 r.),
- Rady Krajowej Sekcji Hutnictwa NSZZ „Solidarność” (22.07.2024 r.),
- Związku Przedsiębiorców i Pracodawców (z 23.07.2024 r.),
- PGE Polskiej Grupy Energetycznej S.A. (z 29.07.2024 r.),
- Związku Zawodowego Celnicy PL (z 05.08.2024 r.),
- Polskiej Agencji Prasowej S.A. w likwidacji (z 09.08.2024 r.).

Od przedstawicieli **jednostek samorządu terytorialnego** w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego **wpłynęło 446 uwag**. Uwagi zgłosiły m.in. następujące podmioty:

1. Urząd Miasta Gdańsk,
2. Urząd Miasta Gdynia,
3. Urząd Miasta Katowice,
4. Urząd Miasta Częstochowy,
5. Urząd m.st. Warszawy,
6. Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich,
7. Unia Metropolii Polskich im. Pawła Adamowicza,
8. Związek Powiatów Polskich,
9. Związek Miast Polskich,
10. Śląski Związek Gmin i Powiatów,
11. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego,
12. Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego,
13. Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
14. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego,
15. Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Gdańsku,
16. Unia Miasteczek Polskich,
17. Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego,
18. Związek Gmin Wiejski RP.

Uwagi jednostek samorządu terytorialnego zostały omówione podczas spotkania uzgodnieniowego w dniu 9 lipca 2024 roku. W zdecydowanej większości przypadków, uwagi zgłoszone przez stronę samorządową zostały przyjęte. W wyniku tego procesu powstała nowa wersja projektu z 11 lipca 2024 roku, która była rozpatrywana w dniu 15 lipca br. przez Zespół ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli przy KWRiST. Natomiast w dniu 17 lipca br. odbyło się posiedzenie Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, którego tematem był poprawiony projekt ustawy. W stosunku do pierwotnego projektu ustawy uwzględniono, bądź doprecyzowano szereg przepisów dotyczących współdziałania administracji rządowej i samorządowej, np. podział zadań własnych i zleconych, a szczególności finansowanie tych zadań, rozbudowy systemu wczesnego ostrzegania i alarmowania, w tym wykorzystania przez jednostki samorządu terytorialnego zasobów sprzętów łączności i informatyki (syren/nadajników), zobowiązanie jednostek samorządów terytorialnego do utrzymywania siedmiodniowych zapasów związanych z ochroną ludności.

W ramach uzgodnień z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego do wersji projektu z 11 lipca 2024 roku rozpatrywanej **przez Zespołu ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli przy KWRiST**, który odbył się 15 lipca br., uwagi zgłosiły:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego – 2 uwagi,
2. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego – 5 uwag,

3. Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego -2 uwagi,
4. Urząd Miasta Częstochowa – 21 uwag,
5. Związek Gmin Wiejskich RP – 11 uwag,
6. Unia Metropolii Polskich – 27 uwag,
7. Związek Powiatów Polskich – 24 uwagi.

łącznie **zgłoszone zostały 92 uwagi/proponycje. Z tego uwzględniono 33 uwagi/nie uwzględniono 59 uwag.**

Najważniejsze uwagi zgłoszone przez jednostki samorządu terytorialnego do nowej wersji projektu z 11 lipca 2024 roku (w ramach Zespołu ds. Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli przy KWRiST) dotyczyły:

1. potrzeby dokonania precyzyjnego rozdzielenia kompetencji pomiędzy marszałkiem województwa i wojewodą w zakresie zapewniania zasobów ochrony ludności;
2. uwzględnienia zarządcy dróg krajowych, zarządcy linii kolejowych oraz operatorów transportu kolejowego, jako istotnych ogniw ochrony ludności;
3. zastrzeżenia, aby plan ewakuacji i przyjęcia ludności w miejscu bezpiecznym był wykonywany przez dwa organy – organ planujący ewakuację i organ planujący przyjęcie ludności;
4. problemu ze wskazaniem procentowym pojemności budowli ochronnych z uwagi na brak wytycznych i brak finansowania oraz krótki czas wejścia w życie ustawy (krótkie *vacatio legis*);
5. postulatu wydłużenia *vacatio legis* dla poszczególnych rozporządzeń wykonawczych do 12 miesięcy od wejścia w życie rozporządzenia.

Jednocześnie zdaniem strony samorządowej, niektóre zadania określone w projekcie ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej wykraczają poza potrzeby wspólnoty lokalnej, gdyż kluczowym obowiązkiem państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa zewnętrznego, a obrona cywilna jest domeną państwa, więc tym samym, nie może być zadaniem własnym.

Dla przykładu, w ramach uwag zgłaszanych przez stronę samorządową (do wersji projektu według stanu na 11.07.2024 r.):

- częściowo uwzględniono propozycję dotyczącą wykreślenia zapisu o możliwości finansowania zadań ochrony ludności w ramach rezerwy celowej, o której mowa w art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym,
- przyjęto również propozycję, aby dane dotyczące personelu obrony cywilnej były okluzowane co najwyżej jako „zastrzeżone”,
- uwzględniono uwagi o charakterze porządkowym, redakcyjnym, legislacyjnym mające na celu zapewnienie spójności ww. projektu.

Jednocześnie nie zostały uwzględnione propozycje odnoszące się m.in. do:

- modyfikacji poprzez obniżenie procentowych wymagań w zakresie liczby schronień,
- wykreślenia zapisu o zapewnieniu personelu do obsługi budowli ochronnej przez organ ochrony ludności (zadania te będzie wykonywał personel obrony cywilnej, np. wolontariusze, ochotnicze straże pożarne),

- dokonania rozdzielenia kompetencji pomiędzy marszałkiem województwa i wojewodą w zakresie zapewniania zasobów ochrony ludności,
- uwzględnienia zarządcy dróg krajowych, zarządcy linii kolejowych oraz operatorów transportu kolejowego.

W dniu 17 lipca br. projekt był przedmiotem obrad Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Pomimo krytycznych uwag przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych, konsultacje potwierdziły zasadność oraz konieczność wprowadzenia nowej regulacji. W dniu 17 lipca br. projekt został rozpatrzony i przyjęty z uwagami przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Należy wskazać, że celem głównym przygotowywanego projektu jest stworzenie aktu prawnego rangi ustawowej regulującego w sposób kompleksowy zagadnienie ochrony ludności oraz usunięcie luki prawnej spowodowanej wejściem w życie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, która skutkowałą usunięciem z porządku prawnego przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie funkcjonowania obrony cywilnej oraz Szefa Obrony Cywilnej Kraju,

Projekt ustawy określa przede wszystkim:

1. zadania ochrony ludności i obrony cywilnej;
2. organy i podmioty realizujące zadania ochrony ludności i obrony cywilnej;
3. zasady planowania ochrony ludności i obrony cywilnej;
4. zasady funkcjonowania systemu ostrzegania, powiadamiania i alarmowania o zagrożeniach;
5. zasady użytkowania i ewidencjonowania oraz warunki techniczne obiektów zbiorowej ochrony;
6. zasady funkcjonowania i organizację obrony cywilnej oraz sposób powoływania do obrony cywilnej;
7. finansowanie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Konstrukcja systemu ochrony ludności została oparta o istniejące struktury, tak aby optymalnie wykorzystać istniejące zasoby, obejmujące w szczególności potencjał Państwowej Straży Pożarnej, ochotniczych straży pożarnych, struktur zarządzania kryzysowego, systemu powiadamiania ratunkowego, Państwowego Ratownictwa Medycznego, podmiotów leczniczych, organizacji pozarządowych itd.

Koordinację funkcjonowania systemu ochrony ludności na poziomie centralnym będzie realizował **minister właściwy do spraw wewnętrznych**. Wzmocniona zostanie również rola Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, które będzie wiodące w zakresie informowania, ostrzegania i alarmowania ludności przez zagrożeniami oraz planowania ewakuacji ludności cywilnej na poziomie krajowym.

Zakłada się więc, że **podmioty ochrony ludności realizujące zadania ratownicze i ochronne w czasie pokoju zostaną „automatycznie” przekształcone w struktury obrony cywilnej przeznaczone do działania w czasie wojny**. Projekt określa sposób zwalniania członków podmiotów ochrony ludności od służby wojskowej, tak aby mogli oni wypełniać swoje zadania w macierzystych jednostkach ochrony ludności w czasie wojny i jednocześnie stanowić organizację i personel obrony cywilnej. Z chwilą ogłoszenia stanu wojennego i w czasie wojny:

- organy ochrony ludności staną się organami obrony cywilnej;
- podmioty ochrony ludności staną się podmiotami obrony cywilnej;
- minister właściwy do spraw wewnętrznych stanie się krajowym organem obrony cywilnej - Szefem Obrony Cywilnej.

Do istotnych funkcji systemu ochrony ludności zalicza się przygotowanie zasobów ochrony ludności, adekwatnie do realizowanych zadań. W tym celu organy ochrony ludności prowadzą ewidencję zasobów ochrony ludności, dotyczącą sił i środków służących realizacji zadań ochrony ludności. Ewidencja ta zawiera szczegółowy opis sił i środków, ich stan ilościowy, miejsce rozmieszczenia oraz podmioty dysponujące siłami i środkami.

Projekt zakłada uproszczenie planowania w obszarze ochrony ludności poprzez integrację z planowaniem realizowanym w ramach zarządzania kryzysowego. W szczególności integracja planowania dotyczyć będzie planów ewakuacji ludności cywilnej.

W celu podnoszenia kwalifikacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w urzędach obsługujących organy ochrony ludności oraz w innych urzędach administracji publicznej przewidziano **szkolenia** kadry w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej. Organы ochrony ludności mogą również prowadzić **szkolenia** z udziałem podmiotów ochrony ludności oraz szkolenia dla ludności, w organizacji społecznych i przedsiębiorców. Podmioty ochrony ludności, w tym Akademia Pożarnicza, ochotnicze straże pożarne i Rządowe Centrum Bezpieczeństwa będą wspierały organy ochrony ludności w organizacji tych szkoleń. W projekcie położono również nacisk na **edukację z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej**, która obejmuje w szczególności przekazywanie wiedzy o potencjalnych i aktualnych zagrożeniach mających wpływ na bezpieczeństwo oraz o zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia. Edukacja ta odbywać się w systemie oświaty. Natomiast zajęcia pozaszkolne oraz inne formy edukacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej organizować będzie właściwy organ ochrony ludności.

Projekt opisuje także działania w zakresie **ostrzegania, powiadamiania i alarmowania o zagrożeniach**. Przyszła regulacja skoreluje i usystematyzuje zadania organów ochrony ludności odpowiedzialnych za rozpoznanie zagrożenia, ostrzeganie, alarmowanie oraz powiadamianie ludności, jak również w znaczący sposób pozwoli na unifikację już posiadanych systemów ostrzegania i powiadamiania zarówno pod względem funkcjonalnym, jak i techniczno-teleinformatycznym.

Projektodawca przewiduje także tworzenie **planów ewakuacji ludności**, które obejmują zagadnienia przemieszczenia ludności z miejsca zagrożonego i przyjęcia jej w miejscu bezpiecznym, w czasie wojny i w przypadku wystąpienia klęski żywiołowej. Plany ewakuacji ludności zawierają 1) liczbę osób przewidzianych do ewakuacji na danym obszarze, 2) wykaz infrastruktury transportowej lądowej, wodnej i powietrznej do wykorzystania podczas ewakuacji, 3) wykaz miejsc zakwaterowania przygotowanych na potrzeby przyjęcia ludności w miejscach ewakuacji, 4) wykaz sił i środków transportowych niezbędnych do przeprowadzenia ewakuacji na danym obszarze, 5) wykaz sił i środków niezbędnych do zabezpieczenia procesu ewakuacji oraz ochrony pozostawionego mienia, 6) wykaz osób funkcyjnych odpowiedzialnych za koordynację i wsparcie działań związanych z przeprowadzeniem ewakuacji na danym obszarze, 7) mapy terenu z naniesionymi elementami infrastruktury, 8) sposób powiadamiania ludności o ewakuacji.

Projekt zakłada również utworzenie **systemu bezpiecznej łączności państwowej** w celu zapewnienia ciągłości funkcjonowania administracji państwowej oraz ochrony ludności w czasie pokoju i w czasie

wojny. Ww. system, którego operatorem ma być minister właściwy do spraw wewnętrznych, będzie zapewniał: 1) zbudowanie interoperacyjności pomiędzy systemami łączności i komunikacji administracji publicznej, służb mundurowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych z systemami podległymi Ministrowi Obrony Narodowej, w ramach procesu modernizacji systemów infrastruktury krytycznej, 2) możliwość ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz skomunikowania służb państwowych i podmiotów ochrony ludności w wykonywaniu zadań ochrony ludności i porządku publicznego, 3) funkcjonowanie bezpiecznych cyfrowych kanałów łączności w sieci stacjonarnej, radiowej, komórkowej i satelitarnej.

Ważną i oczekiwaną społecznie częścią regulacji jest kwestia **obiektów zbiorowej ochrony**, którymi są: 1) budowle ochronne - schrony i ukrycia, 2) miejsca doraźnego schronienia. **Schrony** to budowle ochronne o konstrukcji zamkniętej i hermetycznej, wyposażone w urządzenia filtrowentylacyjne lub pochłaniacze regeneracyjne. **Ukrycia** to budowle ochronne o konstrukcji niehermetycznej. **Miejsca doraźnego schronienia** to obiekty budowlane przystosowane do tymczasowego ukrycia ludzi oraz wolnostojące tymczasowe miejsca doraźnego schronienia. Organy ochrony ludności, na obszarze swojej właściwości miejscowej, planują niezbędną liczbę i pojemność obiektów zbiorowej ochrony, uwzględniając w szczególności liczbę ludności przebywającą na danym obszarze oraz przewidywane rodzaje zagrożeń. Centralną ewidencję obiektów zbiorowej ochrony prowadzi Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej. W ewidencji gromadzi się dane o istniejących schronach i ukryciach, planowanych miejscach organizacji miejsc doraźnego schronienia i obiektach potencjalnie przydatnych do przystosowania na tymczasowe miejsca doraźnego schronienia. W ewidencji uwzględnia się w szczególności podział na obiekty publiczne i niepubliczne.

Na finansowanie zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej ma się corocznie przeznaczać środki w wysokości **nie niższej niż 0,3% produktu krajowego brutto**. W skład tych środków mają wchodzić:

- środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw zdrowia, wojewodów i Narodowy Fundusz Zdrowia oraz wydatki Rządowej Agencji Rezerw Strategicznych;
- środki ujęte w ramach limitu wydatków na finansowanie potrzeb obronnych, o którym mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, w wysokości 0,15% produktu krajowego brutto. Minister właściwy do spraw wewnętrznych będzie opracowywał **Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej**, który ma określać sposób wydatkowania tych środków.

Koszty na realizację zadań określonych w ustawie będą pokrywane, w ramach środków będących w dyspozycji właściwych dysponentów części budżetu państwa. Będą one przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności w zakresie realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym na zadania o charakterze obronnym, w szczególności na tworzenie i utrzymanie zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym rozwój krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i ochotniczych straży pożarnych i podmiotów ochrony ludności, zakupy i modernizację sprzętu, w tym sprzętu teleinformatycznego, budowę i utrzymanie baz magazynowych oraz budowę, modernizację i remont infrastruktury związanej z ochroną ludności i obroną cywilną, w tym budowli ochronnych oraz szkolenia i edukację.

Finansowanie zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie samorządu gminy, powiatu i województwa będzie planować się w ramach budżetów odpowiednio gmin, powiatów i samorządów województw. Zadania te będą mogły być finansowane w ramach rezerwy celowej, o której mowa w art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. Na dofinansowanie zadań własnych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej jednostki samorządu terytorialnego otrzymają środki w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Dotacje te będą przekazywane przez wojewodów.

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾

z dnia

**w sprawie elementów porozumień oraz sposobu weryfikacji zdolności podmiotu
do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej**

Na podstawie art. 19 ust. 5 ustawy z dnia <data wydania aktu> r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. _____) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa elementy porozumień o współpracy w wykonywaniu zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, które mogą zawierać organy ochrony ludności z podmiotami oraz sposób weryfikacji zdolności tych podmiotów do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

§ 2. 1. Organ ochrony ludności zawiadamia podmiot o zamiarze dokonania weryfikacji jego zdolności do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej na potrzeby zawarcia porozumienia o współpracy w wykonywaniu tych zadań.

2. Podmiot ochrony ludności, który wyrazi chęć zawarcia porozumienia ma 30 dni roboczych na przygotowanie informacji oraz zasobów, w tym obiektów, sprzętu i wyposażenia niezbędnych do przeprowadzenia weryfikacji przez wnioskujący organ, o którym mowa w ust. 1.

3. Organ ochrony ludności dokonuje weryfikacji zdolności podmiotu do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej w wybrany przez siebie sposób, który zapewni prawidłowe dokonanie tej oceny w tym poprzez wizję lokalną w siedzibie podmiotu, analizę przekazanych przez podmiot informacji oraz danych i dokumentów, które w ocenie organu będą wystarczającym dowodem na zdolność podmiotu do realizacji zadań zgodnie z planowanym do zawarcia porozumieniem.

§ 3. 1. Weryfikacja zdolności do wykonywania zadań ochrony ludności dokumentowana jest przez organ w protokole.

2. W protokole, o którym mowa w ust. 1 przedstawia się informacje i dane dotyczące:

1) nazwy i adresu podmiotu oraz osoby wskazanej do reprezentowania;

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

- 2) rodzaju świadczonych usług lub wykonywanych zadań oraz zasobów, przewidzianych do wykonywania zadań ochrony ludności;
 - 3) czasu osiągnięcia pełnej gotowości osób i zasobów do zrealizowania zadań;
 - 4) sposobu utrzymywania kontaktu z podmiotem oraz niezbędnych do tego środków łączności lub komunikacji;
 - 5) dodatkowych ustaleń podjętych w czasie dokonywania czynności weryfikacyjnych;
 - 6) podpisy osób uczestniczących w czynnościach.
3. Na podstawie ustaleń zawartych w protokole dokonywana jest weryfikacja zdolności podmiotu ochrony ludności do wykonywania zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

§ 4. 1. Organ ochrony ludności opracowuje projekt porozumienia z podmiotem ochrony ludności o współpracy w wykonywaniu zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. W porozumieniu o którym mowa w ust. 1, oprócz wynikających z ustawy zawiera się informacje i dane dotyczące:

- 1) nazwy i adresu podmiotu oraz osoby wskazanej do reprezentowania;
- 2) zasobów materiałowych i sprzętowych, niezbędnych do wykonywania zadań ochrony ludności;
- 3) sposobu uruchamiania zasobów podmiotu na wypadek wystąpienia zagrożenia;
- 4) organizacji łączności na potrzeby współdziałania;
- 5) zabezpieczenia logistycznego wykonywanych zadań;
- 6) udziału podmiotu w ćwiczeniach z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

§ 5. Organ ochrony ludności może w każdym momencie obowiązywania porozumienia dokonać weryfikacji zdolności do wykonywania zadań ochrony ludności, informując o zamiarze podmiot ochrony ludności z wyprzedzeniem co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem czynności, o których mowa w §2 ust 3.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 19 ust. 5 o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz.U.).

Rozporządzenie określa inne elementy porozumień o współpracy w wykonywaniu zadań ochrony ludności, które mogą zawierać organy ochrony ludności oraz sposób weryfikacji zdolności do wykonywania zadań ochrony ludności. Rozporządzenie wskazuje jakie informacje powinny znaleźć się w porozumieniu wyszczególniając w katalogu tym m. in. nazwę i adres podmiotu, rodzaju świadczonych usług lub wykonywanych zadań oraz zasoby materiałowe i sprzętowe, które mogą być przydatne do wykonywania zadań ochrony ludności, sposób uruchamiania zasobów podmiotu na wypadek wystąpienia zagrożenia, organizację łączności na potrzeby współdziałania.

Rozporządzenie przewiduje, że podmiot ochrony ludności będzie miał 30 dni roboczych na weryfikację zdolności do wykonywania zadań ochrony ludności na potrzeby zawarcia porozumienia o współpracy w wykonywaniu zadań ochrony ludności.

Ponadto organ ochrony ludności może w każdym momencie obowiązywania porozumienia dokonać weryfikacji zdolności do wykonywania zadań ochrony ludności, informując o zamiarze podmiot z wyprzedzeniem co najmniej 7 dni. Rozwiązanie takie zapewni organom ochrony ludności możliwość prowadzenia stałego monitoringu dostępności i gotowości podmiotów ochrony ludności z którymi zawarto porozumienie do realizacji powierzonych zadań.

Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283),

należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.

JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia zostaną sfinansowane w ramach Funduszu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, w tym będą obejmowały rekompensaty za wykorzystane środki własne jednostek samorządu terytorialnego właściwe dla organów ochrony ludności uczestniczących w organizacji ewakuacji i zabezpieczenia mienia oraz kosztu uczestnictwa w działaniach dla podmiotów ochrony ludności.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	-												
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	<i>Łącznie (0-10)</i>					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
Niemierzalne													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.												

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

R O Z P O R Z A D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾

z dnia

w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i wyłączenia ich z krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego

Na podstawie art. 20 pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z) zarządza się, co następuje:

§ 1. Do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, zwanego dalej "systemem", mogą być włączane jednostki ochrony przeciwpożarowej, zwane dalej "jednostkami", których siły i środki są przewidziane do użycia w powiatowym lub wojewódzkim planie ratowniczym, i które zostały uwzględnione w zbiorczym planie sieci podmiotów systemu oraz spełniają warunki, o których mowa w § 2.

§ 2. 1. Do systemu może zostać włączona jednostka, która:

1) posiada:

- a) co najmniej jeden średni lub ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy,
- b) co najmniej 12 wyszkolonych ratowników spełniających wymagania bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych,
- c) skuteczny system łączności powiadamiania i alarmowania,
- d) urządzenia łączności w sieci radiowej systemu na potrzeby działań ratowniczych;

2) pozostaje w gotowości do podejmowania działań ratowniczych, w szczególności: gaszenia pożarów, ratownictwa technicznego, realizacji zadań z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.

3. Konieczność posiadania przez strażaków jednostki innych wymaganych uprawnień, w szczególności do kierowania pojazdami uprzywilejowanymi, obsługi sprzętu specjalistycznego, regulują odrębne przepisy.

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

4. Do systemu może być włączona także inna jednostka niż wymieniona w ust. 1, która jest wyposażona i której ratownicy są wyszkoleni na poziomie pozwalającym na realizację specjalistycznych czynności ratowniczych, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, jeżeli jest przewidziana do realizacji tych czynności w powiatowym planie ratowniczym.

5. Oceny warunków, o których mowa w ust. 1-3 dokonuje właściwy miejscowo komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej i Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, każdy w zakresie swojej właściwości.

6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może włączyć do systemu jednostkę, która nie spełnia wszystkich wymagań, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit b-d, pkt 2, ust. 2 i 3, z zastrzeżeniem konieczności spełnienia przez tę jednostkę ww. wymagań w wyznaczonym przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej terminie.

7. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej opracuje dokumentację dotyczącą rozpatrywania wniosku w sprawie włączenia jednostki ochotniczej straży pożarnej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

§ 3. 1. Włączenie jednostki do systemu jest poprzedzone zawarciem porozumienia między właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej, tą jednostką a:

- 1) wójtem gminy, burmistrzem lub prezydentem - w przypadku ochotniczych straży pożarnych;
- 2) podmiotem tworzącym jednostkę - w przypadku pozostałych jednostek ochrony przeciwpożarowej.

2. Porozumienie określa w szczególności:

- 1) deklarowaną gotowość operacyjną, w tym siły i środki jednostki przewidziane do wykorzystania w systemie;
- 2) zadania ratownicze przewidziane dla jednostki w ramach systemu, przy czym w przypadku jednostek, o których mowa w § 2 ust. 4 – ze szczególnym uwzględnieniem zadań wynikających z możliwości prowadzenia specjalistycznych czynności ratowniczych, o których mowa w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej;

- 3) wymaganą liczbę i wymagany poziom wykształcenia ratowników w jednostce;
 - 4) sposób utrzymania stanu gotowości jednostki do działań ratowniczych, w szczególności w zakresie:
 - a) sprawności technicznej samochodów pożarniczych i ich wyposażenia,
 - b) przygotowania ratowników do działań,
 - c) przebiegu alarmowania,
 - d) sposobu przekazywania informacji dotyczącej aktualnej gotowości operacyjnej lub jej czasowego obniżenia;
 - 5) sposoby alarmowania jednostki;
 - 6) okres obowiązywania porozumienia;
 - 7) warunki rozwiązania porozumienia.
3. Porozumienie zawiera się na czas określony.

§ 4. 1. Komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej przedstawia właściwemu komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej wniosek o włączenie jednostki do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, z którą zawarł porozumienie, wraz ze stosownym uzasadnieniem.

2. Na wniosek właściwego komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może włączyć jednostkę do systemu.

3. Jednostkę włącza się do systemu na okres nie dłuższy niż czas obowiązywania porozumienia.

§ 5. 1. Właściwy miejscowo komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej w razie stwierdzenia nieprzestrzegania przez jednostkę włączoną do systemu postanowień porozumienia wzywa tę jednostkę do przywrócenia, w wyznaczonym terminie, stanu określonego w porozumieniu.

2. W przypadku braku przywrócenia stanu określonego w ust. 1, komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej może wnioskować do komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej o wystąpienie z wnioskiem do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej o wyłączenie jednostki z systemu.

3. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej może wyłączyć jednostkę z systemu:

- 1) na wniosek komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, o którym mowa w ust. 2;

- 2) z inicjatywy własnej, po zasięgnięciu opinii komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, z zastrzeżeniem ust. 4;
- 3) na zasadach określonych w § 3 ust. 2 pkt 7.
4. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej przy sporządzaniu opinii o której mowa w ust. 3 pkt 2 powinien zasięgnąć opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej.

§ 6. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej prowadzi ewidencję jednostek włączonych do systemu.

§ 7. Jednostki włączone do systemu zgodnie z przepisami dotychczas obowiązującymi zachowują przynależność do systemu.

§ 8. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 września 2014 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. poz. 1317).

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

UZASADNIENIE

Celem wydania przedmiotowego rozporządzenia jest określenie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-6 i 8, do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i wyłączenia jednostek z tego systemu.

Przepisem upoważniającym do wydania przedmiotowego rozporządzenia jest art. 20 pkt 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, zmieniony art. 171 pkt 5 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U.).

Dotychczas kwestię włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego reguluje Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15 września 2014 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. poz. 1317).

Potrzeba wydania nowego rozporządzenia w przedmiotowej sprawie podyktowana jest koniecznością uzupełnienia i uściślenia przepisów w stosunku do obecnie obowiązującego rozporządzenia, co wynika z zebranych doświadczeń w czasie jego wieloletniego funkcjonowania, w tym zaleceń pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli. NIK w wystąpieniu o wynikach kontroli przeprowadzonej w 2020 r. dotyczącej funkcjonowania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego zwróciła uwagę, że w ww. rozporządzeniu z 2014 r. nie określono sposobu wyłączenia jednostek z ksrp, poza przypadkiem zakończenia obowiązywania porozumienia o ich włączeniu do systemu. Wprowadzenie do rozporządzenia o włączaniu jednostek do ksrp zapisów określających wprost podmioty uprawnione, warunki i procedury wyłączenia jednostek ochrony przeciwpożarowej z ksrp przyczyni się do zwiększenia transparentności tego procesu.

Przyjęte rozwiązania umożliwią właściwą realizację procesu planowania, mającego na celu poprawę szeroko rozumianego bezpieczeństwa, a także doskonalenie funkcjonowania krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikro przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz.U. 2002 nr 239 poz. 2039 oraz 2004 nr 65 poz. 597).

Brak jest możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do wydania rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia - finansowanie będzie realizowane, tak jak dotychczas – z budżetu państwa – zgodnie z zapisami art. 23 i 33 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	W chwili obecnej niemożliwym jest precyzyjne oszacowanie kosztów do poniesienia ze względu na brak możliwości rzetelnej oceny zakresu i intensywności działań z uwagi na wiele czynników warunkujących włączanie nowych jednostek do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz na to, że sam fakt włączenia jednostki spełniającej wszystkie wymagania nie wiąże się wprost z mocy prawa z koniecznością ponoszenia dodatkowych kosztów, ponad dotychczasowe związane z utrzymaniem gotowości jednostki do prowadzenia działań ratowniczych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
Niemierzalne									

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

R O Z P O R Z A D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾

z dnia

w sprawie warunków współpracy jednostek ochrony przeciwpożarowej niewłączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego z krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym

Na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z) zwanej dalej “ustawą” zarządza się, co następuje:

§ 1. Jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 pkt 1a-6 i 8 ustawy, które nie zostały włączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, zwanego dalej “systemem” współpracują z jednostkami włączonymi do systemu na warunkach określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 22 i 23 ustawy.

§ 2. Jednostki ochrony przeciwpożarowej nie włączone do systemu podczas realizacji zadań ochrony ludności współpracują z jednostkami włączonymi do systemu na warunkach określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 22 i 23 ustawy, z zastrzeżeniem § 3.

§ 3. Koszty uczestnictwa jednostek niewłączonych do systemu w działaniach, o których mowa w § 2, są pokrywane z Funduszu Ochrony Ludności.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

UZASADNIENIE

Celem wydania przedmiotowego rozporządzenia jest określenie warunków współpracy jednostek ochrony przeciwpożarowej niewłączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego z krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym.

Przepisem upoważniającym do wydania przedmiotowego rozporządzenia jest art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, zmieniony art. 171 pkt 5 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U.).

Niniejsze rozporządzenie ma na celu określenie warunków współpracy jednostek ochrony przeciwpożarowej niewłączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego z krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji działań pomocowych wprowadzonych do ustawy o ochronie przeciwpożarowej art. 171 pkt 1 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U.). Dotychczas współdziałanie przy działaniach ratowniczych jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych i nie włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego regulowały przepisy Rozdziału 4. ustawy o ochronie przeciwpożarowej oraz wydane na tej podstawie przepisy wykonawcze. Obecny przepis doprecyzowuje kwestie współpracy jednostek ochrony przeciwpożarowej działających w ramach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego i poza tym systemem, również przy działaniach spoza katalogu działań ratowniczych – czyli działań pomocowych – opierając współpracę przy prowadzeniu tych działań na wzorcach obowiązujących przy realizacji działań ratowniczych, z zastrzeżeniem różnicy wynikającej z odrębnego źródła finansowania tych działań wskazanego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikro przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz.U. 2002 nr 239 poz. 2039 oraz 2004 nr 65 poz. 597).

Brak jest możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do wydania rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia – zostaną sfinansowane w ramach Funduszu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej – w zakresie współpracy jednostek włączonych i nie włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego przy działaniach innych niż ratownicze. W pozostałych kwestiach regulowanych przez to rozporządzenie finansowanie będzie realizowane, tak jak dotychczas – z budżetu państwa – zgodnie z zapisami art. 23, 33 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.
---------------------	--

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	W chwili obecnej niemożliwym jest precyzyjne oszacowanie kosztów do poniesienia ze względu na brak możliwości rzetelnej oceny zakresu i intensywności działań, które faktycznie będą realizowane przez jednostki ochrony przeciwpożarowej niewłączone do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w ramach działań pomocowych, których finansowanie jest przewidziane z Funduszu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾
z dnia
w sprawie Centralnej Ewidencji Zasobów

Na podstawie art. 32 ustawy z dniar. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób i tryb prowadzenia Centralnej Ewidencji Zasobów, zwanej dalej ewidencją;
- 2) minimalny zbiór funkcjonalności ewidencji, w tym sposób funkcjonowania w sytuacjach awaryjnych i wymagania interfejsów do komunikacji z ewidencją;
- 3) warunki przydzielania, zawieszania oraz uchylania dostępu do ewidencji.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.);
- 2) organach ochrony ludności – należy przez to rozumieć organy wymienione w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.);
- 3) podmiotach ochrony ludności – należy przez to rozumieć podmioty wymienione w art. 17 ustawy z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.);
- 4) SWD PSP - System Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej;
- 5) SWD PRM - System Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego;
- 6) zasobach - należy przez to rozumieć zasoby ochrony ludności, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.);

§ 3. 1. Centralna Ewidencja Zasobów zawiera dane określające:

- 1) dane dotyczące podmiotu ochrony ludności i obrony cywilnej:

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

- a) nazwę podmiotu,
 - b) numer podmiotu w Krajowym Rejestrze Sądowym;
 - c) NIP i REGON;
 - d) adres siedziby podmiotu,
 - e) adres (adresy) oddziału (oddziałów),
 - f) dane osoby do kontaktu:
 - imię (imiona) i nazwisko,
 - numer telefonu,
 - adres e-mail lub innego środka komunikacji elektronicznej,
 - g) klasyfikację podmiotu zgodnie z art. 17 ust. 1,
 - h) w odniesieniu do podmiotów, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 36–38, dane dotyczące podstawy uznania za podmiot ochrony ludności:
 - data uznania za podmiot,
 - oznaczenie organu ochrony ludności, który dokonał uznania za podmiot,
 - oznaczenie decyzji lub porozumienia o uznaniu za podmiot,
 - i) zakres zadań ochrony ludności lub obrony cywilnej wykonywanych przez podmiot;
 - j) informację o nadaniu przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej, o którym mowa w art. 135 ustawy;
 - k) przydziału mobilizacyjnego lub pracowniczego przydziału mobilizacyjnego, o których mowa w art. 531 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny;
 - l) przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego o którym mowa w art. 605 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny;
 - m) informację o nałożeniu świadczeń osobistych, o których mowa w art. 618 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny;
 - n) informację o nałożeniu świadczeń rzeczowych, o których mowa w art. 628 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.
- 2) dane dotyczące zasobów ochrony ludności i obrony cywilnej znajdujących się w dyspozycji poszczególnych organów ochrony ludności i obrony cywilnej i podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej:
- a) rodzaj i stan ilościowy zasobów,
 - b) dysponenta zasobów,
 - c) miejsce rozmieszczenia zasobów,
 - d) dostępność i warunki dysponowania zasobami.

2. Dane wprowadzane są do ewidencji zgodnie z art. 30 ustawy.

§ 4. 1. Ewidencja spełnia minimalne wymagania funkcjonalne:

- 1) zapewnia możliwość prowadzenia ewidencji zasobów podmiotów ochrony ludności;
- 2) umożliwia generowanie analiz, raportów, zestawień i statystyk oraz wyciągów z ewidencji;
- 3) zapewnia, za pośrednictwem interfejsu komunikacyjnego, wymianę informacji i danych z systemami organów i podmiotów ochrony ludności, a także, Systemem Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej i Systemem Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego, dostosowanymi przez nie do współpracy z ewidencją;
- 4) funkcjonuje w architekturze scentralizowanej z wykorzystaniem podstawowego i zapasowego ośrodka przetwarzania danych;
- 5) zapewnia wykonywanie kopii bezpieczeństwa przetwarzanych danych;
- 6) posiada mechanizmy umożliwiające identyfikację, uwierzytelnienie i autoryzację użytkowników;
- 7) funkcjonuje w architekturze wysokiej dostępności i jest dostępny dla użytkowników wskazanych przez organy i podmioty ochrony ludności;
- 8) posiada mechanizmy pozwalające przypisać określone działanie do osoby fizycznej lub procesu oraz umiejscowić je w czasie;
- 9) zapewnia bezpieczeństwo przetwarzanych danych, w tym szyfrowanie danych przy ich przesyłaniu;
- 10) posiada środowisko szkoleniowe;
- 11) współpracę z innymi systemami teleinformatycznymi;
- 12) zawiera mechanizmy zapewniające zachowanie ciągłości funkcjonowania .

2. W przypadku zaistnienia sytuacji awaryjnej obsługa ewidencji odbywa się na stanowiskach kierowania Państwowej Straży Pożarnej z wykorzystaniem połączeń telefonicznych lub urządzeń radiowych.

3. Interfejs komunikacyjny spełnia następujące wymagania funkcjonalne:

- 1) umożliwia dwukierunkową wymianę informacji w zakresie określonym w § 3 ust. 1;
- 2) zapewnia dwukierunkową wymianę informacji o statusie zasobów;
- 3) zapewnia wymianę informacji o aktualnej dostępności zasobów;
- 4) umożliwia prowadzenie ewidencji zasobów.

§ 5. 1. Przydzielania, zawieszania oraz uchylania dostępu do ewidencji organom ochrony ludności dokonuje, na podstawie wniosku, właściwy terytorialnie kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej.

2. Przydzielania, zawieszania oraz uchylania dostępu do ewidencji podmiotom ochrony ludności, dokonuje, na podstawie wniosku organu nadzorującego, właściwy terytorialnie kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej.

3. Dostęp do ewidencji jest przydzielany w zakresie umożliwiającym realizację wyznaczonych zadań.

§ 6. 1. Organy oraz podmioty ochrony ludności, otrzymają dostęp do ewidencji w przeciągu 6 miesięcy od dnia uruchomienia.

2. Organy oraz podmioty ochrony ludności, wprowadzą dane do ewidencji w przeciągu 6 miesięcy od dnia otrzymania dostępu.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 32 ustawy z dnia <data wydania aktu> r o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. ...), dalej ustawy OL i OC.

Projekt rozporządzenia ma charakter dostosowujący i porządkujący. Proponowane regulacje uzupełniają przepisy dotyczące prowadzenia Centralnej Ewidencji Zasobów.

W § 3 ustęp 1 określony został sposób prowadzenia Centralnej Ewidencji Zasobów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej poprzez określenie zakresu danych przechowywanych. Wynika częściowo wprost z ustawy OL i OC, a częściowo z przepisów art. 531, 605, 618 oraz 628 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny.

Ustępy 2, 3 oraz 4 opisują tryb prowadzenia Centralnej Ewidencji Zasobów.

W § 4 ustęp 1 wymienione zostały minimalne wymagania funkcjonalne jakie musi spełniać Centralna Ewidencja Zasobów. W szczególności uwzględniono podstawowe zasady projektowania systemów teleinformatycznych: rozliczalności, dostępność, integralności oraz poufność, uwzględniając konieczność ujęcia w ewidencji możliwości i warunków dysponowania zasobów ochrony ludności.

W ustępie 2 projektu rozporządzenia uregulowano sposób postępowania w sytuacji wystąpienia awarii systemu.

W ustępie 3 projektu rozporządzenia opisano wymagania funkcjonalne interfejsu komunikacyjnego z ewidencją, uwzględniające konieczność zapewnienia aktualizacji ewidencji.

W § 5 określony został sposób przydzielania, zawieszania oraz uchylania dostępu do SWD PSP użytkownikom Państwowej Straży Pożarnej oraz jednostkom ochrony przeciwpożarowej.

§ 6 nakłada na ograny ochrony ludności oraz podmioty ludności obowiązek uzupełnienia danych w Centralnej Ewidencji Zasobów.

W ocenie projektodawcy przedmiotowa regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania	Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia zostaną sfinansowane w ramach Funduszu Ochrony Ludności, w tym będą obejmowały rekompensaty za wykorzystane środki własne jednostek samorządu terytorialnego właściwe dla organów ochrony ludności uczestniczących w organizacji ewakuacji i zabezpieczenia mienia oraz kosztu uczestnictwa w działaniach dla podmiotów ochrony ludności.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Bieżąca realizacja przepisów rozporządzenia finansowana jest z Funduszu Ochrony Ludności zapisanych w OSR do ustawy z dnia _____ o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r., poz. _____).

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

R O Z P O R Z A D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾
z dnia
**w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez obowiązane
organy ochrony ludności**

Na podstawie art. 33 ust. 7 ustawy z dniar. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wytyczne w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez obowiązane organy ochrony ludności, z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń w poszczególnych obszarach kraju.

§ 2. 1. Zasoby ochrony ludności przechowuje się w istniejących magazynach przeciwpowodziowych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) lub w siedzibach podmiotów ochrony ludności wykonującej zadania na rzecz organu tworzącego zasób.

2. Organy ochrony ludności mogą też tworzyć nowe magazyny lub zawierać umowy na magazynowanie zasobów ochrony ludności w sposób pozwalający na ich niezwłoczne wykorzystanie w przypadku wystąpienia zagrożenia.

§ 3. 1. Organ ochrony ludności utrzymuje zasoby ochrony ludności określone w załączniku.

2. Zasoby mogą być rozszerzone o inny asortyment i wyposażenie w przypadku, gdy po przeprowadzeniu analizy zagrożeń występujących na obszarze właściwości miejscowej organu, określi on wynikające z niej potrzeby.

3. Organy wyższego szczebla zapewniając zasoby uwzględniają zaplanowane zasoby przez organy niższego szczebla.

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

§ 4. 1. W przypadku stwierdzenia w Centralnej Ewidencji Zasobów o której mowa w art. 23 ust. 3 Ustawy, niewystarczających zasobów do realizacji zadań ochrony ludności na obszarze województwa, minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać wojewodzie zalecenie ich uzupełnienia i wprowadzenia do Wojewódzkiej Ewidencji Zasobów.

2. W zaleceniu, o którym mowa w ust. 1 wskazuje się rodzaj i ilość zasobów wymagających uzupełnienia.

3. Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zalecenia informuje ministra właściwego do spraw wewnętrznych o sposobie jego realizacji.

§ 5. 1. W przypadku stwierdzenia w Wojewódzkiej Ewidencji Zasobów braku wystarczających zasobów do realizacji zadań ochrony ludności na obszarze powiatu lub gminy, wojewoda może wydać staroście lub wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) zalecenie ich uzupełnienia.

2. W zaleceniu, o którym mowa w ust. 1 wskazuje się rodzaj i ilość zasobów wymagających uzupełnienia.

3. Starosta lub wójt (burmistrz, prezydent miasta), w terminie 30 dni od dnia otrzymania zalecenia, informuje wojewodę o sposobie jego realizacji.

§ 6. Organy ochrony ludności wyposażą magazyny w zasoby ochrony ludności do poziomu, o którym mowa w § 3 ust. 1 w terminie do 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
z dnia
(Dz. U. poz.)

Wytyczne do utrzymywania zasobów ochrony ludności przez terytorialne organy ochrony ludności

Lp.	Wyposażenie	Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej						
		Zapewnienia dostępu do wody i żywności	Zapewnienie dostępu do produktów leczniczych i udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz świadczeń opieki zdrowotnej	Realizacja zadań ratowniczych	Ostrzeganie, alarmowanie i powiadamiania ludności	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego	Zapewnienie łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności	Funkcjonowanie obiektów zbiorowej ochrony
1.	Maska z filtropochłaniaczem typu: A, B, E, K, P, SX.			x				x
2.	Kombinezon ochronny min. kat. III			x				x
3.	Indywidualny pakiet medyczny		x	x		x		x

Lp.	Wyposażenie	Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej						
		Zapewnienia dostępu do wody i żywności	Zapewnienie dostępu do produktów leczniczych i udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz świadczeń opieki zdrowotnej	Realizacja zadań ratowniczych	Ostrzeganie, alarmowanie i powiadamiania ludności	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego	Zapewnienie łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności	Funkcjonowanie obiektów zbiorowej ochrony
4.	Środek dezynfekcyjny (o działaniu wszechstronnym)		x	x		x		x
5.	Urządzenie do napełniania worków			x		x		x
6.	Worki na piasek			x		x		x
7.	Rękawy przeciwpowodziowe			x		x		
8.	Agregat prądotwórczy na min. 5 kVA (stopień ochrony IP54)			x	x	x	x	x

Lp.	Wyposażenie	Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej						
		Zapewnienia dostępu do wody i żywności	Zapewnienie dostępu do produktów leczniczych i udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz świadczeń opieki zdrowotnej	Realizacja zadań ratowniczych	Ostrzeżenie, alarmowanie i powiadamianie ludności	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego	Zapewnienie łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności	Funkcjonowanie obiektów zbiorowej ochrony
9.	Mikrobus		x	x	x	x		
10.	Samochód typu pickup		x	x		x		
11.	Lekki samochód zaopatrzeniowy		x	x		x		
12.	Mobilna (kontenerowa) stacja paliw			x				
13.	Zapas paliw płynnych niezbędny do utrzymania pracy agregatów przez min. 7 dni			x	x	x	x	x

Lp.	Wyposażenie	Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej						
		Zapewnienia dostępu do wody i żywności	Zapewnienie dostępu do produktów leczniczych i udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz świadczeń opieki zdrowotnej	Realizacja zadań ratowniczych	Ostrzeżenie, alarmowanie i powiadamianie ludności	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego	Zapewnienie łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności	Funkcjonowanie obiektów zbiorowej ochrony
14.	Zbiornik elastyczny do przechowywania paliwa (łącznie objętość uzależniona od zapotrzebowania związanego z zapewnieniem pracy agregatów przez min. 7 dni).			x	x	x	x	x
15.	Mobilna stacja uzdatniania wody	x				x		x

Lp.	Wyposażenie	Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej						
		Zapewnienia dostępu do wody i żywności	Zapewnienie dostępu do produktów leczniczych i udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz świadczeń opieki zdrowotnej	Realizacja zadań ratowniczych	Ostrzeżenie, alarmowanie i powiadamiania ludności	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego	Zapewnienie łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności	Funkcjonowanie obiektów zbiorowej ochrony
16.	Przyczepa do dowożenia wody pitnej	x				x		x
17.	Zbiornik elastyczny do magazynowania wody pitnej	x				x		x
18.	Zbiornik elastyczny do magazynowania wody bytowej	x				x		x
19.	Kontener do dekontaminacji			x		x		x
20.	Zbiornik elastyczny do wody zanieczyszczonej po dekontaminacji			x		x		x

Lp.	Wyposażenie	Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej						
		Zapewnienia dostępu do wody i żywności	Zapewnienie dostępu do produktów leczniczych i udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz świadczeń opieki zdrowotnej	Realizacja zadań ratowniczych	Ostrzeżenie, alarmowanie i powiadamianie ludności	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego	Zapewnienie łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności	Funkcjonowanie obiektów zbiorowej ochrony
21.	Kuchnia polowa	x				x		x
22.	Trwałe produkty żywnościowe	x				x		x
23.	Całodniowy pakiet racji żywnościowych (śniadanie, obiad, kolacja)	x		x		x		x
24.	Namiot mieszkalny 10 osobowy z wyposażeniem (komplet lamp, wentylatorów do przewietrzania,			x		x		

Lp.	Wyposażenie	Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej						
		Zapewnienia dostępu do wody i żywności	Zapewnienie dostępu do produktów leczniczych i udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz świadczeń opieki zdrowotnej	Realizacja zadań ratowniczych	Ostrzeganie, alarmowanie i powiadamiania ludności	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego	Zapewnienie łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności	Funkcjonowanie obiektów zbiorowej ochrony
	łóżek polowych, krzeseł i śpiworów)							
25.	Namiot magazynowy			X		X		X
26.	Śpiwór							X
27.	Koce							X
28.	Łóżka polowe							X
29.	Stół polowy							X
30.	Krzeseła polowe							X

Lp.	Wyposażenie	Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej						
		Zapewnienia dostępu do wody i żywności	Zapewnienie dostępu do produktów leczniczych i udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz świadczeń opieki zdrowotnej	Realizacja zadań ratowniczych	Ostrzeganie, alarmowanie i powiadamiania ludności	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego	Zapewnienie łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności	Funkcjonowanie obiektów zbiorowej ochrony
31.	Przenośny zestaw oświetleniowy na statywie z reflektorami o łącznej mocy strumienia świetlnego min. 10 000 lm			X		X		X
32.	Nagrzewnice olejowe							X
33.	Przedłużacz na zwijadle 20 m (stopień ochrony min. IP56)				X	X	X	X

Lp.	Wyposażenie	Zadania ochrony ludności i obrony cywilnej						
		Zapewnienia dostępu do wody i żywności	Zapewnienie dostępu do produktów leczniczych i udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz świadczeń opieki zdrowotnej	Realizacja zadań ratowniczych	Ostrzeganie, alarmowanie i powiadamiania ludności	Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego	Zapewnienie łączności z organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności	Funkcjonowanie obiektów zbiorowej ochrony
34.	Przedłużacz 10 m (stopień ochrony min. IP 56)				X	X	X	X
35.	Rozdzielacz prądu min. 3 gniazdkowy (stopień ochrony min. IP 56)				X	X	X	X
36.	Ratowniczy sprzęt spalinowy (pilarki do drewna, pilarki ratownicze, piły do betonu i stali, przecinarki plazmowe).			X				

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 33 ust. 7 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz.U.).

Rozporządzenie określa zakres przedmiotowy i ilościowy asortymentu wchodzącego w skład zasobów ochrony ludności, sposób utrzymywania tych zasobów w gotowości do użycia przez obowiązane organy ochrony ludności, z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń w poszczególnych obszarach kraju.

Rozporządzenie przewiduje, że zasoby gromadzi się i przechowuje na bazie istniejących magazynów przeciwpowodziowych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) oraz art. 4 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107). Rozwiązanie takie służy wykorzystaniu przestrzeni już istniejących do magazynowania będących w dyspozycji właściwych organów ochrony ludności m.in. w celu ograniczenia kosztów budowy nowych magazynów gdy istniejące umożliwiają zdeponowanie dodatkowego asortymentu w ramach zasobu. Organy ochrony ludności mogą też tworzyć nowe magazyny lub zawierać umowy na magazynowanie zasobów ochrony ludności w sposób pozwalający otrzymać je niezwłocznie w przypadku wystąpienia zagrożenia. Wybór w tym zakresie należy do organu, który dokona optymalnego wyboru i wydatkowania środków finansowych zgodnie z zasadami dokonywania wydatków ze środków publicznych.

W załączniku do rozporządzenia określony został wymagany asortyment i wyposażenie, w który powinien zaopatrzyć się każdy organ tworząc zasób.

Asortyment i wyposażenie wymienione w załączniku uwzględnia potrzeby samowystarczalnego realizowania zadań ochrony ludności w warunkach ograniczonego dostępu do energii elektrycznej, wody pitnej, żywności, a także bazy noclegowej, skutkującej koniecznością odpoczynku i regeneracji ewakuowanych osób w doraźnie zorganizowanych punktach. Wymagania dostosowany został do przewidywanych potrzeb za równo w warunkach zagrożeń czasu wojennego jak i klęsk żywiołowych oraz innych zagrożeń czasu pokoju. Podstawowym kryterium wyboru było zaspokojenie potrzeb bytowych ludności w warunkach

braku dostępu do podstawowych usług publicznych oraz potrzeby udzielania pomocy humanitarnej.

Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.

Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania		Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia zostaną sfinansowane w ramach Funduszu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Rozporządzenie dotyczy określenia określa zakres przedmiotowy i ilościowy asortymentu wchodzącego w skład zasobów ochrony ludności, sposób utrzymywania tych zasobów w gotowości do użycia przez obowiązane organy ochrony ludności, z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń w poszczególnych obszarach kraju. Podstawowymi podstawami do dokonania obliczeń finansowych będą stwierdzone zagrożenia a co za tym idzie dostosowanie planowanych do zakupu zasobów przez poszczególne Organy.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	<i>Łącznie (0-10)</i>					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
Niemierzalne													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności											

		gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu			
☒ nie dotyczy			
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegółowo w odwróconej tabeli zgodności).		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:		☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.		☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:			
9. Wpływ na rynek pracy			
Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.			
10. Wpływ na pozostałe obszary			
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	
		☐ informatyzacja ☐ zdrowie	
Omówienie wpływu			
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego			
Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.			
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?			
Nie dotyczy			
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)			
Brak.			

R O Z P O R Z A D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾
z dnia
**w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez podmioty
ochrony ludności**

Na podstawie art. 33 ust. 8 ustawy z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wytyczne w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez podmioty ochrony ludności, z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń oraz konieczności zapewnienia w niezbędnym zakresie usług publicznych.

§ 2. 1. Podmioty ochrony ludności utrzymują zasoby ochrony ludności w sposób umożliwiający natychmiastowe ich użycie na wypadek wystąpienia zagrożenia.

2. Dostępne zasoby podlegają bieżącemu ewidencjonowaniu przez podmiot ochrony ludności, uzupełnianiu lub odtworzeniu w przypadku zużycia lub zniszczenia.

3. Zasoby gromadzi się i przechowuje w siedzibie podmiotu ochrony ludności lub w porozumieniu z organem ochrony ludności wykorzystując magazyny przeciwpowodziowe, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) lub w innej wydzielanej przestrzeni, która zapewni bezpieczne przechowywanie zasobów oraz możliwość ich natychmiastowego wykorzystania na wypadek wystąpienia zagrożenia.

§ 3. 1. Podmiot ochrony ludności utrzymując zasób ochrony ludności zapewnia asortyment i wyposażenie, niezbędne do zapewnienia samowystarczalnej realizacji zadań ochrony ludności na obszarze działania w tym w szczególności dotyczących zapewnienia usług publicznych, w oparciu o zgromadzone zasoby przez co najmniej 7 dni trwania zagrożenia.

3. Podmioty ochrony ludności utrzymują zasoby ze środków własnych, w tym pokrywają koszty zakupu, bieżącej konserwacji, magazynowania, przeglądów oraz utylizacji.

¹⁾Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

§ 4. 1. Podmiot ochrony ludności utrzymując zasób, zapewnia w nim asortyment i wyposażenie odpowiadające bieżącym i planowanym potrzebom własnym oraz uwzględnia zalecenia dotyczące asortymentu przekazane przez organ ochrony ludności który go nadzoruje lub na rzecz którego będzie realizował zadania.

2. Organ ochrony ludności może na wniosek podmiotu ochrony ludności użyć sprzęt i środki z własnego zasobu, na czas uzupełnienia lub odtworzenia zasobu przez podmiot.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 33 ust. 8 o ochronie ludności i obronie cywilnej.

Rozporządzenie określa wytyczne w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez podmioty ochrony ludności, z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń oraz konieczności zapewnienia w niezbędnym zakresie usług publicznych.

Rozporządzenie przewiduje, że podmioty ochrony ludności tworzą, utrzymują oraz uzupełniają zasoby ochrony ludności niezbędne do realizowania zadań ochrony ludności, z uwzględnieniem własnych analiz oraz wynikających z nich potrzeb materiałowych i sprzętowych niezbędnych do zachowania ciągłości działania na wypadek sytuacji kryzysowych.

Zasoby gromadzi się i przechowuje w magazynie stworzonym w siedzibie podmiotu ochrony ludności lub w porozumieniu z organem organu ochrony ludności wykorzystując magazyny przeciwpowodziowe lub w innej przestrzeni, która zapewni bezpieczne przechowywanie zasobów oraz możliwość ich natychmiastowego wykorzystania na wypadek wystąpienia zagrożenia.

Tworząc zasób ochrony ludności każdy podmiot ochrony ludności planuje asortyment i wyposażenie magazynów, uwzględniając konieczność zapewnienia samowystarczalnej realizacji zadań ochrony ludności na obszarze działania, w oparciu o zgromadzone zasoby przez co najmniej 7 dni trwania zagrożenia. Podmiot ochrony ludności tworząc zasób uwzględnia także zalecenia otrzymane od organu ochrony ludności odnośnie rodzajów i ilości zasobów ochrony ludności utrzymywanych przez ten podmiot. Planując oraz tworząc zasób dokonuje się wyboru asortymentu i wyposażenie, który zapewnia się minimalny standard wyposażenia podmiotu określony w załączniku.

Rozporządzenie ustala jako wytyczne podstawowe wyposażenie każdego podmiotu ochrony ludności, niezależnie od zakresu realizowanych zadań. Oprócz minimalnego normatywu zaopatrzenia podmiotu każdy podmiot we własnym zakresie może i powinien uzupełniać zasób o sprzęt i materiały, które zgodnie z indywidualną analizą i szacowaniem ryzyka oraz potrzeb mogą być niezbędne do zrealizowania zadań, również czasie kryzysu wojennego. Zasób utworzony przez każdy podmiot poza wykorzystaniem w bieżącej realizacji zadań uwzględnia również konieczność zachowania ciągłości działania na wypadek kryzysów, którym towarzyszyć mogą ograniczenia w dostępie do energii elektrycznej, paliw, żywności

czy nawet wody. Minimalne wyposażenie zasobu zostało wybrane tak by zapewnić przy relatywnie powszechnej dostępności i niskiemu kosztowi zakupu jak największą przydatność do realizacji zadań na rzecz społeczeństwa.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenie nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Projekt rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.

<p>Nazwa projektu</p> <p>Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez podmioty ochrony ludności</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Wiesław Leśniakiewicz Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dariusz Marczyński, Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego e-mail: dariusz.marczyński@mswia.gov.pl tel.: 47 72 85 207 fax.: 22 845 67 57</p>	<p>Data sporządzenia 10.09.2024 r.</p> <p>Źródło Art. 33 ust. 8 ustawy z dnia r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.)</p> <p>Nr w Wykazie prac</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 33 ust. 8 ustawy z dnia r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. ...). Zgodnie z przywołanym przepisem Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wytyczne w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez podmioty ochrony ludności, z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń oraz konieczności zapewnienia w niezbędnym zakresie usług publicznych.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rozporządzenie określa szczegółowe wytyczne w sprawie sposobu utrzymywania zasobów ochrony ludności przez podmioty ochrony ludności, z uwzględnieniem rodzajów zagrożeń oraz konieczności zapewnienia w niezbędnym zakresie usług publicznych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Jednostki krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (jednostki ratowniczo-gaśnicze, posterunki, szkolne jednostki ratowniczo-gaśnicze PSP, OSP, inne jednostki ochrony przeciwpożarowej)	5059 (5030 OSP, 4 ZSP, 23 WSP, 2 LSRG)		
Podmioty współpracujące z krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym na podstawie zawartych porozumień	15		
Podmioty ochrony ludności	8683		

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.</p> <p>Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.</p>							
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☒ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
Komentarz:								
9. Wpływ na rynek pracy								
Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.								
10. Wpływ na pozostałe obszary								
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny			☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:			☐ informatyzacja ☐ zdrowie		

☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe		
Omówienie wpływu		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾**

z dnia

**w sprawie programu szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla
podmiotów prowadzących szkolenia**

Na podstawie art. 51 ustawy z dnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa program szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagania dla podmiotów prowadzących szkolenia.

2. Rozporządzenia nie stosuje się do:

- 1) szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004 r. poz. 1860, z późn. zm.),
- 2) szkoleń z zakresu zarządzania kryzysowego, o których mowa w ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122 ze zm.),
- 3) szkoleń z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 275),
- 4) zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz szkoleń personelu jednostek systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne, o których mowa w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2014 poz. 652).

§ 2. Ustala się Program szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej, określony w załączniku do rozporządzenia.

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

§ 3. Podmiot prowadzący szkolenie ochrony ludności i obrony cywilnej, zwany dalej podmiotem prowadzącym szkolenie, realizuje je zgodnie z programem szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej, o którym mowa w ust. 1.

§ 4. 1. Podmiotem prowadzącym szkolenie jest podmiot wymieniony w art. 50 ustawy z dnia ... o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz podmiot, który uzyskał akredytację.

2. Akredytacja podmiotów prowadzących szkolenia dotyczy osób fizycznych, osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, z którymi kierownik urzędu albo podmiot ochrony ludności zawarł umowę na realizację tego szkolenia, innych niż Akademia Pożarnicza, uczelnie służb państwowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, szkoły, dla których organem założycielskim jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ośrodki szkolenia służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz inne uczelnie, a także innych niż związki ochotniczych straży pożarnych.

3. Akredytacja podmiotów prowadzących szkolenia jest realizowana przez Akademię Pożarniczą i ma na celu systemowe zapewnienie najwyższej jakości i efektywności tych szkoleń poprzez weryfikację posiadanych przez nie środków organizacyjnych i technicznych, w tym osób dysponujących wiedzą specjalistyczną, niezbędnymi do zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego szkolenia.

4. Akredytacja jest przeprowadzana na wniosek strony zainteresowanej, zawierający następujące informacje dotyczące strony zainteresowanej:

- 1) Nazwa albo imię i nazwisko;
- 2) siedziba;
- 3) numer KRS albo numer PESEL dla podmiotów niepodlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego;
- 4) numer NIP strony zainteresowanej;
- 5) dane kontaktowe takie jak adres e-mail i numer telefonu strony zainteresowanej;
- 6) zgłaszane rodzaje szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej w rozbiciu na kategorie osób podlegających szkoleniu;
- 7) ramowy roczny harmonogram prowadzenia szkoleń;

- 8) koncepcje realizacji poszczególnych szkoleń uwzględniające czas ich trwania, wysoce efektywne formy i metody kształcenia, a także pomoce dydaktyczne;
- 9) wykaz ilościowo-jakościowy infrastruktury szkoleniowej wraz z określeniem jej lokalizacji i statusu własności;
- 10) wykaz trenerów ochrony ludności z wykazami indywidualnie deklarowanych zakresów kompetencji;
- 11) zgoda na przetwarzanie danych z niniejszego wniosku na potrzeby akredytacji i ewaluacji szkoleń;
- 12) pełnomocnictwo, jeżeli wniosek składany jest przez pełnomocnika;
- 13) podpis.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4, składa się do Akademii Pożarniczej. Akademia Pożarnicza rozpatruje wniosek w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego i poprawnie wypełnionego wniosku. Termin może ulec przedłużeniu.

6. Akademia Pożarnicza może zobowiązać stronę zainteresowaną do wprowadzenia zmian we wniosku, o którym mowa w ust. 4, na wniosek Akademii Pożarniczej w czasie niewpływającym na termin określony w ust. 5.

7. Świadectwo akredytacji wydaje Akademia Pożarnicza po pozytywnej weryfikacji posiadania przez stronę zainteresowaną środków organizacyjnych i technicznych, w tym osób dysponujących wiedzą specjalistyczną, niezbędnymi do zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego szkolenia, w terminie 14 dni od daty pozytywnego rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 4.

8. Świadectwo akredytacji zawiera następujące informacje:

- 1) nazwę podmiotu prowadzącego szkolenia;
- 2) siedzibę podmiotu prowadzącego szkolenia;
- 3) numer KRS lub numer NIP lub numer PESEL strony zainteresowanej;
- 4) rodzaje szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej w rozbiciu na kategorie osób podlegających szkoleniu;
- 5) datę i miejscowość wystawienia świadectwa akredytacji;
- 6) termin ważności świadectwa akredytacji;

- 7) nazwę i pieczęć podmiotu akredytującego;
- 8) podpis osoby reprezentującej podmiot akredytujący;
- 9) numer ewidencyjny świadectwa akredytacji.

9. Świadectwo akredytacji jest ważne przez 3 lata od dnia jego wystawienia.

10. Podmiot prowadzący szkolenie może podejść do kolejnej akredytacji celem przedłużenia ważności świadectwa akredytacji w terminie obowiązywania dotychczasowego świadectwa akredytacji, o którym mowa w ust. 10.

11. Akademia Pożarnicza prowadzi rejestr wydanych świadectw akredytacji. Rejestr ten zawiera informacje, o których mowa w ust. 9, i jest przekazywany do komórki organizacyjnej właściwej sprawom ochrony ludności i obrony cywilnej w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych w terminie do 31 stycznia według stanu na rok poprzedni.

§ 5. 1. Realizowanie zadań związanych z planowaniem, organizacją i prowadzeniem szkolenia ochrony ludności i obrony cywilnej dla ministrów, sekretarzy stanu, podsekretarzy stanu, szefów urzędów centralnych, wojewodów, finansowane jest ze środków Funduszu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Realizowanie zadań związanych z planowaniem, organizacją i prowadzeniem szkolenia ochrony ludności i obrony cywilnej dla marszałków województw i starostów oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, finansowane jest z budżetów odpowiednio gmin, powiatów i samorządów województw.

3. Realizowanie zadań, o którym mowa w ust. 2, finansowane jest w ramach rezerwy celowej, o której mowa art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

4. Na dofinansowanie szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać środki z Funduszu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej w formie dotacji celowej.

5. Procentowy udział dotacji, o której mowa w ust. 4, w kosztach realizowanego zadania reguluje zawarta umowa. Wartość dotacji może wynosić do 100% kosztów zadania.

6. Zadania związane z planowaniem, organizacją i prowadzeniem szkolenia dla pracowników urzędów administracji publicznej, członków i pracowników pomiotów ochrony

ludności oraz osób posiadających przydziały mobilizacyjne obrony cywilnej, finansowane lub dofinansowane są za pośrednictwem poszczególnych części budżetowych zgodnie z zakresem ich działania.

7. Postanowienia ust. 1-6 stosuje się do kosztów certyfikacji, o której mowa w § 11 Programu szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej, i kosztów akredytacji, o której mowa w § 4 niniejszego rozporządzenia.

§ 6. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla ministrów, sekretarzy stanu i podsekretarzy stanu, szefów urzędów centralnych oraz wojewodów, marszałków województw i starostów prowadzone przez Akademię Pożarniczą mogą być realizowane przy współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Państwowej Straży Pożarnej, w szczególności z instytutami badawczymi, Centralnym Muzeum Pożarnictwa i pozostałymi szkołami Państwowej Straży Pożarnej.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

**MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
z dnia
(poz.)

Złącznik nr 1 do rozporządzenia

PROGRAM SZKOLEŃ OCHRONY LUDNOŚCI I OBRONY CYWILNEJ

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Ilekroć w Programie szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej jest mowa o:

- 1) certyfikacie – rozumie się przez to certyfikat trenera ochrony ludności;
- 2) deklarowanym zakresie kompetencji – rozumie się przez to deklarowany przez trenera ochrony ludności zakres właściwości merytorycznej upoważniającej do efektywnego prowadzenia zajęć dydaktycznych podczas szkolenia na wysokim poziomie jakości merytorycznej, wskazany w certyfikacie trenera ochrony ludności lub zweryfikowany przez podmiot prowadzący szkolenie w trybie uznania kompetencji trenera ochrony ludności;
- 3) dyplomie – rozumie się przez to dyplom ukończenia szkolenia ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 4) jednostce dydaktycznej – rozumie się przez to 45 minut zajęć dydaktycznych w dowolnej formie przeznaczonych na realizację zakresu szkolenia;
- 5) podmiocie prowadzącym szkolenie – rozumie się przez to podmiot prowadzący szkolenie ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 6) pomocy dydaktycznej – rozumie się przez to wyposażenie specjalistyczne i audiowizualne, prezentacje multimedialne, filmy szkoleniowe, rysunki, wykresy, modele, literaturę specjalistyczną, przykłady rozwiązań praktycznych, a także inne wyposażenie służące realizacji szkolenia;
- 7) szkoleniu – rozumie się przez to szkolenie ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 8) świadectwie – rozumie się przez to świadectwo akredytacji podmiotu prowadzącego szkolenie;

9) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia ... 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. ...).

§ 2. Głównym celem szkolenia jest nabycie przez uczestników wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do efektywnego wykonywania zadań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej we wszystkich stanach funkcjonowania państwa i w obliczu wszelkiego rodzaju zagrożeń, z uwzględnieniem szczebla, złożoności i współdziałania przy wykonywaniu tychże zadań.

Rozdział 2

Rodzaje i zakresy szkoleń

§ 2. Przeprowadza się następujące rodzaje szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej:

- 1) Wyższe Kursy Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej;
- 2) szkolenia kierownicze ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 3) szkolenia operacyjne ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 4) szkolenia mobilizacyjne obrony cywilnej.

§ 3. Wyższy Kurs Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej ma następujący zakres:

- 1) Międzynarodowe i wewnętrzne uwarunkowania bezpieczeństwa narodowego.
- 2) Kierowanie bezpieczeństwem narodowym w różnych stanach funkcjonowania państwa.
- 3) Zarządzanie ryzykiem w ochronie ludności i obronie cywilnej.
- 4) Międzynarodowe i krajowe regulacje prawne dotyczące ochrony ludności i obrony cywilnej.
- 5) Funkcjonowanie państwa w sytuacji zagrożenia, w tym w czasie wojny.
- 6) Organizacja i funkcjonowanie ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce.
- 7) Przygotowanie i planowanie w ochronie ludności i obronie cywilnej w Polsce.
- 8) Współpraca, wsparcie i współdziałanie w ochronie ludności i obronie cywilnej, w tym współpraca cywilno-wojskowa w różnych stanach funkcjonowania państwa.
- 9) Pomoc humanitarna.

- 10) System zarządzania kryzysowego.
- 11) Wykrywanie zagrożeń, powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie.
- 12) Ewakuacja ludzi, zwierząt, mienia oraz dóbr kultury na wypadek zagrożenia.
- 13) Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej.
- 14) System łączności państwowej.
- 15) Pierwsza pomoc.
- 16) Psychologiczne aspekty w zarządzaniu bezpieczeństwem na poziomach centralnym i wojewódzkim.
- 17) Przywództwo strategiczne w ochronie ludności.
- 18) Zabezpieczenie logistyczne i finansowanie ochrony ludności i obrony cywilnej.
- 19) Szkolenia i ćwiczenia ochrony ludności i obrony cywilnej.

§ 4. Szkolenie kierownicze ochrony ludności i obrony cywilnej ma następujący zakres:

- 1) Zagrożenia bezpieczeństwa narodowego i społeczności lokalnej.
- 2) Kierowanie bezpieczeństwem w różnych stanach funkcjonowania państwa.
- 3) Zarządzanie ryzykiem w ochronie ludności i obronie cywilnej.
- 4) Międzynarodowe i krajowe regulacje prawne dotyczące ochrony ludności i obrony cywilnej.
- 5) Funkcjonowanie państwa w sytuacji zagrożenia, w tym w czasie wojny.
- 6) Organizacja i funkcjonowanie ochrony ludności i obrony cywilnej.
- 7) Przygotowanie i planowanie w ochronie ludności i obronie cywilnej.
- 8) Współpraca, wsparcie i współdziałanie w ochronie ludności i obronie cywilnej.
- 9) Pomoc humanitarna.
- 10) System zarządzania kryzysowego.
- 11) Wykrywanie zagrożeń, powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie.
- 12) Ewakuacja ludzi, zwierząt, mienia oraz dóbr kultury na wypadek zagrożenia.
- 13) Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej.

- 14) System łączności państwowej.
- 15) Pierwsza pomoc.
- 16) Psychologiczne aspekty w zarządzaniu bezpieczeństwem.
- 17) Przywództwo sytuacyjne w ochronie ludności.
- 18) Zabezpieczenie logistyczne i finansowanie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej.
- 19) Ćwiczenia, dedykowana gra decyzyjna, treningi, warsztaty w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.

§ 5. Szkolenie operacyjne ochrony ludności i obrony cywilnej ma następujący zakres:

- 1) Ocena ryzyka w ochronie ludności i obronie cywilnej.
- 2) Międzynarodowe i krajowe regulacje prawne ochrony ludności i obrony cywilnej.
- 3) Zasady funkcjonowania państwa w sytuacji zagrożenia jego bezpieczeństwa i w czasie wojny.
- 4) Organizacja i funkcjonowanie ochrony ludności i obrony cywilnej.
- 5) Przygotowanie i planowanie w ochronie ludności i obronie cywilnej.
- 6) Współpraca, wsparcie i współdziałanie w ochronie ludności i obronie cywilnej.
- 7) Pomoc humanitarna.
- 8) Wykrywanie zagrożeń, powiadamianie, ostrzeganie i alarmowanie.
- 9) Ewakuacja ludności, zwierząt, mienia oraz dóbr kultury na wypadek zagrożenia.
- 10) Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej.
- 11) System łączności państwowej.
- 12) Pierwsza pomoc przedmedyczna.
- 13) Psychologiczne aspekty zapewniania bezpieczeństwa.
- 14) Edukacja dla ochrony ludności.
- 15) Zabezpieczenie logistyczne w ochronie ludności i obronie cywilnej.

§ 6. Szkolenie mobilizacyjne obrony cywilnej ma następujący zakres:

- 1) Zasady funkcjonowania państwa w odniesieniu do zakresu zadań mobilizacyjnych.

- 2) Zadania mobilizacyjne.
- 3) Współpraca, wsparcie i współdziałanie w realizacji zadań mobilizacyjnych.
- 4) Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej w realizacji zadań mobilizacyjnych.
- 5) Łączność w realizacji zadań mobilizacyjnych.
- 6) Pierwsza pomoc przedmedyczna w realizacji zadań mobilizacyjnych.
- 7) Psychologiczne aspekty realizacji zadań mobilizacyjnych.
- 8) Logistyka realizacji zadań mobilizacyjnych.

§ 7. Podmiot prowadzący szkolenie formułuje treści kształcenia poruszane podczas szkolenia w pełni wypełniając zakres szkolenia oraz dostosowując te treści do specyfiki i potrzeb szkoleniowych uczestników szkolenia.

Rozdział 3

Kategorie osób podlegających szkoleniu

§ 8. Szkoleniu w formie Wyższego Kursu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej podlegają:

- 1) minister właściwy do spraw wewnętrznych,
 - 2) ministrowie kierujący działami administracji rządowej, którym podlegają lub przez których są nadzorowane podmioty ochrony ludności lub organy obsługiwane przez podmioty ochrony ludności,
 - 3) wojewodowie,
 - 4) marszałkowie województw,
 - 5) starostowie,
- w ciągu 6 miesięcy od dnia objęcia tej funkcji i następnie nie rzadziej niż raz na cztery lata,
- 6) pozostali ministrowie,
 - 7) sekretarze stanu i podsekretarze stanu,
 - 8) kierownicy urzędów centralnych,

– nie rzadziej niż raz na 3 lata.

§ 9. Szkoleniu kierowniczemu ochrony ludności i obrony cywilnej podlegają:

- 1) wójtowie,
- 2) burmistrzowie,
- 3) prezydenci miast,

– w ciągu 6 miesięcy od dnia objęcia tej funkcji i następnie nie rzadziej niż raz na cztery lata.

§ 10. Szkoleniu operacyjnemu ochrony ludności i obrony cywilnej podlegają:

- 1) pracownicy urzędów administracji publicznej,
- 2) członkowie podmiotów ochrony ludności,
- 3) pracownicy podmiotów ochrony ludności,

– nie rzadziej niż raz na 3 lata.

§ 11. Szkoleniu mobilizacyjnemu obrony cywilnej podlegają osoby posiadające przydziały mobilizacyjne obrony cywilnej, w ciągu 6 miesięcy od dnia otrzymania przydziału mobilizacyjnego obrony cywilnej.

Rozdział 4

Wymagania dla trenerów ochrony ludności

§ 10. 1. Zajęcia podczas szkolenia prowadzą trenerzy ochrony ludności zgodnie z deklarowanymi zakresami kompetencji.

2. Trenerzy ochrony ludności są dobierani przez podmiot prowadzący szkolenie zgodnie z deklarowanymi zakresami kompetencji. Deklarowane zakresy kompetencji ogółu trenerów ochrony ludności przewidzianych do realizacji szkolenia powinny w pełni odpowiadać zakresowi szkolenia określonego w szczegółowym programie szkolenia.

3. Trener ochrony ludności w ramach prowadzenia zajęć podczas szkolenia:

- 1) dba o wysoką efektywność szkoleniową;
- 2) odpowiednio dobiera środki metodyczne stosowne do celu, treści i rodzaju szkolenia, a także dostosowuje je do poziomu wiedzy i umiejętności uczestników szkolenia;
- 3) przygotowuje pomoce dydaktyczne;

- 4) dokonuje bieżącej oceny postępów uczestników szkolenia, prowadzonej między innymi w formie pytań lub czynności sprawdzających opanowanie treści kształcenia;
- 5) wykorzystuje aktywizujące formy i metody kształcenia oraz pomoce dydaktyczne;
- 6) przestrzega sprawiedliwego i obiektywnego oceniania osób szkolonych;
- 7) sporządza dokumentację z prowadzonych zajęć dydaktycznych.

§ 11. 1. Tytuł trenera ochrony ludności nabywa się wskutek pozytywnego przejścia certyfikacji albo w trybie uznania kompetencji.

2. Certyfikacja ma na celu merytoryczne i metodyczne zapewnienie najwyższych jakości i efektywności szkolenia, a także aktualizację wiedzy i umiejętności trenerów ochrony ludności.

3. Celem certyfikacji jest praktyczna weryfikacja:

- 1) wiedzy o współczesnych uwarunkowaniach ochrony ludności i obrony cywilnej zgodnie z deklarowanymi zakresami kompetencji;
- 2) umiejętności efektywnego wykorzystania metod kształcenia, narzędzi kształcenia i pomocy dydaktycznych w realizacji celów kształcenia zgodnie z deklarowanymi zakresami kompetencji.

4. Certyfikacja ma formę postępowania certyfikacyjnego przeprowadzanego przez Akademię Pożarniczą w trybie ciągłym.

5. Osoba zainteresowana nabyciem tytułu trenera ochrony ludności składa do Akademii Pożarniczej wniosek certyfikacyjny zawierający następujące informacje o tej osobie:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL;
- 3) deklarowane zakresy kompetencji przypisane do poszczególnych rodzajów szkolenia;
- 4) zgodę na przetwarzanie danych osobowych na potrzeby postępowania certyfikacyjnego.

6. Akademia Pożarnicza organizuje i przeprowadza egzamin certyfikacyjny składający się z części teoretycznej i praktycznej, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty przyjęcia wniosku certyfikacyjnego.

7. Część teoretyczna egzaminu certyfikacyjnego ma na celu zweryfikowanie poziomu wiedzy o współczesnych uwarunkowaniach ochrony ludności i obrony cywilnej zgodnie z deklarowanymi zakresami kompetencji. Składa się z 30 pytań zamkniętych wielokrotnego

wyboru, z czego udzielenie poprawnych odpowiedzi na co najmniej 24 pytania oznacza zdanie części teoretycznej egzaminu certyfikacyjnego.

8. Część praktyczna egzaminu certyfikacyjnego ma na celu weryfikację umiejętności efektywnego wykorzystania metod kształcenia, narzędzi kształcenia i pomocy dydaktycznych w realizacji celów kształcenia zgodnie z deklarowanymi zakresami kompetencji. Polega na przeprowadzeniu przez kandydata na trenera ochrony ludności 15 minutowego epizodu szkoleniowego dla wybranego przez komisję egzaminacyjną tematu odpowiadajacemu deklarowanemu zakresowi kompetencji, o którym mowa w ust. 5 pkt. 3. Część praktyczną egzaminu certyfikacyjnego uznaje się za zaliczoną w przypadku stwierdzenia efektywnego wykorzystania metod kształcenia, narzędzi kształcenia i pomocy dydaktycznych w realizacji celów kształcenia zgodnie z deklarowanymi zakresami kompetencji.

9. Egzamin certyfikacyjny uznaje się za zdany w przypadku zdania części teoretycznej egzaminu certyfikacyjnego oraz zaliczenia części praktycznej egzaminu certyfikacyjnego.

10. Zdanie egzaminu certyfikacyjnego jest równoznaczne z nabyciem kompetencji trenera ochrony ludności.

11. Certyfikat trenera ochrony ludności, zwany dalej certyfikatem, wydaje Akademia Pożarnicza w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty zdania egzaminu certyfikacyjnego.

12. Certyfikat zawiera następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko trenera ochrony ludności;
- 2) zakres deklarowanych kompetencji przypisanych do poszczególnych rodzajów szkoleń;
- 3) datę i miejscowość wystawienia certyfikatu;
- 4) termin ważności certyfikatu;
- 5) nazwę i pieczęć podmiotu nadającego certyfikat;
- 6) podpis osoby reprezentującej podmiot nadający certyfikat;
- 7) numer ewidencyjny certyfikatu.

13. Certyfikat jest ważny przez 3 lata od dnia jego wystawienia.

14. Trener ochrony ludności może podejść do kolejnego egzaminu certyfikacyjnego celem przedłużenia ważności certyfikatu w terminie, o którym mowa w ust. 13.

15. Akademia Pożarnicza prowadzi rejestr wydanych certyfikatów. Rejestr ten zawiera informacje, o których mowa w ust. 5 i ust. 12, i jest przekazywany do komórki organizacyjnej właściwej sprawom ochrony ludności i obrony cywilnej w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych w terminie do 31 stycznia według stanu na rok poprzedni.

16. Akademia Pożarnicza może zweryfikować certyfikat na wniosek podmiotu prowadzącego szkolenie lub organizatora szkolenia lub komórki właściwej w sprawach ochrony ludności i obrony cywilnej w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

17. Tryb uznania kompetencji ma na celu uproszczenie procedury nabycia tytułu trenera ochrony ludności przez osoby o wysokich kwalifikacjach w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym doświadczonych trenerów, ekspertów i nauczycieli akademickich.

18. Tytuł trenera ochrony ludności uznaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień naukowy co najmniej doktora w dyscyplinach nauki o bezpieczeństwie, nauki o obronności, nauki wojskowe albo inżynieria bezpieczeństwa, dorobek naukowy związany z deklarowanymi zakresami kompetencji w okresie ostatnich 5 lat oraz doświadczenie dydaktyczne; albo
- 2) posiada tytuł zawodowy magistra inżyniera pożarnictwa, co najmniej 5 lat stażu pracy lub służby w komórkach organizacyjnych związanych z ochroną ludności, obroną cywilną lub zarządzaniem kryzysowym oraz doświadczenie dydaktyczne; albo
- 3) posiada co najmniej 10 lat stażu pracy lub służby w komórkach organizacyjnych związanych z ochroną ludności, obroną cywilną, zarządzaniem kryzysowym oraz doświadczenie dydaktyczne; albo
- 4) jest uznanym w kraju lub na arenie międzynarodowej ekspertem w przynajmniej jednym z zakresów szkoleń, o których mowa w § 3-6.

19. Podmiot prowadzący szkolenie dokonuje uznania kompetencji w stosunku do trenerów ochrony ludności przewidzianych do prowadzenia zajęć dydaktycznych podczas szkolenia.

20. Organizator szkolenia weryfikuje uznanie kompetencji w stosunku do trenerów ochrony ludności przewidzianych do prowadzenia zajęć dydaktycznych podczas szkolenia w ramach zatwierdzania szczegółowego programu szkolenia.

Rozdział 5

Organizacja szkolenia

§ 12. 1. Wyższy Kurs Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej organizuje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Szkolenie kierownicze ochrony ludności i obrony cywilnej organizuje wojewoda.

3. Szkolenie operacyjne ochrony ludności i obrony cywilnej organizuje w stosunku do personelu własnego kierownik urzędu administracji publicznej lub kierownik podmiotu ochrony ludności.

4. Szkolenie mobilizacyjne obrony cywilnej organizuje organ nadający przydział mobilizacyjny obrony cywilnej.

5. Organizator szkolenia:

1) przeprowadza nabór uczestników szkolenia;

2) kompletuje listę uczestników szkolenia;

3) przekazuje listę uczestników szkolenia podmiotowi prowadzącemu szkolenie;

4) zapewnia podmiot prowadzący szkolenie;

5) zatwierdza szczegółowy program szkolenia;

6) prowadzi zbiorczą ewidencję osób przeszkolonych;

7) może przekazać wyniki ewaluacji szkolenia do podmiotu prowadzącego szkolenie;

8) gromadzi i archiwizuje dokumentację szkolenia, w tym zatwierdzone szczegółowe programy szkoleń;

9) przekazuje dokumentację szkolenia do komórki organizacyjnej właściwej ochronie ludności i obronie cywilnej w urzędzie obsługującym ministra właściwego sprawom wewnętrznym na jej żądanie w ramach nadzoru nad realizacją szkoleń.

§ 13. 1. Wyższy Kurs Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej prowadzi Akademia Pożarnicza.

2. Szkolenie kierownicze ochrony ludności i obrony cywilnej, szkolenie operacyjne ochrony ludności i obrony cywilnej oraz szkolenie mobilizacyjne obrony cywilnej prowadzi:

1) uczelnia służb państwowych podległa ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,

- 2) szkoła, dla której organem założycielskim jest minister właściwy do spraw wewnętrznych,
- 3) ośrodek szkolenia służby podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,
- 4) inna uczelnia,
- 5) związek ochotniczych straży pożarnych,
- 6) osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, z którą kierownik urzędu albo podmiot ochrony ludności zawarł umowę na realizację tego szkolenia.

3. Podmiot prowadzący szkolenie:

- 1) opracowuje szczegółowy program szkolenia i przedkłada go do zatwierdzenia organizatorowi szkolenia;
- 2) zapewnia trenerów ochrony ludności, zapewniając spójność deklarowanych zakresów kompetencji ze szczegółowym programem szkolenia;
- 3) zapewnia warunki organizacyjne, infrastrukturalne i sprzętowe niezbędne do efektywnej realizacji szkolenia;
- 4) wydaje certyfikaty ukończenia szkolenia;
- 5) dokonuje ewaluacji szkolenia;
- 6) uwzględnia wyniki ewaluacji szkolenia w szczegółowym programie szkolenia;
- 7) zapewnia bezpieczeństwo i higienę w procesie szkolenia;
- 8) przestrzega przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych;
- 9) wypełnia obowiązek informacyjny wobec wszystkich osób, których dane osobowe są przetwarzane w związku z realizacją szkolenia.

§ 14. 1. Szkolenie jest realizowane na podstawie szczegółowego programu szkolenia opracowanego przez podmiot prowadzący szkolenie i zatwierdzonego przez organizatora szkolenia.

2. Szczegółowy program szkolenia zawiera następujące informacje:

- 1) tytuł szkolenia;
- 2) opis uczestników szkolenia;

- 3) cel lub cele kształcenia;
- 4) sposób organizacji szkolenia, w tym czas trwania szkolenia;
- 5) zakres tematów szkolenia zgodny z zakresem tego szkolenia opisanym w programie szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz przekazanymi do uwzględnienia wynikami ewaluacji, wraz z jednostkami dydaktycznymi przypisanymi do poszczególnych tematów szkolenia;
- 6) formy i metody kształcenia;
- 7) pomoce dydaktyczne, w tym rekomendowaną literaturę do samodzielnego studiowania przez uczestników szkolenia;
- 8) wykaz trenerów ochrony ludności z właściwymi im deklarowanymi zakresami kompetencji, a także potwierdzonymi za zgodność z oryginałem certyfikatami trenera ochrony ludności albo dokumentami pozwalającymi na potwierdzenie uznania kompetencji trenera ochrony ludności;
- 9) sposób i zasady przeprowadzenia i warunki zaliczenia egzaminu.

3. Szczegółowy program szkolenia jest przedkładany organizatorowi szkolenia do zatwierdzenia w terminie nie krótszym niż 45 dni od daty rozpoczęcia pierwszego szkolenia realizowanego zgodnie z tym programem.

4. Organizator szkolenia zatwierdza lub nie zatwierdza szczegółowy program szkolenia w terminie nie krótszym niż 15 dni od daty rozpoczęcia pierwszego szkolenia realizowanego zgodnie z tym programem.

5. Podmiot prowadzący szkolenie wprowadza zmiany w szczegółowym programie szkolenia na wniosek organizatora szkolenia w czasie niewpływającym na termin określony w ust. 4.

5. W sytuacji podyktowanej potrzebami szkoleniowymi, terminy wskazane w ust. 3-4 mogą ulec skróceniu.

§ 15. Czas trwania szkolenia wynosi:

- 1) w przypadku Wyższego Kursu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej dla ministrów sekretarzy stanu, podsekretarzy stanu i kierowników urzędów centralnych – nie mniej niż 24 jednostki dydaktyczne;

- 2) w przypadku Wyższego Kursu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej dla wojewodów, marszałków województw i starostów – nie mniej niż 32 jednostki dydaktyczne;
- 3) w przypadku szkolenia kierowniczego ochrony ludności i obrony cywilnej – nie mniej niż 24 jednostki dydaktyczne;
- 4) w przypadku szkolenia operacyjnego ochrony ludności i obrony cywilnej – nie mniej niż 16 jednostek dydaktycznych;
- 5) w przypadku szkolenia mobilizacyjnego obrony cywilnej – nie mniej niż 8 jednostek dydaktycznych.

§ 16. 1. Szkolenie jest prowadzone z wykorzystaniem wysoce efektywnych form i metod kształcenia, w szczególności:

- 1) wykładu z elementami aktywizującymi,
- 2) zajęć praktycznych,
- 3) ćwiczenia terenowego,
- 4) gry sztabowej,
- 5) wizyty studyjnej,
- 6) instruktażu,
- 7) metody problemowej,
- 8) metody heurystycznej,
- 9) studium przypadku.

2. Szkolenie może być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w wymiarze nie większym niż 25% czasu trwania szkolenia, o którym mowa w § 15.

§ 17. 1. Szkolenie kończy się weryfikacją osiągnięcia celów szkolenia.

2. Formę i zakres weryfikacji osiągnięcia celów szkolenia określa organizator szkolenia w porozumieniu z podmiotem prowadzącym szkolenie.

3. Podmiot prowadzący szkolenie przekazuje informację o wyniku weryfikacji osiągnięcia celów szkolenia wyłącznie uczestnikowi szkolenia.

4. Podmiot prowadzący szkolenie wydaje dyplom ukończenia szkolenia, zwany dalej dyplomem, uczestnikowi szkolenia, który przeszedł pozytywnie weryfikację osiągnięcia celów szkolenia.

5. Dyplom zawiera następujące informacje:

- 1) imię i nazwisko uczestnika szkolenia;
- 2) rodzaj szkolenia;
- 3) datę i miejscowość wydania dyplomu;
- 4) nazwę i pieczęć podmiotu prowadzącego szkolenie;
- 5) pieczętkę i podpis osoby reprezentującej podmiot prowadzący szkolenie;
- 6) zakres tematów szkolenia wraz z jednostkami dydaktycznymi przypisanymi do poszczególnych tematów szkolenia;
- 7) sumaryczną liczbę godzin szkolenia;
- 8) numer ewidencyjny dyplomu.

6. Podmiot prowadzący szkolenie wydaje dyplom w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty pozytywnej weryfikacji osiągnięcia celów szkolenia, o której mowa w ust. 4.

7. Podmiot prowadzący szkolenie prowadzi ewidencję wydanych dyplomów, którą udostępnia komórce organizacyjnej właściwej ochronie ludności i obronie cywilnej urzędu obsługującego ministra właściwego sprawom wewnętrznym w terminie do 31 stycznia według stanu na rok poprzedni.

§ 18. 1. Podmiot prowadzący szkolenie dokonuje jego ewaluacji.

2. Ewaluacja, o której mowa w ust. 1, polega na zgromadzeniu informacji o:

- a) liczbie przeprowadzonych szkoleń w raportowanym okresie (roku) w podziale na rodzaje szkoleń oraz rodzaje grup uczestników,
- b) liczbie osób objętych szkoleniami w raportowanym okresie (roku) w podziale na rodzaje szkoleń oraz rodzaje grup uczestników,
- c) propozycjach zakresów tematycznych szkoleń zgłoszonych do dodania,
- d) propozycjach zakresów tematycznych szkoleń zgłoszonych do usunięcia,
- e) propozycjach zakresów tematycznych szkoleń zgłoszonych do modyfikacji.

- f) spostrzeżeniach dotyczących podniesienia jakości i efektywności szkolenia, w tym spostrzeżeniach uczestników wszystkich szkoleń w raportowanym okresie (roku) dotyczących sposobu przeprowadzenia szkolenia, trenerów ochrony ludności prowadzących zajęcia dydaktyczne w ramach szkolenia oraz infrastruktury wykorzystanej na potrzeby przeprowadzenia szkolenia.
3. Podmiot prowadzący szkolenie przekazuje wyniki ewaluacji komórce organizacyjnej właściwej ochronie ludności i obronie cywilnej urzędu obsługującego ministra właściwego spraw wewnętrznych w terminie do 31 stycznia roku następującego po roku ewaluowanym.
4. Wyniki ewaluacji mogą zostać wykorzystane w celu dostosowania programu szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej.
5. Wyniki ewaluacji mogą zostać przesłane organizatorowi szkolenia w celu weryfikacji szczegółowego programu szkolenia w procesie jego zatwierdzania. Organizator szkolenia może żądać od podmiotu prowadzącego szkolenie dostosowania szczegółowego programu szkolenia do wyników ewaluacji jako warunku koniecznego do zatwierdzenia tego programu.

Rozdział 5

Nadzór nad realizacją szkoleń

§ 19. Podmiot prowadzący szkolenie prowadzi nadzór nad realizacją szkolenia w zakresie:

- 1) dostosowania szczegółowego programu szkolenia do zakresu szkolenia z programu szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wyników ewaluacji szkolenia;
- 2) weryfikacji kompletności i prawidłowego uzupełnienia dokumentacji szkolenia;
- 3) zgodności realizacji szczegółowego programu szkolenia przez trenerów ochrony ludności;
- 4) weryfikacji kompetencji trenerów ochrony ludności prowadzących zajęcia dydaktyczne podczas szkolenia;
- 5) ewaluacji szkolenia.

§ 20. 1. Organizator szkolenia prowadzi nadzór nad realizacją szkolenia w zakresie:

- 1) określania formy i zakresu weryfikacji osiągnięcia celów szkolenia w porozumieniu z podmiotem prowadzącym szkolenie;
- 2) zatwierdzania szczegółowego programu szkolenia.

2. Organizator szkolenia może prowadzić nadzór nad realizacją szkolenia w zakresie weryfikacji zgodności przebiegu szkolenia z zatwierdzonym przez niego szczegółowym programem szkolenia.

3. W ramach wykonywanego nadzoru, o którym mowa w ust. 3, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji szkolenia, organizator szkolenia:

- 1) uznaje szkolenie za niespełniające wymagań określonych w niniejszym programie;
- 2) nakazuje ponowne niezwłoczne przeprowadzenie szkolenia na koszt strony, która spowodowała nieprawidłowości.

§ 21. Akademia Pożarnicza prowadzi nadzór nad realizacją szkoleń w zakresie:

- 1) prowadzenia Wyższych Kursów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej oraz innych realizowanych szkoleń;
- 2) certyfikowania trenerów ochrony ludności;
- 3) akredytowania podmiotów prowadzących szkolenia.

§ 22. 1. Komórka organizacyjna właściwa ochronie ludności i obronie cywilnej w urzędzie obsługującym ministra właściwego sprawom wewnętrznym prowadzi nadzór nad realizacją szkoleń w zakresie:

- 1) organizowania Wyższych Kursów Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej;
- 2) weryfikowania faktu i aktualności przeszkolenia osób wyznaczonych do odbycia szkolenia;
- 3) ewaluacji szkoleń.

2. Komórka organizacyjna właściwa ochronie ludności i obronie cywilnej w urzędzie obsługującym ministra właściwego sprawom wewnętrznym może prowadzić nadzór nad realizacją szkoleń w zakresie:

- 1) gromadzenia, analizy i oceny dokumentacji szkoleń, o której mowa w § 12 ust. 5 pkt 8;
- 2) weryfikacji prawidłowości doboru trenerów ochrony ludności;
- 3) weryfikacji zgodności przebiegu szkolenia ze szczegółowym programem szkolenia.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie programu szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia wydawany jest na podstawie art. 51 ustawy z dnia ... 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. ...).

Rozporządzenie to wprowadzi do polskiego systemu prawnego wymagania dotyczące zakresu wiadomości przekazywanych w toku szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagania dla podmiotów prowadzących szkolenia, mając na względzie zapewnienie jednolitości i odpowiedniego poziomu szkoleń na obszarze całego kraju.

Obowiązek organizacji i odbywania szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej został wprowadzony uchwaleniem ustawy z dnia ... 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. ...). Szkolenia te mają na celu podnoszenie kwalifikacji z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w urzędach obsługujących organy ochrony ludności oraz w innych urzędach administracji publicznej, jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego, radach dzielnic i sołectwach. Dotyczą osób pełniących funkcję organu ochrony ludności, osób wykonujących zadania związane z ochroną ludności i obroną cywilną, a także osób posiadających przydziały mobilizacyjne obrony cywilnej. W ustawie wskazano, że szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla ministrów, sekretarzy stanu i podsekretarzy stanu, szefów urzędów centralnych oraz wojewodów, marszałków województw i starostów prowadzi Akademia Pożarnicza. Szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej dla wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) organizują wojewodowie. Natomiast szkolenia dla pracowników urzędów administracji publicznej oraz członków i pracowników podmiotów ochrony ludności mogą być prowadzone przez uczelnie służb państwowych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, szkołach, dla których organem założycielskim jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, ośrodki szkolenia służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz inne uczelnie, a także przez osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z którymi kierownik urzędu albo podmiot ochrony ludności zawarł umowę na realizację tego szkolenia, we wskazanych czasookresach ich odbywania. Ponadto, organy ochrony ludności mogą prowadzić szkolenia z udziałem podmiotów ochrony ludności oraz szkolenia dla ludności, w tym zrzeszeń i przedsiębiorców. Podmiotom ochrony ludności, w tym Państwowej Straży Pożarnej, ochotniczym strażom pożarnym i Rządowemu Centrum

Bezpieczeństwa przypisano zadanie wspierania organów ochrony ludności w organizacji szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

W ten sposób ustawodawca nakreślił szerokie ramy organizacyjne dotyczące szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. Ramy, które pozwalają wyjść naprzeciw wynikom kontroli przeprowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli w ramach następujących czynności kontrolnych:

- 1) Nr P/11/083 z 2011/2012 r. pn. „Przygotowanie struktur obrony cywilnej do realizacji zadań w okresie wojny i pokoju”;
- 2) Nr 1/12/006 z 2013 r. pn. „Przygotowanie systemu ochrony ludności przed klęskami żywiołowymi oraz sytuacjami kryzysowymi”;
- 3) Nr P/17/039 z 2018 r. pn. „Ochrona ludności w ramach zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej”.

W nawiązaniu do wspomnianych wyników kontroli, wdrożenie zapisów rozporządzenia spowoduje wzrost stopnia przygotowania struktur ochrony ludności i obrony cywilnej do realizacji zadań w czasie pokoju i w czasie wojny, a także podniesienie poziomu odporności społecznej.

Biorąc pod uwagę specyfikę współczesnych zagrożeń dotyczących osób przebywających na terytorium Polski, międzynarodowe standardy dotyczące ochrony ludności i obrony cywilnej, polskie doświadczenia w tym zakresie, a także ukierunkowanie na wysoką efektywność szkoleniową, zakres wiadomości przekazywanych w toku szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej będzie dotyczył zadań ochrony ludności polegających na:

- a) przygotowaniu organów administracji publicznej do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym na organizowaniu szkoleń i ćwiczeń organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności, przygotowujących do działania w przypadku wystąpienia zagrożenia;
- b) przygotowaniu ludności do właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia, przez zwiększanie świadomości ryzyka i gotowości społeczeństwa;
- c) podjęciu adekwatnych działań w związku z możliwością wystąpienia sytuacji zagrożenia;
- d) podjęciu adekwatnych działań w związku z wystąpieniem sytuacji zagrożenia.

Zakres ten obejmie następujące zagadnienia:

- 1) Ochrona ludności i obrona cywilna w systemie bezpieczeństwa państwa;

- 2) Zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny;
- 3) Zarządzanie ryzykiem;
- 4) Zadania i kompetencje organów administracji publicznej, służb, inspekcji, straży w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 5) Zarządzanie w ochronie ludności z uwzględnieniem wymiany i analizy informacji;
- 6) Organizacja bezpieczeństwa państwa w sytuacjach kryzysowych, stanach nadzwyczajnych funkcjonowania państwa i czasie wojny;
- 7) Współpraca, wsparcie i współdziałanie pomiędzy organami ochrony ludności i podmiotami ochrony ludności z uwzględnieniem przedsiębiorców i sił zbrojnych;
- 8) Zapewnianie bezpieczeństwa osób ze szczególnymi potrzebami;
- 9) Ewakuacja ludności, zwierząt, mienia oraz dóbr kultury na wypadek zagrożenia;
- 10) Funkcjonowanie systemów alarmowania i ostrzegania;
- 11) Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej;
- 12) Logistyka w ochronie ludności;
- 13) Ratownictwo medyczne;
- 14) Psychologiczne aspekty zapewniania bezpieczeństwa ludności cywilnej;
- 15) Międzynarodowy i krajowy wymiar pomocy humanitarnej i doraźnej;
- 16) Przywództwo sytuacyjne w ochronie ludności.

Zakres wiadomości przekazywanych w toku szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej będzie dopasowywany i konkretyzowany z uwzględnieniem specyfiki konkretnej grupy uczestników szkolenia. Rozporządzenie wprowadzi mechanizm ewaluacji tego zakresu w ramach ewaluacji szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej.

Podmiot prowadzący szkolenie zostanie zobowiązany do jego realizacji z uwzględnieniem specyfiki grupy uczestników szkolenia, współczesnych uwarunkowań bezpieczeństwa narodowego RP, wykorzystania efektywnych form i metod szkolenia, a także kompleksowej dokumentacji szkoleniowej.

Kluczowe dla systemowego zapewnienia jakości i efektywności szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej jest wskazanie, że szkolenia te powinny być prowadzone przez podmioty akredytowane, a zajęcia przez certyfikowanych instruktorów ochrony ludności i obrony cywilnej. Akredytacja podmiotów prowadzących szkolenia powinna mieć na celu systemowe zapewnienie najwyższej jakości i efektywności szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej. Natomiast certyfikacja instruktorów ochrony ludności i obrony cywilnej powinna mieć na celu

merytoryczne i metodyczne zapewnienie najwyższej jakości i efektywności szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej, a także aktualizację wiedzy i umiejętności instruktorów. Dotyczy to w szczególności wiedzy na temat współczesnych uwarunkowań bezpieczeństwa narodowego RP, a także umiejętności wykorzystania nowoczesnych technologii i efektywnych metod i narzędzi kształcenia. Wskazano, że za akredytację i certyfikację powinna odpowiadać Akademia Pożarnicza, jako właściwy merytorycznie podmiot funkcjonujący w resorcie spraw wewnętrznych, z pozytywnymi ocenami jakości kształcenia w odniesieniu do studiów na kierunkach związanych z ochroną ludności i obroną cywilną, a także najwyższymi kategoriami jakości działalności naukowej w dyscyplinach nauki o bezpieczeństwie (kategoria A+) i inżynieria bezpieczeństwa (kategoria A). Akredytacja i certyfikacja powinny być przeprowadzane w oparciu o odpowiadające im programy zatwierdzone przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Powszechność szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej determinuje konieczność wsparcia finansowego w przedmiotowym zakresie. Mechanizmy finansowania określone w ustawie z dnia ... 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej można wykorzystać w celu wdrożenia zapisów projektowanego rozporządzenia. Uwzględniono to w kalkulacjach finansowego wdrożenia tejże ustawy.

Projektowana regulacja powinna mieć pozytywny wpływ na praktyczne przygotowanie ministrów, sekretarzy stanu i podsekretarzy stanu, szefów urzędów centralnych, wojewodów, marszałków województw, starostów, wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, pracowników urzędów administracji publicznej oraz członków i pracowników podmiotów ochrony ludności do sprawnego realizowania przez nich zadań ochrony ludności we wszystkich stanach funkcjonowania państwa. Będzie stanowiła ramy dla efektywnych organizacji i prowadzenia szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej według jednolitych reguł i przy uwzględnieniu współczesnych uwarunkowań bezpieczeństwa narodowego RP.

Zgodnie z § ... projektu, rozporządzenie wejdzie w życie z dniem podpisania.

Przedkładany projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, o którym mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190

Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu tego rozporządzenia.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz w zakładce „Rządowy proces legislacyjny” Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie programu szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Wiesław Leśniakiewicz Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dariusz Marczyński, Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego e-mail: dariusz.marczyński@mswia.gov.pl tel.: 47 72 85 207 fax.: 22 845 67 57	Data sporządzenia 11.09.2024 r. Źródło Ustawa z dnia ... 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. ...). Nr w Wykazie prac
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Problematyka szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce nie jest uregulowana prawnie w stopniu zapewniającym przygotowanie organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności do efektywnej realizacji zadań ochrony ludności, a także ukształtowanie wysokiego poziomu odporności społecznej na zagrożenia na poziomie jednostki i grupy społecznej, społeczności lokalnej i całego społeczeństwa. Nie odpowiada to współczesnym uwarunkowaniom bezpieczeństwa narodowego RP, co można było odnotować w przypadku sytuacji epidemicznej wywołanej masowym oddziaływaniem SARS-CoV-2, a także nabiera na znaczeniu w obliczu działań wojennych w Ukrainie, postępujących zmian klimatycznych, zagrożeń hybrydowych i zagrożeń społecznych w Polsce.

W obecnym systemie prawnym w Polsce nie ma regulacji traktujących całościowo i systemowo o szkoleniach ochrony ludności i obrony cywilnej. Obowiązujące zapisy aktów prawnych są rozproszone po różnych dokumentach w randze ustaw i rozporządzeń. Zawarto je, m. in., w ustawie o zarządzaniu kryzysowym, ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym, ustawie o Państwowej Straży Pożarnej, rozporządzeniu w sprawie szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Nie dotyczą wszystkich zagadnień odpowiadających problematyce ochrony ludności i obrony cywilnej, lecz tylko wybranych jej kontekstów (np. ratownictwa medycznego, ochrony przeciwpożarowej, bezpieczeństwa i higieny pracy). Nie daje to podstaw do kompleksowego przygotowania organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności do efektywnej realizacji zadań ochrony ludności, a także do ukształtowania wysokiego poziomu odporności społecznej. Na etapie podejmowania decyzji mających na celu zmianę poziomu ryzyka należy brać pod uwagę opinię społeczną. Wyzwaniem staje się zatem budowanie odpowiednich kanałów wymiany informacji oraz komunikowania ryzyka zarówno ze strony władz administracji publicznej, jak i społeczeństwa.

Brak standardów szkoleniowych pod postacią rekomendowanych zakresów wiadomości przekazywanych w toku szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz systemowego ujęcia szkoleń sprawia, że w praktyce wiedza przydatna z punktu widzenia ochrony ludności i obrony cywilnej jest przekazywana, a właściwe umiejętności są kształtowane głównie podczas obowiązkowych szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz w ramach edukacji dla bezpieczeństwa realizowanej w formie przedmiotu dydaktycznego o takiej nazwie w szkołach. Pozostałe aktywności szkoleniowe w tematyce ochrony ludności i obrony cywilnej są organizowane jako przedsięwzięcia dodatkowe, a bez formalnego przypisania obowiązku uczestnictwa w nich, nie można mówić o powszechności przedmiotowych działań. Ponadto, organizatorzy takich szkoleń organizują je i prowadzą według standardów własnych. Te natomiast, w ujęciu całościowym (tj. w odniesieniu do różnych podmiotów

organizujących i prowadzących szkolenia ochrony ludności i obrony cywilnej), nie są spójne i w zróżnicowany sposób pokrywają zakres wiadomości odpowiadający współczesnym uwarunkowaniom bezpieczeństwa narodowego RP.

Brak standardów szkoleniowych wiąże się z brakiem mechanizmów kontroli szkoleń. W praktyce trudno o jednoznaczne określenie, jak wiele osób nabyło pełny zakres wiedzy i ukształtowało pełny zakres umiejętności pożądaných z perspektywy ochrony ludności i obrony cywilnej, tym bardziej w rozbiciu na pełnione funkcje, czy też grupy zawodowe. Bez mechanizmów kontroli prowadzi do trudności w jednoznacznym określeniu zdolności państwa (jako całości), społeczeństwa, organów ochrony ludności, podmiotów ochrony ludności, a także grup i jednostek społecznych w rozpatrywanym kontekście. Wpływa na to również brak mechanizmów certyfikacji (w odniesieniu do osób prowadzących szkolenia ochrony ludności i obrony cywilnej) i akredytacji (w odniesieniu do podmiotów organizujących szkolenia ochrony ludności i obrony cywilnej) pozwalających w sposób systemowy, racjonalny i ekonomiczny (w tym optymalizacji celowego wydatkowania środków publicznych) determinować wysokie poziomy efektywności i jakości szkoleń.

W różnych jednostkach administracji rządowej i samorządu terytorialnego dysponuje się środkami finansowymi o różnej wartości w celu finansowania organizacji i prowadzenia szkoleń w tematyce ochrony ludności i obrony cywilnej (np. szkoleń z zakresu zarządzania kryzysowego). Jest to podyktowane koniecznością racjonalnego gospodarowania właściwym budżetem. W obecnej sytuacji sposób i zakres finansowania nie pozwalają na systemowe i racjonalne podnoszenie odporności społecznej, w tym na kompleksowe, jednolite i efektywne przygotowanie organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności do realizowania zadań ochrony ludności.

Brak formalnego uregulowania problematyki szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej w kontekście zakresu wiadomości przekazywanych w toku szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia rzutuje na poziom przygotowania zwłaszcza administracji publicznej do koordynowania działań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, zwłaszcza uwzględniając eksponowane w ONZ podejście systemowe (z ang. *system thinking*), czy też wdrażane w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności podejście kaskadowe rozwoju zagrożeń i współwystępowania zagrożeń (kiedy zgodnie z planami zarządzania kryzysowego w danej sytuacji zagrożenia jest więcej niż jeden podmiot wiodący, a koordynacja jest złożona i wymaga priorytetyzacji działań według wyników oceny ryzyka).

Zidentyfikowana luka legislacyjna wpływa negatywnie na poziom bezpieczeństwa wewnętrznego państwa w kontekstach przeciwdziałania i radzenia sobie w obliczu klęsk żywiołowych, awarii technicznych, działań hybrydowych oraz następstw działań militarnych (w tym zagrożeń powodujących konieczność niesienia pomocy humanitarnej). Oznacza to, że straty (w ludziach, mieniu i środowisku) w przypadku wystąpienia tych rodzajów zagrożeń mogą być większe niżeli w przypadku efektywnej realizacji szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej w sposób systemowy i kompleksowy, tj. obejmujący wszystkie organy ochrony ludności i podmioty ochrony ludności, ustandaryzowany, opatrzony mechanizmami kontroli (ewaluacji, certyfikacji i akredytacji) i ustandaryzowany (bazując na jednolitym wykazie zakresu wiadomości przekazywanych w toku szkoleń oraz wymaganiach dla podmiotów prowadzących szkolenia).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rozporządzenie w sprawie zakresu wiadomości przekazywanych w toku szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia ma na celu uregulować kwestie organizacji szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej tak, aby:

- 1) wprowadzić jednolity standard zakresu merytorycznego szkoleń (tj. wiadomości przekazywanych w toku szkoleń) w zależności od specyfiki i potrzeb szkoleniowych zróżnicowanych uczestników szkoleń,
- 2) wprowadzić wymagania dla podmiotów prowadzących szkolenia ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym:
 - a) mechanizmy kontroli i zapewniania jakości szkolenia (certyfikacji, akredytacji i ewaluacji),
 - b) mechanizmy finansowania szkoleń.

Ustawa z dnia ... 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. ...) zawiera delegację dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do sformalizowania w formie rozporządzenia zakresu wiadomości przekazywanych w toku szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia (art. 51). Dzięki temu osoba wyznaczona do pełnienia funkcji Szefa Obrony Cywilnej Kraju ma formalną delegację do kształtowania standardów szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej. Podległe temu ministrowi organy ochrony ludności i podmioty ochrony ludności będą odpowiedzialne za wdrożenie zapisów projektowanego rozporządzenia, zwłaszcza w odniesieniu do mechanizmów kontroli i zapewniania jakości szkolenia (certyfikacji, akredytacji i ewaluacji).

Projektowane rozporządzenie jest przykładem instrumentu prawno-organizacyjnego w zakresie ochrony ludności, który będzie pozwalał na zapewnienie sprawnego i efektywnego finansowania oraz działania w przedmiotowym obszarze, co przełoży się na skuteczne zapobieganie, przygotowanie oraz reakcję na zagrożenia. Praktyczna realizacja zapisów rozporządzenia będzie wiązała się z przeszkoleniem personelu w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej będzie związane z doposażeniem akademii i szkół pożarniczych w sprzęt szkoleniowy. Uwzględnia się tu także przeszkolenie jednostek ochrony przeciwpożarowej (JOP) w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPP) na potrzeby ochrony ludności z uwzględnieniem przeszkolenia okresowego w związku z rotacją kadrową. Zakłada się, że przeszkoleniem będzie objętych ok. 60 tys. osób na wszystkich poziomach administracji publicznej, jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, a także członków ochotniczych straży pożarnych z jednoczesnym kształceniem kadr zarządczych ochrony ludności – dotyczy to jednolitego kształcenia kadry mundurowej oraz cywilnej dla wszystkich poziomów administracji publicznej. Założeniem jest ukończenie przez wszystkich managerów wykonujących zadania na rzecz bezpieczeństwa powszechnego tego samego programu w specjalnie przygotowanych do tego celu miejscach. W efekcie tego przedsięwzięcia jest spodziewana znacząca poprawa współdziałania jednostek administracji publicznej na wszystkich jej poziomach. Tym samym należy uwzględnić przedsięwzięcia związane z dostosowaniem oraz utrzymaniem wytypowanych jednostek organizacyjnych administracji rządowej i samorządowej, w tym Państwowej Straży Pożarnej. Ponadto, należy uwzględnić koszty związane z przeszkoleniem JOP przez Państwową Straż Pożarną w zakresie KPP na potrzeby ochrony ludności, w tym obrony cywilnej, w liczbie ok. 200 tys. członków JOP, jak również z uwzględnieniem elementów działań podejmowanych w warunkach ekstremalnych (medycyna pola walki). W ramach zadania planuje się certyfikowanie instruktorów ochrony ludności i obrony cywilnej, akredytowanie podmiotów realizujących szkolenia z zakresu ochrony ludności oraz wprowadzenie mechanizmu ewaluacji celem zapewnienia jednolitości oraz wysokiego poziomu efektywności i jakości szkoleń na obszarze całego kraju.

Łączny koszt wdrożenia regulacji oszacowano na wartość 283 252 879,41 zł.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Problemy dotyczące szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej zostały rozwiązane na różne sposoby w różnych krajach członkowskich OECD/UE. Czerpiąc z doświadczeń państw charakteryzujących się bardzo wysokim stopniem zorganizowania systemów ochrony ludności i obrony cywilnej, można wyróżnić dobre praktyki możliwe do wdrożenia w Polsce w sposób racjonalny i zoptymalizowany ekonomicznie (aby realizować szkolenia ochrony ludności i obrony cywilnej w oparciu o istniejące struktury oraz mechanizmy funkcjonowania państwa).

Włoski system szkoleniowy oparto o strukturę administracji publicznej. Jednostka rządowa (Departament Obrony Cywilnej) koordynuje działalność szkoleniową na poziomie centralnym we współpracy z terenowymi jednostkami administracji publicznej. Odpowiada za przygotowanie programów szkoleń. Terenowe jednostki administracji publicznej odpowiadają za szkolenia na właściwych sobie terenach. Ogół aktywności szkoleniowych jest centralnie kontrolowany. Dzięki temu łatwiej zapewnić powszechność szkoleń przy równoczesnej ich standaryzacji i kontroli. Może to zostać wdrożone do krajowych rozwiązań szkoleniowych z uwagi na strukturę administracji publicznej w Polsce.

W Szwecji wyznaczono jedną instytucję wiodącą w sprawach szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. To The Swedish Civil Contingencies Agency (MSB). Odpowiada ona za szkolenia dla administracji publicznej, innych instytucji, a także grup i jednostek społecznych, w ujęciach zarówno krajowym, jak i międzynarodowym. Szkolenia są prowadzone w MSB College Revinge and Sandö. Programy szkoleń opracowano na poziomie krajowym, przy czym dostosowano je do poziomów szkoleń odpowiadających właściwym grupom szkoleniowym (m. in. poziomom

administracji publicznej). Dzięki temu osiągnięto efekt centralizacji szkoleń, pożądaną z perspektywy zachowania jednolitości zakresów przygotowania uczestników szkoleń do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. Wyznaczono także instytucję wiodącą, której jednostka podporządkowana przejęła zadania szkoleniowe. W polskim systemie prawnym taką instytucją jest MSWiA, a rolę MSB College Revinge and Sandö w zakresie przewidzianym w ustawie o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz w niniejszym rozporządzeniu może pełnić Akademia Pożarnicza jako jednostka organizacyjna Państwowej Straży Pożarnej, prowadząca działalność edukacyjną na kierunkach m. in. a) inżynieria bezpieczeństwa, b) bezpieczeństwo wewnętrzne, c) ratownictwo medyczne, d) ratownictwo, ochrona ludności i pomoc humanitarna, e) zarządzanie ratownictwem i ochroną ludności, a także realizująca działania naukowe o zasięgu międzynarodowym i krajowym na najwyższym poziomie jakości (kategoria A+ jakości działalności naukowej w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie oraz kategoria A jakości działalności naukowej w dyscyplinie inżynieria bezpieczeństwa).

W niemieckim systemie szkoleń z zakresu ochrony ludności również wiodącą rolę szkoleniową pełni podległy administracji rządowej podmiot badawczo-edukacyjny. Jest nim Federalna Akademia Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej. Daje to unikalne możliwości bezpośredniego wdrażania najnowszej światowej wiedzy do procesów szkoleniowych. Ponadto, zwraca się uwagę na zaangażowanie podmiotów wspierających działalność szkoleniową. W Niemczech jest to Federalna Agencja ds. Pomocy Technicznej (THW). W swojej specyfice łączy struktury organizacyjne, zadania i sposoby działania charakterystyczne dla Państwowej Straży Pożarnej i ochotniczych straży pożarnych w Polsce. Uwidacznia to wiodącą rolę szkoleniową straży pożarnych (w ogóle) w odniesieniu do tematyki ochrony ludności i obrony cywilnej.

We wszystkich przypadkach zwraca się uwagę na konieczność internacjonalizacji działalności szkoleniowej. W polskich warunkach będzie to oznaczało uwzględnianie najlepszych światowych (w tym europejskich) standardów ochrony ludności i obrony cywilnej, a także angażowanie instruktorów z doświadczeniami międzynarodowymi.

Szkolenia z zakresu ochrony ludności są także organizowane na poziomie międzynarodowym, zwłaszcza w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności. Wdrożony tam system szkoleń pozwala na kompleksowe i kontekstowe przygotowanie personelu ochrony ludności do realizowania zadań ochrony ludności w obliczu działań podejmowanych poza granicami kraju reprezentowanego przez uczestników szkoleń (np. w związku z uruchomieniem modułów ochrony ludności). Wprowadzono tam gradację poziomów szkoleń, dzięki czemu relatywnie prosto monitorować procesy szkoleniowe oraz podnosić poziom optymalizacji finansowania szkoleń. W Polsce taki efekt można osiągnąć poprzez centralizację szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej, przy równoczesnym wdrożeniu mechanizmów kontroli i zapewniania jakości szkoleń (certyfikacji, akredytacji i ewaluacji).

Projektowane rozporządzenie uwzględnia sprawdzone standardy szkoleniowe oraz dobre praktyki wypracowane w innych krajach członkowskich OECD/UE, a cechujące się możliwością wdrożenia w Polsce.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Ludność zamieszkała lub przebywająca na terytorium RP	37 698 tys. osób	Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2023 r. Stan na dzień 30 czerwca 2023 r. GUS	Pozytywne; poprawa poczucia bezpieczeństwa w związku z przeświadczeniem o przygotowaniu organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności do realizacji zadań ochrony ludności; możliwość partycypacji w szkoleniach (w ramach kolejnych zidentyfikowanych grup)

Jednostki krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (jednostki ratowniczo-gaśnicze, posterunki, szkolne jednostki ratowniczo-gaśnicze PSP, OSP, inne jednostki ochrony przeciwpożarowej)	5059 (5030 OSP, 4 ZSP, 23 WSP, 2 LSRG)	KG PSP - dane na dzień 23 lutego 2024 r.	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; wzmocnienie kadr dydaktycznych; podniesienie potencjału sprzętowego
Podmioty współpracujące z krajowym systemem ratowniczo-gaśniczym na podstawie zawartych porozumień	15	KG PSP – dane na dzień 23 lutego 2024 r.	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności
Podmioty ochrony ludności	8683	Ocena przygotowań w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce za 2021 r. Diagnoza stanu przygotowań organów i formacji obrony cywilnej, innych podmiotów, a także ludności, do realizacji zadań w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny, wraz z wnioskami	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności
Jednostki systemu PRM	1585 zespołów ratownictwa medycznego	Prognozowana liczba jednostek, która będzie objęta obowiązkiem realizacji zadań ochrony ludności	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; wzmocnienie potencjału jednostek współpracujących z systemem PRM
Jednostki organizacyjne Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa	2 Morskie Ratownicze Centra Koordynacyjne 12 stacji ratownictwa	plan akcji poszukiwawczych i ratowniczych MSPiR	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; wzmocnienie potencjału jednostek współpracujących z Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa
Jednostki Służby Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego	wytypowane jednostki organizacyjne MON, MSWiA i MZ statki powietrzne SZ RP; MSWiA i LPR;	Plan ASAR Plan Operacyjny Poszukiwania i Ratownictwa Lotniczego ed. 2021	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; wzmocnienie potencjału jednostek współpracujących ze Służbą Poszukiwania

	Centra Zarządzania Kryzysowego; PAŻP		i Ratownictwa Lotniczego
Jednostki ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 15 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2057) niewłączone do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego	11 120 jednostek (10 943 OSP, 177 inne)	KG PSP	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; wzmocnienie kadr dydaktycznych; podniesienie potencjału sprzętowego; wzmocnienie potencjału jednostek współpracujących z jednostkami ochrony przeciwpożarowej
Podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego, na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1425, z późn. zm.)	2	MSWiA	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; podniesienie potencjału operacyjnego podmiotów współdziałających w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej
Podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego, na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 714)	115	MSWiA	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; podniesienie potencjału operacyjnego podmiotów współdziałających w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej
Podmioty zarządzające systemami monitorowania zagrożeń	brak danych		Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; podniesienie potencjału operacyjnego podmiotów współdziałających w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej
Podmioty realizujące zadania z zakresu ostrzegania i alarmowania ludności	jednostki organizacyjne PSP i OSP oraz powiatów i gmin w tym miast na prawach powiatu	KP(M) PSP – 330 OSP – 16 500 Powiaty – 380 Gminy – 2477	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; podniesienie potencjału operacyjnego podmiotów współdziałających w

			zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej
Samorządowe jednostki organizacyjne, w tym straże gminne i miejskie oraz spółki prawa handlowego z udziałem jednostek samorządu terytorialnego i Skarbu Państwa	brak danych		Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; podniesienie potencjału operacyjnego podmiotów współdziałających w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej
Służby, inspekcje i straże, z wyjątkiem podmiotów podlegających militaryzacji	brak danych	n/d	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; podniesienie potencjału operacyjnego podmiotów współdziałających w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej
Wójtowie	2477	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. z 1998 r. poz. 603, z późn. zm.)	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności
Starostowie	314	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności
Prezydenci miast na prawach powiatu	66		
Marszałkowie Województw	16	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności
Wojewodowie	16	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego, ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 748)	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności
Minister właściwy do spraw wewnętrznych	1	Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności; wdrożenie mechanizmów kontroli

		rządowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2512)	(certyfikacji, akredytacji i ewaluacji); kształtowanie zakresu wiadomości przekazywanych w toku szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia; dysponowanie instrumentem podniesienia poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego
Sekretarze lub podsekretarze stanu w urzędach obsługujących ministrów kierujących działami administracji rządowej	18	Ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej	Pozytywne; poprawa przygotowania do realizacji zadań ochrony ludności
Rządowe Centrum Bezpieczeństwa	1		Pozytywne; wsparcie szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej; wzrost wpływu na jakość szkoleń i podniesienie tej jakości z uwagi na funkcje i potencjał informacyjny RCB

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projekt rozporządzenia w ramach konsultacji publicznych zostanie przekazany następującym podmiotom i organizacjom:

- 1) wojewodom;
- 2) Zarządowi Głównemu Ochotniczych Straży Pożarnych;
- 3) Polskiej Akcji Humanitarnej;
- 4) Fundacji Gotowi.org;
- 5) Związkowi Miast Polskich;
- 6) Unii Metropolii Polskich;
- 7) Unii Miasteczek Polskich;
- 8) Związkowi Gmin Wiejskich RP;
- 9) Związkowi Województw RP;
- 10) Związkowi Powiatów Polskich;
- 11) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Organizacji Samorządowych;
- 12) Związkowi Samorządów Polskich;
- 13) Zarządowi Głównemu Polskiego Czerwonego Krzyża;
- 14) Międzynarodowemu Centrum Bezpieczeństwa Chemicznego ICCSS;
- 15) Fundacji *w Międzyczasie*;
- 16) Fundacji „REACT FOUNDATION” im. Anny „Wiewióry” Babilon;
- 17) Radzie do spraw Ratownictwa działającej przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji;
- 18) organizacjom związkowym funkcjonującym w Państwowej Straży Pożarnej;

19) Krajowej Radzie Izby Architektów RP;

20) Wojewódzkiej Radzie Dialogu Społecznego w Gdańsku przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), zostanie zamieszczony w wersji elektronicznej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt, w ramach konsultacji publicznych, zostanie umieszczony na stronie Biuletynu informacji Publicznej. Projekt zostanie poddany ocenie skutków dla ochrony danych osobowych zgodnie z art. 35 ust.1 rozporządzenia RODO.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 (2024)	1 (2025)	2 (2026)	3 (2027)	4 (2028)	5 (2029)	6 (2030)	7 (2031)	8 (2032)	9 (2033)	10 (2034)	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
budżet państwa	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
JST	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Wydatki ogółem	0,00 zł	2 500 000,00 zł	25 000 000,00 zł	25 609 310,00 zł	28 004 036,10 zł	30 129 981,88 zł	30 374 412,61 zł	30 959 248,15 zł	34 336 188,60 zł	35 585 920,94 zł	40 753 781,14 zł	283 252 879,41 zł
budżet państwa	0,00 zł	2 500 000,00 zł	25 000 000,00 zł	25 609 310,00 zł	28 004 036,10 zł	30 129 981,88 zł	30 374 412,61 zł	30 959 248,15 zł	34 336 188,60 zł	35 585 920,94 zł	40 753 781,14 zł	283 252 879,41 zł
JST	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
Saldo ogółem	0,00 zł	- 2 500 000,00 zł	- 25 000 000,00 zł	- 25 609 310,00 zł	- 28 004 036,10 zł	- 30 129 981,88 zł	- 30 374 412,61 zł	- 30 959 248,15 zł	- 34 336 188,60 zł	- 35 585 920,94 zł	- 40 753 781,14 zł	- 283 252 879,41 zł
budżet państwa	0,00 zł	- 2 500 000,00 zł	- 25 000 000,00 zł	- 25 609 310,00 zł	- 28 004 036,10 zł	- 30 129 981,88 zł	- 30 374 412,61 zł	- 30 959 248,15 zł	- 34 336 188,60 zł	- 35 585 920,94 zł	- 40 753 781,14 zł	- 283 252 879,41 zł
JST	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Źródła finansowania

Budżet państwa, począwszy od 2025 r. w kwocie 0,3% PKB ustalonej w oparciu o wartość określaną w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wydawanym na podstawie art. 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o sposobie obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto, według stanu na dzień 31 sierpnia.

Na powyższą kwotę będą się składały środki przekazywane na rachunek FOLiOC w drodze wpłaty z budżetu państwa, w tym w cz. 29 – Obrona narodowa w kwocie około 0,15% PKB oraz środki ze źródeł wymienionych w art. 115 ust. 2 ustawy. Środki FOLiOC w wysokości 50% będą przekazywane do dyspozycji wojewodów, a pozostałe 50% pozostanie do dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Wielkość środków i ich dystrybucja na zadania dotyczące szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej zostaną określone w Programie Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, który będzie przyjmowany przez Radę Ministrów.

Wykazane kwoty na poszczególne lata obowiązywania ustawy ustalone w oparciu o wartość PKB mają charakter prognostyczny i są uzależnione od obliczeń wartości PKB dokonywanych corocznie przez Prezesa GUS.

	<p>W projekcie rozporządzenia nie planuje się realizacji zadań z wykorzystaniem zaplanowanych środków europejskich. Wykorzystanie takich środków przez podmiot realizujący szkolenia ochrony ludności i obrony cywilnej jest dobrowolne i wymaga dostosowania się do ściśle określonych ram ustanowionych przez UE dla poszczególnych rodzajów projektów. Dlatego też środki europejskie powinny być traktowane jako źródło dodatkowe stanowiące wsparcie w ograniczonym zakresie. Źródło to, z uwagi na powyższe, nie może stanowić podstawy do planowania wydatkowania zadania stanowiącego przedmiot rozporządzenia.</p>
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Dotychczas wydatki państwa na realizację zadań obrony cywilnej (w tym na szkolenia z zakresu obrony cywilnej) były planowane z budżetu państwa, w części 42 – Sprawy wewnętrzne, dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdział 75414 – Obrona Cywilna, realizowane przez Szefa Obrony Cywilnej Kraju oraz w części 85 – Budżety wojewodów, dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdział 75414 – Obrona cywilna oraz rozdział 75011 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie. Środki przewidziane w budżecie państwa na realizację zadań obrony cywilnej w latach 2016 – 2018 wynosiły: w roku 2016 – 23 051 tys. zł, w roku 2017 – 24 459 tys. zł oraz w roku 2018 – 22 544 tys. zł.</p> <p>W ustawie z dnia ... 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. ...) przewidziano możliwość projektowania i uzgadniania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych rozdziału środków finansowych na realizację zadań ochrony ludności w budżetach organów właściwych w sprawach ochrony ludności. Finansowanie szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej dla jednostek organizacyjnych powiatów i gmin będzie można zrealizować w formie dotacji.</p> <p>Z uwagi na kluczową rolę w systemie szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej, zakłada się zwiększenie zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych wykonujących przedmiotową działalność w związku z nałożeniem nowych zadań. W szczególności zwiększeniu ulegnie stan etatowy Państwowej Straży Pożarnej, w tym m.in. 30 etatów w Akademii Pożarniczej (w tym na m. in. działalność dydaktyczno-szkoleniową, potrzeby działalności akredytacyjnej).</p>

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Zakłada się, że duże przedsiębiorstwa pełniące rolę podmiotów ochrony ludności zostaną objęte obowiązkiem szkoleniowym. Jego wymierny wpływ będzie określany liczną przeszkolonych kierowników i pracowników.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Zakłada się, że zinstytucjonalizowani przedstawiciele sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw pełniących rolę podmiotów ochrony ludności zostaną objęci obowiązkiem szkoleniowym. Jego wymierny wpływ będzie określany liczną przeszkolonych kierowników i pracowników.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zakłada się podniesienie poziomu przygotowania organów ochrony ludności i podmiotów ochrony ludności do realizacji zadań ochrony ludności, a tym samym podniesienie poziomu odporności społecznej i poziomu						

		bezpieczeństwa w odniesieniu do rodziny, obywateli oraz gospodarstw domowych.
Niemierzalne	Osoby przebywające na terytorium Polski	Poprawa bezpieczeństwa wszystkich osób przebywających na terytorium Polski w sytuacji zagrożenia, we wszystkich stanach funkcjonowania państwa (w tym w stanach nadzwyczajnych i w czasie wojny).
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Duże przedsiębiorstwa, a także przedstawiciele sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw będą mogli angażować się w prowadzenie szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej. Określenie ich liczby będzie możliwe na podstawie sprawozdań dotyczących certyfikacji, akredytacji i ewaluacji.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz: Zmiany obciążeń regulacyjnych są związane z koniecznością dokumentowania organizacji i przeprowadzania szkoleń, a także kontrolowania realizacji zapisów rozporządzenia. Dotyczy to również określania efektywności i jakości szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej (certyfikacji, akredytacji, ewaluacji). Może to zostać istotnie uproszczone i zautomatyzowane poprzez elektronizację dokumentacji.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na zwiększenie zatrudnienia w podmiotach mogących organizować szkolenia ochrony ludności i obrony cywilnej w związku z nadaniem im nowych obowiązków oraz możliwości realizacji tych obowiązków. Uwzględniono wzmocnienie kadrowe Państwowej Straży Pożarnej, w tym m.in.: - 30 etatów w Akademii Pożarniczej (na działalność dydaktyczno-szkoleniową, potrzeby działalności akredytacyjnej, obsługę magazynów). Ponadto, regulacja będzie miała znaczący wpływ na zaangażowanie innych jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, ochotniczych straży pożarnych, Rządowego Centrum Bezpieczeństwa i podmiotów szkoleniowych w organizowanie i przeprowadzanie szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej. Skala właściwych obowiązków nie jest obecnie możliwa do szczegółowego zdefiniowania z uwagi na to, że wiąże się ze zdarzeniem przyszłym i niepewnym.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: bezpieczeństwo wewnętrzne	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

<p>Omówienie wpływu</p>	<p>Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie wprowadzi rozwiązania umożliwiające organizację efektywnej i sprawnej realizacji szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej, mając na względzie zapewnienie jednolitości i odpowiedniego poziomu szkoleń na obszarze całego kraju. Pośrednio wpłynie na podniesienie poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego poprzez zwiększenie stopnia przygotowania osób pełniących funkcję organu ochrony ludności, osób wykonujących zadania związane z ochroną ludności i obroną cywilną, a także osób posiadających przydziały mobilizacyjne obrony cywilnej do wykonywania przez nie zadań ochrony ludności, a także poprzez podniesienie poziomu odporności społecznej w Polsce.</p>
<p>11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego</p>	
<p>Przewiduje się, że projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem podpisania.</p>	
<p>12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?</p>	
<p>Ewaluacja efektów projektu będzie przeprowadzana cyklicznie w ramach corocznego raportowania dotyczącego liczby i zakresów szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej, a także udzielonych certyfikacji i akredytacji. Raporty roczne będą opracowywane przez podmioty prowadzące szkolenia ochrony ludności i obrony cywilnej, a także przesyłane do Departamentu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej MSWiA. Ewaluacji będą podlegały także zakresy tematyczne szkoleń, w tym ich aktualność oraz istotność.</p>	
<p>Ewaluacja efektów projektu będzie dokonywana z wykorzystaniem następujących mierników:</p>	
<ul style="list-style-type: none"> a) M_1 – liczba przeprowadzonych szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej w raportowanym okresie (roku) w podziale na rodzaje szkoleń oraz rodzaje grup uczestników, b) M_2 – liczba osób objętych szkoleniami ochrony ludności i obrony cywilnej w raportowanym okresie (roku) w podziale na rodzaje szkoleń oraz rodzaje grup uczestników, c) M_3 – liczba udzielonych certyfikacji w raportowanym okresie (roku), d) M_4 – liczba udzielonych akredytacji w raportowanym okresie (roku), e) M_5 – propozycje zakresów tematycznych szkoleń zgłoszonych do dodania, f) M_6 – propozycje zakresów tematycznych szkoleń zgłoszonych do usunięcia, g) M_7 – propozycje zakresów tematycznych szkoleń zgłoszonych do modyfikacji, h) M_8 – spostrzeżenia dotyczące podniesienia jakości i efektywności szkolenia, w tym spostrzeżenia uczestników wszystkich szkoleń w raportowanym okresie (roku) dotyczące sposobu przeprowadzenia szkolenia, trenerów ochrony ludności prowadzących zajęcia dydaktyczne w ramach szkolenia oraz infrastruktury wykorzystanej na potrzeby przeprowadzenia szkolenia 	
<p>Wyniki ewaluacji efektów projektu będą uwzględniane przez Departament Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej MSWiA w toku proponowania ewentualnych zmian treści niniejszego rozporządzenia w odniesieniu do zakresu wiadomości przekazywanych w toku szkoleń ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia.</p>	
<p>13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)</p>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwęgliński T., <i>Poznawcze problemy ewaluacji ćwiczeń ochrony ludności</i>, Wyd. APOż., Warszawa 2023. 2. Gromek P., <i>Strategic training and exercises for critical infrastructure protection and resilience: A transition from lessons learned to effective curricula</i>, “International Journal of Disaster Risk Reduction” 2021, nr 65, 102647, https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2021.102647. 3. Grabowska-Lepczak I., <i>Edukacja dla bezpieczeństwa. Aspekty teoretyczne i praktyczne</i>, Wyd. SGSP, Warszawa 2017. 4. <i>Kultura bezpieczeństwa społeczności lokalnych</i>, red. M. Wojakowska, M. Gikiewicz, Wyd. SGSP, Warszawa, 2020. 	

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾

z dnia

**w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu organizowania i prowadzenia ćwiczeń
ochrony ludności i obrony cywilnej**

Na podstawie art. 54 ustawy z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy zakres i sposób organizowania i prowadzenia ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym planowania, raportowania i ewaluacji, mając na względzie zapewnienie właściwego przygotowania i sprawdzenia gotowości organów i podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej do realizacji zadań.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie – należy przez to rozumieć ustawę z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.....);
- 2) ćwiczeniach ochrony ludności – należy przez to rozumieć formę praktycznego ćwiczenia organizowanego przez organ ochrony ludności mającego na celu weryfikację gotowości i zwiększenie skuteczności wykonywania zadań ochrony ludności oraz utrwalania wiedzy i umiejętności w tym zakresie. Ćwiczenia mogą być organizowane z udziałem sił i środków lub w formie sztabowej;
- 3) ćwiczeniach obrony cywilnej – należy przez to rozumieć formę praktycznego ćwiczenia organizowanego przez organ obrony cywilnej mającego na celu weryfikację gotowości i zwiększenie skuteczności wykonywania zadań obrony cywilnej oraz utrwalania wiedzy i umiejętności w tym zakresie. Ćwiczenia mogą być organizowane z udziałem sił i środków lub w formie sztabowej;
- 4) treningach decyzyjnych – należy przez to rozumieć formę ćwiczeń sztabowych polegającą na wypracowaniu optymalnych decyzji i rozwiązywaniu złożonych

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

sytuacji problemowych, związanych z realizacją zadań ochrony ludności i obrony cywilnej.

§ 3. Ćwiczenia powinny w szczególności zapewnić:

- 1) przygotowanie osób pełniących stanowiska kierownicze do kierowania działaniami prowadzonymi w ramach ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) doskonalenie indywidualnych umiejętności kadry kierowniczej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 3) sprawdzenie gotowości do działania oraz sprawności podmiotów realizujących zadania ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 4) doskonalenie umiejętności działania zespołowego podmiotów ochrony ludności przy wykonywaniu zadań ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 5) weryfikację właściwego współdziałania podmiotów realizujących zadania w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w tym sprawdzenie łączności, znajomości procedur, podziału kompetencji.

§ 4. Organy ochrony ludności i obrony cywilnej prowadzą ćwiczenia z uwzględnieniem zadań określonych w art. 10, 11 i 13 ustawy.

§ 5. 1. Ćwiczenia przeprowadza się zgodnie z zarządzeniem wydanym przez organ ochrony ludności i obrony cywilnej w sprawie przygotowania i przeprowadzenia ćwiczenia.

2. Zarządzenie powinno określać:

- 1) kierownika ćwiczeń;
- 2) czas i miejsce ćwiczeń;
- 3) temat i cele ćwiczeń w tym główne oraz poboczne;
- 4) planowane siły i środki;
- 5) zespół pozoracji;
- 6) zespół rozjemców;
- 7) zadania poszczególnych osób oraz podmiotów przy organizacji ćwiczeń;
- 8) termin sporządzenia dokumentacji ćwiczeń;
- 9) termin sporządzenia raportu końcowego ćwiczeń.

3. Do obowiązków kierownika ćwiczeń należy opracowanie dokumentacji związanej z przygotowaniem i przeprowadzeniem ćwiczeń oraz koordynowanie i monitorowanie ich przebiegu, w tym:

- 1) sprawowanie nadzoru nad ich przebiegiem;
- 2) egzekwowanie przekazywania informacji o zrealizowanych zadaniach;
- 3) zapewnienie zgodności przyjętych przez ćwiczących rozwiązań z przepisami, planami, procedurami i innymi dokumentami planistycznymi, które dotyczą realizowanych zadań;
- 4) bieżąca ocena działań i decyzji podjętych przez ćwiczących;
- 5) prowadzenie ewaluacji ćwiczenia w celu osiągnięcia zamierzonych celów ćwiczeń;
- 6) w uzasadnionych przypadkach zarządzanie przerwą w ćwiczeniu, powtórzenie elementu ćwiczenia lub zakończenie ćwiczenia.

4. Do zadań zespołu pozoracji należy przekazanie ćwiczącym umownych sytuacji oraz przygotowanie i przeprowadzenie pozoracji. Zespół może prowadzić bieżącą wymianę informacji z ćwiczącymi.

5. Do zadań zespołu rozjemców należy zapewnienie prawidłowej oceny organizacji i przebiegu ćwiczeń.

§ 6. 1. Organ uzgadnia projekt zarządzenia o którym mowa w § 5 ust. 2 w zakresie zaplanowanych zadań oraz zaangażowania sił i środków, z podmiotami ochrony ludności i obrony cywilnej przewidzianymi do ich realizacji.

2. Po zakończonych ćwiczeniach organ przygotowuje raport podsumowujący ćwiczenie wraz z wnioskami, które przekazuje podmiotom ćwiczącym.

§ 7. 1. Ćwiczenia, z wyjątkiem treningu decyzyjnego, powinny mieć charakter ciągły.

2. Podstawowymi elementami treningu decyzyjnego jest zbieranie i analizowanie danych do decyzji, dokonywanie kalkulacji operacyjnych, wariantowanie sposobów użycia sił i środków, analiza obowiązujących dokumentów planistycznych, koncepcji decyzji.

3. Zakres ćwiczenia kompleksowego obejmuje kierowanie przez organ działaniami wykonywanymi przez co najmniej dwa podmioty ćwiczące i realizujące inne zadania.

4. Ćwiczenia kompleksowe powinny być organizowane w końcowej fazie określonego cyklu szkoleniowego, po wcześniejszym przeprowadzeniu innych form ćwiczeń.

§ 8. Realizacja ćwiczeń w szczególności powinna obejmować:

- 1) alarmowanie i dysponowanie uczestników ćwiczenia;
- 2) dojazd uczestników do miejsca prowadzenia ćwiczeń w trybie nie alarmowym,
- 3) realizację zadań wynikających ze scenariusza ćwiczeń;
- 4) podsumowanie wstępne ćwiczeń i rozformowanie uczestników;
- 5) udokumentowanie wszystkich czynności wykonywanych przez uczestników ćwiczeń w tym kierownictwo ćwiczeń, zespoły i ćwiczący.

§ 9. 1. Podczas trwania ćwiczenia prowadzi się bieżącą ocenę realizacji zadań.

2. W ciągu 14 dni od zakończenia ćwiczeń organ, przy pomocy kierownika ćwiczenia sporządza raport z ćwiczeń, w którym zawiera ocenę ćwiczeń wraz z wnioskami.

3. Z raportem z ćwiczeń zapoznają się organy i podmioty ćwiczące.

4. Nie później niż w terminie 30 dni po zakończeniu ćwiczeń, organ zarządzający ćwiczenia sporządza i przesyła do nadrzędnego organu ochrony ludności i obrony cywilnej, raport końcowy z informacją o przebiegu ćwiczenia wraz z wnioskami.

5. Raport końcowy o którym mowa w ust. 4 powinien zawierać:

- 1) ogólne dane o ćwiczeniu w tym temat, miejsce, termin, wykaz uczestników;
- 2) cele i zagadnienia rozpatrywane w ćwiczeniu;
- 3) skrócony opis przebiegu ćwiczenia;
- 4) ocenę ćwiczenia;
- 5) wnioski.

§ 10. 1. Koszty organizacji ćwiczeń ponosi organ zarządzający ćwiczenia.

2. Koszty o których mowa w ust. 1 nie obejmują kosztów poniesionych przez uczestników na dojazd do miejsca ćwiczeń oraz powrót, a także kosztów wypłaty wynagrodzenia organów i podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej uczestniczących w ćwiczeniach.

3. W kosztach ćwiczeń należy w szczególności uwzględnić:

- 1) ilość i rodzaj środków materiałowych i transportowych wydzielanych na zabezpieczenie ćwiczeń;
- 2) organizację wyżywienia i zakwaterowania;
- 3) przygotowanie pozoracji;
- 4) zabezpieczenie medyczne;
- 5) zabezpieczenie sanitarne;

6) określenie i rozdział limitów finansowych i materiałowych przeznaczonych na prowadzenie i zabezpieczenie ćwiczeń.

4. W przypadku ćwiczeń, które trwają nieprzerwanie przez ponad 6 godzin organ zarządzający ćwiczenia zapewnia wszystkim uczestnikom wyżywienie oraz napoje.

5. Wyżywienie może być realizowane w formie suchego prowiantu, gotowych pakietów żywnościowych lub posiłków sporządzanych przez zewnętrzne podmioty gastronomiczne, w sytuacji gdy zorganizowanie wyżywienia w postaci posiłków na miejscu ćwiczeń nie jest możliwe.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem.....

**MINISTER SPRAW
WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 54 o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U.).

Rozporządzenie określa szczegółowy zakres i sposób organizowania i prowadzenia ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym planowania, raportowania i ewaluacji. Przyjęte w rozporządzeniu rozwiązania mają na celu zapewnienie właściwego przygotowania i sprawdzenia gotowości organów i podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej. Rozporządzenie wskazuje na zakres tematyczny i cele jakie powinny po zakończeniu ćwiczeń zostać osiągnięte, jak przygotowanie osób pełniących kierownicze do kierowania działaniami prowadzonymi w ramach ochrony ludności i obrony cywilnej, doskonalenie indywidualnych umiejętności kadry kierowniczej przy realizacji tych zadań, sprawdzenie gotowości do działania oraz sprawności podmiotów realizujących zadania ochrony ludności; doskonalenie umiejętności działania zespołowego podmiotów ochrony ludności przy wykonywaniu zadań, weryfikację właściwego współdziałania podmiotów realizujących zadania w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej w tym sprawdzenie łączności, znajomości procedur, podziału kompetencji.

Rozporządzenie przewiduje, że ćwiczenia mogą być prowadzone w formie praktycznej i sztabowej, w trybie planowym lub doraźnym. Wybrana forma ćwiczeń powinna umożliwiać osiągnięcie zakładanych celów ćwiczeń.

Rozporządzenie wejdzie w życie

Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283),

należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowego zakresu i sposobu organizowania i prowadzenia ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Wiesław Leśniakiewicz Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dariusz Marczyński, Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego e-mail: dariusz.marczyński@mswia.gov.pl tel.: 47 72 85 207 fax.: 22 845 67 57</p>	<p>Data sporządzenia 10.09.2024 r.</p> <p>Źródło Art. 54 ustawy z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.)</p> <p>Nr w Wykazie prac</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 54 ustawy z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.). Zgodnie z przywołanym przepisem minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i sposób organizowania i prowadzenia ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rozporządzenie określa szczegółowy zakres i sposób organizowania i prowadzenia ćwiczeń ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym planowania, raportowania i ewaluacji, mając na względzie zapewnienie właściwego przygotowania i sprawdzenia gotowości organów i podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej do realizacji zadań.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
województwie	16 województw		
starostowie	308 powiatów		
wójtowie (prezydenci, burmistrzowie miast)	2489 gmin (w tym 11 gmin m. st. Warszawy) i 65 miast na prawach powiatu		

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie został przesłany do konsultacji społecznych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.</p> <p>Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.</p>
<p>8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu</p>	
<p>☒ nie dotyczy</p>	
<p>Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).</p>	<p>☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy</p>
<p>☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:</p>	<p>☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:</p>
<p>Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.</p>	<p>☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy</p>
<p>Komentarz:</p>	
<p>9. Wpływ na rynek pracy</p>	
<p>Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.</p>	
<p>10. Wpływ na pozostałe obszary</p>	
<p>☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe</p>	<p>☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:</p>
<p>☐ informatyzacja ☐ zdrowie</p>	
<p>Omówienie wpływu</p>	
<p>11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego</p>	
<p>Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.</p>	
<p>12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?</p>	
<p>Nie dotyczy</p>	
<p>13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)</p>	
<p>Brak.</p>	

R O Z P O R Z ą D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾

z dnia

w sprawie funkcjonowania systemu ostrzegania i alarmowania ludności

Na podstawie art. 72 ustawy z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. _____) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje alarmów, sposób ogłaszania i odwołania alarmu,
- 2) rodzaje komunikatów ostrzegawczych, sposób ogłoszenia i odwołania komunikatu,
- 3) tryb przekazywania alarmów i komunikatów
– w celu skutecznego ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz sprawnego przekazywania alarmów i komunikatów ostrzegawczych oraz potrzeby osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) powiadamianie – przekazanie, przy użyciu wszelkich dostępnych środków, potwierdzonych informacji na temat wystąpienia zagrożenia, możliwości jego wystąpienia lub ustąpienia takiego zagrożenia do właściwych instytucji;
- 2) ostrzeganie – działania mające na celu przekazanie komunikatów i informacji uprzedzających o prawdopodobnych zagrożeniach i zalecających podjęcie działań zabezpieczających i ochronnych oraz instruujące o sposobach realizacji tych działań;
- 3) alarmowanie – działania mające na celu natychmiastowe przekazanie sygnału do właściwych terytorialnie władz, służb i do ludności na danym terenie, informującego o wystąpieniu ataku powietrznego lub zagrożenia jego wystąpieniem zagrażających życiu lub zdrowiu ludności oraz zniszczeniu lub uszkodzeniu obiektów infrastruktury;
- 4) Regionalny System Ostrzegania (RSO) – aplikacja mobilna umożliwiająca przekazywanie ludności cywilnej przez organy ochrony ludności i obrony cywilnej sygnałów ostrzegawczych i informacyjnych o zagrożeniach, a także wspierająca edukację społeczeństwa w zakresie profilaktyki bezpieczeństwa.

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

- 5) ALERT RCB – krótka wiadomość tekstowa wysyłana na telefon komórkowy przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa w celu przekazywania sygnałów informacyjnych o zagrożeniach;
- 6) system ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniach – powiązany organizacyjno-technicznie zespół elementów przeznaczonych do ostrzegania i alarmowania ludności oraz ich odwoływania z wykorzystaniem technicznych środków łączności radiowej, przewodowej, bezprzewodowej i satelitarnej oraz komunikatorów dedykowanych dla ludności, w tym RSO i ALERT RCB.

§ 3. Sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określa załącznik do rozporządzenia.

§ 4. Sygnały alarmowe i komunikaty ostrzegawcze mogą być wykorzystane wyłącznie w sytuacji rzeczywistego zagrożenia, z zastrzeżeniem art. 10 ust. 1.

§ 5. Obowiązek przekazywania informacji o stwierdzonym zagrożeniu właściwym terenowo organom ochrony ludności i obrony cywilnej mają:

- a) podmioty ochrony ludności i obrony cywilnej odpowiednio do nałożonych na nie zadań,
- b) organy administracji publicznej odpowiednio do nałożonych na nie zadań,
- c) zakłady i obiekty, które w przypadku awarii mogą stanowić źródło zagrożenia dla ludności i środowiska,
- d) jednostki organizacyjne, których statutowa działalność przewiduje wykonywanie takich czynności - w zakresie ustalonym przez właściwe terenowo organy ochrony ludności i obrony cywilnej.

§ 6. Podstawowym narzędziem do przekazywania sygnałów alarmowych jest system syren alarmowych i urządzeń nagłaśniających.

§ 7. 1. Decyzje o wprowadzeniu lub ogłoszeniu alarmu lub komunikatu o zagrożeniu, a także o ich odwołaniu, podejmuje właściwy terytorialnie organ ochrony ludności i obrony cywilnej.

2. System ostrzegania i alarmowania może być wykorzystywany na potrzeby służb, w szczególności Państwowej Straży Pożarnej, z zachowaniem priorytetu dla realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej, za wyjątkiem sygnałów akustycznych ujętych w załączniku do rozporządzenia.

3. Na potrzeby alarmowania jednostek ochrony przeciwpożarowej, w szczególności jednostek ochotniczych straży pożarnych, wprowadza się dodatkowy sygnał akustyczny ujęty w załączniku do rozporządzenia.

§ 8. Za nadzór nad ogłaszaniem i odwoływaniem alarmów i komunikatów o zagrożeniu odpowiedzialny jest właściwy terytorialnie organ ochrony ludności i obrony cywilnej.

§ 9. Właściwy terytorialnie organ prowadzi rejestrację wszystkich zdarzeń związanych z ogłaszaniem lub odwołaniem sygnałów ostrzegawczych, alarmowych lub komunikatów oraz każdorazowego użycia urządzeń do innych celów.

§ 10. 1. Wykorzystanie sygnałów alarmowych i komunikatów o zagrożeniach w ramach treningów i ćwiczeń dotyczących systemów ostrzegania i alarmowania możliwe jest po ogłoszeniu rozpoczęcia treningów lub ćwiczeń przez właściwe terytorialnie organy ochrony ludności i obrony cywilnej, z 24-godzinnym wyprzedzeniem, w środkach masowego przekazu i w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie.

2. Ogłoszenie zawiera informacje o zakresie i zasięgu terytorialnym prowadzonego treningu lub ćwiczenia.

§ 11. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych planuje i realizuje rozbudowę oraz modyfikację systemu teleinformatycznego RSO.

2. Utrzymanie, rozbudowa i modyfikacje RSO są finansowane z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz z części, których dysponentami są właściwi wojewodowie.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

**MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

W porozumieniu:

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

MINISTER CYFRYZACJI

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
z dnia
(poz.)

RODZAJE ALARMÓW, SYGNAŁY ALARMOWE

L.p.	Rodzaj alarmu	Sposób ogłoszenia alarmów	
		akustyczny sygnał alarmowy	głosowy sygnał alarmowy
1.	Ogłaszanie alarmu	Sygnał akustyczny ciągły, wzrastający i opadający w okresie 1 minuty	<u>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna:</u> <u>Uwaga! Uwaga!</u> <u>Ogłaszam alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla</u>
2.	Odwołanie alarmu	Sygnał akustyczny ciągły, stały ton w okresie 1 minuty	<u>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna:</u> <u>Uwaga! Uwaga! Uwaga!</u> <u>Odwołuję alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.) dla</u>
3.	Alarmowanie jednostek ochrony p.poż., w tym OSP	Sygnał akustyczny trzykrotnie wzrastający i opadający z przerwami 30-sto sekundowymi w okresie 3 minut	

KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE

L.p.	Rodzaj zagrożenia	Treść przekazu komunikatu	Treść odwołania komunikatu
1.	Uprzedzenie o zagrożeniu skażeniami	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Osoby znajdujące się na terenie około godz. min., może nastąpić skażenie</p> <p>(podać rodzaj skażenia) w kierunku (podać kierunek)</p>	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu</p> <p>(podać rodzaj skażenia) dla</p>
2.	Uprzedzenie o zagrożeniu zakażeniami	<p>Formę i treść komunikatu uprzedzenia o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej</p>	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu</p> <p>(podać rodzaj zakażenia) dla</p>
3.	Uprzedzenie o klęskach żywiołowych i zagrożeniu środowiska	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Informacja o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców</p> <p>(podać rodzaj zagrożenia, spodziewany czas wystąpienia i wytyczne dla mieszkańców)</p>	<p>Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga! Uwaga! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu</p> <p>(podać rodzaj klęski) dla</p>

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 72 o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. _____)

Rozporządzenie określa rodzaje alarmów, sposób ogłaszania i odwołania alarmu, rodzaje komunikatów ostrzegawczych, sposób ogłoszenia i odwołania komunikatu, tryb przekazywania alarmów i komunikatów w celu skutecznego ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz sprawnego przekazywania alarmów i komunikatów ostrzegawczych oraz potrzeby osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Rozporządzenie przewiduje, że za nadzór nad przekazywaniem i odwoływaniem alarmów i komunikatów o zagrożeniu odpowiedzialny jest właściwy terytorialnie organ ochrony ludności i obrony cywilnej. Zapewni to wiarygodność i rzetelność przekazywanych zagrożonej ludności sygnałów alarmowych oraz komunikatów ostrzegawczych.

Rozporządzenie wskazuje, że przekazywanie informacji o zagrożeniach, komunikatów ostrzegawczych odbywa się za pośrednictwem dostępnych środków łączności oraz środków masowego przekazu. Takie rozwiązanie umożliwi dotarcie z informacjami do odbiorców, umożliwiając także przekazanie informacji osobom głuchoniemym co w przypadku zastosowania wyłącznie urządzeń dźwiękowych jest niemożliwe.

Zgodnie z dotychczasowym standardem podstawowym narzędziem do przekazywania sygnałów alarmowych jest system syren alarmowych i urządzeń nagłaśniających. Ten system umożliwia, niezależnie od dostępności do radiodbiorników, zaalarmowanie osób bezpośrednio zagrożonych, wykorzystując proste sygnały dźwiękowe.

Określone w załączniku rodzaje alarmów i treści komunikatów są proste, przejrzyste i czytelne.

Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283),

należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie funkcjonowania systemu ostrzegania i alarmowania ludności</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Cyfryzacji</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Dariusz Marczyński tel. _____, e-mail: _____</p>	<p>Data sporządzenia 20.08.2024 r.</p> <p>Źródło Ustawa z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r., poz. _____)</p> <p>Nr w Wykazie prac</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 72 ustawy z dnia _____ o ochronie ludności i obronie cywilnej. Zgodnie z przywołanym przepisem Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej oraz ministrem właściwym do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje alarmów, sposób ogłaszania i odwołania alarmu,
- 2) rodzaje komunikatów ostrzegawczych, sposób ogłoszenia i odwołania komunikatu,
- 3) tryb przekazywania alarmów i komunikatów – w celu skutecznego ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz sprawnego przekazywania alarmów i komunikatów ostrzegawczych oraz potrzeby osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt rozporządzenia określa: rodzaje alarmów i komunikatów ostrzegawczych, sposób ich ogłoszenia i odwołania, oraz tryb przekazywania w celu skutecznego ostrzegania, powiadamiania i alarmowania ludności o zagrożeniach oraz sprawnego przekazywania alarmów i komunikatów ostrzegawczych oraz potrzeby osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na odrębną specyfikę funkcjonowania ochrony ludności i obrony cywilnej w Polsce odstąpiono od analizy porównawczej z rozwiązaniami w innych krajach OECD/UE. Rozwiązania w innych krajach pozostają bez wpływu na projektowaną regulację.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Organy administracji publicznej			bezpośrednie
Inne jednostki organizacyjne			bezpośrednie

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt nie został skierowany do konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)

Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia zostaną sfinansowane w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej ocenionych w skutkach regulacji ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, w tym będą obejmowały rekompensaty za wykorzystane środki własne jednostek samorządu terytorialnego właściwe dla organów ochrony ludności i obrony cywilnej uczestniczących w organizacji systemu ostrzegania i alarmowania ludności oraz kosztu uczestnictwa w działaniach dla podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej.
---------------------	---

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Rozporządzenie dotyczy organizacji i funkcjonowania systemu ostrzegania i alarmowania ludności w czasie pokoju oraz na wypadek wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny. System ostrzegania i alarmowania oparty będzie o istniejącą infrastrukturę organów i podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej które będą w nim uczestniczyć i partycypować w kosztach. Koszty systemu i jego rozbudowa będą sumarycznym kosztem funkcjonowania poszczególnych ogniw systemu wynikających odrębny podstaw prawnych.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia

w sprawie warunków wyznaczania budynków użyteczności publicznej, w których zapewnia się budowle ochronne

Na podstawie art. 93 ust. 3 ustawy z dnia o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa warunki wyznaczania budynków użyteczności publicznej, w których zapewnia się budowle ochronne, a także okoliczności, w których można odstąpić od zapewnienia budowli ochronnej w takich budynkach.

§ 2. Budynek użyteczności publicznej wyznacza się do zapewnienia w nim budowli ochronnej o pojemności odpowiadającej liczbie jego użytkowników lub innej, wskazanej przez organ ochrony ludności, jeżeli spełnia warunki określone w § 3 oraz zgodnie z § 4 oceniono, że zapewnienie w nim takiej budowli jest możliwe i uzasadnione.

§ 3. 1. Budynkiem użyteczności publicznej, w którym zapewnia się budowlę ochronną powinien być budynek posiadający co najmniej jedną kondygnację podziemną:

- 1) który jest przeznaczony na potrzeby:
 - a) administracji publicznej lub wymiaru sprawiedliwości, w którym swoją siedzibę ma organ administracji publicznej lub wymiaru sprawiedliwości,
 - b) opieki zdrowotnej, w którym mogą przebywać pacjenci wymagający hospitalizacji,
 - c) stałego stacjonowania podmiotów ratowniczych, policji i innych służb bezpieczeństwa państwa;
- 2) w którym w części użytkowanej na potrzeby użyteczności publicznej może przebywać więcej niż 50 osób:
 - a) przeznaczony na potrzeby opieki zdrowotnej, inny niż wymieniony w pkt. 1 lit. b,

- b) przeznaczony na potrzeby opieki społecznej lub socjalnej, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki lub wychowania,
 - c) biurowy,
 - d) przeznaczony na potrzeby kultury, turystyki lub sportu;
- 3) inny budynek, w którym w części użytkowanej na potrzeby użyteczności publicznej może przebywać więcej niż 100 osób lub część ta ma powierzchnię przekraczającą 2 500 m².

2. Budynkiem użyteczności publicznej, w którym zapewnienia się budowlę ochronną, jest również inny budynek lub jego część o przeznaczeniu i parametrach, o których mowa w ust. 1.

§ 4. Zakres oceny niezbędnej do określenia, czy w budynku użyteczności publicznej jest możliwe i uzasadnione zapewnienie budowli ochronnej, schronu albo ukrycia, obejmuje:

- 1) ocenę możliwości spełnienia w budynku użyteczności publicznej wymagań określonych dla schronu albo ukrycia;
- 2) ocenę potrzeby zapewnienia określonej liczby miejsc schronienia w schronie albo ukryciu;
- 3) ocenę zasadności ekonomicznej inwestycji, która jest niezbędna w celu zapewnienia schronu albo ukrycia;
- 4) ocenę możliwości zapewnienia schronienia w innej budowli ochronnej, zgodnie z § 5.

§ 5. Dopuszcza się zapewnienie budowli ochronnej w innym obiekcie budowlanym, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące okoliczności:

- 1) długość dojścia od wyjść z budynku użyteczności publicznej do wejścia do innego obiektu budowlanego, w którym zapewniono budowlę ochronną, lub wejścia do wolnostojącej budowli ochronnej, mierzona w osi tego dojścia, nie przekracza 500 metrów;
- 2) pojemność budowli ochronnej zapewnionej w innym obiekcie budowlanym umożliwia ukrycie się w niej osób przebywających w budynku użyteczności publicznej;
- 3) nie występują uwarunkowania uniemożliwiające wykorzystanie budowli ochronnej w innym obiekcie budowlanym.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie warunków wyznaczania budynków użyteczności publicznej, w których zapewnia się budowle ochronne, stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 93 ust. 3 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. _____).

W § 1 zawarto zakres regulowany w rozporządzeniu, natomiast w § 2 wskazano w jaki sposób, biorąc pod uwagę jakie okoliczności, budynek użyteczności publicznej wyznacza się do zapewnienia w nim budowli ochronnej.

Rozporządzenie w § 3, mając na względzie potrzeby zapewnienia miejsc schronienia dla odpowiedniej liczby osób, określa rodzaje budynków użyteczności publicznej, w których zapewnia się budowle ochronne biorąc pod uwagę ich projektowane przeznaczenie oraz inne charakterystyczne uwarunkowania takie jak: występowanie kondygnacji podziemnej, liczba przebywających w nich osób oraz powierzchnia użytkowa.

Jako osobny rodzaj budynków użyteczności publicznej, w których zapewnia się budowle ochronne, wyodrębniono budynki administracji publicznej lub wymiaru sprawiedliwości, w którym swoją siedzibę ma organ administracji publicznej lub wymiaru sprawiedliwości, a także budynki opieki zdrowotnej, w którym mogą przebywać pacjenci wymagający hospitalizacji oraz budynki, w których są zlokalizowane miejsca stałego stacjonowania podmiotów ratowniczych, policji i innych służb bezpieczeństwa państwa. Budowle ochronne w takich budynkach zapewnią możliwość funkcjonowania organów państwa oraz służb przewidywanych do reagowania w sytuacjach zagrożenia.

W § 4 zawarto zakres oceny niezbędnej do określenia, czy w budynku użyteczności publicznej możliwe i uzasadnione jest zapewnienie budowli ochronnej. W ramach tej oceny sprawdzeniu podlega możliwość spełnienia w budynku użyteczności publicznej wymagań określonych dla schronu albo ukrycia, potrzeba zapewnienia określonej liczby miejsc schronienia w schronie albo ukryciu, zasadność ekonomiczna inwestycji, która jest niezbędna w celu zapewnienia schronu albo ukrycia, możliwość zapewnienia schronienia w innej budowlu ochronnej.

W § 5 sprecyzowano okoliczności, w których można odstąpić od zapewnienia budowli ochronnej w budynku użyteczności publicznej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz.

597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Zróżła finansowania	Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia będą pokrywane z Funduszu Ochrony Ludności.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Brak.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki							
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)	
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
Niemierzalne									

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Komentarz: ---		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: bezpieczeństwo	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Zaproponowane przepisy mają na celu określenie warunków wyznaczania budynków użyteczności publicznej, w których zapewnia się budowlę ochronne.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E
R A D Y M I N I S T R Ó W

z dnia

**w sprawie szczegółowego sposobu realizacji działań w zakresie ewakuacji ludności
oraz zabezpieczenia mienia**

Na podstawie art. 123 ustawy z dnia..... r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowy sposób realizacji działań w zakresie ewakuacji ludności oraz zabezpieczenia mienia.

§ 2. 1. W zakresie ewakuacji ludności prowadzone są działania obejmujące wyznaczenie osób do ewakuacji według ustalonej kolejności, przygotowanie wymaganych środków transportu i personelu do ich obsługi, organizacja miejsc załadunkowych, prowadzenie ewidencji i transport ludności wraz z mieniem osobistym, przyjęcie ich w wyznaczonych miejscach czasowego pobytu oraz zapewnienie warunków koniecznych do przetrwania, do czasu objęcia ich inną formą pomocy.

2. W zakresie zabezpieczenia mienia, w tym dóbr kultury i dziedzictwa narodowego prowadzone są działania obejmujące w szczególności osłonięcie nieruchomości, przygotowanie do przemieszczenia rzeczy osobistych i najcenniejszego mienia osób ewakuowanych oraz uprzednio wyznaczonych ruchomych dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, zabezpieczenie ich przed uszkodzeniem na czas transportu, udokumentowanie ich stanu oraz prowadzenie ewidencji, przewóz do wyznaczonych miejsc oraz rozładunek i zdeponowanie do bezpiecznego przechowania.

3. Organy ochrony ludności organizujące ewakuację oraz przyjęcie ludności i zabezpieczenie mienia współdziałają, zapewniając zasoby umożliwiające sprawną realizację przemieszczenia z obszaru zagrożenia zgodnie z treścią zarządzenia Szefa Obrony Cywilnej lub wojewody według, posiadanych i wcześniej uzgodnionych możliwości tychże organów.

§ 3. 1. Organy ochrony ludności w ramach prowadzonego przygotowania do ewakuacji ludności i zabezpieczenia mienia planują także samoewakuację ludności, rozumianą jako przemieszczenie się we własnym zakresie ludności z rejonów, w których może wystąpić lub

wystąpiło bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia do rejonów bezpiecznych, przy wykorzystaniu własnych środków transportowych i zakwaterowania.

2. Organy ochrony ludności koordynują samoewakuację ludności, w tym poprzez zabezpieczenie ważnych szlaków transportowych.

§ 4. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), na obszarze działania którego wystąpiło zagrożenie, niezwłocznie przekazuje właściwemu staroście informacje na temat:

- 1) rejonów na terenie gminy przewidzianych w pierwszej kolejności do objęcia ewakuacją,
- 2) liczby osób przewidzianych do ewakuacji, w tym do samoewakuacji,
- 3) dróg i linii kolejowych przewidzianych do wykorzystania podczas ewakuacji, zgodnie z aktualnym stanem ich dostępności i występujących w tym zakresie ograniczeń związanych z remontami lub zniszczeniami części przepraw;
- 4) koncepcję zrealizowania ewakuacji dla własnego obszaru działania,
- 5) zasoby ochrony ludności gotowe do wykorzystania w procesie ewakuacji, w tym zestawienia pozostających w dyspozycji środków transportu,
- 6) sposobu zabezpieczenia i ochrony najcenniejszego mienia, przewidzianego do zabezpieczenia i przemieszczenia w pierwszej kolejności.

3. Starosta na obszarze działania którego wystąpiło zagrożenie niezwłocznie przekazuje właściwemu wojewodzie informacje, o których mowa w ust. 2 dotyczące terenu powiatu, które wojewoda przekazuje bez zbędnej zwłoki Szefowi Obrony Cywilnej.

4. Koordynację ewakuacji, w tym przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 2 i 3 odpowiednio dla terenu gminy, powiatu i województwa zapewniają komórki organizacyjne urzędów gmin, powiatów oraz województw zapewniające ciągłość wymiany informacji w zakresie zarządzania kryzysowego, a dla terenu kraju służba dyżurna ministra właściwego do spraw wewnętrznych

5. Na wypadek zarządzenia ewakuacji ludności, organy działające poza obszarem zagrożenia zapewniają zasoby umożliwiające przyjęcie ewakuowanej ludności. W tym celu wójt (burmistrz, prezydent miasta) niezwłocznie przekazuje właściwemu staroście, a ten właściwemu dla terenu działania wojewodzie, informacje na temat:

- a) liczby aktualnie dostępnych miejsc noclegowych wraz z podaniem ich lokalizacji i pojemności;
- b) dostępnych środków transportowych możliwych do wykorzystania w procesie ewakuacji wraz z danymi kontaktowymi do osób odpowiedzialnych za ich uruchomienie;

- c) dróg i linii kolejowych przewidzianych do wykorzystania podczas ewakuacji, zgodnie z aktualnym stanem ich dostępności i występujących w tym zakresie ograniczeń związanych z remontami lub zniszczeniami części przepraw;
- d) koncepcję zrealizowania przyjęcia i rozmieszczenia ewakuowanej ludności, zwierząt i mienia na obszarze działania.

6. Marszałek Województwa wspiera organizację ewakuacji na terenie województwa przy wykorzystaniu zasobów własnych, w tym środków transportu zbiorowego oraz miejsc mogących służyć do stworzenia tymczasowych miejsc noclegowych.

7. W przypadku ewakuacji poza teren województwa wojewoda, o którym mowa w ust. 5 przekazuje niezwłocznie zebrane i przetworzone dane na potrzeby zorganizowania procesu ewakuacji Szefowi Obrony Cywilnej.

8. Koordynację przyjęcia, w tym przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 5 i 6 oraz 7 odpowiednio dla terenu gminy, powiatu i województwa zapewniają komórki organizacyjne urzędów gmin, powiatów oraz województw zapewniające ciągłość wymiany informacji w zakresie zarządzania kryzysowego, a dla terenu kraju służba dyżurna ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

9. Wojewoda, zarządzając i organizując ewakuację, ustala przybliżone wartości liczbowe osób do przyjęcia w powiatach, do których realizowane będzie to przemieszczenie, o czym niezwłocznie informuje starostów

10. Szef Obrony Cywilnej, zarządzając i organizując ewakuację, wskazuje województwa, do których skierowane zostaną ludność, zwierzęta i mienie, ustalając przybliżone wartości liczbowe osób do przyjęcia w województwach, o czym niezwłocznie informuje wojewodów właściwych dla województw, do których realizowana będzie ewakuacja.

§ 5. Po zarządzeniu ewakuacji przez Szefa Obrony Cywilnej lub wojewodę, organy ochrony ludności, na obszarze działania których prowadzona będzie ewakuacja, zamieszczają niezwłocznie na stronach internetowych obsługujących je urzędów zasady przygotowania się ludności i postępowania w trakcie przemieszczania, a także opracowują i przekazują ludności według dostępnych kanałów przekazu informacji, stosowne materiały informacyjne w postaci broszur lub ulotek

§ 6. 1. Podczas organizowania ewakuacji ludności, organy ochrony ludności prowadzą działalność informacyjną w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz realizują inne przedsięwzięcia, mające na celu zapobieżenie dezinformacji, pożarowi, innemu

miejscowemu zagrożeniu, klęski żywiołowej, awarii technicznej, zakłóceniom bezpieczeństwa i porządku publicznego, powstaniu paniki i ograniczenie niekontrolowanego przemieszczanie się ludności, w szczególności w kierunkach, gdzie wystąpiło zagrożenie.

2. W miejscach koncentracji dużej liczby osób oczekujących na transport wydziela się sektory wraz z wolnymi pasami terenu, zapewniając możliwość bezpiecznej ewakuacji w przypadku wystąpienia w tym miejscu zagrożenia, a także zapewnia się dodatkowy sprzęt do gaszenia pożaru oraz pierwszej pomocy w postaci ruchomych lub stacjonarnych punktów.

§ 7. W trakcie organizacji ewakuacji nie kieruje się ludności do:

- 1) rejonów leżących w bliskiej odległości wielkich ośrodków przemysłowych, komunikacyjnych oraz obiektów wojskowych;
- 2) rejonów przewidywanych i prowadzonych działań wojennych;
- 3) rejonów występowania innych zagrożeń lub miejsc mogących być potencjalnymi celami ataku.

§ 8. W procesie planowania i organizowania ewakuacji ludności należy uwzględnić:

- 1) zapewnienie wspólnego transportu dla rodzin, w szczególności matek z dziećmi;
- 2) zaopatrzenie osób objętych ewakuacją w środki niezbędne do przetrwania na czas przejazdu oraz pobytu w miejscu tymczasowego schronienia, w szczególności w żywność, leki, ubrania, wodę pitną oraz środki higieniczne;
- 3) ewakuację w pierwszej kolejności dzieci, kobiet ciężarnych oraz osób przebywających w zakładach opiekuńczych, domach dziecka, szpitalach dla przewlekle i nieuleczalnie chorych, podopiecznych opieki społecznej, osób niezdolnych do samodzielnego poruszania się lub o ograniczonej możliwości poruszania się, w tym osób z niepełnosprawnościami;
- 4) możliwość ograniczenia mienia zabieranego przez ewakuowaną ludność do ilości niezbędnych do przetrwania przez 72 godziny.

§ 9. 1. W celu zapewnienia sprawnej ewakuacji ludności oraz zabezpieczenia mienia organy ochrony ludności mogą tworzyć:

- 1) w rejonach objętych ewakuacją:
 - a) zespoły ewidencyjno – informacyjne, do zadań których należy prowadzenie rejestracji ewakuowanej ludności, informowanie o organizacji przemieszczania oraz kierowanie do wyznaczonych miejsc, umożliwiającym skorzystanie z zapewnianych środków transportowych;

- b) zespoły obsługi środków transportu, do zadań których należy kierowanie ludności do poszczególnych środków transportowych, z jednoczesnym prowadzeniem ich ewidencji ilościowej;
- c) zespoły pomocy medycznej, do zadań których należy udzielanie doraźnej pomocy przedmedycznej oraz transportowanie własnymi środkami transportu osób wymagających kwalifikowanej pomocy medycznej do jednostek służby zdrowia.

2) na trasach przemieszczania:

- a) zespoły pomocy medycznej, przemieszczające się z ewakuowaną ludnością lub pozostających w gotowości do działań w wyznaczonych punktach znajdujących się w bliskiej odległości od tras przemieszczenia;
- b) zespoły pomocy logistycznej, w tym technicznej do zadań których należy logistyczne zabezpieczenie procesu ewakuacji, w tym zapewnienie ciągłości ruchu pojazdów, dostarczanie żywności, zaopatrzenie w wodę pitną.

3) w miejscu przyjęcia:

- a) zespoły przyjęcia, zadaniem których jest zapewnienie sprawnego opuszczenia środków transportu przez ludność, prowadzenie rejestracji przyjętej ludności oraz niezwłoczne skierowanie jej do zespołu rozdzielczego lub bezpośrednio do miejsc zakwaterowania;
- b) zespoły rozdzielcze, które organizuje się w rejonie rozmieszczenia dużej liczby ludności ewakuowanej, ich zadaniem jest informowanie ludności o zasadach pobytu w nowym miejscu zakwaterowania oraz kierowanie bezpośrednio do miejsc zakwaterowania;
- c) zespoły pomocy medycznej.

2. Organy ochrony ludności mogą tworzyć inne zespoły oraz łączyć zespoły wymienione w ust. 1, jeżeli zapewni to zwiększenie sprawności organizacyjnej realizacji procesu ewakuacji.

§ 10. 1. W przypadku odmowy objęcia ewakuacją, organ ochrony ludności na szczeblu gminy sporządza ewidencję osób pozostających w rejonie zagrożenia, przedstawiając informację w tym zakresie staroście.

2. Po zakończeniu ewakuacji starosta przekazuje wojewodzie informację na temat liczby osób, które nie poddały się ewakuacji.

§ 11.1. Właściciele, administratorzy lub użytkownicy mienia pozostawionego w strefie objętej ewakuacją zapewniają jego zabezpieczenie przez zniszczeniem, uszkodzeniem, kradzieżą oraz oddziaływaniem zagrożeń.

2. Zabezpieczeniu i przygotowaniu do przemieszczenia w przypadku gospodarstw domowych podlegają w szczególności dokumenty osobiste, najcenniejsze przedmioty, środki umożliwiające łączność i komunikację wraz z podręcznymi magazynami energii, a także w ilości umożliwiającej przetrwanie samowystarczalne przez 72 godziny woda pitna w pojemnikach, żywność z długim terminem przydatności, lekarstwa oraz odzież osobista i środki higieniczne.

3. Po zarządzeniu ewakuacji, organy ochrony ludności na obszarze których będą prowadzone działania, w tym przyjęcie ludności, wykonują przedsięwzięcia organizacyjno-planistyczne mające na celu zabezpieczenie najcenniejszego publicznego mienia, dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w obszarach zagrożenia oraz dalszego zabezpieczenia w miejscach bezpiecznych.

4. Działania, o których mowa w ust. 3 realizowane są poprzez:

- a) wytypowanie na terenie objętym ewakuacją dóbr kultury i dziedzictwa narodowego do zabezpieczenia i pozostawienia w strefie zagrożenia oraz do ewakuacji w pierwszej kolejności ze strefy zagrożenia;
- b) udokumentowanie ich stanu i prowadzenie ewidencji;
- c) ustaleniu potrzeb transportowych do przewiezienia do wyznaczonych miejsc przechowywania;
- d) organizację ochrony fizycznej na czas transportu i w miejscu zdeponowania.

5. W przypadku, gdy organizacja ewakuacji ludności traktowana każdorazowo jako działanie priorytetowe, nie pozwala na zabezpieczenie mienia w tym dóbr kultury i dziedzictwa narodowego odstępuje się od tych działań, pozostawiając możliwość zabrania każdej osobie wyłącznie rzeczy osobistych, o których mowa w ust. 2, jeżeli nie utrudni to ewakuacji ludności.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**PREZES
RADY MINISTRÓW**

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 123 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U.).

Rozporządzenie określa sposób realizacji działań w zakresie ewakuacji ludności oraz zabezpieczenia mienia.

Rozporządzenie przewiduje współdziałanie organów ochrony ludności różnych szczebli podziału administracyjnego celu zapewnienia sprawnej i bezpiecznej ewakuacji osób z rejonów zagrożonych. Współpraca ta obejmować będzie bieżącą wymianę informacji dotyczącą między innymi możliwości przyjęcia osób ewakuowanych oraz dostępnych sił i środków do wykorzystania w procesie ewakuacji. Ponadto rozporządzenie za priorytetowe działania ewakuacyjne dla organów i podmiotów ochrony ludności wskazuje grupy osób, które będą wymagały pomocy w największym zakresie, zakładając że pozostała część będzie zdolna w większym stopniu do samoewakuacji.

Rozporządzenie przewiduje również, że zabezpieczenie mienia, w tym osobistego będzie należało do obowiązków właścicieli lub zarządców. Podyktowane jest to priorytetem ratowania zdrowia i życia ludzkiego oraz koniecznością skupienia wysiłku organizatorów ewakuacji na jak najsprawniejszym przemieszczeniu osób z rejonu zagrożenia. Ewakuacja mienia będzie dotyczyła głównie niewielkich przedmiotów osobistych, niezbędnych do dalszego funkcjonowania. Transport tego mienia nie powinien utrudniać prowadzenia procesu ewakuacji osób, co będzie musiało być zrealizowane w ograniczonym do minimum czasie. Dobra kultury i dziedzictwa narodowego traktowane jako mienie o szczególnym znaczeniu dla społeczeństwa i narodu będą przez ich opiekunów prawnych zabezpieczane i przygotowywane do transportu. Rolą właściwych w sprawie obrony cywilnej organów ochrony ludności będzie zapewnienie wsparcia w transporcie najcenniejszych dóbr kultury i dziedzictwa narodowego oraz zdeponowanie ich w odpowiednio zabezpieczony sposób w miejscu przechowania.

Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania

krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.

JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia zostaną sfinansowane w ramach Funduszu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej, w tym będą obejmowały rekompensaty za wykorzystane środki własne jednostek samorządu terytorialnego właściwe dla organów ochrony ludności uczestniczących w organizacji ewakuacji i zabezpieczenia mienia oraz kosztu uczestnictwa w działaniach dla podmiotów ochrony ludności.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Rozporządzenie dotyczy organizacji działań ewakuacyjnych na wypadek wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny. Ewakuacja dotyczyła będzie warunków kryzysu, którego skala jest niemożliwa do oszacowania, a koszty realizacji obecnie niemożliwe do ustalenia. W działaniach tych będą uczestniczyć i partycypować w kosztach różne podmioty ochrony ludności oraz organy ochrony ludności. Ewakuacją objęty może zostać obszar gminy, powiatu, całego województwa a nawet kilku województw.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
Niemierzalne												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.											

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

R O Z P O R Z A D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI ¹⁾

z dnia

w sprawie określenia wzoru karty tożsamości i tabliczki tożsamości

Na podstawie art. 145 ust. 6 ustawy z dnia r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór karty tożsamości wydawanej osobie powołanej do służby w obronie cywilnej oraz wzór tabliczki tożsamości wydawanej osobie wykonującej działania ratownicze.

§ 2. Wzór karty tożsamości jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. Wzór tabliczki tożsamości jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

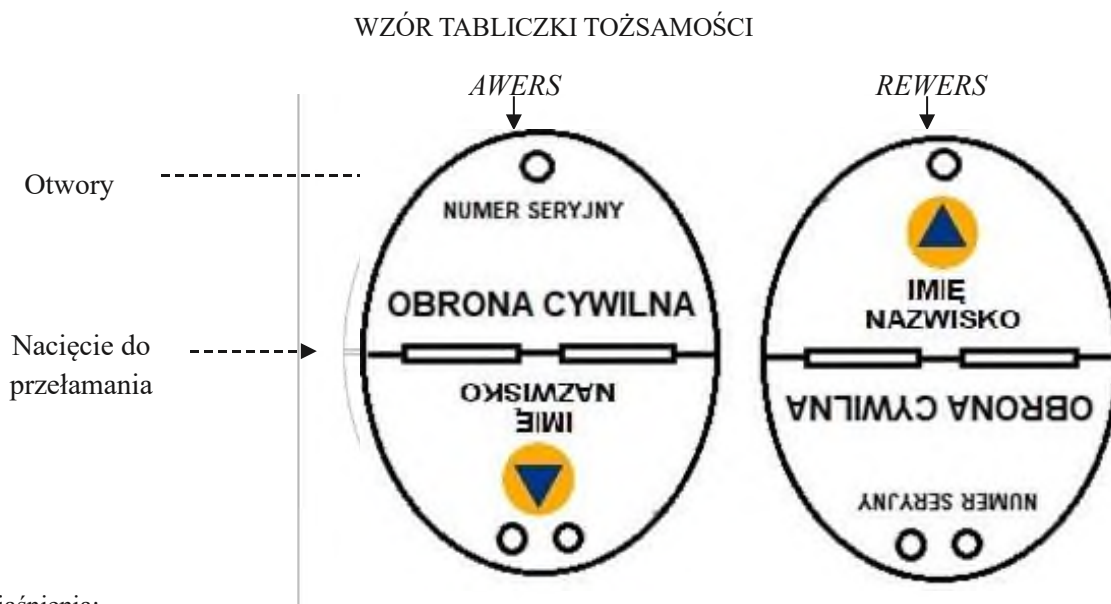
MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
z dnia
(poz.)

Załączniki nr 1

	KARTA TOŻSAMOŚCI		FOTOGRAFIA
NAZWISKO	KOWALSKI	PODPIS POSIADACZA	
IMIE/IMIONA	JAN	<i>KOWALSKI</i>	
NUMER PESEL	90111111111		
DATA URODZENIA	11.11.1990		
DATA WYSTAWIENIA	20.08.2024		
SERIA I NUMER KARTY		NUMER TABLICZKI TOŻSAMOŚCI	
ZGODA NA POSIADANIE BRONI	TAK/NIE	NAZWA ORGANU WYSTAWIAJĄCEGO KARTĘ	<i>PIECZĘĆ ORGANU WYSTAWIAJĄCEGO KARTĘ</i>
MIEJSCE PEŁNIENIA SŁUŻBY W OBRONIE CYWILNEJ			

Objaśnienia:

Tabliczka tożsamości jest wykonana ze stali nierdzewnej i personalizowana metodą grawerowania laserowego.

Wymiary tabliczki tożsamości:

- wysokość – 50 mm,
- szerokość – 40 mm,
- grubość – 1 mm.

Na tabliczce tożsamości można dodatkowo zamieścić informacje dotyczące religii albo wyznania – wyłącznie za zgodą i na wniosek posiadacza tabliczki tożsamości.

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 145 ust. 6 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U.). Celem wydania przedmiotowego rozporządzenia jest określenie wzorów karty tożsamości personelu obrony cywilnej oraz tabliczki tożsamości dla osób wykonujących działania ratownicze w ramach obrony cywilnej, które będą obowiązywały na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Karty tożsamości personelu obrony cywilnej wydaje się personelowi obrony cywilnej, natomiast tabliczki tożsamości osobom wykonującym działania ratownicze. Wydaje się je po ogłoszeniu stanu wojennego lub w czasie wojny. Dokonuje tego właściwy organ OLiOC.

Karty oraz tabliczki tożsamości personelu obrony cywilnej zgodnie z postanowieniami konwencji genewskiej podlegają ochronie, przez co są drukami ścisłego rozrachunku oraz prowadzi się dla nich rejestr. Ponadto w przypadku zagubienia dokumentu lub weryfikacji przez strony konfliktu personelu obrony cywilnej wydaje się je w dwóch egzemplarzach, jeden dla posiadacza a drugi do akt prowadzonych przez organy obrony cywilnej. Zabrania się wydawania kart i tabliczek w innym rozmiarze i w innej formie niż określona jest w rozporządzeniu. Personel obrony cywilnej identyfikowany jest poprzez posiadanie karty oraz używanie znaku obrony cywilnej. Z tego też względu w przypadku konfliktu zbrojnego wzory kart oraz tabliczek tożsamości rząd Rzeczypospolitej Polskiej przekazuje drugiej stronie celem wyeliminowania ewentualnych nieporozumień i wątpliwości.

Karty i tabliczki tożsamości personelu obrony cywilnej powinny być chronione przez posiadaczy przed zniszczeniem lub zagubieniem. W tym celu organy obrony cywilnej wydawane posiadaczom karty umieszczać powinny w plastikowych osłonach z możliwością zawieszenia na szyi lub przypięcia do ubrania, a tabliczki tożsamości wykonane są z metalu odpornego na działanie ognia.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikro przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. 2002 r. poz. 2039, z późn. zm.).

Brak jest możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do wydania rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia zostaną sfinansowane w ramach Funduszu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Rozporządzenie dotyczy określenia wzorów kart i tabliczek tożsamości wydawanych personelowi Obrony Cywilnej na wypadek wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny. W chwili obecnej niemożliwym jest oszacowanie liczebności Personelu Obrony Cywilnej a co za tym idzie kosztów związanych z wyprodukowaniem kart i tabliczek tożsamości. Mobilizacją na wypadek wprowadzenia stanu wojennego i w czasie wojny objęty może zostać obszar gminy, powiatu, całego województwa a nawet kilku województw, a co za tym idzie wydawaniem kart i tabliczek tożsamości objętych może być bardzo zmienna liczba osób posiadających przydział mobilizacyjny do Obrony Cywilnej.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	<i>Łącznie (0-10)</i>				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa											
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe											
Niemierzalne												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.											

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

R O Z P O R Z A D Z E N I E
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾
z dnia

**w sprawie kryteriów uznawania obiektów budowlanych lub ich części za budowle
ochronne**

Na podstawie art. 204 ust. 5 ustawy z dnia r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa kryteria uznawania za budowlę ochronną obiektu budowlanego lub jego części, który w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy, pełnił funkcję budowli ochronnej.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o dotychczasowej budowli ochronnej, rozumie się przez to obiekt budowlany lub jego część, który w okresie przed dniem wejścia w życie ustawy pełnił funkcję budowli ochronnej oraz był uwzględniony w ewidencji budowli ochronnych prowadzonej przez właściwego terenowo szefa obrony cywilnej, a także posiadał kartę ewidencyjną.

§ 3. Dotychczasowa budowla ochronna może być uznana za budowlę ochronną jeżeli:

- 1) posiada odpowiednią wytrzymałość,
- 2) zawiera rozwiązania z zakresu ochrony przeciwpożarowej ograniczające możliwość powstania pożaru, a w razie jego wystąpienia zapewniające:
 - a) zachowanie nośności konstrukcji budowli ochronnej przez określony czas,
 - b) ograniczenie rozprzestrzeniania się ognia i dymu wewnątrz budowli ochronnej,
 - c) ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru do budowli ochronnej,
 - d) możliwość ewakuacji ludzi z budowli ochronnej lub ich uratowania w inny sposób,

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

- e) uwzględnienie bezpieczeństwa ekip ratowniczych;
- 3) jest wyposażona w rozwiązania:
- a) zapewniające odpowiednią wentylację, zaopatrzenie w energię i wodę oraz odprowadzanie ścieków,
 - b) służące przetrwaniu osób w niej się znajdujących.

§ 4. 1. Dotychczasowej budowli ochronnej nie uznaje się za budowę ochronną jeżeli:

- 1) przed wejściem w życie ustawy:
 - a) wydano pozwolenie na rozbiórkę dotychczasowej budowli ochronnej lub wydano pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego, w którym znajduje się dotychczasowa budowla ochronna;
 - b) wydano pozwolenie na przebudowę konstrukcji nośnej obiektu budowlanego, w którym znajduje się dotychczasowa budowla ochronna, powodującą niespełnienie dotychczasowych wymagań ochronnych,
 - c) nie był użytkowany i nie posiada stałego dozoru ze strony właściciela lub zarządcy;
- 2) jest usytuowana:
 - a) w odległości większej niż 500 metrów od miejsca stałego przebywania ludzi, którym ta budowla zapewniała odpowiednie warunki zabezpieczenia przed określonymi zagrożeniami,
 - b) w odległości mniejszej niż 500 m od jednostki wojskowej lub stałego elementu systemu obrony,
 - c) w zasięgu oddziaływania innych obiektów budowlanych lub wolnostojących urządzeń i instalacji i nie posiada rozwiązań ograniczających wpływ tego oddziaływania,
 - d) na obszarze zagrożonym osunięciem ziemi lub skał oraz lawinami błotnymi lub śnieżnymi,
 - e) w sposób niezgodny z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130) oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, o której mowa w art. 4 ust. 2 tej ustawy;

- 3) nie jest zabezpieczona przed zalaniem wodą w strefach możliwych podtopień lub powodzi, w tym powstałych na skutek zniszczenia lub uszkodzenia urządzeń hydrotechnicznych piętrzących wodę;
- 4) są w niej zlokalizowane instalacje niezwiązane z funkcją ochronną obiektu, które mogą stanowić zagrożenie na wypadek ich uszkodzenia;
- 5) stan techniczny obiektu nie pozwala na natychmiastowe użycie na funkcje ochronne, a w przypadku gdy dla przywrócenia lub utrzymania wymagań ochronnych niezbędne jest przeprowadzenie remontu lub innych robót budowlanych – jest on technicznie niemożliwy lub ekonomicznie nieuzasadniony;
- 6) obiekt jest objęty opieką konserwatora zabytków, za wyjątkiem przypadków, jeżeli z opieki tej wynika możliwość wykorzystania i dostosowania obiektu do pełnienia funkcji ochronnej, z zastrzeżeniem pkt 5.

§ 5. 1. Dotychczasową budowlę ochronną uznaną za budowlę ochronną kwalifikuje się zgodnie z jej przeznaczeniem, jako:

- 1) schron, jeżeli:
 - a) posiada konstrukcję zamkniętą i hermetyczną,
 - b) spełnia wymagania przewidziane dla klasy odporności określonej na podstawie wymagań technicznych, które obowiązywały w czasie jej wykonania,
 - c) jest wyposażona w urządzenia filtrowentylacyjne lub pochłaniacze regeneracyjne,
 - d) jest przeznaczona do ochrony przed skutkami założonych zagrożeń militarnych, ekstremalnych zjawisk pogodowych i skażeń,
 - e) znajduje się pod ziemią lub jest częściowo zagłębiona w gruncie;
- 2) ukrycie, jeżeli posiada konstrukcję niehermetyczną oraz klasę odporności określoną na podstawie wymagań technicznych, które obowiązywały w czasie jej wykonania.

§ 6. W dotychczasowych budowlach ochronnych dopuszcza się występowanie drzwi typu ochronno-hermetycznego zastosowanych na podstawie dotychczas obowiązujących wymagań dla sprzętu i urządzeń stosowanych w obronie cywilnej.

§ 7. Dotychczasową budowlę ochronną można uznać za budowlę ochronną bez konieczności oceny spełnienia kryteriów, o których mowa w § 3, 5 i 6, jeżeli spełnia wymagania

rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania budowli ochronnych.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER SPRAW
WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI**

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie kryteriów uznawania obiektów budowlanych lub ich części za budowle ochronne, stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 204 ust. 5 ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. ...).

W § 1 zawarto zakres regulowany w rozporządzeniu, natomiast w § 2 wskazano definicję budowli ochronnej.

Rozporządzenie w § 3, określa kryteria uznania dotychczasowej budowli ochronnej za budowlę ochronną w rozumieniu definicji zawartej w § 2. Przedmiotowymi kryteriami są odpowiednią wytrzymałość, rozwiązania z zakresu ochrony przeciwpożarowej ograniczające możliwość powstania pożaru, a w razie jego wystąpienia zapewniające są to mając na względzie potrzeby zapewnienia miejsc schronienia dla odpowiedniej liczby osób, określa rodzaje budynków użyteczności publicznej, w których zapewnia się budowle ochronne biorąc pod uwagę ich projektowane przeznaczenie oraz inne charakterystyczne uwarunkowania takie jak: występowanie kondygnacji podziemnej, liczba przebywających w nich osób oraz powierzchnia użytkowa.

W § 4 określono które dotychczasowe budowle ochronne nie mogą zostać uznane za budowlę ochronną zgodną z definicją zawartą w § 2.

W § 5 sprecyzowano warunki, które klasyfikują jako schron lub ukrycie dotychczasową budowlę ochronną uznaną za budowlę ochronną.

W § 6 określono sposób postępowania z drzwiami ochronno-hermetycznymi zamontowanymi w dotychczasowych budowlach ochronnych.

W § 7 wskazano, że w przypadku gdy dotychczasowa budowla ochronna spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie warunków technicznych i warunków technicznych użytkowania budowli ochronnych, nie ma konieczności, żeby spełniała kryteria określone w niniejszym rozporządzeniu.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikro przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym

nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. 2002 r. poz. 2039, z późn. zm.).

Brak jest możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do wydania rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia zostaną sfinansowane w ramach Funduszu Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego i Ochrony Ludności.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń													
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
Niemierzalne													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro,												

		małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	tak nie nie dotyczy	
zmniejszenie liczby dokumentów zmniejszenie liczby procedur skrócenie czasu na załatwienie sprawy inne:	zwiększenie liczby dokumentów zwiększenie liczby procedur wydłużenie czasu na załatwienie sprawy inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	tak nie nie dotyczy	
Komentarz: ---		
9. Wpływ na rynek pracy		
Projekt pozostaje bez wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
środowisko naturalne sytuacja i rozwój regionalny sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	demografia mienie państwowe inne:	informatyzacja zdrowie
Omówienie wpływu		
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Wykonanie przepisów rozporządzenia nastąpi wraz z jego wejściem w życie.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie dotyczy		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		